

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΥΘΟΙ ΖΩΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μῦθοι ζώων μᾶς παρεδόθησαν ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα πολλοὶ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Αἰσώπου· ὄχι τάχα διότι αὐτὸς ἐπενόησε ὅλους τοὺς λεγομένους αἰσώπειους μῦθους, διὰ τοὺς ὁποίους ἔχομεν τώρα πλὴν τῆς ἐκδόσεως τοῦ *Halm* τὰς θαναμασίας κριτικὰς ἐκδόσεις τοῦ *August Hausrath* καὶ τοῦ *B. E. Perry*. Αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὴν συνήθειαν ποὺ εἶχαν οἱ ἀρχαῖοι "Ἕλληνες διὰ κάθε πρᾶγμα καὶ κάθε συνήθειαν νὰ ἔχουν ἓνα πρόχειρον ἐφευρέτην." Ἐτσι παρουσιάσθη ὁ Αἰσώπος ὡς συγγραφεὺς ὅλων τῶν ἀστείων ἀνεκδότων. Ἄλλ' ἀγὰρ ἐν τῇ διηγήσει, τὴν ὁποίαν, ὡς ἀποφαίνονται ἐρευνῆται οἷοι ὁ *Otto Keller*¹ καὶ ὁ *August Hausrath*², πρέπει νὰ εἶχον οἱ παλαιοὶ αἰσώπειοι μῦθοι, δὲν διαφαίνεται ἀπὸ τὰ συνεπτυγμένα κείμενα, ποὺ μᾶς παρέχουν αἱ διασωθεῖσαι συλλογαί. Διότι οἱ αἰσώπειοι μῦθοι διὰ τὸ σύντομον καὶ ἠθοπλαστικόν των περιεχόμενον ἐχρησιμοποιοῦντο ἐπὶ αἰῶνας εἰς τὰς ῥητορικὰς σχολὰς πρὸς ἄσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὸ ὀρθῶς γράφειν καὶ ἐκ τούτου ἀπέβησαν γλωσσικὰ δοκίμια, τῶν ὁποίων κυρία ἀρετὴ ἦτο ἡ συνοπτικὴ διατύπωσις³. Ἀλλὰ ἡ προφορικὴ παράδοσις, ὅπου ὁ λόγος ρέει ἀβίαστος καὶ καθάρως, ὅπως τὸ νερὸ ἀπὸ τὴν φυσικὴν πηγὴν, διασώζει ἀρτιωτέραν τὴν ἀρχικὴν διήγησιν παρὰ ἢ γραπτὴ ἢ λογοτεχνικὴ παράδοσις⁴.

Ἐγνωεῖται ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, πόσον χρόνον αἱ διηγήσεις αὐταὶ εἶχον ζῆσει πρότερον εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ, πρὶν καταρτίσῃ τὴν πρώτην συλλογὴν των κατὰ τὸ 316 π.Χ. ὁ Δημήτριος Φαληρεὺς, περὶ τοῦ ὁποίου ἔχομεν τὴν ὠραίαν πραγματείαν τοῦ *Ben Edwin Perry*⁵.

1. *Otto Keller*, *Untersuchungen über die Geschichte der griech. Fabel* (*Jahrb. für Klass. Phil. Suppl.* 4, 1862) σ. 313.

2. *Aug. Hausrath*, *S. B. der Heidelberg. Ak. d. Wiss., phil. - hist. Kl.* 9, 2, σ. 43 καὶ 47 (1948). Βλ. *W. Wienert*, *Die Typen der griech. - römischen Fabel*. Helsinki 1925 (FFC. 56) σελ. 11.

3. *Bolte-Polivka*, *Anmerkungen zu den Märchen d. Brüder Grimm*, IV 121. *W. Wienert*, ἐνθ' ἂν. σ. 26-28

4. Περὶ *A. Aarne*, *Leitfaden der vergleichenden Märchenforschung*, Hamina 1913, (FFC. 13) σ. 8 κέ.

5. *B. E. Perry*, *Demetrius of Phalerum and the Aesopic Fables*. *Transactions and Proceedings of the American Philol. Association*. Vol. XCIII, 1962, p. 287-346.

Βεβαίως ὅλοι οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι δὲν ἐπιζοῦν σήμερα εἰς τὸ στόμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλ' ὅσοι ἀπὸ τούτους νέους ἔχουν τοὺς ἀντιστοιχοῦς των εἰς τοὺς παλαιούς εἶναι ἀοτιώτεροι, ἔχουν δηλ. πληρέστερον τὸν ἐσωτερικὸν λόγον τῶν λεπτομερειῶν καὶ δὲν ρίπτουν ὅλον τὸ βῆρος εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς ἠθικῆς ἐννοίας, ὅπως κάμνουν οἱ περισωθέντες παλαιοί. "Ὅθεν οἱ νεώτεροι μῦθοι μᾶς βοηθοῦν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διηγηματικῆς πλευρᾶς τῶν ἀρχαίων μύθων¹. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο. Ὑπάρχουν περιπτώσεις ὅπου ἴχνη μόνον τῆς ὑπάρξεως ἀρχαίου τινὸς μύθου ἔχομεν σωζόμενα εἰς ἓνα ἢ δύο στίχους ἢ εἰς παροιμίαν τινά, καὶ τότε οἱ νεώτεροι μῦθοι συμπληρῶνουν τὰ κενὰ τῆς ἀρχαίας παραδόσεως. Ἀναφέρω ἓνα παράδειγμα:

Μεσαιωνικὴ ἑλληνικὴ παροιμία, ἣ ὁποία ἐσώθη παρὰ Πλανούδη, ἀρ. 275, λέγει: «Ποίησόν με ἔνοικον, ἵνα σε ποιήσω ἔξιικον» καὶ περισσότερον συνεπτυγμένη παρὰ Ἀποστόλη, ἀρ. 676: «Ἐπηλυσ τὸν ἔνοικον». Ὁ O. Grusius² στηριχθεὶς εἰς μῦθον, τὸν ὅποιον διηγεῖται ὁ Ἀβραάμ ἐκ Σάντα Κλάρας (τοῦ 16ου αἰ.), κατὰ τὸν ὅποιον ὁ ἔχινος καταλαμβάνει τὴν φωλεάν τοῦ λαγωοῦ³, διέγνωσεν ἐκστόχως ὅτι ἡ ἑλληνικὴ παροιμία ἀπέρρυσεν ἐξ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ μύθου.

Καὶ πράγματι τοιοῦτον ἀπολεσθέντα μῦθον, ὁ ὁποῖος ἐπραγματεύετο περὶ ἀλώπεκος καὶ ἔχινου, ὑπαινίσσεται ὁ ποιητῆς Ἀρχίλοχος (τοῦ 7ου αἰῶνος) μὲ τὸν στίχον:

Πολλ' οἶδ' ἀλώπηξ, ἀλλ' ἔχινος ἐν μέγα⁴.

Τὸν στίχον αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος ὡς παροιμίαν καὶ προσθέτει:

«προσιούσης γὰρ αὐτῆς, ὡς φησιν ὁ Ἴων,
στρόβιλος ἀμφ' ἄκανθαν εἰλίξας δέμας
κεῖται θιγεῖν τε καὶ δακεῖν ἀμήχανος»⁵.

1. Περὶ τοῦ θέματος τούτου διέλαβον εἰς ἰδίαν μελέτην, δημοσιευθεῖσαν τὸ πρῶτον εἰς τὰ *Humaniora. Essays in Literature, Folklore, Bibliography Honoring Archer Taylor, New York 1960*, σελ. 195-207 καὶ εἶτα μὲ τινὰς προσθήκας καὶ συμπληρώσεις εἰς τὴν Λαογραφίαν, τόμ. ΙΗ' (1960) σ. 469-489: Οἱ Αἰσώπειοι μῦθοι καὶ ἡ προφορικὴ παράδοσις.

2. *Rhein. Museum für Philologie*, τ. 42, σ. 424 κέ.

3. Τῆρ ἔξωσιν τοῦ λαγοῦ ὑπὸ τοῦ ἔχινου ἀπὸ τὴν φωλεάν του ἔχει ὡς θέμα καὶ νεοελληνικὸς μῦθος ἀπὸ τὸ Σηροπήγαδον Ναυπάκτου, καταγραφεὶς τὸ 1938 ὑπὸ τοῦ Παν. Ἰ. Ἀθανασοπούλου, μαθητοῦ ἐτῶν 13, καὶ ἕτερος καταγραφεὶς ἐπίσης ὑπὸ μαθητοῦ ἐξ Ἀσημοχωρίου. Βλ. Λαογρ. ἐνθ' ἀν., σελ. 486, σημ. 2.

4. Bergk, *Poetae lyrici Graeci* (1914) 2, 715, fr. 118. Leutsch et Schneidewin, *Paroemiographi Graeci* 1 σ. 147 (Zenob. V. 68), 2, 619, (Apostolii XIV 60), Bolte - Polívka, ἐνθ' ἀν. II 120.

5. Πλούταρχος, Πότερα τῶν ζῴων φρονιμώτερα 16, σ. 971 F: «τῶν δὲ χειρσαίων ἔχινον ἢ μὲν ὑπὲρ αὐτῶν ἄμνα καὶ φυλακὴ παροιμίαν πεποιήκε (Archilochi fr. 103 D) «πὸ λ λ' οἶδ' ἀλώπηξ» κτλ.

Ἦτοι, πολλὰ ξέροι ἢ ἀλεπού, ἀλλὰ ὁ σκαντζόχοιρος ἕνα καὶ σπονδαῖον ὅταν δηλαδὴ ἢ ἀλεπού πλησιάζῃ, ὅπως λέγει ὁ Ἴων (ποιητὴς τοῦ δον αἰῶνος) τυλίγεται καὶ κάνει τὸ σῶμα του μιὰ μπάλα ἀπὸ ἀγκάθια, ὥστε νὰ μὴ μορῶῃ ἢ ἀλεπού νὰ τὸν πειράξῃ καὶ νὰ τὸν δαγκάσῃ. Ἡ ἔννοια τῶν στίχων εἶναι ὅτι ὁ πανοῦργος ἀφεύκτως θὰ ἐμπέσῃ εἰς ἄλλον πανουργότερον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ πάθῃ κάτι κακόν, κατὰ τὸν παροιμιολόγον δὲ ἢ παροιμία πόλλ' οἶδ' ἀλώπηξ κτλ. «λέγεται ἐπὶ τῶν πανουργοτάτων»¹.

Τὴν ἔννοιαν αὐτὴν μὲ ἀρίτιαν τὴν αἰτιολόγησιν τῶν λεπτομερειῶν εὐρίσκομεν εἰς νεοελληνικὸν μῦθον ἀπὸ τὰς Πάτρας τῆς Πελοποννήσου, δημοσιευμένον εἰς τὸ περιοδ. Λαογραφία, τόμ. 1 (1909), σ. 322. Ἴδον τὸ κείμενον:

Ἄσκαντζόχερας καὶ ἡ ἀλεπού

«Μιὰ φορὰ ὅπου ἔβροχε καὶ ἔπεφτε καὶ χαλάζι, ἕνας σχαντζόχερας εὐρέθη στὸ λόγγο καὶ δὲν ἤξερε ποῦ νὰ τρουπώσῃ γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ χαλάζι. Σὲ λίγο ἤυρε μιὰ ἀλπότρουπα κι' ἐπῆγε γιὰ νὰ μπῆ μέσα, ἀλλὰ ἡ ἀλεπού, ποῦ ἦτανε μέσα, δὲν τὸν ἄφηγε. Ἐκεῖνος τῆς εἶπε παρακαλῶντας νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ βάλῃ τὸ κεφάλι του μόνον στὴν τρουπὰ καὶ γιὰ τὸ κορμί του δὲν τὸν ἔμελε. Ἡ ἀλεπού μὲ τὰ πολλὰ τὸν ἄφησε καὶ ἔβαλε τὸ κεφάλι του μέσα· ἀλλὰ ὁ σχαντζόχερας λίγο λίγο ἔμπαινε καὶ ὄντας ἐξύγωνα τὴν ἀλεπού, ἐσήκωσε τ' ἀγκάθια του καὶ τὴν τρουπάγε. Ἡ ἀλεπού, τί νὰ κάμῃ; ἐτραυγιώτανε στὴν ἄκρη, καὶ ὁ σχαντζόχερας οὐλο ἔμπαινε. Ἔτσι λίγο λίγο ἐπέταξε τὴν ἀλεπού ἀπὸ τὴν τρουπὰ καὶ ἔμεινε ἐκεῖνος μέσα νοικοκύρης»².

Μὲ τὸν νεοελληνικὸν αὐτὸν μῦθον ἢ ἀρχαία παραδόσεις συμπληρώνεται ἄριστα καὶ ἕνας ἀκόμη μῦθος ἡμπορεῖ νὰ προστεθῇ εἰς τὰς συλλογὰς τῶν αἰσωπέλων.

Ἀπὸ τὸν θησαυρὸν τῶν ἀρχαίων μύθων ὁ εὐρωπαϊκὸς μεσαιῶν ἠντλησεν ἀθρόως, ἀλλ' ἐπέφερε τὰ μεταβολὰς του: ἐξησθένησε τὸ διδακτικὸν στοιχεῖον καὶ ἐνίσχυσε τὸ ἀνεκδοτικόν. Οὕτως ἐκ τῶν μύθων ἀπηρτίσθησαν παραμύθια καὶ εὐτράπελοι διηγήσεις ζώων, αἱ ὁποῖαι ἀπεδόθησαν εἰς τὰ γνωστὰ εἰς τὸν μεσαιῶνα ζῶα, προπάντων τὴν ἄρκτον, τὴν ἀλεπού καὶ τὸν λύκον. Ὁ Fr. von der Leeyn, εἰς τὰ Deutsche Märchen der Brüder Grimm, σελ. 251, παρατηρεῖ: «οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι ἔφθασαν εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τοῦ Βυ-

1. Βλ. τὰς σχετικὰς παροιμίας παρὰ Ν. Γ. Πολίτη, Παροιμίας, τόμ. 1, σ. 461, ἀρ. 37.

2. Ὁμοιος ἀνεκδοτος μῦθος περὶ ἀλεπούς καὶ σχαντζόχερα ἀπὸ τὸ Βέλλον τῆς Κορινθίας περιέχεται εἰς τὸ χειρόγρ. 1203, σελ. 167, τοῦ Κέντρον Ἐρεῦνης τῆς Ἑλλ. Λαογρ. τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

ζαντίου. Τὰ παραμύθια τῶν ζώων ὑπῆρξαν προσφιλῆ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸν Βορρῶν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μετηνάστευσαν πρὸς νότον καὶ πρὸς Ἀνατολὰς».

Ὅτι τέλος οἱ μῦθοι ζώων ἐξακολουθοῦν καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας γὰ εἶναι ἐν ζωῇ εἰς τὸν λαόν μας, προπάντων εἰς τὸν Ποντιακὸν καὶ τὸν Κυπριακὸν λαόν, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν συγκομιδὴν ποῦ ἀπέδωσε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τὰ σχολεῖα διὰ τὴν καταγραφὴν μύθων τῶν ζώων ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Ἡ συνλογὴ ἀρίστου ὕλικου ὑπερέβη τὰς 3.500 μύθους.

Μία ἐπὶ πλέον διαπίστωσις ὅτι ὁ σημερινὸς λαὸς τῆς Ἑλλάδος μαζὶ μὲ τὴν γλῶσσαν καὶ ὄχι ὀλίγα ἀπὸ τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων του ἔχει διατηρήσει ζωντανὴν καὶ τὴν προφορικὴν παράδοσιν, ἢ ὅποια, ὡς ἀποδεικνύεται, διέσωσε τὰς λαϊκὰς διηγήσεις ἀκραιφνέστερον ἢ ἡ γραπτὴ παράδοσις.

ΤΥΠΟΙ ΜΥΘΩΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Αἱ παραπομπαὶ εἰς μὲν τὰ περιοδικὰ συγγράμματα γίνονται μὲ ἀραβικοὺς ἀριθμοὺς, καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸν τόμον, ὁ δὲ δεύτερος τὴν σελίδα, ὁ δὲ τρίτος τὸν ἀριθμὸν τοῦ περιεχομένου μύθου, π.χ. Θρακικά, 17, 115, 47· εἰς δὲ τὰς χειρογράφους συλλογὰς τοῦ ΛΑ, τοῦ ΛΦ κλπ. ὁμοίως, ὁ μὲν πρῶτος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸν ἀριθμὸν τοῦ χειρογράφου, ὁ δὲ δεύτερος τὴν σελίδα, ὁ δὲ τρίτος τὸν ἀριθμὸν τοῦ περιεχομένου μύθου· π.χ. ΛΑ 311, 89, 1 (Λαογραφικὸν Ἄρχειον, ἀριθμὸς χειρογράφου 311, σελὶς τοῦ χειρογράφου 89, ἀριθμὸς μύθου 1).

Συντετμημέναι λέξεις

ἀδ. τ.	= ἀδήλου τόπου.
ἀρ.	= ἀριθμός.
διάφ.	= διάφορον, διαφέρει.
ἐνωμ. (ἦ+)	= ἐνωμένο.
ἐπεισ.	= ἐπεισόδιον.
μοτ. (Mot)	= μοτίβο.
μῦθ.	= μῦθος.
ὅμ.	= ὅμοιον, ὁμοίως.
παράδ.	= παράδοσις.
παραμ.	= παραμύθι.
παροιμ.	= παροιμία.
πρλ.	= παραλλαγή.
παραλλ.	= παραλλάσσει.
σ.	= σελίς.
συμφ.	= συμφυρμός.
συν.	= συνήθως.
τ.	= τόμος.
T.	= τύπος.
τεῦχ.	= τεῦχος.
φ.	= φύλλον.
χφ.	= χειρόγραφον.

ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ

1 - 69. Ἡ ἀλεπού = τὸ πονηρὸ ζῶο

1. Τὸ κλέψιμο τῶν φαριῶν. Ἡ ἀλεπού κάνει τὴν ψόφια· ὁ ψαρᾶς τὴν ρίχνει στὸ ἀμάξι του. Ἡ ἀλεπού πετάει τὰ ψάρια κάτω καὶ τὰ πάει στὴ φωλιά της. Ξεγέλασμα τοῦ λύκου: Ἡ ἀλεπού κρεμάει τὰ ψάρια ἀπ' τὸ ταβάνι, γιὰ νὰ τὰ κἀνη παστά. Ὁ λύκος πάει νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ· ἡ ἀλεπού τοῦ λέει νὰ μὴ κοιτάξῃ ἀπάνω, γιατί ἔχει βελόνια κρεμασμένα. Ὁ λύκος βλέπει τὰ ψάρια κ' ἡ ἀλεπού τὸν στέλνει νὰ πιάσῃ κι αὐτὸς ψάρια στὴ θάλασσα, ὅπως στὸν T.2B. Συχνὰ συμφύρεται καὶ μὲ ἄλλους τύπους: ATh 5. 15. 47C.123 κᾶ. Βλ. BP II 116. Moser - Rath ἀρ. 188. Πρβλ. Eberh - Bor. T. 5.

Π α ρ α λ λ α γ α ἰ δ η μ ο σ ι ε υ μ ἔ ν α ι :

I. A 3, Κῆρυξ τῆς Αἰγίνης, 3, 1949, φ. 31, σ. 109 (ένωμ. μὲ ATh 123 καὶ 2B).—2. I 17, ΔΙΕ 1, 278. Στὴν ἀρχὴ ATh 123, στὸ τέλος ATh 2B.—3. Σ 8, Ἄρχ. Θρ. Θησ. 4, 170(=ΛΑ χειρ. 311, 89, 1) (+2B).—4. Σ 8α, Αὐτ. 5, 184(+15+2B). —5. Σ 16β, Θρακικὰ 17, 115, 47: Ἡ κυρὰ Μαρία κι ὁ κύρ Νικόλας (+2+*1A+41**). —6. AA 2γ, Taibbi -Car. σ.31 ἀρ. 6 (+2B).

Π α ρ α λ λ α γ α ἰ ἀ δ η μ ο σ ι ε υ τ ο ι :

8. A 1, ΛΑ 1199, 1: Ὁ κύρ Νικόλδς καὶ ἡ κυρὰ Μαρία (+2).—9. E 2α, ΛΦ 1258,5: Ψαρᾶς καὶ ἀλεπού (+47C).—10. Z 2δ, ΛΑ 1256, 38: Γιὰ τὴν Τσατσαμάρω καὶ τὸν Μπαρμπανικολιὸ (+15+5)—11. H 1α, ΛΑ 1205, 91(+2).—12. I 1, ΛΑ 1206, 61(+2B).—13. I 1ς, ΛΑ 1206, 63(+2B).—14. I 1δ, ΛΑ 1203, 33(+123+*30A+41**).—15. I 1ς, ΛΑ 1206, 171 (+2B+5).—16. I 1ς, ΛΑ 1208, 7(+123+*1A+41**+1+2B).—17-20. I 1ζ, ΛΑ 1214, 2. 16. 51. 77(+2B).—21. I 1ε', ΛΑ 1204, 39(+123+2B).—22. I 6α, ΛΦ 1413, 1 ἀρ.2(+2B+*1A).—23. I 7α, ΛΑ 1190, 135.—24. I 7α, ΛΑ 1190, 124 (+15+44+31*).—25-26. I 16 θ, ΛΑ 1219, 2(+2B) ΛΑ 1223, 188(+2B).—27. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 127 (+123+2B). —28. Γ 18 ε, ΛΑ 1225, 33 (+123+2B+41+3+4). —29. K 5, ΛΑ 1218, 53 (+2). —30. Ξ 17, ΛΑ 1291, 152 (+2). —31. O 8α, ΛΦ 1546, 13 ἀρ.2 (+123+2B). —32-34. P, ΛΑ 2761, 355 (+2B+3+4).—35. P 2. ΛΑ 235, 54 (+123+2).—36-37. P 1, ΛΑ 1175, 39 (+123+2B). ΛΑ 1234, 5 (+2B). —38-41.

P 2 γ, ΛΑ 1235, 47 (+2B+123+15), 55 (+2), 79 (+3+4). ΛΑ 1236, 9.—42. P 8β, ΛΑ 1384, 1(+3+4+5).—43. P10, ΛΑ 1245, 13(+123+2B).—44. P 11α, ΛΑ 1182, 73(+2+122 J).—45. P 11δ, ΛΑ 1182, 79(+2+4).—46. P 18β, ΛΑ 1174, 39(+2B).—47. P 18ε, ΛΑ 2785, 28(+2B+3+4+5)—48. P 21α, ΛΑ 1184, 31(+2B).—49-50. P 22, ΛΑ 1183, 7(+2+30).—ΛΑ 1183, 27(+2B).—51. P 22 ια', ΛΑ 3168, 119(+2B+4).—52-54. P 25γ, ΛΑ 1247, 1. σ. 43(+123+2B). ΛΑ 1247, 53(+2B).—55-56. P 25δ, ΛΑ 1248, 29.—σ. 35(+15+2B)—57. P 26, ΛΑ 1248, 15(+123+2B).—58. P 28ε, ΛΑ 2895, 145(+2+64).—59. Σ 1, ΛΑ 1206, 57(+15+41+2B).—60. Σ 5, ΛΑ 1326, 61(+2B).—61. Σ 16, ΛΑ 159, 1-25 άρ. 1.—62. Σ 23, ΛΑ 1250, 1(+5+123+*30A).—63. Σ 30ε, ΛΑ 1172, 46 (+2B).—64. T 1, ΛΑ 1289, 96(+123+2B).—65. Υ, ΛΑ 1239, 107-110(+2).—66-67, ΒΒ ΛΦ 1241, 5-7(+2).—ΛΑ 1246, 2(+2).

*1A. Ἡ ἀλεπού κλέβει τις «λειτουργιές» (τὰ πρόσφορα) τοῦ παπᾶ. Ἡ ἀλεπού κάνει τὴν ψόφια· ὁ παπᾶς τὴν κλωτσάει καὶ προσπερνάει. Ἡ ἀλεπού τρέχει καὶ ξαναπέφτει μιὰ καὶ δυὸ φορές σὰν ψόφια. Ὁ παπᾶς ἀφήνει τὸ σακκούλι (τὸν γαΐδαρο φορτωμένο) μὲ τις λειτουργιές καὶ γυρίζει πίσω νὰ μαζέψῃ τις ἀλεπούδες γιὰ τὰ τομάρια τους. Ἡ ἀλεπού κλέβει τις λειτουργιές [Mot K 341. 2. 1]. Στὸ λύκο λέει πὼς πῆγε στὴν ἐκκλησία κ' ἐβοήθησε τὸν παπᾶ κι ὁ παπᾶς τῆς ἔδωσε λειτουργιές. Πάει κι ὁ λύκος νὰ πῆ τὸ «Κύριε ἐλέησον», ξυλοφορτώνεται, ὅπως ATh 41**. Συχνὰ ἀκολουθεῖ ἐκδικησις τοῦ γαϊδάρου, ὅπως ATh 47C.

1. Η, Λαογρ. 12, 595.—2-3. K 5, Λαογρ. 4, 302 (ἀντὶ λειτουργιές: κόττες φορτωμένες στὸ γαΐδαρο).—Λουκάτος σ. 3-4 άρ. 1(+47C).—4. Λ 7, Ρήγας 2, 154(+41**).—5. M 2, Hahn 2, 93 άρ. 86=Pio 209=Δροσίνης Α' 156 (+4).—6. Ρ, Μηλιόπουλος, Μακεδονικά σ. 65 (+41**).—7. Σ 16β, Θρακικά 17, 115-17 άρ. 47(+1+2+41**).—8. T 1, Georgeakis - Pineau, σ. 91(+41**).—9. T 1 Λεσβιακά 3, 59 (κόττες γιὰ δῶρο στὸ δεσπότη).—10. Ψ 1, RHR 10, 1884, 77-79 (λειτουργιές, κόττες καὶ ψάρια φορτωμένα στὸ γαΐδαρο (+5+41**)).—11. Ἀδ. τ., Αἰνεΐας, Παραμ. άρ. 7 (+123+41**).—12. Β 1, ΛΦ 236, 5-7 άρ. 13 (τυρί, πρόσφορα, ἀχλάδια φορτωμένα στὸ γαΐδαρο, +47C).—13 Z 2 δ, ΛΑ 1256, 33(+41**).—14 Η 2, ΛΑ 1322, 23 (+41**).—15. Η 2 γ, ΛΑ 1216, 81: Παπᾶς, ἀλεπού καὶ λύκος (+41**+5).—16. Η 3α, ΛΑ 977(+41**+5).—17. Η 3 β, ΛΑ 977, 1(+15+41**+5).—17α. Θ 1ιε', ΛΑ 1255, 3-4.—18. I 1. ΛΑ 1201, 19-21 «Ἡ ἀλεπού καὶ ὁ παπᾶς».—19. I 1δ, ΛΑ 1203, 91-92 «Ἡ ἀλεπού καὶ τὸ ἀρνάκι καὶ οἱ τέσσερις λύκοι». Στὴν ἀρχὴ T. 123, στὴ συνέχεια: *1A, 41**· τὸν ἓνα λύκον ἢ

ἄλεπού στέλνει στή θάλασσα νά ψαρέψη (2B), τόν ἄλλον προσκαλεῖ στό τραπέζι καί τόν πνίγει (*30A). — 20. I 1δ, ΛΑ 1203, 43-44 «Ἡ ἄλεπού καλόγρια καί ὁ λύκος παπᾶς». Ἡ ἄλεπού γίνεται καλόγρια, τάχα γιά νά καθαρίζη τὸ μοναστήρι καί κλέβει τὰ πρόσφορα τοῦ παπᾶ. Φεύγοντας κάνει στό δρόμο τὴν ψόφια καί κλέβει καί τὰ ὑπόλοιπα πρόσφορα. Στέλνει τὸ λύκο νά γίνη παπᾶς (41**) κ' ὕστερα τὸν προσκαλεῖ δῆθεν στὰ σαράντα τοῦ παιδιοῦ της· τὸν πνίγει (*30A). — 21. I 1ς, ΛΑ 1208, 7-9: στήν ἀρχὴ T. 123, συνέχ. *1A+41**+1+2B. — 22. I 1ς, ΛΑ 1208, 53-54 (+47C). — 23. I 1ε', ΛΑ 1204, 91-93 «Παπᾶς, λύκος καί ἄλεπού» (+41**+*2E). — 24. I 1ε', ΛΑ 1204, 101-103(+41**+5). — 25. I 6α, ΛΦ 1413(+1+2B). — 26. I 8 β', ΛΑ 1192, 71(+41**+5+1+2B). — 27. I 8β, ΛΑ 1186, 7-8 (41+**+5). — 28. I 8δ, ΛΑ 1194, 41-43 «παπᾶς, ἄλεπού, λύκος καί γάιδαρος» (+41**· οἱ χωριάτες γδέρνουν τὸ λύκο καί κρεμοῦν τὸ τομάρι του· αὐτὸ πέφτει πάνω στό γάιδαρο· παίρνεται γιά λύκος, ξυλοφορτώνεται (T. 214B)· συνέχ. ὅπως στὸν T. 122 J). — 29. I 8 ια', ΛΑ 1185, 25-27(+41**). — 30. I 8 ιη' ΛΑ 1190, 71-72. — 31. I 8 ιβ', ΛΑ 1195, 47(+41**). — 32. I 9 ζ', ΛΑ 1200, 61(+41**+5). — 33. I 10 ζ', ΛΑ 1191, 23-25(+41**+5). — 34. I 10, ΛΑ 1341, 23(+41**). — 35. I 10, ΛΑ 1342, 7-8(+41**). — 36. I 16α, ΛΑ 1330,3. — 37. I 16α, ΛΑ 2934, 171. — 38-39. K 5β, ΛΑ, 139—141: ἄλεπού, ἀρνὶ καί λύκος (+123+41**+*30A) — ΛΑ 1211, 43(+41**+41) — 40-41. K 6, ΛΑ 1213, 87 (+123+41**+41). — σ. 139(+41**). — 42. Λ 1, ΛΑ 1172, 1-3. — 43. Λ 3α, ΛΑ 1543, 73-76(σὴν ἀρχὴ ATh123, στή συνέχ. 41**). — 44. M 2, ΛΑ 1396, 4 ἀρ. 2. — 45. M 4α, ΛΑ 1545, 423(+41**+41). — 46. O 1, ΛΑ 1301, 37-40(+15). — 47-48. O 2, ΛΑ 1292, 188(+41**+5). — 49. O 2, ΛΑ 2233, 100(+5). — 50. O 2, ΛΑ 1298, 548(41**+5). — 51. O 2γ, ΛΑ 3018, 130(+5). — 52. O 6α, ΛΑ 1278, 3. — 53. O 8, ΛΑ 1265, 19. — 54. O 8, ΛΑ 1260, 74(+41**+2) — 55. O 8β ΛΑ 1260, 39-45: Ὁ κύρ Νικόλας καί ἡ κυρά Μάρω (+41**+2+15+5). — 56. O 11γ, ΛΦ 1124 ἀρ. 4. — 57. Π 1, ΛΦ 796, 1. — 58. Π 3 ιζ, ΛΑ 1270, 15-16: Ὁ παπᾶς, ἡ ἄλεπού, ὁ σκαντζόχραρας καί ὁ λύκος. Ἡ ἄλεπού κλέβει τὰ «πιττάρια» τοῦ παπᾶ καί τὰ κρεμάει στή φωλιά της. Ὁ σκαντζόχοιρος, πού ζητάει καταφύγιο στή φωλιά τῆς ἄλεπούς, μὲ τ' ἀγκάθια του τὴν πετάει ὄξω ἀπ' τὴ φωλιά της (ὅπως 105*) κι αὐτὴ σκαλίζοντας μὲ τὰ νύχια της μπάζει τὸ νερὸ τῆς βροχῆς στή φωλιά της. Ὁ λύκος βλέποντας τὰ πιττάρια θέλει κι αὐτός. Ἡ ἄλεπού τὸν στέλνει στή ἐκκλησία (ὅπως AT. 41**), ξυλοφορτώνεται. — 59-60. Π 3, ΛΑ 2301 σ. 145 καί 322. — ΛΦ 325, 17 - 19 (+41**). — 63. P 1, ΛΑ 1177, 133-5. — 64. P 5α, ΛΦ 947, 14 (+41**+15+5). — 65. P 8β, ΛΑ 1326, 35 (+41**+2B). — 66-67. P 11α, ΛΑ 1182, 41 (+41**+2+15), 57, (+41**). — 68. P 11α. ΛΑ 1202, 133(+41**+4+5). — 69. P 12, ΛΑ 1181, 7 (+41**+9B+15). — 70. P, 17, ΛΑ 1174, 115. — 71. P 25γ, ΛΑ 1247, 53. — 72-73. Σ 18γ, ΛΦ

226, 62. ΛΑ 3118, 11.—74. Σ 18 θ, ΛΑ 3039, 97.—75. Σ 21α, ΛΑ 1184, 15(123+41**+2B).—76. Τ 2 ιε, ΛΑ 2457, 25.—

2. Τὸ ψάρεμα μὲ τὴν οὐρά. Ἡ ἀλεπού βάζει τὸ λύκο νὰ ψαρέψη στὸ ποτάμι μὲ τὴν οὐρά. Τὸ νερὸ παγώνει. Κάνοντας ὁ λύκος νὰ φύγη, τοῦ κόβεται ἡ οὐρά. (Τὰ περισσότερα σὲ μαθητικὲς συλλογές.).—BP II 111. Bödker 187. Eberh-Bor. T. 5 (2-4).

I. A 1, ΛΑ 1199, 1: Ὁ κύρ Νικολὸς καὶ ἡ κυρὰ Μαριά (+1).—2. A 1, ΛΑ 1328, 29: Ἀλεπού καὶ λαγὸς (+1*).—3. H 1α, ΛΑ 1205, 91: Ἀλεπού καὶ λύκος (+1).—4. H 2, ΛΑ 1322, 7-8: Ἀλεπού καὶ λύκος (+15+5+64).—5-6. H 2β, ΛΑ 1216, 27, 85: Λαγὸς καὶ ἀλεπού (+1*).—7. H 3γ, ΛΑ 1209, 51: Ἀλεπού, λύκος καὶ ἀρκουδα (+3+4+15).—8-9. I 1, ΛΑ 1207, 45: Ὁ λαγὸς καὶ ἡ ἀλεπού(+1*).—ΛΑ 1208, 89(+1*).—10. I 1γ, ΛΑ 1202, 19-21 (+1*).—11. I 1γ, ΛΑ 1202, 151(ἡ ἀλεπού δένει τυρὶ στὴν οὐρά της γιὰ δόλωμα καὶ περιμένει τὰ ψάρια νὰ τσιμπήσουν ἢ οὐρὰ παγώνει).—12. I 1γ, ΛΑ 1203, 87(+41**+41+2B).—13. I 9, ΛΑ 1197, 19: λύκος καὶ ἀρκουδα.—14. I 13, ΛΑ 1343, 19(+1*).—15. I 10, ΛΑ 1353, 23 (+1*).—16. I 13, ΛΑ 1348. 31(+1*).—17. I 14α. ΛΑ 1283, 71.—18-21. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 25, 1. 25, 2 (+1*).—ΛΑ 1227, 31. 97. (+1*).—22. I 17, ΛΑ 1224, 2 (+1*).—22α. K 5, ΛΑ 1218, 53(+1).—23. K 5β, ΛΑ 1210, 59.—24. Ξ 17. ΛΑ 1291, 152: λαγὸς καὶ ἀλεπού (+1*).—25. O 2, ΛΑ 1299, 602 (+1*).—26. O 2α, ΛΑ 1252, 3.—27. O 2γ, ΛΑ 3018, 55 (+898*).—28. O 8, ΛΑ 1260, 74 (+*1A+4**).—29. O 8, ΛΑ 1261, 3 (+15+*60+5).—30. O 8. ΛΑ 1260, 39 (+*1+41**+15+5).—31-34. P 1 ΛΑ 1175, 83. 194. 248 (+1*).—ΛΑ 1175, 156(+15*).—35. P 2 ιγ', ΛΑ 123, 5. 58 (+1).—36. P 5α, ΛΑ 1243, 1(+1*).—37. P 11α, ΛΑ 1182, 59(+1*).—38. P 11α, ΛΑ 1182, 73(+1+122 J).—39. P 11α, ΛΑ 1182, 41: ὁ παπᾶς ὁ λύκος κ' ἡ ἀλεπού(+*1A+41**+15).—40. P 11δ, ΛΑ 1182, 79(+1+4).—41. P 22, ΛΑ 1183, 7(+1+30).—42. P 22, ΛΑ 1183, 69 (+1*).—43. P 25γ, ΛΑ 1248, 65 (+1*).—44. P 28ε, ΛΑ 2895, 145 (+1+64).—45. P 32, ΛΑ 1176, 21(+1*).—46. Υ, ΛΑ 1337, 21(+5+64).—47. Υ, ΛΑ 1239, 107(+1).—48. BB, 1241, 5(+1).—

2B. Τὸ ψάρεμα μὲ τὸ πιθάρι. Ἡ ἀλεπού πείθει τὸ λύκο νὰ ψαρέψη μπαίνοντας στὴ θάλασσα μ' ἓνα πιθάρι (ἢ μὲ φλασκιά) δεμένα στὴν οὐρά (ἢ στὸ λαιμό) του. Τὸν στέλνει ὄλο καὶ πιὸ βαθιά, γιὰ νὰ πιᾶση τάχα μεγάλα ψάρια. Ὁ λύκος πνίγεται. (Συν. σὰν συνέχ. στὸν Τ. 123). "Ὅταν κατὰ τινα τρόπον ὁ λύκος σώζεται, ζητεῖ νὰ ἐκδικηθῇ, ἀλλὰ πάλιν τὴν παθαίνει. Βιβλιογρ.: BP II 111. Ν. Γ. Πολίτης, Λαογρ. 5(1915) 459-68. Μέγας IV ἀρ. 10, V ἀρ. 1 σ. 208.

1. Α 3. Κῆρουξ Λιγίνης 3, 1949, φ. 3, σ. 109(+123+1). — 2. Ι 17 ΔΙΕ 1, 278(+123+1). — 3. Κ 5, Λαογρ. 4, 301(+123). — 4-5. Κ 5, Λουκᾶτος σ. 12 ἀρ. 11: ἡ ἄλεπού με τ' ἀρνάκι της κι ὁ λύκος (+123). — Χριστοδουλόπουλος σ. 67. — 6. Λ 7, Ρήγας 2, 155, 5. — 7. Σ 2, Θρακικὰ 17, 111, 46(+123). — 8. Σ 8, Ἀρχ. Θρ. Θησ. 4, 170, 1(+1) (=ΛΑ 311, 89, 1). — 9. Σ 8α, Ἀρχ. Θρ. Θησ. 5, 184(+15+1). — 10. Σ 16 β, Θρακικὰ 17, 155, 47: Ἡ κερά Μαρία κι ὁ κύρ Νικόλας (+1+*1Α+41**). — 11. Χ 4, Μέγας ΙV ἀρ. 10, σ. 165 (+123). — 12. Ψ 7, Μικρ. Χρον. 4(1948) 252(+123). — 13. ΛΑ 2γ Taubhi-Car. ἀρ. 6, σ. 31(+1)

14. Η ια, ΛΑ 1205, 23(+15+123). — 15-16. Ι 1γ. ΛΑ 1203, 87(+41**+41), — σελ. 33(+123+1+*30Α+41**). — 17-18. Ι 1δ, ΛΑ 1206, 171(+1+5). — ΛΑ 1208, 7(+123+*1Α+41**+1). — 19-24. Ι 1 ζ, ΛΑ 1214, 2, 16, 25, 37, 51, 77(+1). — 25. Ι 1 ιε'. ΛΑ 1204, 39(+123+1). — 26. Ι 6α. ΛΦ 1413, 1(+*1Α). — 27. Ι 8 κβ'. ΛΑ 1192, 71(+*1Α+41**+5+1+2Β). — 28. Ι 8 δ ΛΑ 1194, 47 (+123+1). — 29. Ι 10, ΛΑ 1350, 25(+123+*30Α). — 30-31. Ι 16 θ ΛΑ 1219, 2. ΛΑ 1223, 188(+1). — 32. Ι 16 θ, ΛΑ 1222, 42. — 33. Ι 16 ιβ', ΛΑ 1227, 127(+123+1). — 34. Ι 18 ε ΛΑ 1225, 25 (+123). — 35. Ι 18 ε, ΛΑ 1225, 33(+123+1) στή συνέχ. 41, 3, 4). — 36. Κ 3 ζ, ΛΑ 2276, 445(+15). — 37-38. Κ 5, ΛΑ 1218, 17, 35(+123). — 39. Κ 5, ΛΦ 1205, 17 +123). — 40-41. Κ 5β, ΛΑ 1210, 143(+123), σ. 203 (+15+123). ΛΑ 1211, 89. — 42. Κ 6ε. ΛΑ 1213, 95 (στήν ἀρχή 41**. Πηγαίνοντας νά ψαρέψουν μαζί ἡ ἄλεπού δένει στοῦ λαιμό της μιὰ πιατέλλα, στοῦ λύκου τὸ λαιμὸ κρεμάει ἓνα πιθάρι). — 43. Λ 1, ΛΑ 1172, 35(+123: ἡ γριά κρεμάει στή ράχη τοῦ λύκου δυὸ βαρελάκια, γιὰ νά ψαρέψη κολιούς). — 44. Λ 3α, ΛΑ 1543, 73(+123+1+41**): γιὰ νά ψαρέψουν πλέοντας στή θάλασσα, ἡ ἄλεπού καβαλλάει ἓνα κολοκύθι, ὁ λύκος ἓνα πιθάρι: πνίγεται). — 45. Λ 3β, ΛΦ 816, 5. — 46. Μ 6 α, ΛΑ 1684 Β' 37(+20D*+122J+15+9B). — 47. Ν 5. ΛΑ 2248, 242-47(+64+1). — 48. Ο, ΛΦ 1210, 1-3(+15). — 49. Ο 8α, ΛΦ 1546, 13(+123+1). — 50. Ρ, ΛΑ 2761, 355 (1+3+4). — 51. Ρ 1, ΛΑ 1175, 220. — 52. Ρ 1, ΛΑ 1178, 5(+123). — 53. Ρ 1, ΙΑ 730, 261. — 54. Ρ 1, ΛΑ 1177, 177(+123). — 55. Ρ 1, ΛΑ 1175, 39(+123+1). — 56. Ρ 1, ΛΑ 1234, 5(+1). — 57. Ρ 2, ΛΑ 235, 54(+123+1). — 58-60. Ρ 2 ιγ. ΛΑ 1235, 9-12, 51-52, 59-60(+123). — 61. Ρ 2 ιγ ΛΑ 1235, 47-50(+1+123+15). — 62. Ρ 8 β, ΛΑ 1326, 35(+1+41**). — 63. Ρ 10, ΛΑ 1245, 13(123+1). — 64. Ρ 18 β, ΛΑ 1174, 39(+1). — 65. Ρ 18 ε. ΛΑ 2785, 28(+1+3+4+5) — 66. Ρ 21α, ΛΑ 1184, 31(+1). — 67-69. Ρ 22, ΛΑ 1183, 7-9 (+1+2+30), σ. 27-28(+1), σ. 31-32(+64). — 70. Ρ 22ε, ΛΑ 1183, 51. — 71. Ρ 22 ζ, ΛΑ 3168, 119(+1+4). — 72. Ρ 25γ, ΛΑ 1247, 43 (+123+1). — 73-74. Ρ 25δ, ΛΑ 1248, 29, σ. 35(+15+1). — 75. Ρ 25ε, ΛΑ 1248, 5(+1). — 76. Ρ 26, ΛΑ 1248, 15(+123+1). — 77. Σ 1, ΛΑ 1175, 23(+123). — 78. Σ 5, ΛΑ 1326, 61

(+1).— 79. Σ 8, ΛΑ 311, 89(+1). — 80. Σ 21α, ΛΑ 1184, 15(+123+41**+1).— 81. Σ 23, ΛΑ 1250, 1-2.— 82. Σ 30ε, ΛΑ 1172, 1(+1). — 83. Τ 1 ΛΑ 1289, 96(+123+1+41**). — 84. U, ΛΦ 605, 11(+123). — 85. X 4, ΛΦ 57, 1(+123). — 86. X 4, ΛΦ 1607, 1(+123). — 87. X 4, ΛΑ 1181, 165 (+123) = Μέγας IV αρ. 10. — 88. Ω 8α ΚΕΕΚ 89, 79, 1(+60+64).

*2E. 'Η άλεπού, άφοϋ κατάφερε νά γδάρουν τὸ λύκο, τὸν συμβουλεύει, γιὰ νά βγάλῃ καινούργιο πετσί, νά κυλιστῆ στ' ἀγκάθια ἢ νά ζυγώσῃ στὴ φωτιά.

I. I 1, ΛΑ 1206, 47(+123+122N*).—2-4. I 1ιε', ΛΑ 1204, 91(+1+41**), 55, 85.— 5. I 8 κβ', ΛΑ 1192, 133(+123+41).— 6. I 9δ, ΛΦ 1450, 8 (+123, +*15A). — 7 I 10, ΛΑ 1350, 13(+41+5). — 8. I 12ιβ' ΛΑ 1173, 69(+41 +*30A). — 9. I 13, ΛΦ 1014, 13-18(+41+123). — 10. I 17 ζ', ΛΦ 1707, 21-25 (+41). — 11. I 17, ΛΦ 1238, 4-8: Στοϋ παπαῦ τὸ κατωγάκι, θὰ χορέψ' κωλοραβδάκι (+123+41+4). — 12 I 17β, ΛΑ 1228, 27(+41).— 13. ΛΑ 3α, ΛΑ 1543, 73-76 (+123+1+41**+2B).

3. 'Η άλεπού άλείφει τὸ κεφάλι της μὲ γιαιούρτι (μυζήθρα, προζύμι) καὶ λέει πὼς τάχα τῆς βγήκαν ἔξω τὰ μυαλά. Τρομάζει τὸν λύκο. (Συνεχίζεται σονήθως μὲ ATh. 4). Πρβλ. Eberh.-Bor. T 5 (Mot. 5-6).

I. ΛΑ 2ζ'. Taubbi - Car. 277(+4).

2. H 2, ΛΑ 1322, 97: οἱ κουμπάροι (+4+*44B).— 3. H 3γ, ΛΑ 1209, 51-52: άλεπού, λύκος καὶ ἀρκούδα (+2+4+15).— 4. I 18, ΛΑ 2328, 23-25 (+123+41**+4).— 5. I 16 θ, ΛΑ 1223, 115(+4).— 6. I 17, ΛΦ 1180, 1-3 (+2005+123+41+4+*30A).—7. I 18 ε, ΛΑ 1225, 33(+123+1+2B+41+4). — 8. P 22 ζ ΛΑ 2761, 355-7 (+1+2B+4). — 9. P 1, ΛΑ 1174, 181-182 (+41+4).— 10. P 2 ιγ ΛΑ 1235, 79(+4+1). — 11. P 8β ΛΑ 1384 1-10 (+1+2B+4+5). — 12. P 18 ε ΛΑ 2785, 28-30(+1+2B+4+5).

4. 'Η άλεπού κάνει τὴν ἄρρωστη. 'Ο λύκος τὴν παίρνει στὴ ράχη του. Πρβλ. Eberh - Bor. T. 5 (Mot. 6).

I. M 2, Hahn 2, 93=Πιο 209=Δροσίνης, Λ' 156-158(+*1A. 'Ο λύκος πέφτει στὴν παγίδα καὶ ὁ χωρικός τὸν γδέρνει ζωντανό! ὁ λύκος φοβερίζει τὴν άλεπού καὶ αὐτὴ τὸν καταφέρνει νά τὴν πάῃ καβάλλα ὡς τὴ φωλιά της' ἐκεῖ ξεφεύγει). — 2. ΛΑ 2 ζ. Taibbi - Car. 277-278: ὁ λύκος κ' ἡ άλαπούδα, συντροφιά στὴ στάνη τοῦ τσοπάνη, (+3), τὸ τραγοῦδι τῆς άλεπούς: νάρο, νάρο, ὁ πεθαμένος σηκώνει τὸ ζωντανό!.— 3. H 2, ΛΑ 1322, 97: οἱ κουμπάροι (+3+*44A).— 4. H 3γ, ΛΑ 1209, 51 (+2+3+15).—5. H 3 ιε, ΛΑ 1209,

47(+15+5).—6. I 13, ΛΑ 1347, 13-15(στην αρχή T. 41, ή άλεπού καβαλλάει τὸ λύκο, τάχα γιά νά τοῦ διώχνη τίς μυῖγες· τσιμπῶντας τον τρώγει χαψιές ἀπό τὸ κορμί του· λέει πὼς τάχα τοῦ βγάζει τίς μυῖγες, συνεχ. ἀρ. 5).—7. I 13, ΛΑ 1347, 31(+41).—8. I 16θ, ΛΑ 1223, 115 (+3. Τὸ τραγοῦδι τῆς άλεπούς: ὁ ἄρρωστος πάει τὸ γερό)..—9. I 17, ΛΦ 1180, 1-3 (+*2005, +123+41+*30A).—10. I 17, ΛΦ 1238, 4-8: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι θά χορέψ' κωλοραβδάκι (+123+41+*44A· τάχα γιά νά τοῦ διώχνη τίς μυῖγες, τοῦ κόβει ἕνα-ἕνα κομμάτια ἀπὸ τὸ κορμί του).—11. I 18, ΛΑ 2328, 23-25 (+123+41**+3, ρίχνει τὸ λύκο στὸ ποτάμι.—12. I 18ε, ΛΑ 1225, 33-34 (+123+1+2B+41+3: στὸ δρόμο ή άλεπού τσιμπάει τὸ λύκο με βελόνες). 13. I 10 ζ', ΛΑ 1191 23-25(+1+41**+5).—14. A 1, ΛΑ 1172, 27-28(+41: Τὸ τραγοῦδι: Βγᾶτε νά ἰδῆτε τὸ σκοτωμένο καὶ τὸ δαρμένο πού σηκώνει τὸ χορτάτο καὶ τὸν παραπαμένο).—15. P; ΛΑ 2761, 355-7(+1+2B+3: «ἄρρωστος γερό κουβαλαῖ», λέει στὸ λύκο πὼς τάχα παραμιλάει ἀπ' τὸν πυρετό).—16 P 1, ΛΑ 1174, 181(+41+3: ὁ πληγωμένος κουβαλάει τὸ γερό)).—17. P 2 γ, ΛΑ 1235, 79(+3+1: ὁ ἄρρωστος παίρνει τὸ γερό).—18. P 8β, ΛΑ 1384, 1-10(+1+2B+3+5: «ἄρρωστος καλὸ κουβαλεῖ»).—19. P 11α, ΛΑ 1202, 133-5(+1+41**+5).—20. P 11δ, ΛΑ 1182, 79-80(+1+2: ἄρρωστος γερό φέρνει).—21. P 18ε, ΛΑ 2785, 28(+1+2B+3+5).—22. P 22 ζ, ΛΑ 3168, 119 (+1+2B).

5. Τὸ τραῦήγμα τοῦ ποδιοῦ. Ἡ άλεπού χώνεται σὲ μιὰ κουφάλα δένδρου. "Όταν ὁ τσοπάνης (ὁ κυνηγός) τῆς τραυᾶ τὸ πόδι με τὴν ἀγκλίτσα, φωνάζει: «τραυᾶ, γάδαρε, τὴ ρίζα». "Όταν τραυᾶ τὴ ρίζα, φωνάζει: «ῶχ, ποδαράκι μου! Συχνὰ ἀντὶ τσοπάνη ὁ λύκος καὶ τότε «δάγκμα τοῦ ποδιοῦ», σὰν συνεχ. στὸν T. 15. Πρβλ. Eberh - Bor. T. 6 (Mot 5-6). Bödker 675.

1-2. O 2γ Hahn 2, 100 ἀρ. 89=Pio 31(+15).—Hahn 2, 306, παραλ. στὸν ἀρ. 89(+15).—3. K 5 Λουκάτος ἀρ. 2, σ. 4(+15).—4. Ψ' 1 RHR 10 (1884) 77(+*1A+41**).

5. B 1γ ΛΑ 1273, 147-8(+15).—6. Δ 4γ ΛΑ 1173, 43 κέ. (+9B).—7. E 1γ ΛΦ 531, 1-2 (+15).—8-10. Z 28 ΛΑ 1256, 18-19. 27-28 (+15). 38-42.—11-12. Z 28 ΛΑ 1257, 5-6 καὶ 23-24 (+15).—13. H 1 η ΛΑ 1185, 39-41(+15).—14-20. H 2β ΛΑ 1216, 21. 31. 33. 41. 65. 8. 123 (ἔλα ἔνωμ. με 15).—21-23. H 2 ΛΑ 1322, 7. 13. 37(δμ. +15).—24. H 2 ζ, ΛΑ 1209, 13 κέ: (+64).—25. H 2 θ ΛΑ 1320, 89(+15).—26. H 18 ΛΑ 1209, 63(+15+122 J).—27. H 3 β, ΛΑ 977 (+*1A+41**+15).—28. H 3γ ΛΑ 766, 21 (+5).—29. H 3 ιε, ΛΦ 1562, 14-16.—30-32. H 3 ιε. ΛΑ 1209, 15(+123+*30A), σ. 17(+15), σ. 47(+15+4).—33. Θ 1α ΛΑ 124, 115, 18(+15).—34. Θ 1 γ', ΛΑ 1254, 35(+15).—35. Θ 1 ιε', ΛΑ

1255, 11(+15+44). — 36-37. I 1ε ΛΑ 1206, 161(+15). — σ. 171(+1+2B). 38-39. I 2α ΛΑ 1204, 35-38(+123+*30A), σ. 101-103(+*1A+41**).—40. I 7α ΛΦ 722, 17(+41).—41-42. I 8 ιγ', ΛΑ 1192, 3(+15), σ. 71(+*1A+41**+1+2B).—43-44. I 8 β. ΛΑ 1186, 7(+*1A+41**). ΛΑ 1195, 49 (+*30A.—45. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 62(+*1A+41**).—46-49. I 10 ΛΑ 1341, 723 και 47(+41). ΛΑ 1344, 23 και 37(+123+*30A).—50. I 10 ζ'. ΛΑ 1191, 25(+*1A+41**).—51. I, 11, ΛΦ 876, 50(+15+*30A).—52. I, 11α ΛΦ 1200, 1(+15). —53. I 12. ΛΦ 876, 17(+15+*30A).—54. I 12α' ΛΦ 1478, 2 (+15). —55. I 11ιγ' ΛΑ 1332, 21(+15).—56-60. I 13. ΛΑ 1347, 13-15 (+41+4). ΛΑ 1348, 15(+41). ΛΑ 1349, 23(+15). ΛΑ 1350, 13(+41+*44B). ΛΑ 1352, 14(+123+30). —61 I 14β. ΛΦ 829, 5(+123+*30A). —62. I 16α, ΛΑ 1330, 11(+15).—63. I 16 ια' ΛΑ 1226, 11(+15).—64. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 13(+15). —65. I 21α' ΛΦ 1873, 37(+123+*30A). —66. I 21γ, ΛΦ 103, 5-8(+15). —67. K 1 θ. ΛΑ 2324, 355(+15).—68. K 5β, ΛΑ 1210, 43(+15). —69. K 6, ΛΑ 1215, 61. —70. Λ 1, ΛΑ 1172, 19(+15). —71. Λ 2α ΛΦ 888, 5(+154). —72. Λ 4γ, ΛΦ. 377, 1-3 (+154). —73. Λ 4δ, ΛΦ 1038, 5(+15). —74-77. O 2, ΛΑ 1292, 188(+*1A+41**). 190(+15). ΛΑ 1298, 548(+*1A+41**). ΛΑ 2233, 100(+*1A).—78. O 2γ, ΛΑ 3018, 130(+*1A). —79. O 4δ, ΛΦ 730, 3(+9B). —80. O 8, ΛΑ 1261, 3-4(+15+2+*30A). —81. O 8β, ΛΑ 1260, 39-45(+*1A+41**+2+15+5). —82-83. Π 3, ΛΑ 2301, 322(+41**), 415(+15). —84. P 1, ΛΑ 1174, 140(+15). —85. P 5α ΛΦ 947, 14-16(+*1A+41**+15+5). —86. P 8β. ΛΑ 1384, 1-10(+1+3+4+5). —87. P 11α, ΛΑ 1202, 133(+*1A+41**+4+5). —88. P 18 ε ΛΑ 2785, 28-30(+1+2B+3+4).—89. P 22, ΛΑ 1183, 1 (+15).—90. Σ 19. ΛΑ 147, 10 (ἀντί λύκου: κυνηγός). —91. Σ 23 ΛΑ 1250, 1. —92. Υ, ΛΑ 1337, 21(+2+64).

6. 'Ο πετεινός στο στόμα της ἀλεπούς' τὴν προκαλεῖ νὰ μιλήσῃ' ἔτσι γλυτῶνει ἀπὸ τὸ στόμα της [Mot. K 561. 1]. BP II 207 κέ. Wienert 52 (ET 118), 98 (ST 124). Bödker 601, 630.

1. I 8 λα'. ΛΑ 1192, 141(+61): ὁ πετεινός λείπει στὴν ἀλεπού νὰ πῆ στους παλιοχωριάτες, πῶς ὁ πετεινός εἶναι δικός της! — ξεφεύγει. — 2. Ξ 5α, ΛΑ 1383, 23(+61) ὄμ. —

9A. 'Ο ποτηρός σύντροφος. Στὸ χωράφι (στὸ ἀλώνι) ὁ λύκος θερίζει (ἀλωνίζει), ἡ ἀλεπού προφασίζεται πῶς βαστάει τὸ βράχο νὰ μὴν πέσῃ στοῦ κεφάλι τοῦ λύκου [Mot. K 1251, 1]. Ἀπάτη καὶ στὴ μοιρασιά, ὅπως T. 9B. Βλ. BP III 340 A², καὶ Πολίτην, Λαογρ. I, 1909, 323 κέ. Μέγαν I ἀρ. 2 καὶ III ἀρ.

2. Πολύ συχνά ἀντὶ λύκου σύντροφος ὁ κάβουρας καὶ τότε ἀκολουθεῖ ἀγῶν δρόμου, ὅπως στὸν Τ. 275.

1. Α 5. Μέγας Ι ἀρ. 2, ΙΙ ἀρ. 2(=ΛΑ 672, 44). Ἀπάτη καὶ στή μοιρασιά τοῦ καρποῦ, Τ. 9B. — 2. Λελέκου Ἐπιδόρπιον Α' 290: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275). — 3-4. Κ 5, Λουκάτος σ. 17 ἀρ. 17: ὁ κάβουρας κ' ἡ ἀλεπού (+275), καὶ σ. 21 ἀρ. 23. — 5. Λ 5, Πέρδικα 2, 108 ἀρ. 2: ἡ γιαιλοῦ τσ' ὁ κάβρας (+275). — 6. Ω 3α, Κληρίδης, Ἰστ. ζώων ιε'-ις': ἡ ἀλοπού τζ' ὁ κάουρας (+275). — 7. Ἀδ. τ. Αἰνεῖα Παραμ. 1: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κάβουρας (+275). — 8-9. Γ 2, ΛΑ 1272, 1: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κάβουρας (+275), σελ. 33(ὄμ.). — 10. Ε 1β. ΛΦ 1040, 1-2: ἀλ. καὶ κάβ. (+275). — 11. Ζ 28 ΛΑ 1257, 19: ἀλεπού καὶ λύκος (+9B). — 12-17. Η 1α ΛΑ 1205, 19-21: οὐ κάβρας κ' ἡ γιαιπέντζου (+275), 41-42 (ὄμ.), 69-70 (ὄμ.), 55: ὁ λύκος κ' ἡ ἀλοπού (+9B), 77-78 (ὄμ.), 98 (ὄμ.). — 18. Η 1 ΛΑ 1335, 1: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+9B). ὁ κάβ. ἐκδικεῖται: φέρνει ἕναν σκύλο κ' ἡ ἀλεπού κρύβεται στ' ἄχερα· ὁ σκύλος, ποὺ ψάχνει γιὰ τὸ παπούτσι του (βλ. Τ. 200) ἀρπάζει τὴν ἀλεπού ἀπ' τὸ πόδι καὶ τὴν τρώει). — 20. Η 1 η, ΛΑ 1185, 3-4 ὁ κάβουρας καὶ ἡ ἀλεπού (+275). — 21. Η 2α, ΛΑ 1175, 11-12: ὁ λύκος καὶ ἡ ἀλεπού (+9B). — 22-23. Η 2β ΛΑ 1216, 53: ἀλεπού καὶ κάβρας (+275), σ. 149 (ὄμ.). — 24-25. Η 2η ΛΑ 1216, 67: ὁ λύκος καὶ ἡ ἀλεπού (+9B), σ. 115: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275). — 26. Η 3 ΛΑ 1216, 15: ἀλοπού καὶ κάβρας (+275). — 27. Η 3γ ΛΑ 766, 99-100 ἀρ. 35: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275). — 28-29. Η 3ζ ΛΑ 1209, 23: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275), σ. 37 (ὄμ.). — 30. Η 3 ιε ΛΑ 1209, 67: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275). — 31. Η 3 ιζ ΛΑ 1209, 35 (+275). — 32. Θ 1κ ΛΑ 1254, 27: κάβουρας καὶ ἀλεπού (+275). — 33. Ι 1 ΛΑ 1201, 23-25: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κάβουρας (+275). — 34-53. Ι 1 ΛΑ 1206, 103: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275), 105 (ὄμ.), 107 (ὄμ.), 109 (ὄμ.), 111 (ὄμ.), 115 (ὄμ.), 117 (ὄμ.), 119 (ὄμ.), 123 (ὄμ.), 125 (ὄμ.), 127 (ὄμ.), 175: ἀλεπού καὶ λύκος, (+9B), 39-41: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275), 43 (+275), 95 (ὄμ.), 97(ὄμ.), 99 (ὄμ.), 101 (ὄμ.). 61 (+1+2B). 63 (ὄμ.). — 54-56. Ι 1 ΛΑ 1207, 55: ἀλ. καὶ κάβ. (+275), 75 (ἡ ἀλ. κρατᾷ τὸ βουνὸ νὰ μὴν τοὺς πλακώσῃ (+275), 77 (+275). — 57-63. Ι 1ε ΛΑ 1208, 28: κάβ. καὶ ἀλ. (+275), 73 (ὄμ.), 103(+275), 105(+275), 107(+275) 111(+275), 113 (ὄμ.). — 64-65. Ι 1γ ΛΑ 1202, 92: ἀλεπού καὶ λύκος (+9B). — 175: κάβ. καὶ ἀλ. (+275). — 66-67. Ι 1γ ΛΑ 1203, 77: ἀλ. καὶ κάβ. (+275), 159 (ὄμ.). — 68-71. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 22-24: ἀλ. καὶ κάβ. (+275), 41 (ὄμ.), 55 (ὄμ.), 75 (ὄμ.). — 72-76. Ι 2α ΛΑ 1204, 17: κάβ. - ἀλεπού (+275), 57-59 (ὄμ.), 98-99 (ὄμ.), 133-5 (ὄμ.), 67: λύκος-ἀλεπού (+9B). — 77. Ι 6α. ΛΑ 1196, 31: κάβ. - ἀλ. (+275). — 78-85. Ι 8 ΛΑ 1186, 208: ἀλεπ. - κάβ. (+275), 110 (ἡ ἀλ. στή μοιρασιά θέλει τὸν καρπό, γιὰτὶ κουράστηκε κρατῶντας τὸ βουνό· ἀγῶν δρόμου, 275). — ΛΑ

1194, 79: κάβ. - άλ. (+275), 83 (όμ.) — ΛΑ 1325, 7, (όμ.), 17 (όμ.), 27 (όμ.), 31 (όμ.).— 86-87. I 8 λα'. ΛΑ 1192, 170 (+275). — ΛΑ 1190, 52: άλ. - κάβ. (+275).— 88. I 8 β ΛΑ 1190, 81: άλ. — κάβ. (+275).— 89. I 8 δ ΛΑ 1194, 17 (+275).—90-92. I 8 θ ΛΑ 1191, 1: άλ. - κάβ. (+275), 21-23 (όμ.). — ΛΦ 655, 14 (όμ.).— 93-94. I 8 λα ΛΑ 1195, 35: άλεπ. - κάβ. Κριτής στὴ μοιρασιά ἢ χελώνα' τοὺς βάζει νὰ τρέξουν, ὅπως 275), σελ. 45: ἡ άλεπού τάχα πάει στὸ δάσος νὰ πιάσῃ λαγὸ γιὰ τὸ φαί τους (+ 275).— 95. I 8 κδ' ΛΑ 1194, 57: άλ. - κάβ. (+275).— 96. I 8 κε' ΛΑ 1232, 13-15(+275). — 97-99. I 9 ΛΑ 1198, 1: άλ. - κάβ. (+275), 3 (όμ.), 9 (όμ.). — 100. I 9α ΛΑ 1197, 31-32: άλ. +λύκ. (+9B).— 101-103. I 9 ς ΛΑ 1200, 3: άλ. - κάβ. (+275), 15 (όμ.), 63(όμ.), 5: άλεπού καὶ χελώνα (+9B). — 105-113. I 10 ΛΑ 1344, 13: άλ. - κάβ. (+275), 27 (όμ.), ΛΑ 1351, 11 (όμ.), 57 (όμ.), ΛΑ 1353, 8 (όμ.), 21 (όμ.), 31 (όμ.), ΛΑ 1354, 19 (όμ.), 31 (όμ.).—112-113. I 10β ΛΑ 1352, 1(+275), 35 (όμ.).—116-118. I 10θ ΛΑ 1345, 3(+275), 19 (όμ.), 31 (όμ.).—119. I 11α ΛΑ 1324, 17(+275.— 120-124. I 13 ΛΑ 1347, 39 (+275), 43 (όμ.), ΛΑ 1348 (όμ.), ΛΑ 1350, 27: άλεπού, λαγὸς καὶ κότσυφας σύντροφος στὸ χωράφι (+9B), 35(+275). ΛΑ 1343, 21 (+275). — 125-138. I 14α ΛΑ 1280, 49: άλ. - κάβ. (+275), 84 (όμ.), 105 (όμ.), 107-109 (όμ.), 141 (όμ.), 147 (όμ.), 170 (όμ.), 189 (όμ.), 212 (όμ.), 215-7 (όμ.), 262-4 (όμ.), 307-9 (όμ.), 321 (όμ.), 353-6 (όμ.).—139-142. I 14α ΛΑ 1281, 105-7: άλ.-κάβ. (+275), 377-9 (όμ.), 425-427 (όμ.), 275-6: άλ. - λύκος (+9B+15). — 143-148. I 14α ΛΑ 1282, 126-8: άλ. - κάβ. (+275), 237 (όμ.), 423-5 (όμ.), 449 (όμ.), 489 (όμ.), 493 (όμ.).— 149-174. I 14α ΛΑ 1283, 1(+275), 20-22 (όμ.), 49-54 (όμ.), 57-61 (όμ.), 63 (όμ.), 75 (όμ.), 79 (όμ.), 93-95 (όμ.), 96 (όμ.), 98-100 (όμ.), 101 (όμ.), 113 (όμ.), 115 (όμ.), 119 άλ-λύκ., 123 (όμ.), 143 (όμ.), 159, 173-5 (+275), 211 (όμ.), 213 (όμ.), 217-219 (όμ.), 229 (όμ.), 232-4 (όμ.), 299 (όμ.), 305 (όμ.), 313-315 (όμ.), 351 (όμ.). — 175. I 15 ΛΦ 710, 8(+275).— 176-193. I 15γ ΛΑ 1230, 39: άλ - κάβ. (+275), 41 (όμ.), 53 (όμ.), 61 (όμ.), 69 (όμ.), 71 (όμ.), 73 (όμ.), 77 (όμ.), 83 (όμ.), 89 (όμ.), 93 (όμ.), 103 (όμ.), 105 (όμ.), 111 (όμ.), 115 (όμ.), 119 (όμ.), 127: λύκος - άλεπού (+9B), 129 (όμ.).— 194. I 16α ΛΑ 2934, 160: άλ. - κάβ. (+275). — 195. I 16γ ΛΦ 626, 11 (+275).— 196-214. I 16θ ΛΑ 1219, 9-11: άλ.-κάβ. (+275) ΛΑ 1220, 5: άλ. κάβ. (+275), 40 (όμ.), 51 (όμ.), 55 (όμ.), ΛΑ 1221, 15 (όμ.), 26 (όμ.), 37 (όμ.), 54 (όμ.), 66 (όμ.), 90 (όμ.) ΛΑ 1222, 9 (όμ.), 43 (όμ.), 67 (όμ.), 140 (όμ.), 145-149 (όμ.), 192 (όμ.), 222-4 (όμ.), 91-95: άλ.-λύκος (+15).— 215-221. I 16 ΛΑ 1223, 127: άλ. - κάβ. (+275), 129 (όμ.), 145 (όμ.), 154-6 (όμ.), 175 (όμ.), 183 (όμ.), 211 (όμ.).— 222. I 16 κ. ΛΑ 1226, 17: άλ.- κάβ. (+275). — 223-224. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 37 (+275), 75-77(+275). — 225-230. I 17β ΛΑ 1228, 5: άλ. - κάβ. (+275), 9 (όμ.), 15 (όμ.), 23 (όμ.),

77 (ὄμ.), 69: ἄλ. λύκ. (+9B). — 231-233. I 18ε ΛΑ 1225, 1-2: ἄλ. - κάβ. (+60+275), 11-13: ἄλ. - σκαντζόχ. (+275), 37 (ὄμ.). — 234. I 20α ΛΑ 1279, 1 (+275). — 235-236. K 5 ΛΑ 1218, 13-14: ἄλ. - κάβ., 55-56 (+275). — 237-239. K 5β ΛΑ 1210, 107-9: ἄλ. - κάβ. Ἡ ἄλεπού ἀνεβαίνει στὸ βουνὸ νὰ κοιτάζῃ μὴπως πέσῃ κανένας βράχος (+275), 111: ἄλεπού καὶ βάτραχος (+275), 83-85: ἄλ. - χελώνα (+275. — 240. K 7 ΛΑ 1331, 3-4(+275). — 241. Λ 1 ΛΑ 1172, 11-14 βάτραχος καὶ ἄλεπού (+275). — 240. Λ 1ε ΛΑ 1275, 27: ἄλ. - κάβ. (+275). — 243. Λ 4. ΛΦ 682, 6-8(+275). — 244. O 2α ΛΑ 1185 21-23: ἄλ. - λύκ. (+9B). — 245. O 4α ΛΑ 1258, 1-2 (+9B). — 246-248. O 8 ΛΑ 1262, 19: ἄλ. - λύκ. (+9B). — ΛΑ 1264, 11 ἄλ. - κάβ. (+275). — ΛΑ 1265, 15: λύκ. - ἄλ. (+9B). — 249. O 8β ΛΑ 1260, 5(+275). — 250. O 15 ΛΑ 976, 222-226: ἄλ. - κάβ. (+275). — 251-252 Π 3, ιζ ΛΑ 1270, 17: ἄλ. - κάβ. (+275), 23 (ὄμ.). — 253 Π 9α ΛΑ 1269, 7-8(+275). — 254. P1 ΛΑ 1175, 168-169: ἄλ. - λύκος (+9B). — 255. P 2ς' ΛΑ 1175, 9-10: ἄλ. - κάβ. (+275). — 256-260. P 2ιγ ΛΑ 1235, 71(+275), 73 (ὄμ.), ΛΑ 1236, 71 (ὄμ.), 73 (ὄμ.), ΛΑ 1237, 27(+275). — 261. P 10, ΛΑ 1245, 34. λύκ. - ἄλ. (+9B). — 262. P 11ς' ΛΑ 1182, 88: σπουργίτης καὶ ἄλεπού· ἢ ἄλ. κρατάει τάχα στὴν πλάτη της τὰ σύννεφα γιὰ νὰ μὴ ρίξουν βροχὴ (+9B). — 263 P 21α ΛΑ 1184, 33(+275). — 264. P 21ι ΛΑ 2897, 55: ἄλ. - λύκ. (+9B). — 265. P 22ς' ΛΑ 1183, 61: ἄλ. - λύκ (+9B). — 266. P 22ζ' ΛΑ 1183, 75-77(+9B). — 267-8. P 25γ ΛΑ 1247, 17 (+9B), 35 (ὄμ.). — 269. Σ 1 ΛΑ 1206, 57-59: ἄλ. - λύκ. (+1+15+41 +2B). — 270. Σ 1 ΛΑ 1249, 51: ἄλ. - κάβ. (+275). — 271. Σ 14 ΛΑ 1117, 1(+9B). — 272-3. Σ 30 ΛΑ 1287, 34(+9B), 47(+275). — 274. Σ 30 δ ΛΑ 1317, 1(+275). — 275. T 1 ΛΑ 1289, 90(+275). — 276. T 1ιε ΛΑ 1288, 69 (+275). — 277. T 2ιβ ΛΑ 1290, 124(+275). — 278. Υ' ΛΑ 1233, 25: ἄλ. - σκαντζόχοιρος (+275). — 279. Φ 3 ΚΜΣ Φάρασα 5409-5410: χελώνα καὶ ἄλεπού (+9B). — 280. Ω 13, ε'. ΚΕΕΚ 73, 245, 2(=Μαθητ. Φλόγα, Α' 1969, 70): Ἡ ἄλουπού τζι ὁ κάουρος (+275). — 281. Ω 8α ΚΕΕΚ 69, 171. 282. Ω ΛΦ 1345, 1-3: ἄλ. - κάβ. (+275). — 283. ΑΑ 2α, ΛΑ 341, 14-20 ἔ ριτσάρα τζαι ἔ λιπούνα (+275). — 284. ΑΑ 2α ΛΑ 341, 11-13: ἔ πουπούσγια (=λέλεκας) τζαι ἔ ἀλιπούνα. Στὴ μοιρασιά τοῦ καρποῦ ὁ λέλ. ἐκδικεῖται, ὅπως στὸν T. 154 III [Mot. K 235]. —

9B. Στὴ μοιρασιά τοῦ καρποῦ ἢ ἄλεπού παίρνει τὸ στάρι, ὁ λύκος τὸ πολὺ τὸ ἄγερο [K 171, 2].

Βλ. BP III 355, 363 n. 1.

1. Α 5 Μέγας I ἀρ. 2(= ΛΑ 672, 44, ἔτ. 1914), Μέγας III ἀρ. 2(+9B). —
2. I 9. Πολίτης, Παροιμ. Α' 463 ἀρ. 40 (+9A) = Λουκάτος σ. 21 ἀρ.

23.—3. Ξ 5α, Κρητ. 'Εστία, 6(1954) τεύχ. 50 σ. 25: ἡ καλογιαννού (νυφίτσα), ὁ τρουλίτης (κορυδαλός) κι ὁ σκύλος· στὸν θερισμὸ ἡ καλ. δίνει στὸν τρουλίτη νὰ φάη τις ρίζες, ἡ ἴδια τρώει τις τρουῦλες (κορυφές)· ἀπὸ τὰ σκόρδα κρατάει τις ρίζες καὶ στὸν τρουλίτη δίνει τις τρουῦλες. 'Εκδίκησης τοῦ τρουλίτη: κρύβει σ' ἓνα λάκκο τὸν σκύλο κι ὁ σκύλος κυνηγáει τὴν καλ. (+154 IV). —

4. Γ 1 Λεσβιακὰ 3, 56 (+275). —

5. Α 2 ΛΑ 1324, 35. —6. Δ 4γ ΛΑ 1173, 43(+5). —7. Ζ 2 δ. ΛΑ 1257, 19(+9Α). —8-11. Η 1 α ΛΑ 1205, 55(+9Α), 77(ὄμ.), 98(ὄμ.), ΛΑ 1321, 41(+9Α). —12. Η 2 α ΛΑ 1175, 11(+9Α). —13. Θ 1 ΛΦ 852, 26 (ὁ λύκος καταλαβαίνει τὴν πονηριά κ' ἡ ἀλεπού φωνάζει πὼς ἔρχεται κυνηγός· ὁ λύκος τρυπώνει στ' ἄχερο, ἡ ἀλεπού βάζει φωτιά κι' ὁ λύκος καίγεται). —14-16. Ι 1 ΛΑ 1206, 175 (+9Α), 61(+1+9Α), 63(ὄμ.). —17. Ι 1 ΛΑ 1208, 103: λύκ. - ἀλεπ. - κότσυφας (+9Α). —18. Ι 1 ΛΦ 17, 5-8: ἡ ἀλεπού κι ὁ σπουργίτης (Μαργιά καὶ Γιάννος) σύντροφοι στὸ χωράφι, ἐπεισ. ΑTh 60. Στὴ μοιρασιά βάζουν κριτές: τὸ λαγὸ —τὸν τρομοκρατεῖ καὶ τῆς δίνει δίκαιο, τὴν νυφίτσα —ξαστέρφη της, τὸ φίδι —φοβερίζει πὼς θὰ τὴν φάγη γιατί εἶναι ἄδικη. 'Η ἀλεπού φεύγει κι ὁ καρτὸς μένει στὸ σπουργίτη. —19. Ι 1γ ΛΑ 1202, 92(+9Α). —20. Ι 2α ΛΑ 1204, 67(+9Α). —21. Ι 9α ΛΑ 1197, 31(+9Α). —22. Ι 9α ΛΑ 1197, 6-7: κόρακας καὶ ἀλεπού σύντροφοι στὸ χωράφι· στὴ μοιρασιά τοῦ καρποῦ: νὰ τὸν ρίξουν στὸ δέντρο κι ὅ,τι μείνη ἐπάνω νὰ τὸ πάρη ὁ κόρακας, ὅ,τι κάτω ἡ ἀλεπού. —23-24. ΙΟ ΛΑ 1340, 43: λαγὸς καὶ ἀλεπού (ἡ ἄλ. μοιράζει μὲ μέτρο (ἓνα λαγγηνάκι): ἄλπουλας-πεντάλπουλας πέντε μοιραδάτουρας (παίρνει 5 μερτικά), δίνει στὸ λαγὸ τὸ πολὺ τὸ ἄχερο) — σ. 45(ὄμ.). —25. Ι 10β ΛΑ 1352, 3-4. —26. Ι 13 ΛΑ 1350, 27: οἱ τρεῖς ψευτόφιλοι (ἄλ. - λαγὸς - κότσυφας) (+9Α): ἄλπος, πεντάλπος, πέντε μερτικά ἐγὼ, ὁ λαγὸς μιὰ λαίηνα κ' ἐσύ κότσυφα κοτσυφομύτη, ὅ,τ' ἀρπάξης μὲ τὴ μύτη. —27-28. Ι 16 θ ΛΑ 1223, 142 ἀλεπού, λαγὸς καὶ κουτσιλιέρα (+15). Μοιρασιά: ὁ λαγὸς ὅ,τι κόψη μὲ τὸ δόντι του, ἡ κουτσ. ὅ,τι πάρη μὲ τὴ μύτη της, τὰ ὑπόλοιπα ἡ ἀλεπού. — σ. 189(ὄμ.). —29. Ι 17β ΛΑ 1228, 69: ἄλ. - λύκ. (+9Α). —30. Ι 18ε ΛΑ 1225, 5: ἄλ. - λαγὸς. 'Εκδίκησης τοῦ λαγοῦ: βάζει τὸ σκύλο νὰ κρυφτῆ στ' ἄχερα· ὁ σκύλος κυνηγáει τὴν ἄλ. —31. Ι 20α ἄλ. - λύκ. (ὄμ.). —32. Μ 1γ ΛΑ 1173, 53: ἄλ. - λύκ. 'Η ἄλ. δίνει στὸ λύκο τοὺς βλαστοὺς καὶ τὰ φύλλα, ἡ ἴδια παίρνει τις πατάτες. 'Ο λύκος τὴν παθαίνει καὶ δεύτερη φορὰ μὲ τὸ κριθάρι. —31. Μ 6α ΛΑ 1684 Β, 37(+20D* +122 J+15+2B)· ὁ τρουτσουλίτης ἐκδικιέται· κρύβει στὸ σωρὸ τοῦ σταριοῦ ἓνα σκυλάκι κι αὐτὸ πετάγεται καὶ κυνηγáει τὴν ἀλεπού. —32. Ο 2α ΛΑ 1185, 21-23(+9Α). —33. Ο 4δ ΛΦ 730, 3(+5). —34. Ο 4α ΛΑ 1258, 1-2(+9Α). —35-36. Ο 8 ΛΑ 1265, 15(+9Α), 19(ὄμ.). 'Ο λύκ. ἐκδικεῖται· λέγοντας πὼς τάχα ἔρχονται κυνηγοί, κρύβει τὴν ἄλ. στὸ ἄχερο καὶ βάζει φωτιά. —37. Ρ 1 ΛΑ 1175, 1 (+9Α). —38. Ρ 10 ΛΑ

1245, 34 (+9A). — 39. P 11ζ' ΛΑ 1182, 88: σπουργίτης και άλεπού (+9A).
 40. P 11η ΛΑ 1182, 109: λύκ. - άλ. — 41. P 12 ΛΑ 1181, 7-9(+*1A+
 41**+15). — 42. P 22ζ' ΛΑ 1183, 61-62 (+9A). — 43. P 21 θ ΛΑ 2897,
 9(+123). — 44. P 22ζ ΛΑ 1183, 75-77(+9A). — 45-46. P 25γ ΛΑ 1247,
 17(+9A), 35 (όμ.). — 47. Σ 14 ΛΑ 1173, 85(+9A). — 48. Σ 30 ΛΑ 1287,
 34(+9A) — 49. Φ 3. ΚΜΣ Φάρασα 5409-5410: άλεπού και χελώνα (+9A).
 50. ΒΒ ΛΑ 1246, 18(+9A). —

15. Τὰ βαφτίσια τῆς άλεπούς (ἢ τὸ φάγωμα τοῦ μελιού). Ἡ άλεπού κα-
 μώνεται πὼς τάχα τὴν καλοῦν γιὰ κουμπάρα καὶ τρώει τὸ μέλι ποὺ ἔχουν
 φυλαγμένο αὐτὴ κι ὁ λύκος γιὰ τὸν χειμῶνα. Ἄλείφει μὲ μέλι τὸ στόμα
 (τὴν οὐρά) τοῦ λύκου τὴν ὥρα ποὺ κοιμᾶται. Στὸ τέλος, δοκιμῆ: ποιὸς ἔφαγε
 τὸ μέλι; κυνήγημα τῆς άλεπούς, σὰν στὸν Τ. 5. — Τὰ ὀνόματα τῶν βαφτι-
 σιμιῶν τῆς άλεπούς: Ἀρχινίτσης, Μεσίτσης, Ἀπικουπίτσης ἢ Ἀναποδογου-
 ριστούλης. Ἐνίοτε (ἀντὶ άλεπούς) ἢ κότα κλέβει τοὺς σπόρους ποὺ ἔχουν
 φυλαγμένους μὲ τὸν κόκορα στὴν βαρέλλα. Βλ. Eberh. - Bor. Τ. 6 (Mot 1-4).

1. Κ 5 Λουκάτος σ. 4 ἀρ. 2: ὁ λύκος κ' ἢ άλεπού μὲ τὸ μέλι (+5). — 2-3.
 Ο 2γ Hahn 2, 99 ἀρ. 89=Ρίο 30 =Δροσίνης 8-10: ὁ κύρ Νικόλας κ' ἢ
 κυρὰ Μαριά. Δοκιμῆ ποιὸς ἔφαγε τὸ μέλι (+5). — Hahn 2, 306 πρλ. ἀρ.
 89 (όμ.). — 4. Ο 8. Ρεμπέλη Κονιτσιώτικα, σ. 144-7 ἀρ. 7: ὁ κύρ Νικόλας
 κ' ἢ κυρὰ Μάρω (=ΛΑ 1569, 51, 7) (+*62 Β: τὸ φερμάνι τοῦ βασιλιᾶ ἢ άλεπού:
 δὲ μοῦ φέγγ' νὰ τὸ διαβάσω). — 5. Σ 8α Ἀρχ. Θρακ. Θησ. 5, 184-6: ἢ άλε-
 πού κι ὁ λύκος ἀντρόγυνο (+1+2Β). — 6. Τ 2 Argenti - Rose I 578-580
 ἀρ. 42 (τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν: Πλάτη, Κοιλιά, Ὁπίσθια (προηγούμενως
 +41+32+2Β). — 7. Υ 1 Ἀστὴρ Πόντου 1, 408 ἀρ. 16: ἀρκούδα, λύκος,
 άλεπού καὶ ζέπυρα (=κουνάβι) (μέλι, δοκιμῆ) = Ποντ. Ἐστία 1952 τεῦχ.
 36 (τὰ ὀνόματα: Πασλαευτίτς, Μεσαχτίτς, Τελευτίτς, Λειχτίτς, Κιουπι-
 χτίτς) = Ἀρχ. Πόντ. 27, 222 ἀρ. 4. — 8. Υ 15. Χρονικὰ Πόντου Α' 1943-
 44, 126-127: Ἀρκον, άλεπόν κι ὁ λύκον.

9. Α 2 ΛΑ 1324, 21: ἢ κότα καὶ ὁ κόκορας. Σπόροι στὸ τσουκάλι. Τὰ ὀνό-
 ματα: Γεμάτο (τσουκαλάκι), Μισὸ, Ἄδειο. — 9α. Β 1γ ΛΑ 1273, 147
 (+5). — 10. Γ α ΛΦ 1844, 5: ὁ κύρ Νικόλας, ἢ κυρὰ Μάρω καὶ τὸ μέλι.
 Τὰ ὀνόματα: Ἀρχασούλ', Μεσοσούλ' καὶ Κύλ - Κύλ - μέσ' στὸ ρέμα. Δοκι-
 μῆ... — 11. Δ 1ζ, ΙΑ 827, 104: λύκ. - άλεπ. - ἀρκούδα ἢ άλεπού τοὺς
 ξεγελαίει καὶ τρώει ὅλες τίς κότες, τ' ἀρνὶ τοῦ λύκου, τὸ μέλι τῆς ἀρκούδας·
 καταφεύγει σὲ μιὰ σπηλιά· οἱ σύντροφοι βαριοῦνται νὰ τὴν περιμένουν καὶ
 φεύγουν. — 12. Ε 1γ. ΛΦ 531, 1(+5). — 13-15. Ζ 28 ΛΑ 1256, 18: (ἀντὶ
 λύκου φίδι) (+5), 27 (άλ. - βάτραχος) ὁμ., 38-42: γιὰ τὴν Τσατσαμάρω
 καὶ τὸν Μπαρμπανικολὸ (+1+5). — 16-21. Ζ 28 ΛΑ 1257, 5: Μπαρμπα-

νικολός και Κυράτσα Μάρω (+5), σ. 7, (δοκιμή), 9 (όμ.), 20, 23, 25.— 22-23. Η 1α ΛΑ 1205, 1 (δοκιμή), 23 (ό λύκος για εκδίκηση τρώει τή φοραδίτσα τῆς ἀλεπούς (Γ 123) κ' ἡ ἀλεπού τὸν πνίγει (τὸν στέλνει στὸ πηγάδι γιὰ νερό μὲ μιὰ πέτρα δεμένη στὸ λαιμό του), — 24. Η 1δ. ΛΑ 1209, 63-65 (+5+122 J). — 25. Η 1η ΛΑ 1185, 39-41(+5). — 26-29. Η 2 ΛΑ 1322, 7. Τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν: Κορφοῦλα, Μεσοῦλα, Ἀγλειφτούλα (+5+2+64). σ. 13(+5), 29 (όμ.), 37 (όμ.).— 30-37. Η 2 β ΛΑ 1216, 21(+5), σ. 41 (όμ.), 69-71, 83(+5), 89, 101, 123(+5).— 38-40. Η 2 γ ΛΑ 1216, 19, 31(+5), 33 (όμ.).— 41-43. Η 3 ΛΑ 1209, 17(+5), ΛΑ 1216, 69-71, σ. 89.— 44. Η 2η. ΛΑ 1216, 65 (+5).— 45-46. Η 2 θ ΛΑ 1320, 43: ὁ κόκορας καὶ ἡ κόττα. (Ἡ κόττα ἀδειάζει τὸ βαρέλλι μὲ τοὺς σπόρους· τὰ ὀνόματα: Ἀρχιμιστούλης, Μισαστούλης Ἀδειαστούλης), σ. 89-90: ἀλεπ. - λύκος (+5). — 47. Η 3 β ΛΑ 977, 3 (+*1A, +41**+5). — 48-50. Η 3 γ ΛΑ 766, 21-24 (+5), σ. 100-101: Κυράτσα Μάρω καὶ κύρ Νικολός. (Λαγῆνα μὲ γλυκό). ΛΑ 1209.— 51-52: ἀλπού, λύκος καὶ ἀρκουόδα (+2+3+4).— 51. Η 3 ιε ΛΑ 1209, 29.— 52. Η 3 ιζ ΛΑ 1209, 47(+5).— 52α. Θ 1α ΛΑ 124, 115, 18: ὁ κύρ Νικόλας κ' ἡ κυρά Μαργιὰ (+5). — 53-54. Θ 1 ιγ' ΛΑ 1254, 35-36 (+5), σ. 43. — 55-56. Θ 1 ιε' ΛΑ 1255, 11(+44+5), ΛΦ 600, 6-7 (δοκιμή). — 57-58. Ι 1 ΛΑ 1173, 6 (τὰ ὀνόματα: Τσύρ λαιμό, τσύρ Μέση, τσύρ Πάτο, Τσύρ Γλείφω), ΛΑ 1199, 7-9. — 59-60. Ι 1 γ ΛΑ 1202, 126 (τὰ ὀνόματα: Ἀρχοῦλα, Μεσοῦλα, Σωθοῦλα), ΛΑ 1202, 75-77 (ἡ ἀλεπού στέλνει τὸ λύκο νὰ ἰδῆ ποῦ βόσκουν φοράδες, πρόβατα καὶ τρώει τὸ μέλι, ἐνωμ. μὲ 123). — 61. Ι 1 ζ ΛΑ 1214, 45 (δοκιμή). — 62-64. Ι 2α ΛΑ 1204, 69-71 (ἀντὶ μέλι τυρί: Ἀρχισούλης, Μεσοῦλης, Τελειωσοῦλης. Τρώει καὶ τὸ καινούργιο τυρὶ ποῦ ἔφερε ὁ λύκος: ἀφοῦ ὁ λύκος ἔφαγε τάχα τὸ παλιό, ἔφαγε κ' αὐτὴ τὸ καινούργιο. — ΛΑ 1204, 109 (Ἀρχινοῦλης, Μεσιακούλης, Ἀγλειφτούλης).— ΛΑ 1204, 125-128(+*60). — 65. Ι 6α ΛΑ 1196, 41-43 (Μεσᾶτο, Κωλᾶτο, Γλειφᾶτο). — 66. Ι 7α ΛΑ 1190, 124-128 (+1+31**). — 67-68. Ι 8 ΛΑ 1325, 81 καὶ 83. — 69-71. Ι 8α ΛΑ 1192, 3-4 (τὰ ὀνόματα: Ἀπάνου, Μέση, Κίσις, +5). — σ. 91: ὁ κόκορας καὶ ἡ κόττα βάζουν στὸ τσουκάλι σπόρους γιὰ τὸ χειμῶνα· τοὺς τρώει ἡ κόττα, τάχα τοὺς ἔφαγαν τὰ σκουλήκια. ΛΑ 1193, 153: λύκος καὶ ἀλεπού. — 72. Ι 8 κς' ΛΑ 1190, 63: ἡ κόττα καὶ ὁ κόκορας. — 73. Ι 9 ΛΑ 1173, 13 (δοκιμή, ποιὸς ἔφαγε τὸ τυρὶ: ὅποιος ἔχει στὴ μουσοῦδα του ἀπομεινάρια — τὰ ἔχει ὁ λύκος ποῦ ἔχωσε τὴ μούρη του στὸ κιοῦπι γιὰ νὰ ἰδῆ τί ἔγινε τὸ τυρὶ. — 74. Ι 9α ΛΑ 1197, 13. — 75-76. Ι 9 ς' ΛΑ 1200, 21-22: λαγός καὶ ἀλεπού (ἡ ἀλ. τρώει τὸ τυρὶ καὶ κρεμάει τὸ ἄσκι· λέει τοῦ λαγοῦ νὰ βάλῃ μέσα τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ φάῃ — σφίγγει τὸ λαιμὸ τοῦ ἄσκοῦ καὶ τὸν πνίγει. — σελ. 45: λύκος καὶ ἀλεπού (βάζο μὲ γλυκό· στέλνει τὸ λύκο νὰ φέρῃ τὴν προβατίνα ἀπ' τὴ βοσκή). — 77-80. Ι 10 ΛΑ 1340, 15, 17-18, 39-41(+41), ΛΑ 1344, 17-20 (τὰ ὀνόματα: Λαι-

μός, Μεσίτης, Ἀποστομίτης. Ὁ λύκος ἐκδικεῖται: κάνει κι αὐτὸς βαφτίσια: τ' ὄνομα — Συντέλειά σου: τὴν κομματιάζει. — 81. I 11 ΛΦ 876, 50-52 (+*30A+5). — 82-83. I 11α ΛΑ 1328, 11. — ΛΦ 1200, 1-2 λύκος, ἀλεπού, ἀρκούδα. Ἡ ἀλ. κατηγορεῖ τὴν ἀρκ. πὼς ἔφαγε τὸ μέλι. Τὸ τραγοῦδι τῆς: λύκος κι ἀρκουδας μαλλώνουν κι ἀλεπού τρώει τὸ μέλι (+5). — 84. I 12 ΛΦ 876, 17-19 (+*30A+5). — 85. I 12, ι' ΛΦ 1478, 2 (δοκιμὴ) (+5). — 86. I 12 ιγ' ΛΑ 1332, 21-22(+5). — 87. I 13 ΛΑ 1349, 23: λύκ. ἀλεπ. κι ἀρκ. Τὸ τραγοῦδι τῆς ἀλεπούς (+5). — 88-89. I 14α ΛΦ 1423, 5: τὰ βαφτίσια τῆς ἀλεπούς. — ΛΑ 1281, 275 (+9A+9B). — 90-91. I 15γ ΛΑ 1230, 25 (δοκιμὴ). — σ. 95(+41). — 92. I 16α ΛΑ 1330, 11-12(+5). — 93. I 16 θ ΛΑ 1222, 91-95(+9A). — 94. I 16, ια' ΛΑ 1226, 11(+5). — 95-97. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 13 (δοκιμὴ, +5), 47(+*30A), 153(+41). — 98-99. I 17 ΛΑ 1224, 11-13(+41), 19-27: κόκορας καὶ κόττα. — 100. I 19ιζ', ΛΦ 1873, 4-6: ἡ ἀλεπού, ὁ λύκος καὶ τ' ἀρνάκι (+5+123+*30A). — 101. I 19, ιθ' ΛΦ 103, 5-8(+5). — 102. K 1 θ ΛΑ 2344, 355(δοκιμὴ, +5). — 102-102α. K 2 ΛΦ 744, 1-2 (γριά καὶ γέρος). ΛΑ 3035, 312-314 (ὄμ.). — 103. K 3 ζ ΛΑ 2276, 445(+2B). — 104. K 4 ΛΑ 1217, 1 (ἀντὶ βαφτίσια: πρόσκληση στὸ γάμο κτ.τ.). — 105-115. K 5 β ΛΑ 1210, 43 (+5), 89, 95-97 (+*30A), 132. 189, 203-207(+123,+2B). — ΛΑ 1211, 73 (+9B+275). — 116. K 6 ε ΛΑ 1213, 91. — 117-118. Λ 1 ΛΑ 1172, 19-21(+5). — ΛΑ 1324, 41-43: κοττούλα καὶ κοκορίκος. — 119 Λ 1ε ΛΑ 1275, 4-5. — 120. Λ 4δ ΛΦ 1038, 5 (+5). — 121 M 6α ΛΑ 1684 B, 37 (+20D*+122 J,+9B,+2B). — 122 N 4γ ΛΑ 1622, 7-9: Ἡ κυρὰ μαμμὴ ἢ Ἀλουπού (δοκιμὴ). — 123. N 5. ΛΑ 2248, 289-293: ἀντὶ λύκου γάιδαρὸς σύντεκνος τῆς ἀλεπούς· ἡ ἀλ. ἀφήνει τὸ γ. νὰ θερίζῃ κι αὐτὴ πάει τάχα νὰ βαφτίσῃ· ὁ γ. ἐκδικεῖται, ὅπως 214A. — 124. Ξ ΛΑ 1173, 51. — 125 Ξ 7δ ΛΑ 2845, 105. — 126. O ΛΦ 1210, 1-3(+2B). — 127. O 1 ΛΑ 1301, 37-40(+1). — 128. O 1, ο. ΛΑ 2968, 16 (δοκιμὴ). — 129. O 1 σ. ΛΦ 1749, 14 (δοκιμὴ). — 130-131. O 2 ΛΑ 2233, 97-99. ΛΑ 1292, 190(+5). — 131α. O 2γ. ΛΑ 3018, 68-71 (δοκιμὴ +44). — 132. O 6α ΛΑ 1298, 7. — 133 O 7δ ΛΦ 881, 10. — 134. O 8 ΛΑ 1261, 3-4(+2+*30A+5). — 135. O 8 β ΛΑ 1260, 39-45 (+1,+2,+41**,+5). — 136. O 10α. ΛΑ 1665Δ', 97 (σάν εἰσαγ. στὸ 510A: ἡ γυναῖκα τρώει τὸ μέλι τῶν κοριτσιῶν μὲ τὰ ψεύτικα βαφτίσια. — 137-138. O 15 ΛΑ 976, 204-206 καὶ 233-237 (δοκιμὴ). — 139. Π 1 ΛΦ 796, 2. — 140. Π 3, ΛΑ 2301, 415-417 (δοκιμὴ) (+5). — 141. Π 7δ. ΣΠ 74, 16-17 (δοκιμὴ). — 142. Π 7ε ΛΦ 177, 2-3 (δοκιμὴ). — 143. Π 7ζ, ΛΑ 1176, 67 (δοκ.). — 144. Π 10β ΛΦ 591, 9-11 (δοκιμὴ: σ' ὀποιου τῆ γλῶσσα κολλήσουν περισσότερα μυρμηγκία - ὁ λύκος πρῆζεται). — 145. P, ΛΑ 1328, 23. — 146-149. P 1, ΛΑ 1177, 169-170. — ΛΑ 1178, 21-22 (+*1A+41**), σ. 45, σ. 140-142(+5). — 150. P 2 ΛΑ 235, 10: ὁ κυρίτη Νικόλας κ' ἡ

κυρά Καλή· για ἔλεγχο κάνουν «ἄρκιο στὸν ἀφαλὸ τῆς γῆς» — σὲ μιὰ παγίδα· ὁ λύκος πιάνεται, ATh 44.— 151. P 2 ε ΛΑ 1235, 37.— 152. P 2 θ. ΛΑ 1175, 3-5 (δοκιμή). — 153-154. P 2 γ. ΛΑ 1235, 47-50 (+1,+2B,+123). — σ. 63-64. — 155. P 2 ιδ ΛΑ 1237, 35-36. — 156. P 3 α. ΛΑ 1233, 1 (δοκιμή).—157. P 4. ΛΑ 1240, 3-4: ἀρκούδα, λύκος, ἄλεπού (συντροφιά στὸ φάγωμα τῆς κυψέλης). Τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν: Σκούπισα, Καθάρισα, Ἀναποδογύρισα· ἡ ἄλεπού βάζει τοὺς ἄλλους νὰ τσακωθοῦν). — 158. P 5α. ΛΦ 947, 14-16(+*1A+41**+5). — 159-160. P 8α ΛΑ 1241, 1-3(λύκος καὶ ἀρκούδα), 9-10 (λύκος καὶ ἄλεπού, +44). — 161. P 8β. ΛΑ 1326, 31-32 (κόττα καὶ κόκορας). — 162. P 10. ΛΑ 1245, 25-27(+44). — 163-4. P 11α ΛΑ 1182, 41-42: παπᾶς, λύκος καὶ ἄλεπού (+*1A+41**+2). — σ. 117-118: (ἀρκ. καὶ ἄλεπ.).—165-6. P 12 ΛΑ 1181, 46-47: λύκ. - ἄλεπ. δοκιμή. — σελ. 7-8(+*1A+41**+9B). — 167. P 22 ΛΑ 1183, 1(+5). — 168. P 258 ΛΑ 1248, 35-26(+1+2B). — 169. Σ 1 ΛΑ 1206, 57-59. — 170. Σ 18. ΛΑ 1251, 18. — 171. Σ 21α. ΛΑ 1184, 29-30 (δοκιμή). — 172-173. Σ 30. ΛΑ 1287, 43-44. — ΙΑ 617. 78-79.— 174-176. Υ, ΛΑ 1182, 51: ἄρκιον - λύκος - ἄλεπόν— (δοκιμή) ΛΑ 1233, 23 ἄρκιον καὶ ἄλεπόν.— 1239, 9-12(+30). — 177. Υ 13 ζ' ΚΜΣπ. Ἀργυρούπολις 8, σ. 1-3: τ' ἄλεπού οἱ κουμπάρ' (λύκος, ἀρκούδα, ἄλεπού). — 178. X 2α. ΛΑ 1274, 39-41(δοκιμή). — 179. Ω ΛΦ 213, 1. — 180-181. ΒΒ, ΛΑ 1246, 1: ἄλεπ. - λαγός-ἀρκούδα. — σελ. 14: ἄλεπού καὶ μυλωνᾶς κουμπάροι.

15*. Ἡ ἄλεπού ξεφωνίζει πὼς τάχα ἔρχονται οἱ σκύλοι (οἱ κυνηγοί)· ὁ λύκος τρομάζει καὶ φεύγει· τὸ φαγὶ ἀπομένει ὅλο στὴν ἄλεπού.

1. P 11γ ΛΑ 1182, 77-78: ἄλεπού, ἀρκούδα, λύκος, χοῖρος καὶ κουνάβι, σύντροφοι στὸ μαγεῖρεμα: ἡ ἀρκούδα κόβει τὰ ξύλα, ὁ λύκος φέρνει τ' ἀρνάκι, ἡ ἄλεπού φέρνει τὸ καζάνι, ὁ χοῖρος κλέβει πατάτες. Ἡ ἄλεπού ξεφωνίζει ἀπ' τὸ βουνό: ἔρχονται οἱ σκύλοι! — 2. P 11η ΛΑ 1182, 109-110: λύκος καὶ ἄλεπού (ὄμ. +9). —

*15A. Ἡ ἄλεπού (τὸ τσακάλι) τρώει τὸ φαγὶ καὶ γεμίζει στάχτη τὸ τσουνάλι— λέει πὼς μούχλιασε τὸ φαγὶ. Ἡ ἀρκούδα κἀνόντας νὰ φουσήξει τὴ μούχλια στραβώνεται.

1. Υ 3, Ἀστὴρ Πόντ. 1, 103 ἀρ. 4· «ὁ θώπεκας κι ὁ ἄρκιον» = Ἀρχ. Πόντου 16, 85, ἀρ. 4. — 2. Υ 7 Παμπούκης 186, ἀρ. 120: «ἄλεπού κι ἀρκουδία». — 3. Ι 9 στ, ΛΑ 1200, 43: λύκος καὶ ἄλεπού κουμπάροι· ἡ ἄλεπού φωνάζει τὰ λυκόπουλα νὰ τῆς φουσήξουν τὴ φωτιά· μὲ τὸ «φου» τινάζεται ἡ φωτιά καὶ καίει τὰ λυκόπουλα.

20. *Tà ζῶα τρῶνε τὸ ἓνα τ' ἄλλο. Πανουργίες τῆς ἀλεπούς.* [K 1024].

1. Υ 17α, Ποντ. 'Εστία 1953, τ. 8-9, σ. 2184. 'Η ἀλεπού συμβουλεύει δλα τὰ τετράποδα, πού ἔχουν κρυμμένα τὰ φαγητά τους, νά τὰ φέρουν, καί τὰ χωρίζει σέ δυὸ σωρούς· δίνει τὸν ἓνα σωρὸ στὰ μεγάλα (ἀρκούδα, λιοντάρι, τίγρι) καί τὸν ἄλλον στὰ μικρά· τὰ ζῶα θυμώνουν γιὰ τὴ μοιρασιά καί τρώγονται μεταξύ τους· βρίζουν τὴν ἀλεπού.

2. Ρ 8β, ΛΑ 1384, 11: λύκος, ἀλεπού, ἀρκούδα, λαγός, σκαντζόχοιρος. 'Η ἀλεπού συμβουλεύει ν' ἀρχίσουν τ' ἀλληλοφάγωμα ἀπὸ τὸ ζῶο πού δὲν ἔχει καλὸ ὄνομα· τρῶνε στὴ σειρά τὸν σκαντζόχοιρα, τὸ λαγὸ, τὴν ἀρκούδα. Συνέχ. σὰν στὸν Τ. 21: ἡ ἀλεπού κρύβει τὰ ἔντερα τῆς ἀρκούδας καί λέει πὼς τάχα τρύπησε τὴν κοιλιά τῆ δική της καί τὰ ἔβγαλε. Βάζει τὸ λύκο νά κάνῃ τὸ ἴδιο.

20Α. *Tà ζῶα πεσμένα στὸ λάκκο.*

Υ ΛΑ 1239, 21-25: «ἡ πονηριά τῆς ἀλεπούς»: ξεγελάει τὸ ἄλογο, τὸν χοῖρο, τὸ γίδι, τὸν λαγὸ, τὸ λύκο νά μποῦνε στὸ λάκκο γιὰ νά φᾶνε χόρτα· ὅταν τὰ χόρτα τελειώνουν, ἡ ἀλεπού προτείνει νά μποῦνε στὴ σειρά καί νά φᾶνε τὸν τελευταῖο [K 1024]· τρῶνε τὸν λαγὸ, ἀλλὰ δὲν τοὺς φτάνει. Σὰν ἔμειναν τελευταῖοι ὁ λύκος κ' ἡ ἀλεπού, καταφέρνει ἡ ἀλεπού τὸ λύκο νά φάῃ τὰ ἔντερα του, ὅπως στὸν Τ. 21. Καταφέρνει τὸν ἀετὸ νά τὴν βγάλῃ ἀπὸ τὸ λάκκο, τάζοντάς του κλωσσα μὲ τὰ πουλάκια. Σὰν τὴν ἔβγαλε ὁ ἀετὸς ἀπὸ τὸ λάκκο, τοῦ λέει νά'χη χάρι πού δὲν τὸν ἔφαγε κι αὐτόν, ὅπως τοὺς ἄλλους.

20C. *Tà ζῶα φεύγουν τρομαγμένα: ἦρθε τὸ τέλος τοῦ κόσμου ! (ἢ ἄρχισε πόλεμος):* ἓνα βελανίδι ἔπεσε στὸ κεφάλι τοῦ ποντικοῦ (ἢ τοῦ λαγοῦ). (Mot J 1812]. Πρβλ. Eberh - Bor. Τ. 20.

1. Κ 5. Λουκᾶτος σ. 24 ἀρ. 1: «Τὸ φευγιὸ τῶν ζώων»: ἓνα βελανίδι ἔπεσε στὸ κεφάλι τοῦ ποντικοῦ — πανικός στ' ἄλλα ζῶα (λαγὸ, κουνάβι, κατσίκια) γιὰ τὸ μεγάλο κακό. — 2. Ξ 1, β. 'Επ. Κρητ. Σπ. 4, (1941) 201 ἀρ. 7: «ὁ λαγός, ὁ κόκορας κ' ἡ κατσίκια» — ἓνα βελανίδι στὸ κεφάλι τοῦ λαγοῦ. Στὸ φευγιὸ τὰ τρώει ὁ λύκος. —

3. Ι 17, ΛΑ 1224, 1-2: «τὸ βελανίδι κ' ἡ νυφίτσα» (ποντικός, βάτραχος, κουνέλια: ἔγινε σεισμὸς). — 4. Υ, ΛΑ 1239, 51-53 «ὁ τσάκαλον, ὁ ἀλεπόν, ὁ μουχτερόν, ὁ λύκον καί ὁ ἄρκον» (ἓνα σῦκο ἔπεσε στὸ κεφάλι τοῦ τσακαλιοῦ — κατακλυσμὸς! Στέλνουν τὸν τσάκαλο γιὰ κόττες — ὁ γάτος τοὺς τρομοκρατεῖ μ' ἓνα σακκούλι στάχτη δεμένο στὸ λαιμὸ του, ὅπως Τ. 103).

20D*. *Πετεινός ήγούμενος*. Ὁ πετεινός ξεκινάει για τὸν Ἅγιον Τάφο νὰ γίνη «χατζῆς». Τὸν ἀκολουθοῦν: ὄρνιθα, πάπια, χήνα, καρκαῖα, ἓνα μικρὸ πουλι (τσουτσουλιάνος) κ' ἡ ἄλεπού για πνευματικός. Στὸ δρόμο ἡ ἄλεπού τὰ παίρνει ἓνα-ἓνα παράμερα, τοὺς ἀπαγγέλλει κατηγορίες για τὰ δῆθεν ἁμαρτήματά τους καὶ τὰ στέλνει στὸν «Ἄδην τὸν ἀχόρταγο». Μόνο τὸ μικρὸ πουλι τὴν ξεγελάει: ν' ἀνοίξη τὸ στόμα της για νὰ χωθῆ μέσα — τῆς ἀφίνει μιὰ κουτσουλιὰ στὴ γλῶσσα, ἣ πάει νὰ φέρῃ μαρτύρους: φέρνει ἓναν κυνηγό. Πολὺ σχετικὸ μὲ ΑTh. **61A**. Ἐνίοτε στὴν συντροφιά προστίθεται ὁ γάιδαρος καὶ τότε συνεχίζεται μὲ T. **122 J**. Πρβλ. Αἰσ. Halm 16, Hausr. 7, Perry 7. Eberh. - Bor. Anl. C 7. Βλ. Πολίτην, Παροιμ. 3, 572, Μέγαν, I ἀρ. 1, III ἀρ. 1, σ. 308, IV ἀρ. 1, V ἀρ. 2 μὲ σχετικὲς σημειώσεις. BP 1,76 σμ. 1.

1. Λ 7 Ρήγας 2,153, 2: Ἡ πάπια ξεκινάει νὰ σβῆση τὴ φωτιά πὺ καίει τὸ χωριὸ της· παίρνει συντροφιά μιὰ κόττα, ἓναν πετεινὸ, ἓνα σπουργίτη, ἓνα λύκο. Ὁ λύκος τὰ καλεῖ νὰ ξενοχτήσουν στὴ φωλιά του. Τὰ πουλιὰ κατάλαβαν τὸ σκοπὸ του καὶ ζητοῦν νὰ πᾶνε νὰ τοῦ φέρουν: ἡ πάπια 12 παπάκια, ἡ κόττα 12 πουλάκια, ὁ πετεινός 12 κόττες—ξεφεύγουν. Ὁ σπουργίτης ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο ν' ἀνοίξη τὸ στόμα του νὰ χωθῆ μέσα—ξεφεύγει.—2. Ξ, Φραγκάκη, Κρητ. Παρ. 52: «ἡ γιாலουπού χατζίνα»· συντροφιά μὲ τὸν πετεινὸ καὶ τὸ μουλάρι.—3. Ο 2ζ, Hahn 2, 101 ἀρ. 90 = Ρίο 54: «Ἡ ἄλεπού στὸ χατσ'λίκι» (ἀλεπού, πετεινός, περιστέρι, παπαδάκος· αὐτὸς φέρνει για μάρτυρα τὸν κυνηγό).—4. Σ 22. Μέγας, Παραμ. I 7-15 ἀρ. 1: «Ὁ πετεινός χατζῆς (= ΛΑ 215, 89).—5-7. Ω, Σακελλαρίου Κυπρ. 2,357 ἀρ. 16 «παραμῦθι τῶν κακῶν συντρόφων».—6. Κυπρ. Χρον. 4, 270: «ὁ πετεινός στὸ χατζηλίκι» + **122 J**.—7. Αὐτ. 11, 49-50: «παραμῦθιν τοῦ πετεινοῦ, γαάρου τζιαὶ τοῦ ἄλουπού».—8. Ω 3α, Κυπρ. Σπ. II' παράρτ. λβ'-λδ' ἀρ. 15: Ἡ ἄλουπού τζ' ὁ πετεινός χατζῆς» ἔμμετρο, στίχοι 151, (+**122J**.+**47B**).—9. Ω 4γ, Κυπρ. Γράμμ. 6(1942) ἀρ. φ. 79-80 σ. 157, ιβ' «Ὁ πετεινός» (+**122J**).—10. Ω, Μέγας IV ἀρ. 1 (= ΛΦ 1746, 5-8): Ὁ πετεινός χατζῆς.—11. Ἀδ. τ. Λέριος 49-50 ἀρ. 16: «ἡ ἄλεπού πηγαίνει στὸ χατζηλίκι»· τὴν ἀκολουθοῦν τὰ κοκόρια κ' οἱ χῆνες.—11α. Ἀδ. τ., Αἰνεῖας ἀρ. 21: ὁ κουρτσουλιάνος.—12. Η 3 ιγ', ΛΦ 476, 85 (τοὺς σώζει ὁ σκύλος πὺ κυνηγάει τὴν ἄλεπού).—13. I 3, ΛΦ 357, 1-3.—14-15. I 10, ΛΑ 1340, 29. ΛΑ 1341, 37.—16. Κ 4. ΛΑ 1217, 1-2: «οἱ χατζῆδες».—17. Μ 6α. ΛΑ 1684 Β', 37 (+**122 J**, +**15+9B+2B**).—18. Ν 11, ΙΑ 804α, 166-168.—19. Ξ 19θ. ΛΑ 1105, 57-60: «Τὸ πετεινάράκι πὺ πάει στὸ Μισίρι» (+**122 J**).—20. Ξ 17 ΛΑ 1291, 154-156 (+**122 J**).—21. Ρ 2ιγ, ΛΑ 1235, 24-26.—22. Ρ 8β ΛΑ 1326, 32-34.—23. Ρ 11α ΛΑ 1182, 91-92(+**122 J**).—24. Ρ 25γ ΛΑ 1247, 37.—25. Σ 16. ΛΑ 394, 36-41: «πέτινους κὶ ἄλεπού» ἔλα τὰ πουλιὰ βγαίνουν τέλος ζωντανὰ ἀπ' τὴν κοιλιὰ της, ὅπως T. **333**.—26-27. Τ 1 ΛΑ 1189, 98-99, 112-113

(+122 J).—28. T 2ιβ. ΛΑ 1290, 118: ὁ γάδαρος πάει στὴν ξενιτειὰ (+122 J).—
29. Υ, ΛΑ 1337, 5.—30. X 4, ΛΦ 1956, 7-10: «πετεινὸς ἡγούμενος». —31-
34. Ω, ΛΦ 211, 1-2: «τὸ πάθημα τῆς ἀλεπούς»· πρὶν φάγη τὸν ἀετό, ἡ ἀλεπού
ζητάει νὰ τὴν κἀνη ἓνα γύρο στὸν ἀέρα, ὅπως T. 225, ἔτσι ἐλευθερώνει καὶ
τὰ ἄλλα πουλιά.—ΛΑ 2426, 31-33: «ὁ πετεινὸς ὁ γούμενος» (+122 J). —
ΛΦ 1250, 15-16: «Οἱ χατζῆδες».—ΛΦ 1746, 5-8: «ὁ πετεινὸς χατζῆς».
—35. Ω 2. ΛΦ 335, 1-4: «ὁ πετεινὸς ὁ γούμενος» (+122 J).—36. Ω 3α ΛΦ
1841, 1-2 «Ἡ ὄρνιθα ἡ κουντούρα» (+122 J).—37. Ω 16. ΛΦ 1532, 17-18.—

21. Ἡ ἀλεπού καταφέρνει τὸν λύκο (τὴν ἀρκούδα) νὰ φάγη τὰ ἔντερα του
[Mot. K 1025]. (Συνήθως ἐνωμ. μὲ T. 20).

1. Υ 5, Ἄρχ. Πόντου 7, 112 ἀρ. 11(= ΛΑ 179, 44, 17): πείθει τὸν «ἄρκτον»
νὰ φάγη τοὺς ὄρχεις του (+1240A +333). —

2. P 8β ΛΑ 1384, 11, ἐνωμ. μὲ T. 20. — 3. Υ ΛΑ 1239, 21-25(+20A).

21*. Ἡ ἀλεπού λέει πὸς τάχα ἔφαγε τὰ μυαλά της. Ὁ λύκος (ἡ ἀρκούδα)
θέλοντας νὰ βγάλῃ τὰ μυαλά του χτυπάει τὸ κεφάλι του σ' ἓνα δέντρο
[Mot. K 1025. 1].

1. I 19, ι, ΛΦ 599, 3-4(+47B)

*24. Ἡ συμβουλή τῆς ἀλεπούς.

Τὸ λιοντάρι θέλει νὰ φάγη τοὺς τρεῖς ταύρους πὸς βόσκουν μαζί· ἡ
ἀλεπού τὸ συμβουλεύει, νὰ χωρίσῃ τὸν ἓναν ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ νὰ τοὺς φάγη
ἓναν - ἓναν (Mot. J 1021]. Προφανῶς ἐξ ἀναγνώσεως. Βλ. Αἰσ. Halm 394
(Θεμιστίος περὶ φιλίας, σ. 337 Dind. (=Korais 296, ἀρ. 4), Perry 372.
Wienert ST 229.

1. I 11, Χριστοδουλόπουλος σ. 79.—2. Π 15, Χατζηγάκης, T' Ἀσπροπότ. σ.
124 (ἀντὶ λιονταριοῦ λύκος).

3. I 8, ΛΑ 1325, 26. —4-5. I 16 θ, ΛΑ 1221, 56. ΛΑ 1223, 157.—6. O 8,
ΛΑ 1263, 61. —7. Υ, ΛΑ 1239, 27.

30. Ἡ ἀλεπού ξεγελαίει τὸ λύκο καὶ τὸν κάνει νὰ πέσῃ στὸ λάκκο.

1. Υ 7. Παμπούκης 190 ἀρ. 123 (σὰν συνέχ. στὸν T. 33). —

2. A 2. ΛΑ 1324, 37(+41).—3. I 17β, ΛΑ 1228, 11.—4. Υ, ΛΑ 1239,
5-6 (ἀντὶ λύκου: τράγος). —5. Ἄδ. τ. ΛΑ 1174. —

*30A. Ἡ ἀλεπού προσκαλεῖ τὸ λύκο στὸ τραπέζι. Τὸν βάζει νὰ καθίσῃ

στὸν καναπέ — καζάνι μὲ ζεματιστὸ νερὸ κάτω ἀπὸ τὸν καναπέ. [Mot K 735. 4. 1: Pit placed under a bed. Πρβλ. Mot. K 811. 5. Συνήθως σὰν τελικὸ ἔπεισ. στὸν T. 123.

1. A 1, ΔΙΕ 1,6.—2. I 17, ΔΙΕ, 1, 281 (+123+41).—3. I 11. Χριστοδουλόπ. σ. 17 (+123).—

4. H 2 ε, ΛΦ 976, 1-2.—5. H 3 ιε', ΛΑ 1209, 15-16 (+123,+5).—

6. H 3 ιζ', ΛΑ 1209, 39.—7-8. I 1, ΛΑ 1206, 53-55(+123).—ΛΑ 1208, 91(+123).—9-16. I 1γ, ΛΑ 1202, 14-17(+123), σελ. 65, 125, 91, 175 (ὄμ.).—ΛΑ 1203, 13(+123), 43(+1+41**), 91(+123+41**),+1+2B).—17.

I 1, ε, ΛΑ 1207, 23(+123).—18-19. I 2α. ΛΑ 1204, 35-38(+123+5).

σ. 125-128(+15).—20. I 2γ, ΛΦ 386, 9(+123).—21-22. I 8, ΛΑ 1325,

3. ΛΑ 1189, 14.—23. I 8β. ΛΑ 1195, 49(+5).—24. I 9δ, ΛΦ 1450, 8(+123+

*44A).—25-26. I 9ς', ΛΦ 1450, 4(+123). ΛΑ 1200, 9(+123).—27-33.

I 10, ΛΑ 1342, 22(+123), ΛΑ 1344, 11 (ὄμ.), 23(+123+5), 37 (ὄμ.), ΛΑ

1350, 25(+2B+123), ΛΑ 1353, 3(+123), 9(+123).—34. I 10β, ΛΑ 1352, 14

(+123+5).—34α. I 11 ΛΦ 876, 50-52(+15+5).—35. I 12, ΛΦ 876, 17-19(+15

+5) 36. I 12, θ' ΛΦ 1478, 7(+123).—37. I 12 ια' ΛΑ 1173, 1(+41).—38-

40. I 13 ΛΑ 1347, 11-12, σ. 47-48(+123) ΛΑ 1349, 5-6(+123).—41-46.

I 14α, ΛΑ 1280, 258, σ. 260. ΛΑ 1282, 53-54(+123). ΛΑ 1283, 126 και

317.—ΛΦ 1784, 4-5(+123).—47. I 14β, ΛΦ 829, 5-6(+123+5).—48. I 15 γ

ΛΑ 1230, 33-34(+123).—49. I 16ε, ΛΦ 1093, 7-8 ἀρ. 3(+154+*47A).—

50-57. I 16 θ. ΛΑ 1220, 3-5(+123). ΛΑ 1221, 6-7(+123), σ. 19-20, ΛΑ

1222, 47-50(+123), σ. 117-121 (ὄμ.), σ. 185-187 (ὄμ.). ΛΑ 1223, 149-

152(+123), 194-196 (ὄμ.).—58-59. I ια' ΛΑ 1226, 5-6(+123), σ. 7(+41).—

60-66. I 16 ιβ'. ΛΑ 1227, 35(+123), σ. 47-48(+15), σ. 53(+20D*), σ.

139-140(+123), σ. 141-142(+123), σ. 143-144 (+123,+20D*,+*61C), σ.

165-166(+123).—67. I 17. ΛΦ 1180, 1-3 (+*2005,+123+41+3+4).—

68. I 20α. ΛΑ 1279, 13-16(+123).—69. I 19 ιζ' ΛΦ 1873, 37-39(+5+123)

70. I 21α ΛΦ 439, 1-2(+41).—71. K 5. ΛΑ 1218, 69-70(+123).—72. K

5β ΛΑ 1210, 139-141(*123+1+**41).—73. Λ 48. ΛΦ 1038, 4 ἀρ. 5(+

123).—74. O 8. ΛΑ 1261, 3-4(+15+2+5).—75. Σ 23. ΛΑ 1250, 1-2

(+5+123+5).—

*30B. Ἡ ἀλεποῦ γλιστράει καὶ πέφτει στὸ πηγάδι. Ἐπαινῶντας τὸ νερὸ
ξεγελάει τὸ λύκο (τὸν τράγο) νὰ πηδήσῃ στὸ πηγάδι. Ἡ συνέχ. ὅπως στὸν
T. 31 καὶ 127 B*. Βλ. Αἴσ. Halm 45, Perry 9, Hausg. 9.

1. H 1α ΛΑ 1205, 51 (+31+127B*).—2. I 8, ΛΑ 1189, 51.—3. K 5β

ΛΑ 1211, 55. — 4. Π 1ε. ΛΦ 1394, 24(+31+127B*). — 5. Ρ 2 ζ. ΛΑ 1174, 1(+31). — 6. Υ ΛΑ 1239, 5.

*30C. Ἡ ἀλεπού ὀρέγεται τὰ πουλιὰ πού βλέπει στοῦ δέντρο· τὰ βάζει μέ τὸ Θεό πού δέν τῆς ἔδωσε κι αὐτῆς φτερά· ἔξαφνα πέφτει σ' ἓνα λάκκο: τὰ βάζει τώρα μέ τὸν ἑαυτὸ τῆς, πού δέν τῆς ἄρесе ἔτσι πού τὴν ἔκαμεν ὁ Θεός. Πρβλ. Αἰσώπ. Halm 72, Perry 40, Hausrath 40: ἀστρολόγος.

1. Ω Κυπρ. Σπουδαί Π', παράρτ. σ. ιζ': ἡ ἀλεπού στὸν λάκκο = Λουκάτος σ. 18 ἀρ. 18, = Μέγα, Ἑλλ. Παραμ. Β' 18-19 ἀρ. 5.

31. Ἡ ἀλεπού σκαρφαλώνει στὴν πλάτη τοῦ λύκου (τοῦ τράγου) καὶ βγαίνει ἀπὸ τὸ λάκκο [K 652]. Μυκτηρίζει τώρα τὸν τράγο, Τ. 127 B*. Βλ. Αἰσ. Halm 45, Perry 9, Hausr. 9., Bödker 778. [Mot K 652. J 2136. 3].

1. Δ 3β. ΛΦ 83, 1-4 (+123). — 2. Ζ 2δ. ΛΑ 1257, 33. — 3. Η 1α ΛΑ 1205, 11-12. — 4-6. Ι 1γ. ΛΑ 1203, 133 καὶ 172. — ΛΑ 1202, 43-44. — 7. Ι 1ε. ΛΑ 1208, 95. — 8. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 34-35. — 9. Ι 8. ΛΑ 1325, 11-12. — 10. Ι 8 ε', ΛΑ 1194, 43. — 11. Ι 8 κδ' ΛΑ 1195, 37-38. — 12. Ι 8 κς' ΛΑ 1232, 5-6. — 13. Ι 9α ΛΑ 1197, 14. — 14. Ι 11δ. ΛΑ 1332, 5. — 15. Ι 13. ΛΑ 1348, 35. — 16-21. Ι 14α. ΛΑ 1250, 243-245. ΛΑ 1281, 394-395. ΛΑ 1282, 363-5. ΛΑ 1283, 238-240. 248. 291-294. — 22. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 79-80. — 23. Κ 4. ΛΑ 1217, 21-22. — 24. Κ 5α ΛΑ 1210, 159. — 25-26. Κ 5β. ΛΑ 1211, 77. 97. — 27. Κ 6. ΛΑ 1213, 189. — 28. Ο 8. ΛΑ 1262, 17. — 29-30. Π 3 ιζ', ΛΑ 1270, 1. 3-4. — 31. Π 1ε. ΛΦ 1394, 24-25. — 32-33. Π 9α. ΛΑ 1267, 1-2. 3-4. — 34. Ρ 2 ζ. ΛΑ 1174, 1. — 35. Ρ 2 ιβ. ΛΑ 1179, 25. — 36-38. Ρ 6α. ΛΑ 1242, 31. 33-34. 35. — 39. Ρ 10. ΛΑ 1245, 1-2. — 40. Ρ 12. ΛΑ 1181, 23. — 41-41. Τ 2 ιβ'. ΛΑ 1290, 121. 136. — 43. Ἄδ. τ. ΛΑ 1174, 97-98. — 44. Ω Κάτω Δρῦ ΚΕΕΚ 34, 182, 1

32. Ὁ λύκος μέ τὸν ἓνα κουβᾶ κατεβαίνει στοῦ πηγᾶδι καὶ μέ τὸν ἄλλον ἀνεβάζει ἐπάνω τὴν ἀλεπού. [Mot K 651]. —

1. Τ 2 Argenti - Rose 1, 578-579 ἀρ. 42(+41+15+2*). —

2. Ρ 1. ΛΑ 1178, 1-2 (+1336). — 3. Ρ 22. ΛΑ 1183, 59-60 (+34). —

33. Ἡ ἀλεπού πιάγεται στοῦ δόκανο· κάνει τὴν ψόφια κι ὁ νοικοκύρης τὴν πετάει ἔξω. Ὁ λύκος πάει νὰ κἀνὸ τὸ ἴδιο, σκοτώνεται. Βλ. ΒΡ 2, 120. 345.

1. Υ 1, Σάββας Ἰωαννίδης σ. 264 = Ἄρχ. Πόντου 16, 70, 1. — 2. Υ,

4 β, Thumb 296: «'Αλεπὸν καὶ ἄρκον». — 3. Υ', Χρονικά Πόντου Α', 201= Λουκάτος σ. 5, ἀρ. 3: λύκος καὶ ἀλεπού.— 4. Υ' 7. Παμπούκης 190 ἀρ. 123 «Μονάχη μου ξέρ' ἀτό».

5. Υ' 5 ΛΑ 407, 45(= ΙΑ 69): ἀλεπού, λύκος καὶ ρεντσπέρης. —

6. Ρ 4 ΛΑ 1240, 1-2: ὁ λύκος κ' ἢ ἀλεπού. —

*33Α. Ἄλεπού καὶ σκαντζόχοιρος. Μὲ τὴ συμβουλὴ τοῦ σκαντζόχοιρου ἢ ἀλεπού γλυτώνει κάνοντας τὴν ψόφια. Ὅταν ἀργότερα στὴν παγίδα πέφτη ὁ σκαντζόχοιρος, ἢ ἀλεπού, ποὺ ἔλεγε πῶς ξέρει χίλιες πονηριές, ἀφίνει τὸν σκαντζόχοιρο ἀβοήθητο· κι αὐτὸς ζητάει ἀπὸ τὴν ἀλεπού νὰ φιληθοῦνε γιὰ τελευταία φορὰ τὴν πιάνει ἀπὸ τ' αὐτὴ κι ὁ ἀγροφύλακας προφταίνει καὶ σκοτώνει τὴν ἀλεπού.

1. Λ 4β Hahn 2, 103 ἀρ. 91: Die Füchsin und der Igel (BP 2, 120). —

2. Ι 17 Λουκάτος σ. 5-6 ἀρ. 4: Ὁ σκαντζόχοιρος κ' ἢ ἀλεπού (ἐκ χ/φου ΛΑ 1378 Γ σ. 24). — 3. Τ 2 ἰδ Argenti - Rose 1,590 ἀρ. 58: παπαῖς, σκαντζόχοιρος καὶ ἀλεπού. — 4. Ι 1. Λελέκου, Δημοτ. Ἀνθολογία 138. —

5. Α 1. ΛΦ 1045, 6-7 (ἀντὶ σκαντζόχοιρου ὁ λύκος, +154). — 5α. Α 2. ΛΑ 1324, 9-10. — 6. Γ 2. ΛΑ 1272, 5. — 7. Ε. ΛΦ 1126 ἀρ. 1. — 8. Ε 1 ιγ' ΛΦ 1126, 11-12. — 9. Ζ 2γ ΛΑ 843 (ΣΠ 122), 3. — 10. Ζ 2 δ. ΛΑ 1257, 31 (Κάβουρας καὶ χελώνα). — 11. Η 1 ΛΑ 1335, 3. — 12. Η 1α ΛΑ 1321, 1. — 13-14. Η 2 ΛΑ 1322, 31-34. 35-36. — 15-17. Η 2β, ΛΑ 1216, 7. 103. 109. — 18-20. Η 2γ ΛΑ 1216, 17. 59. 73. — 21-22. Η 2 θ. ΛΑ 1320, 50. 55-56. — 23. Η 3γ ΛΑ 766, 89-90 ἀρ. 30. — 24. Η 3 ιβ. ΛΑ 978, ἀρ. 56. — 25. Θ 1 β, ΛΑ 124, σ. 138 ἀρ. 30. — 26. Θ 1 κθ. ΛΦ 810, 16-18. — 27-32. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 61. 85-86. 100-101. 105. 137. 159. — 33. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 71. — 34-34α. Ι 2α. ΛΑ 1204, 55-56. 105-107 (παραλλάσσει). — 35. Ι 7 ΛΑ 1173, 19-20 (ὄμ.). — 35α. Ι 7Α. ΛΑ 1185, 19. — 36. Ι 8θ ΛΑ 2133, 5-6. — 37-42. Ι 10. ΛΑ 1340, 3. ΛΑ 1341, 3. 29-30. ΛΑ 1351, 1-4. 49. ΛΑ 1354, 11. — 43-49. Ι 14α. ΛΑ 1280, 15-16. 101-102. 123-126. ΛΑ 1283, 120-121. 156-158. 163. 176-177. — 50. Ι 15γ ΛΑ 1230, 97. — 51. Ι 15η ΛΑ 1378 Γ' 24. — 52. Ι 16α. ΛΑ 1330, 3. — 53 Ι 16 θ. ΛΑ 1219, 13-15. — 54. Ι 18 ΛΑ 2328, 10. — 55. Λ 1 α, ΛΑ 1083, 198. — 56-58. Ο 2. ΛΑ 1294, 298-299. 312-314. ΛΑ 1299, 598. — 59. Ο 2α. ΛΑ 1252, 1. — 60. Ο 4α. ΛΑ 1258, 3. — 61. Ο 4 ιζ' ΛΑ 976, 210-211. — 62. Ρ, ΛΑ 1246, 20. — 63. Ρ 1, ΛΑ 1177, 133-135. — 64. Υ, ΛΑ 1337, 17-19. — 65. Υ 5 ΛΑ 407, 45: ἀλεπού καὶ λύκος καὶ ρεντσπέρης (γεωργός).

34. Ὁ λύκος βλέποντας τὴ σκιά του στὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ τὴν παίρνει

για πρόβατο (όμοίως βλέποντας τὸ φεγγάρι στὸ ποτάμι τὸ παίρνει γιὰ τυρί)· χυμάει στὸ νερό· πνίγεται [J 1791. 3].

1. I 1. ΛΑ 1208, 79-83(+*122K+130+64). — 2. I 1γ ΛΑ 1202, 161. — 3. I 14α. ΛΑ 1280, 363(+130B+64). — 4. I 16 θ. ΛΑ 1221, 22-24(+130B+64). — 5. I 16 β'. ΛΑ 1227, 185: ἡ ἀλεπού λέει στὸ λιοντάρι πὼς ἕνα ζῶο θέλει νὰ τοῦ πάρῃ τὴ βασιλεία καὶ τὸ ὀδηγεῖ στὴ λίμνη· τὸ λιοντάρι βλέποντας στὸ νερὸ τὸν ἥσκιο του χυμάει νὰ τὸ φάῃ· πνίγεται. — 6. P 22 ΛΑ 1183, 59: λύκος καὶ ἀλεπού. Ἡ ἀλεπού παίρνει τὸ φεγγάρι γιὰ τυρὶ καὶ κατεβαίνει στὸ πηγάδι· ξεγελῶντας τὸ λύκο, (ὅπως στὸν Τ. 32) ἀνεβαίνει ἐπάνω.

34A. Ὁ σκύλος μὲ τὸ κρέας στὸ στόμα [J 1791. 4].

Βλ. Αἰσ. Halm 233, Perry 133, Hausr. 136. Wienert ET 270. Moser - Rath ἀρ. 236.

1-2. Z 2δ. ΛΑ 1256, 55. — ΛΑ 1257, 11. — 3. I 1γ ΛΑ 1202, 97. — 4-6. I 1, ζ, ΛΑ 1214, 2-3. 39. 69. — 7. I 7α. ΛΑ 1190, 129. — 8. I 8. ΛΑ 1186, 179. — 9. I 10. ΛΑ 1351, 59. — 10-12. I 14α. ΛΑ 1282, 317. ΛΑ 1283, 203. 231-232. — 13. I 15γ ΛΑ 1230, 21. — 14. I 16 στ. ΛΑ 1707, 14. — 15. K 5β. ΛΑ 1210, 119. — 16. K 6 ΛΑ 1212, 7. — 17. Λ 4δ. ΛΦ 1038, 3 ἀρ. 3. — 18-19. P 1. ΛΑ 1175, 35. 180-181. — 20. P 2ιβ' ΛΑ 1179, 23. — 21. P 2ιγ' ΛΑ 1235, 43. — 22. P 2ιδ. ΛΑ 1239, 19. — 23. P 25γ ΛΑ 1248, 62α. — 24. P 12 ΛΑ 1181, 27. — 25. Σ 30 ΛΑ 1286, 17.

***34C.** Τὸ λιοντάρι πιάνει ἕναν λαγὸ· τὸν παρατάει γιὰ νὰ πιᾶσῃ τὸ ἐλάφι πὸν περνᾶει· τὸ ἐλάφι ξεφεύγει, ξεφεύγει καὶ ὁ λαγός. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 254, Perry 148, Hausr. 153.

1. B 1γ. ΛΑ 1273, 155. — 2. I 14α. ΛΑ 1280, 23. — 3. P 1 ΛΑ 1178, 3. — 4. P 12. ΛΑ 1181, 15.

37. Ἡ ἀλεπού σὰν παραμάνα τῶν παιδιῶν τοῦ λύκου: τὰ τρώει.

I. I 1γ. ΛΑ 1203, 81.

38. Τὰ μπροστινὰ πόδια τοῦ ἀγριμοῦ στὴ σκισμάδα τοῦ δέντρου. Βλ. AT 151: Λιοντάρι καὶ ἄνθρωπος.

41. Ἀλεπού καὶ λύκος στὸ κατώγι τοῦ παπᾶ. Ὁ λύκος παρατρώγει καὶ δὲν χωρεῖ νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν τρῦπα. Ἡ ἀλεπού τραγουδάει: Στουῦ παπᾶ τὰ κατω-

γάκια κωλολάβδια θελά πέσουν / τρώει ὁ λύκος τὸ παστό κ' ἡ ἄλεπού τὸν πασπαλά. Ἄκουει ὁ παπᾶς καὶ κατεβαίνει· ξυλοφορτώνει τὸ λύκο. [K 1022. 1]. Αἰσ. Halm 31, Perry 24, Hausr. 24. Wienert ET 226. Moser - Rath ἀρ. 226. Eberh.-Bor. T. 1.

1. I 17. ΔΙΕ 1, 281(+123+30). — 2. K 5 Λουκάτος σ. 7 ἀρ. 6. Τὸ τραγοῦδι τῆς ἀλ.: Στὸ καινούργιο κατωγάκι / θε νὰ παίξη ματσουκάκι. — 3. Λ 7. Ρήγας 2, 169 ἀρ 37 — 4. T 2. Argenti - Rose I 578 ἀρ. 42 (+32)+15+41**). — 5. Ω. Χατζηϊωάννου 72 ἀρ. 50: Ὁ ποντικὸς καὶ τὸ τυρί.— 6. ἀδ. τ. Αἰνεῖα Παραμ. 1-4(+123+*1A).—
7-8. A 2. ΛΑ 1324, 15. 37. — 9-11. Η 1α, ΛΑ 1205, 35. ΛΑ 1321, 5. 9. — 12. I 1. ΛΑ 1201, 5-7. — 13-14. I 1γ. ΛΑ 1202. ΛΑ 1203, 87. (+41** 2B).— 15. I 2α. ΛΑ 1204, 85-88(+123).— 16. I 7α. ΛΦ 722, 17. — 17. I 8α. ΛΑ 1192, 133(+123). — 18. I 8β. ΛΑ 1186, 13-14. — 19. I 8δ. ΛΑ 1194, 82. — 20. I 8 θ. ΛΦ 655, 13(+123).— 21. I 8 ιγ'. ΛΑ 1189, 100.— 22-24. I 8 κβ'. ΛΑ 1195, 19-20 (+123) σ. 51 καὶ 71-72. — 25. I 8 κε'. ΛΑ 1232, 9-10. — 26. I 9α ΛΑ 1197, 29-30 (+123). — 27-35. I 10. ΛΑ 1339, 29-33. 149-151. ΛΑ 1340, 39-41 (+15), 51. ΛΑ 1341, 47-49. ΛΑ 1342, 7-8(+1). — ΛΑ 1341, 7(+5), σ. 33. — I 10 ΛΑ 1350, 13-14 (+*44A,+5). — ΛΑ 1352, 22. ΛΑ 1354, 26.27.— 36. I 10 η. ΛΦ 1872, 4-5. — 37. I 12 ια'. ΛΑ 1173, 69: μπῆκε ὁ λύκος στὰ παστά / κ' ἡ ἄλεπού στὸν πασπαλά / φτάσε παπᾶ καὶ παπαδιά (+*30A). — 38-47. I 13. ΛΦ 1014, 13-18(+123,+*44A). — ΛΑ 1346, 3(+*30A). Ἡ ἄλεπού στὸν γδαρμένο λύκο: ποιά εἶσ' ἐσὺ μὲ τὰ κόκκινα φουστάνια; — σ. 17. — ΛΑ 1347, 13-15 (+4,+5). — σ. 31(+4). — σ. 45.— ΛΑ 1348, 15-16(+5). — σ. 25: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / τρώει ὁ λύκος μουλαράκι.— ΛΑ 1349, 28.— 48-52. I 14α ΛΑ 1280, 229-230. — ΛΑ 1282, 353-354: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / ἄλεπάκι καὶ λυκάκι / φάγαν ἓνα μουλαράκι.— ΛΑ 1283, 135. 225, 261. — 53. I 15γ ΛΑ 1230. 95(+15).— 54. I 15 ια', ΛΦ 249, 14. — 55-57. I 16α ΛΑ 2934, 25-26. ΛΑ 1330, 5. 9-10. — 58. I 16 στ. ΛΦ 1707, 21-25. — 59-65. I 16θ ΛΑ 1219, 1-2: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / εἶναι μέλι καὶ φαγάκι / τρώει ὁ λύκος τὸ παστό / κι ἡ ἄλεπού τὸ μέλι / κι παπᾶς μας δὲν τὸ ξέρει /, τὸν παπᾶ μας δὲν τὸ μέλει (+4).— ΛΑ 1220, 54.— ΛΑ 1222, 205-206. — ΛΑ 1223, 113-114. 132-133. 187-188. 193-194. — 66. I 16 ια'. ΛΑ 1226, 7(+*30A). — 67-73. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 9: τὸ τραγοῦδι τῆς ἄλεπούς: «στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι γίνεται πανηγυράκι.— ΛΑ 1227, 147-148. 149. 153-154(+15). σ. 169. 193. — 74-77. I 17. ΛΑ 623 (ΣΠ 96) 5-6. — ΛΦ 1238, 4-8: Στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / θὰ χορέψ' κωλοραβδάκι (+123, +4,+*44A).— ΛΦ 1180, 1-3(+123,+3,+4+*30A). ΛΑ 1224, 11-13(+15). — 78-80. I 17 β' ΛΑ 1228, 27 (+*44B). 53-54. 59-60. — 81.

I 18 ε ΛΑ 1225, 33-34 (+123+1+2B+3+4). — 82. I 19 ια' ΛΦ 599, 2-3. — 83. I 21δ. ΛΦ 332, 3-4(+123). — 84. I 21α ΛΦ 439, 1-2(+*30A). — 85-90. K 5β. ΛΑ 1210, 1. 73. 81. 129. 131. ΛΑ 1211, 43-44(+1+41**). — 91-96. K6 ΛΑ 1213, 13-14. 87(+123+41**). 127. 157.—ΛΑ 1215, 71. 73.— 97. ΛΑ 1172, 27-28(+4). — 97-97 Λ 1ε ΛΑ 1275, 22. 42-43. — 99. M4. ΛΦ 854, 1-3 άρ. 1.—100-101. M 4α ΛΑ 1545, 423 (+1+41**).—IΛ 561, 90-92.—102-103. M 12 ΛΑ 2304, 126-128 (λύκος, σκύλος· ή γάτα ξεφεύγει). — σ. 355-6. — 104. O 11γ ΛΦ 1124 άρ. 3(+123). — 105-106. P 1 ΛΑ 1174, 181-182(+4). — ΛΑ 1177, 75. — 107. Σ 1. ΛΑ 1206, 57-59 (+1+15+2B) — 108. Υ, ΛΑ 1239, 91-93. — 109. ΛΑ 1239, 9-12 «Ο άρκον, ό λύκον και ό άλεπόν (+15). 'Η άλεπού ξεγελάει τόν λύκο νά μπῆ στό κοτέτσι. Τόν κλείνει μέσα και φωνάζει τόν χωρικό . — 110. Ψ 1 ζ'. ΚΜΣ, Γκιουζέλ Μπαζέ 1 (σ. 1-2)—III. Ω ΛΦ 343, 19 άρ. 8: ή άλεπού στην τρυπα της έλιās τρώει τόν φαί του ζευγα' σαν έφαγε πολύ, δέν μπορεί νά βγῆ από την τρυπα' — 112 Ω 11 ζ' ΚΕΕΚ άριθ. 34, 182, 1. Μιά άνόητη άλεπού.

41**. 'Η άλεπού στέλνει τόν λύκο στην έκκλησία νά βοηθήση τόν παπá για νά του δώσει «λειτουργίες» (πρόσφορα). Τόν κνηγοῦν με τις πέτρες.

I. Λ 7. Ρήγας 2,154 άρ. 4, (+*1A).—2. Σ 16 β. Θρακικά 17, 115-7 άρ. 47 (+1+2B). — 3. T 1 Georgeakis - Pineau 91-94 (+1). — 4. T 2, Argenti - Rose 1, 578-9, άρ. 42 (+41+32+15). — 5. Ψ 1, RHR 10 (1884) 77 - 79 (+1+5): για νά λεπτύνη τῆ φωνή του και νά ψάλλη καλά τόν «Κύριε έλέησον» ή άλεπού συμβουλεύει τόν λύκο νά βάλῃ τῆ γλώσσα του στην μυρμηγκοφωλιά — ή γλώσσα του πρῆζεται· πάει νά την λεπτύνη στοῦ σιδερα [F 556. 2], σκοτώνεται.

6. Z 28. ΛΑ 1256, 33-35 (+1). — 6α. Η 2γ. ΛΑ 1216, 81 (+1+5). — 7. Η 3β. ΛΑ 977 (+1+15+5). — 8. Θ 1ιδ' ΛΑ 1254, 47-48. — 9-11. I 1γ. ΛΑ 1203, 43 (+1+*30A). 87-89 (+2+41+2B), 91-92 (+123+1+2B +*30A). — 12. I 1ε, ΛΑ 1208, 7-9 (+1+2B). — 13-14. I 2α ΛΑ 1204, 91-93 (+1). 101-103(+1+5).—15. I 8α ΛΑ 1192, 71-72(+1+5+2B).—16. I 8β. ΛΑ 1186, 7-8(+1) ή άλεπού: Μπαρμπα-Νικολό, που την βρήκες την κόκκινη γούνα; (ένν. τά αίματα στό σώμα του). Συνέχ. T. 5).—17. I 8δ. ΛΑ 1194, 41-43: παπās, άλεπού, λύκος και γάιδαρος (+1+214 B+122 J).— 18. I 8ια'. ΛΑ 1185, 25-27, στην μυρμηγκοφωλιά νά λεπτύνη τῆ γλώσσα του (+1). — 19. I 8ιγ' ΛΑ 1195, 47 (+1).— 20. I 9 ζ'. ΛΑ 1200, 61-62(+1+5). 21. I 10. ΛΑ 1341, 23(+1).— 22. I 10 στ. ΛΑ 1191, 23-25(+1+5+4). — 23. I 18 ΛΑ 2328, 23-25(+123+3+4) — 24-25. K 5β. ΛΑ 1210, 139-141(+123+1+*30A). ΛΑ 1211, 43-44(+1+41). — 26-27. K 6, ΛΑ 1213, 87. — σ. 139 (+1). — 28. K 6ε. ΛΑ 1213, 95. — 29. Λ 3α. ΛΑ 1543, 73-

76 (+123+1+2B).—30. M 4α. ΛΑ 1545, 423(+1)+41).—31-32. O 2. ΛΑ 1292, 188-189(+1+5).—ΛΑ 1298, 448 (+1+5).—33. O 8 ΛΑ 1260, 74 (+1+2).—34. ΛΑ 1260, 39-45 (+1+2+15+5).—35. Π 1γ. ΛΑ 1270, 15-16 (+1+105*).—36-37. Π 3 ΛΑ 2301, 322-323 (στην μυρμηγκοφωλιά, στοῦ γύφτου) (+5).—ΛΦ 325, 17-19 (+1).—38. Π 7 δ ΣΠ 74, 17-18 (+1).—39-43. P 1. ΛΑ 1177, 39. 65. 137-138, 147-148. ΛΑ 1178, 21-22(+15).—44. P 2 ιγ ΛΑ 1235, 19-21(+1).—45. P 5α. ΛΦ 947, 14-16 (+1+15+5).—46 P 8 β. ΛΑ 1326, 35-36 (+1+2B).—47-48. P 11α. ΛΑ 1182, 57 (+1).—1202, 133-135(+1+4+5).—49. P 12. ΛΑ 1181, 7-9 (+1), στοῦ γύφτου [F 556. 2] (+9B+15).—50. Σ 7. ΛΑ 170, 39.—51. Σ 21α. ΛΑ 1184, 15-17 (+123+1+2B).—52. T 1. ΛΑ 1289, 96-97 (+123+1+2 B).—

44. Ὁ ὄρκος πάνω στοῦ Εὐαγγέλιου (ἢ «στὸν Ἀφαλὸ τῆς Γῆς»): σ' ἓνα δόκανο. [Mot K 1115].

1. Θ 1ε' ΛΑ 1255, 11-12(+15+5).—2. I 7α ΛΑ 1190, 124-128(+1+15+31*).—3. O 2γ. ΛΑ 3018, 68-71 (+15).—4. P 2, ΛΑ 235, 10.—5. P 8α. ΛΑ 1241, 9-10(+15).—6. P 10. ΛΑ 1245. 25-27 (+15).—7. P 22 ΛΑ 1183, 7-9(+1+2B+2).

*44A. Ἡ νηστεία τῆς ἀλεπούς. Ἡ ἀλεπού λείπει πὼς νηστεύει γιὰ τὸ ραμαζάνι καὶ δὲν μπαίνει στ' ἀμπέλι· ὁ λύκος (ὁ σκαντζόχοιρος) δὲν νηστεύει καὶ μπαίνει· πιάνεται στὴν παγίδα. Τώρα ποὺ βρόντησε τὸ κανόνι (ἔπεσε δηλ. τὸ σίδερο τῆς παγίδας), ἡ ἀλεπού χαλαίνει τὴ νηστεία.

1-3. I 14α. ΛΑ 1281, 282: ἀλεπού καὶ λύκος, 474-476, 529.—4. O 5. ΛΑ 147, 10: ἀλεπού καὶ σκαντζόχοιρος.—5. P 1. ΛΑ 1177, 167 (ἀντὶ ἀμπέλιου: μάντρα μὲ ἀρνιά).—6. Σ 26, β. ΛΑ 2231 (ΙΛ 658) 34: ἀλεπού καὶ λύκος.—7-8. Υ ΛΑ 1239, ΙΙΙ (ὄμ.), ΛΑ 1337, 9: ἄρκος καὶ ἀλεπός.—

*45. Ἀλεπὸ καὶ πίθηκος.

Ἡ μαϊμόν ἐκλέγεται βασίλισσα γιὰ τὸν ὠραῖο τῆς χορῶ. Ἡ φθονερὴ ἀλεπού θέλει τάχα νὰ τῆς δείξῃ ἓνα θησαυρὸ — τὴ ρίχνει στὴν παγίδα καὶ τὴν εἰρωνεύεται: πὼς θέλεις νὰ γίνῃς βασίλισσα, ἀφοῦ δὲν γνωρίζεις τὰ δόκανα! Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 44, Perry 81, Hausr. 83.

1-2. I 1γ. ΛΑ 1202, 110. ΛΑ 1204, 1-2.—3. I 10 β. ΛΑ 1352, 31.—4. K 5β. ΛΑ 1210, 11.—5. Λ 4δ. ΛΦ 1038, 3, ἀρ. 5.—6. O 5α. ΛΑ 1258, 5-7.

47A. Ἡ ἀλεπού ξεγελάει τὸν ἀσβὸ λέγοντας πὼς τὸ ἄλογο εἶναι ψόφιο· ὁ ἀσβὸς πλησιάζει στ' ἄλογο καὶ τρώει τὴν κλωτσιά. Βλ. BP III 75.

Ξ, Φραγκάκη, Κρητ. Παραμ. 51: ὁ ἄρκαλος (ἀσβὸς) καὶ ἡ ζουρίδα (ἀλεπού).

*47C. Ὁ γάιδαρος καὶ τὰ ζυγόλουρα. Ἡ ἀλεπού κλέβει τὰ ζυγόλουρα ἀπ' τὸ χωράφι. Ὁ γάιδαρος τάζει στὸ ζευγαῖ νὰ τὰ φέρη πίσω. Πάει καὶ ξαπλώνεται σὰν ψόφιος μπρὸς στὴ φωλιά τῆς ἀλεπούς. Τ' ἀλεπουδάκια βγάζουν τὰ ζυγόλουρα καὶ δένουν τὴ μιὰν ἄκρη τους στὸ γάιδαρο καὶ τὴν ἄλλη γύρω στὸ λαιμὸ τους, γιὰ νὰ τραυήξουν τὸ γάιδαρο στὴ φωλιά τους. Ἐξαφνα ὁ γάιδαρος τινάζεται πάνω καὶ σέρνει ζυγόλουρα καὶ ἀλεπουδάκια στὸ σπιτί τοῦ ζευγαῖ. [Mot K 1022. 2]. Βλ. BP. III 76 κέ. Μέγαν, Λαογρ. 17, 1957, 144 κέ. 21, 1963, 119 καὶ 466.

I. I 1, Λελέκου, Ἐπίδ. 1, 291 κέ.— 2. I, Πελοπονν. Ἐστία 1(1953) 24: Κύρ Μέντιος, ζευγαῖς καὶ ἀλεπούδες.— 3. K 5, Λουκάτος σ. 3 ἀρ. 1.: ὁ παπᾶς, ἡ ἀλεπού καὶ ὁ γάιδαρος (+1).— 4. N 10, Λαογρ. 21, 119, 466: οἱ ἀλεπούδες καὶ τὰ ζευγοράμματα.— 5. O 8, Ρεμπέλης 148 ἀρ. 9: ἡ ἀλούπα καὶ τὸ γαϊδούρι.— 6. T 1γ Kretschmer NM ἀρ. 21 (μετάφρ. ἐκ ΛΑ 25, 208, 41 ἔτ. 1901): τὰ οὐνεῖρατα τοῦν ἀλιπούδων.— 7. Ἄδ. τ. Αἰνείας ἀρ. 7: τὰ λουριά τοῦ ζευγολάτη (+154).

8. A 1. ΛΦ 1540, 7-8: τὰ ὄνειρα τῶν ἀλεπούδων: ἡ πρώτη πὼς ἔτρωγε κοτόπουλα, ἡ 2η χῆνες, ἡ 3η πὼς ἦταν τὰ τομάρια τους κρεμασμένα στὸ παζάρι.— 9-10. B 1. ΛΦ 236, 5-7 ἀρ. 3 (+1). ΛΦ 1560, 15-18.— 11-12. B 1γ. ΛΦ 904, 6-7. ΛΑ 1273, 157, 169.— 12a-14. Γ 2 ΛΑ 1272, 3-4 (+154), 11, 29.— 15. Γ 3, ΛΦ 1427, 1.— 16. E 18. ΛΑ 1176, 87.— 17. E 2α. ΛΦ 1258, 5-8(+1).— 18. Z 1. ΛΑ 1171, 103.— 19. Z 2γ. ΛΦ 602, 1-2 (+327C+1121).— 20. Z 2δ. ΛΑ 1256, 17.— 21. H 1α, ΛΑ 1205, 25-26.— 22. H 2.1. ΛΦ 1816, 11-13: λύκος, ἀλεπού καὶ γάιδαρος (+154).— 23. H 2α, ΛΑ 1209, 25.— 24-28. H 2β, ΛΑ 1216, 1. 41-42. 63. 113. 131.— 29-30. H 2ζ, ΛΑ 1216, 5. 91.— 31. H 2, ε, ΛΦ 1542, 1-2.— 32-35. H 2θ. ΛΑ 1320, 21. 23. 37. 72.— 36. H 3. ΛΑ 1209, 45.— 37. H 3 ιδ. ΛΑ 1209, 3.— 38-39. H 3 ιε ΛΦ 1562, 11-13. ΛΑ 1209, 27.— 40. Θ 1. ΛΦ 725, 6.— 41-48. I 1. ΛΑ 1208, 32-35. 29-30(+154). 79-82 (+130+64+34).— ΛΑ 1206, 129. 133. 141. 159. 163. 173.— 49-58. I 1γ. ΛΑ 1202, 51-53. 77-79. 95-96. 113. 155. ΛΑ 1203, 11. 31-33. 83-86(+155). 105-107. 137-138.— 59-68. I 1ε. ΛΑ 1207, 7. 19. 21. 25. 89(+154). ΛΑ 1206, 141 (+154). ΛΑ 1208, 53 (+1). 64. 115. 99.— 69-70. I 1ζ. ΛΑ 1214, 43. 49 (+155).— 71-76. I 2α. ΛΑ 1204, 15. 23-26. 49-50. 51. 97. 113(+154).— 77-78. I 6α. ΛΑ 501, 35. ΛΦ 1357, ἀρ. 6(+154).— 79. I 7. ΛΑ 2268, 1163-66(+154+122 J.— 80-

85. I 8. ΛΑ 1189, 2-3. 17. 48(+64). ΛΑ 1325, 45 (+154). 49. 79(+154). — 86-89. I 8 α. ΛΑ 1192, 9: «Ὁ μαρουλλάς». Τὰ ὄνειρα: 1) εἶδα στὴν πόρτα μας ἓνα πολὺ ὠραῖο φαγί. 2) Εἶδα τὸ τομαράκι μου κρεμασμένο στὴν ἀγορά. Βγαίνουν ἀληθινά. — Σελ. 20-21. 76. 145.—90. I 8 β. ΛΦ 861, 1-2. 91. I 8 δ. ΛΑ 1194, 75.—92. I 8 θ. ΛΑ 1191, 3-5.—93. I 8 ι. ΛΦ 168, 24-26 (+64).—94. I 8 ιδ' ΛΑ 1186, 101.—95-96. I 8 κβ'. ΛΑ 1195, 23-24 (ὄνειρα τῶν ἀλεπούδων). —97-98. I 8 κε'. ΛΑ 1232, 3-4. 10-12(+154). —99. I 9 ΛΑ 1198, 53. —100-101. I 9 α. ΛΑ 1197, 9-11. 26. —102. I 9 γ. ΛΑ 560 (ΣΠ 33) 14-16(+154). —103-104. I 9 ς'. ΛΑ 1200, 17. 41. —105-112. I 10. ΛΑ 133, 9. 43-45. 67. 77-79. 103-124. 137-141(+154). 157. 163-165. 173-177(+154). 191-193.—113-124. I 10, ΛΑ 1340, 11. 22-24(+154). 23-24. 37. 53. ΛΑ 1341, 5. 31. ΛΑ 1344, 7. 1342, 21 (+154) ΛΑ 1351, 25, ΛΑ 1353, 5.—125 - 126. I 10 β ΛΑ 1352, 11 - 13 (+154. +130B+64). 17-18.—127-130. I 10 θ ΛΑ 1277, 21. 145. ΛΑ 1345, 25 καὶ 37.—131-132. I 11. ΛΦ 1408, 2. ΛΦ 92, 8.—133. I 11 α ΛΦ 1516, 16-17. —134. I 11 ε. ΛΑ, 31. —135. I 11 α'. ΛΦ 1517, 10-11.—136. I 12 η. ΛΑ 1191, 17-19.—137. I 12 ι' ΛΦ 1478, 6. —138-146. I 13. ΛΦ 1014, 9-13. ΛΑ 1346, 1. ΛΑ 1348, 1-2(+154). 21(+154). ΛΑ 1349, 27. 35. ΛΑ 1350, 15-16(+154). 17(+154). 19(+154). 37. —147. I 13 β. ΛΦ 1450 (+154). —148-174. I 14 α. ΛΑ 1280, 1-4(+154). 200-202. 210-211. 253-254. 281-3. 71-73. 87-89. 223-225. ΛΑ 1281, 144-146. 359-360. 379-381. ΛΑ 1282, 52-53(+56A). 81. 171. 249-251. 263-265. 311-313. 323-326. 378-380. 418-420. 421-422. 495. 179-181. ΛΑ 1283, 23-25. 37-41. 315-316. 345-346.—175. I 14 ς'. ΛΦ 1525, 11-15.—176. I 15 γ. ΛΑ 1229, 49.—177. I 15 ς'. ΛΑ 1159β, 98(+154).—178. I 15 ιγ' ΛΦ 701, 4-6 (+130 B).—179. I 16, ΛΦ 829, 26-28 «τὸ μαῦρο κούτσουρο» (+154).—180. I 16 δ. ΛΦ 783, 1-2, τὸ ὄνειρο τῆς κουτσῆς ἀλεπούς: τὰ τομάρια κρεμασμένα στὸ παζάρι, βγαίνει ἀληθινό. Αὐτὴ μόνο δὲν δέθηκε στὰ λουριά. Ἀχαριστία τοῦ ζευγολάτη· θέλει νὰ τοῦ κόψη τ' αὐτιά, γιὰ νὰ μὴ φάη τὸ γρασίδι ποῦ τοῦ ἔταξε. Ὁ γάιδαρος προτιμάει νὰ τοῦ κόψη τὴν οὐρά — μὲ μιὰ κλωτσιὰ τὸν σκοτώνει (πρβλ. 122 J).—181. I 16 ε ΛΦ 1093, 7-8 ἀρ. 3(+154+*30A).—182. I 16 ς'. ΛΦ 1707, 18-20(+64).—182-188. I 16 θ. ΛΑ 1220, 23-26. 58. ΛΑ 1222, 21. 63-64. 73-78(+154+130B). 221-222. 101-107(+56). —189. I 16 ια', ΛΑ 1226, 19-20(+154). —190-194. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 27-28. 33-34. 39-40(+56). 161. 181. —195-196. I 17, ΛΑ 1224, 4-5. ΛΦ 1238, 9-12.—197-202. I 17 β. ΛΑ 1228, 29. 73. 75. 81(+154). 85. 89.—203. I 18 ε ΛΑ 1225, 9(+154).—204. I 19 α ΛΦ 1222, 10-11.—205. I 2 α ΛΑ 1279, 9-11.—206. K 4. ΛΑ 1217, 47-50.—207-8. K 6. ΛΑ 1215, 49. ΛΑ 1212, 5-6. —209. K 6 η. ΛΑ 1213, 100. —210. K 6 ιβ'. ΛΑ 1213, 35.—211-212. Λ 1 ε, ΛΑ 1275, 29. 59.—213. Λ 4. ΛΑ 3172, 313-315.—214.

Μ 4 η. ΛΦ 1330, 9-10.—215-216. Ξ 5 α ΛΑ 1382, 21. 35.—217. Ξ 5 δ. ΛΦ 106, 1-2.—218-220. Ο 2 α ΛΑ 1252, 5. ΛΑ 1299, 600. ΛΑ 1304, 119-121.—221. Ο 4 δ. ΛΦ 730, 2-3(+154).—222. Ο 6 δ. ΛΦ 215. 1-3.—223. Ο 15 β. ΛΑ 2277 Γ', 81-82(+154).—224. Π 3, ιζ' ΛΑ 1270, 13.—225. Π 2. ΛΦ 366, 12-14.—226. Π 6 γ. ΛΦ 277, 4-5 (τὰ όνειράτα τῆς 1ης: ένας ψόφιος γάιδαρως κάτω άπ' τῆ συκιά, τῆς 2ης: τὰ τομάρια μας κρεμασμένα στο παζάρι).—227. Π 7 δ. ΛΑ 601 (ΣΠ. 74) 15 (+1).—228. Π 9 α. ΛΑ 1267, 9-10.—229. Ρ 1. ΛΑ 1176, 75-76.—230. Ρ 2 ιγ. ΛΑ 1236, 21.—231. Ρ 2 ιδ. ΛΑ 1237, 33.—232. Ρ 11 θ. ΛΑ 1182, 127-128.—233. Ρ 12 β. ΛΑ 1244, 7-8.—234. Ρ 15 ι, ΛΦ 1136, 24-26.—235. Τ 1. ΛΑ 605 (ΣΠ. 74) 15 (+154).—236. Τ 1ι, ΛΑ 611 (ΣΠ. 84), 25-27(+130).—237. Τ 1 ιε ΛΑ 1288, 71.—238. Τ 1. ΛΑ 1274, 104, 3.—239. Υ. ΛΑ 1233, 27.—240-241. Υ, ΛΑ 1239, 99-101. 119-121.—242. Χ 2 α. ΛΑ 1274, 1.—243. Ψ. ΛΑ 123, 9. 103-104.—244. Ψ' 1 ΛΦ 642, 1-4(+154).

47E. Μιά γραφή στο πέταλο του γαϊδάρου: 'Ο γαϊδαρος ζητάει από το λύκο, πριν τον φάγη, να του διαβάση την γραφή που έχει από τον πατέρα του στο πέταλό του.

Σάν έπεισ. στον Τ 122 J, όπου βλ. παραλλαγάς. [Mot K 551. 18] Πρβλ. Eberh-Bor. T. 11 V, T. 13 V.

*49B. 'Αλεπού και αρκούδα σύντροφοι στο κυνήγι.

1. Ρ 11 δ. ΛΑ 1182, 105: 'Η άλεπού βάζει την αρκούδα να φορτωθῆ το κοτέτσι, ενώ ή ίδια πάει μπροστά σαν όδηγός. Σάν τους πήραν είδηση τὰ σκυλιά, ή άλεπού φεύγει· δικαιολογεΐται ύστερα, πώς τάχα πήγε να τῆς φέρη νερό για να την ποτίζη στο δρόμο.

50. Το άρρωστο λιοντάρι. "Όλα τὰ ζώα παρόντα στη σύναξη γύρω στο άρρωστο λιοντάρι: μόνον ή άλεπού λείπει κι ό λύκος τῆ συκοφαντεΐ· στέλνεται να την φέρη. 'Η δικαιολογία τῆς άλεπούς, πώς τάχα έψαχνε να βρῆ γιατρικό για το λιοντάρι. Το γιατρικό: να γδάρουν το λύκο και να τυλίξουν το λιοντάρι στο λυκοτόμαρο.

Αυτός ό αίσ. Halm 255, Hausrath 269, Perry 258. Wienert ET 102. Bl. Bödker 95. Moser - Rath άρ. 235. Μέγας II άρ. 1, III άρ. 11, IV άρ. 2, V άρ. 3.

1. Υ 10 'Αστήρ Πόντου 1, 103 άρ. 5 = 'Αρχ. Πόντου, 16, 85, 5 = Μέγας II άρ. 1, III άρ. 11.—2. Υ 5 Μέγας IV άρ. 2(έκ χειρ. ΛΑ 31B, 24, 3).—

3. Υ 7. Παμπούκης 111 άρ. 66.

4. I 1 γ, ΛΑ 1202, 173. — 5. I 8 δ, ΛΑ 1194, 71. — 6. I 13, ΛΑ 1348, 34. — 7. P 1, ΛΑ 1267, 7.

51. *Τὸ μερίδιο τοῦ λιονταριοῦ.* Ὁ γάιδαρος μοιράζει ἴσια τὸ σφαχτὸ ἀνάμεσα στὸν ἑαυτό του, τὴν ἀλεπού καὶ τὸ λιοντάρι. Τὸ λιοντάρι τρώει τὸ γάιδαρο. Ὑστερα μοιράζει ἡ ἀλεπού: δίνει τὸ ψαχνὸ στὸ λιοντάρι καὶ κρατάει ἡ ἴδια τὰ κόκκαλα. Αἰσ. Halm 260, Perry 149. Hausr. 154. Wienert ET 213. Moser - Rath ἀρ. 163.

I. K 5 Λουκάτος σ. 7, ἀρ. 7: λέοντας, ἀλεπού καὶ λύκος. — 2. I 1 γ, ΛΑ 1202, 149. — 3. I 8 β ΛΑ 1190, 19. — 4. I 9, ΛΑ 1198, 7. — 5-7. I 9 ζ' ΛΑ 1198, 51. ΛΑ 1200, 7. 37. — 8. I 10, ΛΑ 1351, 13. — 9-10. I 13. ΛΑ 1347, 17. — ΛΑ 1348, 23. — 11-17. I 16 θ ΛΑ 1221, 34. 58. 73. 84. 98. ΛΑ 1222, 15. — ΛΑ 1223, 15. — 20. K 5 ΛΑ 1218, 21. — 21. K 5α, ΛΑ 1210, 167. — 22-23. K 5 β ΛΑ 1210, 103. — ΛΑ 1211, 67. — 24. K 6 ΛΑ 1213, 67. — 25-29. P 1 ΛΑ 1174, 209. ΛΑ 1175, 200. ΛΑ 1175, 222. 230. ΛΑ 1178, 33. — 30. P 2 ιβ ΛΑ 1179, 44. — 31. P 2 ιδ ΛΑ 1237, 13. — 32. P 19α ΛΑ 1176, 39. — 33. P 22 ζ, ΛΑ 1183, 63.

51A. *Ἡ ἀλεπού ἀποφεύγει νὰ πῆ τὴ γνώμη της.*

Ὁ γάιδαρος, ποὺ εἶπε πὼς ἡ φωλιά τοῦ λιονταριοῦ δὲν εἶναι νοικοκυρεμένη, τὴν παθαίνει. Ἡ ἀλεπού δὲν μπορεῖ νὰ πῆ τὴ γνώμη της, γιατί ξέχασε τὰ γυαλιά της. Βλ. BP IV 360 ἀρ. 13.

I. P 10, ΛΑ 1245, 5. —

51*** *Ἡ ἀλεπού (ἡ μαϊμού) διαιτητῆς στὸ μοίρασμα μεταξὺ δύο σκύλων (δύο γάτων).* Ἀπ' ἔπου βαραίνει ἡ ζυγαριά, τρώει κομμάτι γιὰ νὰ φέρῃ τὸ ἴσιο· στὸ τέλος δὲν ἀπομένει τίποτε στὴ ζυγαριά. [K 452].

I-2. Ω. Χατζηγιάννου μῦθοι, 34 ἀρ. 2. — Κυριαζῆς σ. 351.

3-5. A 1. ΛΑ 1189, 104: οἱ γάτες καὶ ἡ μαϊμού. ΛΑ 1328, 7 (ὄμ.). ΛΑ 1328, 25: οἱ γάτες καὶ ἡ ἀλεπού. — 6. H 1α ΛΑ 1205, 91: γάτες καὶ μαϊμού. — 7. I 1γ ΛΑ 1202, 119. — 8. I 8. ΛΑ 1189, 29: ποντικοὶ καὶ ἀλεπού. — 9. I 14α ΛΑ 1283, 221: γάτος, ποντικὸς καὶ μαϊμού. — 10. I 16 κ ΛΑ 1226, 15 (ὄμ.). — 11. I 17β. ΛΑ 1228, 33. — 12. K 5β. ΛΑ 1210, 169. — 13. P 1. ΛΑ 1178, 53: οἱ γάτες καὶ ὁ πίθηκος. — 14. P 11α ΛΑ 1182, 65: οἱ γάτες καὶ ἡ μαϊμού. — 15. Σ. 30. ΛΑ 1286, 15.

56. *Ἡ πονηριά τῆς ἀλεπούς:* φοβερίζει πὼς θὰ κόψῃ τὸ δέντρο μὲ τὴν οὐρά

της κ' ἔτσι ἀναγκάζει τὸν κότσυφα (τὸ περιστέρι κτλ.) νὰ τῆς ρίξῃ τὰ πουλιά του. (Συνεχ. ὅπως στὸν Τ. 56A.)

1. I 8 κβ' ΛΑ 1195, 57-59: «ἡ περιστέρα καὶ ἡ ἀλπού» (+56A+56D). — 2-3. I 16 θ. ΛΑ 1221, 21(+56A+*61C). ΛΑ 1222, 101-107: «Κατσουλιέρα, ἀλεπού καὶ γάιδαρος». — 4. Κ 3β. ΛΦ 137, 1-2 (+56A+*61C). — 5. Ο 5γ. ΛΑ 1365 σ. 407 ἀρ. 3. ἀλεπού καὶ κότσυφας. (+*61C). — 6. I 14α ΛΑ 1282, 52-53(+56A). —

56A. Ἡ συμβουλή τῆς κίσσας καὶ ἡ ἐκδίκηση τῆς ἀλεπούς. Ἡ κίσσα (ἡ κάργα) λέγει στὸν κότσυφα (στὸ περιστέρι): πῶς μπορεῖ νὰ κόψῃ ἡ ἀλεπού τὸ δέντρο, ἀφοῦ ἡ οὐρά της δὲν εἶναι πριόνι! Ἡ ἀλεπού ἐκδικεῖται: κάνει πῶς κοιμᾶται κι ἀρπάζει τὴν κίσσα, καθὼς ζύγωσε γιὰ νὰ τῆς βγάλῃ μὲ τὴ μύτη της τὸ μάτι. Ἡ κίσσα λέει, πῶς τὸ χειρότερο κακὸ πού θὰ ἔχῃ νὰ τῆς κάνῃ εἶναι νὰ τὴν ρίξῃ ἀπ' τὸ γκρεμνὸ κάτω· ἡ ἀλεπού τὴν πετάει ἀπ' τὸ βράχο. Ἡ κίσσα γλυτώνει (βλ. *61C.). [Κ 751]. Πρβλ. Eberh. - Bor. T. 9 (1-4).

1. Ρ 16. Μηλιόπουλος. Ὁ κότσυφας 50-52 (+*61C). — 2. I 8 κβ', ΛΑ 1195, 57-59. Σύμβουλος ἡ πάπια. Ἡ ἀλεπού ἐκδικεῖται: τὴν ρωτᾶει πῶς κοιμᾶται, κ' ἡ πάπια χώνει τὸ κεφάλι της κάτω ἀπ' τὰ φτερά της· ἡ ἀλεπού τὴν ἀρπάζει, ὅπως 56D. — 3. I 14α. ΛΑ 1282, 52-53: ἀλεπού καὶ κατσουλιέρα, σύμβουλος ὁ γεωργός· ἡ ἀλεπού γιὰ ἐκδίκηση τοῦ κλέβει τὰ λουριά τοῦ ἀλετριοῦ· ὁ γεωργὸς παραφυλάει καὶ τὴν σκοτώνει. — 4-5. I 16 θ ΛΑ 1221, 21-22 (+ 56 + *61C): ἀλεπού καὶ κατσουλιέρα· σύμβουλος ὁ κόρακας.—ΛΑ I 16 θ. ΛΑ 1223, 237: ἡ κατσουλιέρα καὶ ἡ ἀλεπού (+56). Σύμβουλος ἡ σιταροκαλιακούδα (+*61C). — 6. I 16ιβ'. ΛΑ 1227, 39-40. Σύμβουλος ὁ γεωργός (+*176A).— 7. I 16 θ. ΛΑ 1222, 101-107 «Κατσουλιέρα, ἀλεπού καὶ γάιδαρος» (+*47C). — 8. Κ 3 β. ΛΦ 137, 1-2 σύμβουλος ἡ κάργα (+56+*61C).— 9. Ρ 22β. ΛΑ 1183, 17-18: ἡ ἀλπού, ἡ καρακάξα καὶ ὁ κότσυφας (+*61C).

56D. Ἡ ἀλεπού ρωτᾶει τὴν πάπια πῶς κοιμᾶται. Ἡ πάπια χώνει τὸ κεφάλι της κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της· ἡ ἀλεπού τὴν ἀρπάζει. [Κ 827. 1].

1. I 8 κβ. ΛΑ 1195, 57-59: ἡ περιστέρα καὶ ἡ ἀλπού (ἐνωμ. μὲ 56 καὶ 56A, ἔπου ἡ πάπια σὰν σύμβουλος).

56D* Ἡ ἀλεπού κουμπάρα. Κατεβάζει ἀπὸ τὸ δέντρο τὸν κόκορα καὶ τὴν

κόττα για να τους βαφτίση τὸ παιδί και να τους κάνη τραπέζι. Τὸς πάει στὴ φωλιά της και τὸς τρώει.

1. P 1β. ΛΑ 1176, 29-30: 'Η ἀλεπού, ὁ κόκορας κ' ἡ κόττα.

56E*. Τὸ λιοντάρι βάζει τὸ λύκο να κλέψη ἀρνιά, ἀλλά, ὅταν τὰ σκυλιὰ κυνηγοῦν τὸν λύκο, τὸν ἀφήνει ἀβοήθητο.

1. P 1. ΛΑ 1177, 127: 'Ο λύκος και τὸ λιοντάρι.

***56 F.** 'Αετὸς και ἀλεποῦ κουμπάροι. 'Ο αετὸς στὴν ἀπουσία τῆς ἀλεπούς τρώγει τὰ μικρά της. 'Απὸ ἓνα κομμάτι κρέας, πού ὁ αετὸς ἄρπαξεν ἀπὸ τὴ φωτιά μαζί μ' ἓνα καρβουνάκι, παίρνει φωτιά ἢ φωλιά του· τὰ μικρά του πέφτουν ἀπὸ τὸ δέντρο κ' ἡ ἀλεπού τὰ τρώγει (Αἰσ. Halm 5, Perry 1, Hausr. 1).

1. Υ 3 'Αστὴρ Πόντου, 1, 90 ἀρ. 2: 'Ατματοῦς και ποθίκα (=γεράκι και ἀλεπού)= 'Αρχ. Πόντου 16, 84 ἀρ. 2 = Ποντ. Φύλλα 1, 1936, τεῦχ. 7-8 σ. 18.—2. Υ 7 Παμπούκης 110 ἀρ. 65.

3. I 1, ΛΑ 1208, 87: ἀλεπού και αετὸς.—4. I 1, ΛΑ 1201, 9 (ἀντὶ ἀλεπούς γείτονας αετὸς).—5. I 2α, ΛΑ 1204, 5-6.—6. I 13, ΛΑ 1348, 33.—7. I 14α, ΛΑ 1282, 1.—8. M 12, ΛΑ 2304, 116-119.—9. P 11, ΛΑ 1245, 38:—10. T 2 ιβ, ΛΑ 1290, 120,

57. 'Ο κόκορας μὲ τὸ κρέας στὸ στόμα. 'Η κολακεία τῆς ἀλεπούς (κατὰ τὸν αἰσώπ. Halm 204, Perry 124, Hausr. 126). Wienert ET 121, Bödker 360. [K 334. 1].

1. I 16 ζ, Μεσσην. ἔτος 1(1938), 162.—2. ΛΑ 2 γ Taubbi - Car. 28-30 (+225).—3. A 1. ΛΑ 1269, 97.—4. B 1γ. ΛΑ 1274, 201.—5. H 2. ΛΑ 1322, 3.—6-7. H 2 β ΛΑ 1216, 141. 143.—7α-8. I 1. ΛΑ 1206, 167-181.—9-10. I 1γ ΛΑ 1203, 15. 151.—11-13. I 1ε. ΛΑ 1208, 53. 55-57.—ΛΑ 1207, 65.—14-15. I 1ζ. ΛΑ 1214, 15-16. 39-40—16. I 6 θ. ΛΦ 201, 6—17. I 7, ΛΑ 2268, σελ. 1134 (τὰ δυὸ σκυλιὰ).—18-20. I 8. ΛΑ 1189, 10. 29. 144.—21-22. I 8α ΛΑ 1193, 155. 171.—23-30. I 10. ΛΑ 1342, 3. 14. 29. ΛΑ 1351, 9. 29.—ΛΑ 1353, 25. 37. ΛΑ 1354, 17.—31-43. I 14α ΛΑ 1280, 18. 51. 91. 111. 199. 245. 301. 331. 346. 357. ΛΑ 1282, 479. ΛΑ 1283, 227. 234.—44-45. I 15γ. ΛΑ 1229, 45. ΛΑ 1230, 65.—46. I 16 ζ. ΙΑ 530, 213.—47-49. I 16 θ. ΛΑ 1220, 2. ΛΑ 1222, 183. ΛΑ 1223, 115.—50-51. I 16ιβ', ΛΑ 1227, 195, 199.—52. K 1. ΛΑ 1215,

103. — 53. Κ 5. ΛΑ 1218, 73(+76). — 54. Κ 5β ΛΑ 1211, 51. — 55. Κ 6, ΛΑ 1215, 69. — 56. Κ 6 ιθ'. ΛΑ 1213, 33. — 57. Ξ 11γ. ΛΑ 2824, 64. — 58. Π 9α ΛΑ 1269, 9.—59-71. Ρ 1. ΛΑ 1177, 33. 125. ΛΑ 1178, 43. ΛΑ 1174, 124. 148. 177. 201. 203. 206. 213. 215. 223. ΛΑ 1175, 143. 180. 188. 238.—72. Ρ 2 ιβ. ΛΑ 1179, 15. — 73. Ρ 12. ΛΑ 1181, 4. — 74-75. Ρ 25γ. ΛΑ 1247, 9. ΛΑ 1248, 62β. — 76. Τ 2 ιβ. ΛΑ 1290, 128.—77. Ω. ΛΦ 1345, 3-4(+60).

59. *Ἡ ἀλεπού καὶ τὰ σταφύλια*, (Αἰσώπ. Halm 33, Perry 15, Hausr. 15 α. [J 871] Babr. 19 (ἢ ὁ γάτος καὶ τὸ τυρί).)

1. Κ 5 Λουκάτος, σ. 19 ἀρ. 20: ὅσα δὲν φτάνει ἡ ἀλεπού τὰ κάνει κρεμαστάρια.—2. Μ 4α. Ζευγώλη Παροιμ. σ. 25 ἄγουρος.—3. Ω, Χατζηϊωάννου 38 ἀρ. 7: *Ἄ γάτος καὶ τὸ τυρί* (μὴ μπορῶντας νὰ τὸ φτάσῃ προφασίζεται πὼς εἶναι σάρακοστή). —4-5. Ω 14α. Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. κ'-κα' ἀρ. 6: ἡ ἀλεπού προφασίζεται πὼς οἱ κληματαργιῆς εἶναι γι' ἀνθρώπους. — Αὐτ. οη'-οθ', 9: ὁ γάτος κ' οἱ μυτζήθρες — εἶναι Τετάρτη κι αὐτὸς νηστεύει.

6. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 35: ἡ ἀλεπού καὶ τὰ σταφύλια. — θα. Ι 8α ΛΑ 1193, 171. — 7. Ι 8β ΛΑ 1190, 38. — 8. Ι 10. ΛΑ 1353, 4.—9. Ι 10β ΛΑ 1352, 33. —10-13. Ι 14α. ΛΑ 1280, 19. 343. 240-242. 294-296. —14-15. Ι 160. ΛΑ 1220, 47. ΛΑ 1221, 52.—16. Ι 16 ιβ', ΛΑ 1227, 51-52. — 17-18. Κ 5 β ΛΑ 1210, 71. 111.—19. Κ 6 ιθ', ΛΑ 1213, 34. — 20. Ρ, ΛΑ 1176, 19. — 21-23. Ρ 1, ΛΑ 1174, 236. ΛΑ 1175, 150. ΛΑ 1178, 47. — 24. Ρ 10, ΛΑ 1245, 1. — 25. Ρ 11α, ΛΑ 1182, 75. — 26. Ρ 12, ΛΑ 1181, 25. — 27. Ω 8β ΚΕΕΚ 33, 11, 2: ἡ γάτα κ' οἱ μυτζήθρες.

*59Α. *Ἡ ἀλεπού μαντεύει πὼς ἐφέτος θὰ γίνονν πολλὰ ἀχλάδια* (κούμαρα κτ.). Γιατί;—Γιατί τὰ ζητάει ἡ κοιλιὰ μου (ἢ τὰ θέλει ἡ ὄρεξή μου).

1. Η 1α. Σταυρόπουλος σ. 53: *ἡ ἀλεπού καὶ τὰ ἀγραπίδια*. — 2. Μ 4α. Ζευγώλη Παροιμ. σ. 31 ἀλεπού 2: *ἔφετι θὰ 'ναι συκοχρονιά... γιατί τ' ἀγαπῶ*. —

3. Ι 2γ. ΙΑ 697, 337 ἀρ. 14. — 4. Ι 4. ΛΑ 2318, 337. — 5 Π 3 ΛΑ 2301, 208. —

60. *Ἀλεπού καὶ λέλεκας προσκαλοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο στὴ φιλιὰ*. Τὸ λελέκι βάζει τὸ φαγητὸ (γάλα) σ' ἕνα κούτρουλα (βαθὸ βάζο)· ἡ ἀλεπού μένει νηστική. Ἡ ἀλεπού κατόπιν βάζει τὸ δικὸ της φαγητὸ σ' ἕνα πιάτο ρηχό· ὁ λέλεκας σπάει τὴ μύτη του. — Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm ἀρ. 34. Wienert 54, ET 141.

Perry 426. Βλ. Πολίτου Παροιμ. Α' 268, 12: καθὼς ἀγόρασε πουλεῖ. Moser-Rath, ἀρ. 88.

1. I 11 Χριστοδουλόπουλος, σ. 69: ἀλεπού καὶ λελέκι. — 2. Ξ 21. Σύλλ ΚΠ 31, 139: ἀλεπού καὶ ἀετός. — 3. Σ 2, Σταμούλη - Σαρ. 2, 175: ἡ ἀλεπού κι ὁ λέλεκας. — 4. Τ 1γ', Μέγας I 21 ἀρ. 4. (ἐκ χ/φ. ΛΑ 25, 241 ἀρ. 52: «Κατὰ ποῦ πουλεῖς θ' ἀγοράζης». Μετάφρ. Kretschmer NM ἀρ. 23, Μέγας III ἀρ. 4, V ἀρ. 4). — 5. Υ' 14α. Ἀρχ. Πόντ. 19, 294: 'Ο λύκον κι ὁ λειλέκον (μέλι στὸ πιθάρι — κουκιὰ στὸ δίσκο). — 6. Ω 2γ Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. 13(1949) κη'-κθ': 'Η ἀλεπού τζ' ὁ γύπας (παραλλάσσει: ἡ ἀλεπού τάχα τρέχει στὸ ἀμπέλι νὰ πιάση λαγουδάκια καὶ λέγει στὸ γύπα νὰ περιμένη τοὺς μεζέδες νὰ ψηθοῦν, δὲν ψήνονται ποτέ) = Λουκάτος σελ. 8 ἀρ. 8. — 7. ΛΑ 2α ΛΑ 60, 2: 'Ε ἀλιποῦνα τζαὶ ἐ πουπούσγια. — 8. ΛΑ 2α ΛΑ 60, 3: 'Ε γροῦα τζαὶ ἐ 'λιποῦνα.

9-10. Α 1, ΛΑ 1199, 1: πελαργὸς καὶ ἀλεπού. — ΛΑ 1328, 1: γερανὸς καὶ λαγός. — 11. Δ 1γ, ΛΑ 1173, 5: τὸ λελέτσι καὶ ἡ λεπού. — 12. Η 2β, ΛΑ 1216, 87. — 13. Η 2θ, ΛΑ 1320, 60. — 14. Η 3, ΛΑ 1216, 117. — 15. Θ 1ς' ΛΑ 1254, 3. — 16-17. I 1. ΛΦ 17, 5-8(+9B): ἀλεπού καὶ σπουργίτης. — ΛΑ 1207, 57. — 18-20. I 1γ ΛΑ 1202, 96, 171. ΛΑ 1203, 161. — 21. I 1ε. ΛΑ 1208, 39-41. — 22. I 1ζ ΛΑ 1214, 56. — 22α. I 2α ΛΑ 1204, 41. — 23-24. I 8α. ΛΑ 1193, 144. 149. — 25-26. I 8δ. ΛΑ 1194, 61. 70. — 27. I 8λα. ΛΑ 1195, 73. — 28-29. I 10, ΛΑ 1344, 9. ΛΑ 1350, 23. — 30-32. I 14α ΛΑ 1280, 196. — ΛΑ 1283, 153. 327- 329. — 33. I 15. ΛΦ 710, 7-8. — 34-37. I 15γ. ΛΑ 1229, 55. ΛΑ 1230, 37. 47. 99. — 38-42. I 16θ. ΛΑ 1221, 104-106. 108-109. ΛΑ 1222, 177-179. 189. 116. — 43-47. ΛΑ I 16 ιβ' 1227, 31. 85. 177. 197. 203. — 48. I 18 ε. ΛΑ 1225, 1-2 (+9A,+275). — 49. I 19 α. ΛΑ 1385, 1-3. — 50. Κ 1. ΛΑ 1333, 3. — 51. Κ 2 ΛΑ 1210, 41. — 52-54. Κ 5β. ΛΑ 1210, 25. 191-194. ΛΑ 1211, 65. — 55. Λ 1ε. ΛΑ 1275, 46. — 56. Ο 1. ΛΑ 1174, 1. — 57. Π 9α. ΛΑ 1268, 1-2. — 58-61. Ρ1. ΛΑ 1174, 219-220. ΛΑ 1175, 17-18. 186. ΛΑ 1177, 59. — 62. Ρ 2 ιδ'. ΛΑ 1237, 9(+225). — 63. Ρ 3α ΛΑ 1233, 13. — 64. Ρ 12. ΛΑ 1181, 145. — 65. Ρ 17ε. ΛΦ 669, 12. — 66. Ρ 22 ΛΑ 1183, 65. — 67-68. Ρ 25γ ΛΑ 1248, 57. 61. — 69. Ρ 28ε. ΛΑ 2895, 146. — 70. Ξ 1. ΛΑ 1323, 39. — 71. Σ 14α ΛΑ 1176, 35. — 72. Σ 308. ΛΑ 1317, 5. — 73. Τ 1 ΛΑ 1289, 88. — 74. Υ' ΛΑ 1182, 53. — 75. Υ' 1. ΛΑ 1173, 65. — 76. Ω. ΛΦ 1345, 3-4. — 77. Ω 4γ ΛΦ 995, 4-6: ἀετός τζαὶ ἡ ἀλεπού (+225+64). — 78. Ω 5ε ΛΦ 67, 1-8: ὁ ἀτός τζ' ἡ ἀλουπού» (+225+64). — 79. Ω 8α ΚΕΕΚ 89,79, 1: 'Η κατασκορόνα (+2B+64). — 80. Ω 16, ιζ ΚΕΕΚ 15, 130, 1. — 81. ΒΒ. ΛΑ 1246, 11-12: οἱ δύο φίλοι.

61. Ἡ ἄλεπού ξεγελάει τὸν πετεινὸ νὰ τραγουδήσῃ μὲ κλειστὰ τὰ μάτια (τάχα ἔτσι τραγουδοῦσε κι ὁ πατέρας του)· τὸν ἀρπάζει. Ἐνίοτε μὲ κάποια πονηριά ὁ πετεινὸς κάνει τὴν ἄλεπού νὰ μιλήσῃ καὶ ἔτσι γλυτώνει ἀπὸ τὸ στόμα τῆς. Βλ. BP II 207. Eberh-Bor. T. 2. Wienert 52 ET. 118. 122.

1. I 7α. ΛΑ 1190, 132: ἡ ἄλεπού καὶ ὁ κόκορας. — 2. I 8α. ΛΑ 1192, 141 (+57*+6). — 3. I 14α. ΛΑ 1280, 314. — 4. I 16 κα, ΛΑ 1227, 19. — 5. Ξ 5α. ΛΑ 1383, 23. — 6. Ξ 19β. ΛΑ 1162 B, 59. — 7. Π 3 ΛΑ 1174, 7. — 8. P 12. ΛΑ 1239, 29-31. — 9. Σ 18. ΛΑ 1251, 7. — 9. Η 2β ΛΑ 1216, 87: ἄλεπού, κόκοτος καὶ λύκος (ἡ ἄλεπού ξεγελάει τὸν κόκορα καὶ τὸν κατεβάζει ἀπὸ τὸ δέντρο. Ὁ κόκορας ρωτᾷ τὴν ἄλεπού ποῦ φαί τῆς ἀρέσει· καὶ αὐτὴ τὸν ἀφήνει γιὰ λίγο, γιὰ νὰ σκεφθῇ, κι ὁ κόκορας ξεφεύγει).

61A. Ἡ ἄλεπού πνευματικός. Ἡ ἄλεπού προσκαλεῖ τὰ πουλιὰ νὰ τὰ ξεμολογήσῃ (ὅπως στὸν T. 20D*) καὶ τὰ τρώει ἕνα-ἕνα. Στὸ τέλος ἡ πέρδικα ζητάει ἀπὸ τὴν ἄλεπού, πρὶν τὴν φάῃ, νὰ κάνῃ μιὰ δέηση γι' αὐτὴν (ὅπως στὸν T. 61): ἡ ἄλεπού ξαπλώνεται ἀνάσκελα νὰ δεηθῇ κ' ἡ πέρδικα ξεφεύγει. Ἡ ἄλλως: τὸ μικρὸ πουλι (τσουτσουλιάνος) ζητάει ἀπὸ τὴν ἄλεπού ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα τῆς καὶ νὰ κλείσῃ τὰ μάτια τῆς, γιὰ νὰ χωθῇ μὲ μιᾶς στὸ στόμα τῆς — τῆς ἀπολάει στὴ γλώσσα μιὰ κουτσουλιὰ καὶ φεύγει· ἡ πάει νὰ τῆς φέρῃ ἕνα μάρτυρα πὼς δὲν ἔκλεψε τὴν κορώνα τοῦ βασιλιᾶ: τῆς φέρνει ἕναν κυνηγὸ [Mot. K 550]. Πρβλ. Αἰσώπ. Halm 16, 14 καὶ 87: γαλῆ μέλαινα. Hausrath 7 καὶ 16. Perry 7 καὶ 435. Βλ. Μέγας I ἀρ. 1, III 308 ἀρ. 1., V 209 ἀρ. 2.— Πολίτης, Παροιμ. 3, 572 καὶ Λαογρ. 2, 693 κέ. BP 2, 207 κέ.

I. K 5. Λουκάτος σ. 17 ἀρ. 15: ἡ ἄλεπού καλόγρια. — 2. O 8. Ρεμπέλη Κοιτσιώτικα (ἐκ χ/φου ΛΑ 1569 Δ', 28-39): ὁ τσαλαπετεινὸς φέρνει μάρτυρα τὸν κυνηγὸ. — 3. O 8 δ. Byz. — Neugr. Jahrb. 1928/29 σ. 458-461 (ὄμ.). — 4. Σ 22. Μέγα Ἑλλ. Παραμ. I ἀρ. 1 (ἐκ χ/φου ΛΑ 215, 89 ἔτ. 1888). — 5. U 2. Ἀρχ. Πόντ. 3, 101 ἀρ. 15. (ἀντὶ πέρδικας ἡ ὄρνιθα ὅπως T. 61). — 6. U 7. Παμπούκης 47, ἀρ. 23. — (πέρδικα. Ἡ ἄλεπού μετανοιώνει πού δὲν τὴν ἔφαγε πρῶτα κ' ὕστερα νὰ τὴν ξεμολογήσῃ). — 7. U 10. Ἀστὴρ Πόντου 1, 121-122 ἀρ. 6 (ὄμ.) = Ἀρχ. Πόντου 16, 86-87 ἀρ. 6 = Ποντ. Φύλλα B (1937) τεύχ. 3 σ. 20. = Πολίτου Παροιμ. 4, 517, δοξολογῶ ἀρ. 1: φά, κ' ἔπεκεῖ δοξολόγα. — 8. U 10. Ποντ. Ἑστία 1950 τεύχ. 9 σ. 598: ἄλεπόν κ' ἡ πέρδικα. — 9. Φ 2 ιθ. Μικρασ. Χρον. Η' 1959 σ. 298: ἡ ἄλεπού καὶ ἡ πέρδικα. — 10. Ἀδ. τ. Βλαχογιάννης Ἱστορ. Ἀνθ. ια'. 11. A 1. ΛΦ 1044, 4-5. — 12-16. B 1γ, ΛΑ 1273, 173-175. 179-181. 189-191. 193-196. 205-208. — 17. Z 28. ΛΑ 1257, 37. — 18. Η 3. ΛΑ 1209, 9. — 19. I 1. ΛΑ 1208, 101. — 20-24. I 1γ. ΛΑ 1202, 47-49. 92.

129. 156. — 25-32. I 1ε. ΛΑ 1206, 67. 71. 73. 77. 85. 91. ΛΑ 1207, 39. ΛΑ 1208, 11-13. 101-102. — 33-34. I 2α ΛΑ 1204, 19-21. 32-34. — 35-36. I 8. ΛΑ 1189, 3-4. 51-52. — 37. I 8θ. ΛΑ 1191, 7-9 (‘Άλεπού: ποῦ ἔκλεψες τὸ λειρί σου; — Κόκορας: τὸ ἔχω πατρογονικό μου, στάσου νὰ πάω νὰ φέρω μαρτύρους. Φέρνει ἕναν κυνηγό). — 38. I 8 κε’, ΛΑ 1232, 17-20 (ὄμ.). — 39. I 9α. ΛΑ 1197, 35. — 40-41. I 10 ΛΑ 847 (ΣΠ 126) 8-9. — ΛΑ 1350, 9-10. — 42-44. I 10β. ΛΑ 1352, 27. 43. 45. — 45-59. I 14α ΛΑ 1280, 97-99 (τὸ σπουργιτάκι ἐξυπνο). 184-186. 191. 207-209. 217-219. 311-313. 367-369. ΛΑ 1281, 288. ΛΑ 1282, 411-413. 439-441. ΛΑ 1283, 125. 149. 301. 318. — 60-62. I 15γ ΛΑ 1229, 1-2. ΛΑ 1230, 3. 7. — 63-73. I 16 θ. ΛΑ 1219, 7-8. ΛΑ 1220, 27-34. ΛΑ 1221, 67. ΛΑ 1222, 44. 62. 87. 163. ΛΑ 1223, 146. 212. 158. 171-174. — 74. I 16 ιά’, ΛΑ 1226, 3-4. — 75-80. I 16 ιβ’, ΛΑ 1227, 151: ἡ ἀλεπού καὶ ἡ φοραδίτσα (+123+*30A+*61C). — Σελ. 155 (+*61C). Σελ. 53 (+*30A). Σελ. 119. 123. 129. — 81-84. I 17β. ΛΑ 1228, 25. 41. 47. 55. — 85-86. I 18ε. ΛΑ 1225, 10. 27-28(+9B+275). — 87-89. K5, ΛΦ 1205, 13-17 (τὰ πουλιά βγαίνουν ζωντανὰ ἀπ’ τὴν κοιλιά της, ὅπως T. 333). — ΛΑ 1218, 61. 79. — 90-92. K 5β. ΛΑ 1210 145. 149. ΛΑ 1211, 27. — 93-94. Λ 1ε. ΛΑ 1275, 1-2. 53. — 95. M 4α. ΙΑ 561, 96-99. — 96. O 8. ΛΑ 1264, 13. — 97. Π 3. ΛΑ 1270, 21. — 98-107. P 1. ΛΑ 1177, 35. 77. 79. 85. 87. 99. 121. 125. 157. 161. — 108. P 8α. ΛΑ 1241, 17-20. — 109. P 8β ΛΑ 1348, 1. — 110. P 12. ΛΑ 1183, 71. — 111. P 18 ε’. ΛΑ 2785, 30. — 112. Σ 16. ΛΑ 1176, 49. — 113-118. U. ΛΑ 1182, 43 (πέρδικα). 71-72 (ὄμ.). ΛΑ 1239, 7-8. 15-16. 69-72. 131-133. — 119. U 13. ΛΑ 1173, 37. — 120. X 2α. ΛΑ 1274, 31. — 121. Ψ. ΛΑ 1177, 45. — 122. BB ΛΑ 1242, 37 (ἡ πέρδικα ζητάει νὰ τὴν δοξολογήσῃ, ξεφεύγει).

*61A. Ἡ ἀλεπού γιατρός: γυρίζει στὰ κοττέτσια γιὰ τὶς ἀρρώστες κόττες. Ἐξαφνα φάνηκεν ἡ παχειὰ οὐρά της. Οἱ κόττες κακαρίζουν κ’ ἔρχεται ὁ σκύλος. Πρβλ. Αἰσ. Halm 16, Hausr. 7, Perry 7.

I. K 5 Λουκάτος 17 ἀρ. 16.
2-3. I 1. ΛΑ 1201, 11-14. ΛΑ 1206, 149. — 4. I 14α ΛΑ 1280, 365-7.
5-6. K 5. ΛΑ 1218, 45. 77. — 7-8. K 5β. ΛΑ 1211, 101. 103. — 9-10.
P 1, ΛΑ 1175, 150. ΛΑ 1177, 115. — 11-12. P 12. ΛΑ 1181, 79-82. 151-152. — 13. T 3β ΛΑ 1173, 63. —

*61C. Τὸ πουλί (καρακάξα, κότσυφας) στὰ δόντια τῆς ἀλεπούς: τῆς λέει, πὼς τὸ χειρότερο κακὸ ποῦ ἔχει νὰ τῆς κάνῃ εἶναι νὰ τὴν ρίξῃ ἀπὸ τὸν γκρε-

μνὸ γιὰ νὰ σκοτωθῆ. Ἡ ἀλεπού τὴν ἀμολάει καὶ τὸ πουλὶ ἀνοίγει τὰ φτερά του καὶ φεύγει. Σὺν τελικὸ ἐπέισ. στὸν Τ. **56A**.

1. Ρ Μηλιόπουλος, Ὁ κότσυφας, 50-52(+**56A**). — 2-3. I 16 θ. ΛΑ 1221, 21(+**56+56A**). ΛΑ 1223, 237 (ὄμ.). — 4-5. I 16 ιβ'. ΛΑ 1227, 151(+**123. 61A+*30A**). σ. 155(+**61**). — 6. Κ 3β. ΛΦ 137, 1-2(+**56+56A**). — 7. Ν 4γ ΛΑ 1622, 1-2. — 8. Ο 5γ. ΛΑ 1365, 407, 3 (+**56A**). — 9. Ρ 22β. ΛΑ 1183, 17-18 (+**56+56A**). —

62. *Εἰρήνη ἀνάμεσα στὰ ζῶα (ἡ ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κόκορας).* Ἡ ἀλεπού φέρνει τὴν εἶδηση πὼς ὁ πόλεμος ἀνάμεσα στὰ ζῶα τέλειωσε καὶ θέλει νὰ χορέψῃ μὲ τὸν κόκορα. Ὁ κόκορας ζητεῖ νὰ καλέσουν καὶ τοὺς φίλους του στὸ χορὸ, τὸ Μοῦργκο καὶ τὸ Ζαγάρη. Ἡ ἀλεπού φεύγει — δὲν ξέρει, ἂν τὸ ἔμαθαν καὶ οἱ σκύλοι. Βλ. ΒΡ 2, 207. Moser - Rath ἀρ. 85. Bödker 390.

1. Κ 5. Λουκάτος σ. 9 ἀρ. 9: ὁ κόκορας, ἡ ἀλεπού καὶ ὁ σκύλος. — 2. I 1γ. ΛΑ 1203, 49. — 3. I 8 δ, ΛΑ 1194, 76. — 4. I 14α, ΛΑ 1282, 367. — 5. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 55. — 6-7. Κ 5β, ΛΑ 1210, 65. 117. — 8. Λ 1. ΛΑ 1172, 5. — 9. Ο 5γ. ΛΑ 62, 2: σύμφωνα μὲ τὸ φερμάνι τὰ ζῶα πρέπει νὰ ζοῦν ἀγαπημένα: ὁ λύκος μὲ τὸ πρόβατο, ἡ ἀλεπού μὲ τὸν κόκορα, τὸ γεράκι μὲ τὸ περιστέρι. Ἡ ἀλεπού: «καλὸ εἶναι τὸ φερμάνι, ἀλλὰ καλύτερο τὸ μονοπάτι». — 10. Ρ 1. ΛΑ 1177, 63. — 11. U 4 ΛΑ 242 σ. 229: Θώπεκας καὶ κοσσάρα. — 12. X 2α ΛΑ 1274, 11-12. —

***62A.** *Σκύλος, κόκορας καὶ ἀλεπού.* Ἡ ἀλεπού ζητάει ἀπὸ τὸν πετεινὸ νὰ κατεβῆ ἀπὸ τὸ δέντρο νὰ τὸν ἀσπασθῆ γιὰ τὴν ὠραία του φωνή. Ὁ πετεινὸς τῆς ἀπαντάει: νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν θυρωρὸ (τὸ σκύλο πού κοιμᾶται στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου) ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα γιὰ νὰ κατεβῆ — ὁ σκύλος χυμᾶει ἀπάνω της. — Αὐτὸς ὁ αἰσωπ. Halm 225, Hausrath ἀρ. 268, Perry ἀρ. 252. Βλ. Μέγας IV ἀρ. 3. V ἀρ. 5. Μέγας, ἐν Λαογρ. 21(1962)483 κέ.

1. Η 1. Σταυρόπουλος 51-52: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κόκορας (παραλλαγή): Ἡ ἀλεπού ζητάει ἀπὸ τὸν πετεινὸ νὰ κατεβῆ ἀπὸ τὸ δέντρο, γιὰ νὰ τὴν ἐγγράψῃ κάτοικο στὸ χωριό. Ὁ πετεινὸς τὴν στέλνει στὸν γραμματικὸ — στὸ καλυβάκι τοῦ μούγρου. Ἡ ἀλεπού: τέτοιο γραμματικὸ πῶχετε σεῖς, κανένας κάτοικος δὲ θὰ γραφτῆ στὸ χωριό. — 2. I 11. Χριστοδουλόπουλος σ. 70-71: Τί ἔπαθε ἡ ἀλεπού. — 3. Δ 4ε. ΛΑ 1205, 95. — 4. Ε 2. ΛΦ 1436, 5-6: ἡ ἀλεπού καλεῖ τὸν πετεινὸ νὰ κατεβῆ, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ χαρτί πού τὸν κάμανε πρόεδρο. Ἀπάντησις: νὰ τὸ δώσῃ στὸν κλητῆρα πού ναι στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου. Ἡ ἀλεπού: μὲ τέτοιο πρόεδρο καὶ τέτοιο κλητῆρα δὲ γένεται χωριό. 5. Ζ 28 ΛΑ 1257, 21. — 6-18. Η 1α. ΛΑ 1205, 15-17. 51. 85. 87. 89.

37-38: «ὁ κουτσουλιανὸς κ' ἡ ἀλεπούς». Ὁ κουτσ. ἀκούει τὸ τραγούδι τῆς ἀλεπούς: τριγύρω γύρω στὸ χορό, κουτσουλιανὲ στὸ δόντι μου, κι ἀλλάζει τὸ τραγούδι: τριγύρω - γύρω στὸ χορό, πετάξου, σκύλε, κ' ἔλα ἴδω. Ἡ ἀλεπούς τὸ βάζει στὰ πόδια. — ΛΑ 1209, 21: ὁ πετ. λέει τῆς ἀλεπούς νὰ κοιτάξῃ στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου πού εἶναι κι ἄλλος πετεινός: ὁ σκύλος ὀρμάει καὶ τὴν ξεσκιίζει. — ΛΑ 1321, 29. 31. 33. 35. 37. 39. — 19-20. Η 2β. ΛΑ 1216, 7. 23(+130). — 21-23. Η 3 ιε. ΛΑ 1209, 29. 71. 73. — 24-25. Ι 1. ΛΑ 1206, 65. 145. — 26-30. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 82. 41. 59. 107. ΛΑ 1203, 5. 121. — 30-33. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 11. 34. 54. 61. — 34-35. Ι 6α. ΛΑ 1196, 35. 39. — 36. Ι 4α. ΛΑ 1324, 5. — 37-40. Ι 8. ΛΑ 1189, 65. 70. ΛΑ 1325, 19-20, ΛΑ 1194, 9.—41-46. Ι 8α. ΛΑ 1192, 137. 139. 145. 149. 151. ΛΑ 1193, 151. — 47. Ι 8β. ΛΑ 1190, 51. — 48-53. Ι 8δ. ΛΑ 1194, 3-4. 11. 19. 67. 69. 85.—54. Ι 8θ. ΛΑ 1191, 1-3. —55. Ι 8 ιζ' ΛΑ 1190, 65. — 56-57. Ι 8 κβ'. ΛΑ 1195, 9. 17.—58-59. Ι 8 κγ' ΛΑ 1194, 21. 33.—60. Ι 8 κδ', ΛΑ 1194, 7.—61. Ι 9. ΛΑ 1198, 55. — 62-66. Ι 9 στ. ΛΑ 1200, 13. 23-25. 27. 49-52. 55. — 67-71. Ι 10. ΛΑ 1339, 119-121. 135. ΛΑ 1344, 35. ΛΑ 1353, 2α, 39-40. — 72-75. Ι 14α. ΛΑ 1280, 89-91. 299-300. ΛΑ 1282, 23. 414. — 76-79. Ι 15γ. ΛΑ 1230, 51. 59. 109. 122.—80-90. Ι 16θ. ΛΑ 1220, 10. ΛΑ 1221, 30. 59. ΛΑ 1222, 4-6. 50. 173-177. ΛΑ 1223, 119. 123. 131. 167. 191. — 91-94. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 1. 17. 67. 191.—95. Ι 17. ΛΑ 1173, 67.—96. Ι 17β. ΛΑ 1228, 63.—97-99. Κ 5β. ΛΑ 1210, 105. ΛΑ 1211, 29. 35. — 100-101. Λ 1. ΛΦ 1646, 1. ΛΑ 1172, 15. — 102. Λ 1γ. ΛΑ 1172, 17. 103. Λ 1ε. ΛΑ 1275, 30-32. — 103. ΛΦ 579, 1. — 103α. Π 1 ΛΦ 579 (= Μέγας, IV ἀρ. 3. V ἀρ. 5). — 104-114. Ρ 1. ΙΑ 730, 257. ΛΑ 1174, 13. 153. 185-188. 207. ΛΑ 1175, 162. 182. ΛΑ 1177, 67. 107. 159. ΛΑ 1178, 19.—115. Ρ 2 ιβ. ΛΑ 1179, 67. (+122J). — 116. Ρ 2 ιγ'. ΛΑ 1236, 25. — 117. Ρ 11α ΛΑ 1182, 121. — 118. Ρ 12. ΛΑ 1181, 61-63. — 119. Ρ 22. ΛΑ 1183, 96.—120. Ρ 25γ ΛΑ 1247, 55.—121. Σ 3α. ΛΑ 1183, 83-85.—122. Σ 5. ΛΑ 1326, 55. — 123. Σ 26 ΛΑ 1324, 19. — 124. Τ 2 ΛΦ 1773, 1. — 125-6. Τ 2 ιβ, ΛΑ 1290, 122. 126.—127-128. Υ ΛΑ 1182, 63. ΛΑ 1239, 95.—129. Ω 16 ιζ' ΚΕΕΚ 37, 179, 3.

*62B. Ἡ ἀλεπούς καὶ τὸ «φιρμάνι» (= βασιλικὸ διάταγμα). Ἡ ἀλεπούς φέρνει τὸ λύκο στὸ μαντρί (τὸν λαγὸ στ' ἀμπέλι) λέγοντας πὼς εἶναι κληρονομιά της (ἢ ὅτι τ' ἀγόρασε). Σὰν χύμηξαν οἱ σκύλοι (ἢ ὁ κυνηγός), ὁ λύκος ζητάει ἀπὸ τὴν ἀλεπούς νὰ τοῦ δείξῃ τὸ φιρμάνι. Κ' ἡ ἀλεπούς: φεύγα, νὰ φεύγουμε! μέσα στὸν κορνιαχτὸ φιρμάνι δὲν κοιτιέται. Πρβλ. Πολίτου Παροιμ. Α' 457, ἀλεπούς 19, σ. 416 ἀρ. 34, 35, σ. 466 ἀρ. 48-49.

1. P 15β, Λαογρ. 6, 103, 4(ἐκ χ/φου ΛΑ 59, 118, 2): ἀλεπού καὶ λαγός.
2. O 8. Ρεμπέλη Κονιτσιώτικα 144-147 ἀρ. 7: ἀλεπού καὶ λύκος (+15)
3. U 7 Παμπούκης 187 ἀρ. 121 (αποιδὸς κοιτάει χαρτιά!). —
4. Ω. Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' κβ' = Λουκάτος σ. 20 ἀρ. 22.
5. I 16α ΛΑ 1330, 1(+41). — 6. T 1 ΛΦ 1223, 5-6. — 7. Φ 3. ΚΜΣ, Φάρασα 5393(+64). — 8. Ω 2 ΛΦ 751, 18. —

*62C. Ἡ διαταγὴ τοῦ βασιλιᾶ: νὰ βγάλουν ὅλα τὰ ζῶα τὰ ὄπλα τους. Ὁ σκαντζόχοιρος ἀρνεῖται νὰ βγάλῃ τ' ἀγκάθια του, ἀν δὲν βγάλῃ πρῶτα ἡ ἀλεπού τὰ δόντια της.

1. K 5. ΛΑ 1218, 63-64: ἡ ἀλεπού κι ὁ σκαντζόχοιρος.

64. Ἡ κουτσονόρα ἀλεπού. Ἡ ἀλεπού, πού τῆς κόπηκεν ἡ οὐρά στὴν παγίδα, ἀνεβαίνει στὴν ἀγραπιδιά καὶ ρήχνει στὶς ἀλεπούδες ἀπίδια. Ἐνῶ ἐκεῖνες τρῶνε, κατεβαίνει ἡ ἀλεπού καὶ δένει τὶς οὐρές τους ἀπὸ τὴ ρίζα τοῦ δέντρου. Ἀνεβαινόντας ὕστερα στὸ δέντρο φωνάζει πὼς ἔρχεται ὁ νοικοκύρης (ἢ οἱ σκύλοι κι ὁ κυνηγός). Στὴ βιάση τους νὰ ξεφύγουν κόβονται ὅλων οἱ οὐρές. Πρβλ. τὴν παροιμ. Μιὰ ἀλουπού κουτσονόρα, ὅλες τὶς θέλει κουτσονόρες (Πολίτου Παροιμ. Α' 460 ἀλεπού 32). Αἰσώπ. Halm 46, Hausrath 17, Perry 17.

- 1-2. K 5. Πολίτου Παροιμ. Α' 460 ἀλεπού 32. — Λουκάτος σ. 20 ἀρ. 2 1.—
- 3-4. Φ 3α. Dawkins, MGr in AM. 501. — Λαογρ. 19, 238, 7. — 5. Ω 3β, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. κς' ἀρ. 11. — 6. Ω 3δ Κληρίδης, αὐτ. ογ'-οστ', 7 (ἀντὶ ἀλεπούς ποντικίος). — 7. Ω 12δ Κληρίδης. αὐτ. κς' - κη', 12. —

8. A 1. ΛΑ 1328, 21(δένει τὶς ἀλεπούδας οὐρά μὲ οὐρά γιὰ νὰ χορέψουν, ἐνῶ αὐτὴ τοὺς τραγουδᾷ, κ' ἔξαφνα ξεφωνίζει: ἔρχοντα κυνηγοί!). — 9. E 2α ΛΦ 1258, 11. — 10. H 1α ΛΑ 1205, 81(+155). — 11-12. H 2. ΛΑ 1322, 7-8. (+15+5+2) «ἀλεπού καὶ λύκος», σελ. 21(+122C+122E). — 13-14. H 2β ΛΑ 1216, 51 (+122J καὶ 122N*). — Σελ. 137(+155). — 15. H 2 η. ΛΑ 1216, 133. — 16. H 2 στ. ΛΑ 1209, 13(+5). — 17. Θ 1κ. ΛΑ 1254, 15. — 18. I 1. ΛΑ 1208, 79-82(+130+34). — 19. I 1ζ. ΛΑ 1214, 74. — 20. I 6α ΛΦ 501, 42 ἀρ. 26 (παραλλάσσει). — 21. I 8. ΛΑ 1189, 48 (+*47F). — 22. I 8δ. ΛΑ 1194, 65. — 23. I 8 ι. ΛΦ 168, 24-26(*47F). — 24. I 10β. ΛΑ 1352, 11-13. (+154+*122 K+130B). — 25. I 11δ ΛΑ 1332, 17. — 26. I 14α. ΛΑ 1280, 363 (+130B+34). — 27. I 15γ ΛΑ 1223, 59. — 28. I 16 στ. ΛΦ 1707, 18-20 (+*47F). — 29. I 16 θ. ΛΑ 1221, 22-24(+130B+34). — 30. K 5β. ΛΑ 1210, 195-198. — 31. A 1. ΛΑ 1172, 31-33. — 32. N. ΛΑ 2248, 242-247(+1+2B). — 33. Ξ 5α. ΛΑ 1382, 17. — 33α. O

5 ΛΑ 53, 260, 11(+130B). — 34. Ο 5γ. ΛΑ 1365, 411, 8. — 35. Π 3. ΛΑ 2301, 326. ΛΦ 1140, 1 (+122N*). — 36-38. Ρ1, ΛΑ 1174, 231. ΛΑ 1175, 166. ΛΑ 1177, 145. — 39. Ρ 3α ΛΑ 1233, 21. — 40. Ρ 8α ΛΑ 1241, 13-15 (+122C+122F, 122J+122N*). — 41. Ρ 11. ΛΑ 1245, 39. — 42. Ρ 22 ΛΑ 1183 31(+2B). — 43. Ρ 28ε ΛΑ 2895, 145(+1+2). — 44. Σ 30γ ΛΦ 330, 1-3. — 45-46. Υ ΛΑ 31, 408, 46: ἀλεπούς και παγίδα. ΛΑ 1337, 21 (+2+5). — 47-49. Φ 3 ΚΜΣ, 4690-4697: ὁ Κουντούρ-παπαῶς. — ΚΜΣ Φάρασσα 5388-5390. — Αὐτ. 5393-5394(+*62B). — 50-51. ΛΦ 343, 17-25 σελ. 21 ἀρ. 10. — 52. Ω 4γ. ΛΦ 995, 4-6(+60+225+68 B). — 53. Ω 5ε. ΛΦ 67, 1-8(+225+60). — 54. Ω 8α ΚΕΕΚ 89, 71, 1 (+60+2B). — 55. Ω Κάτω Δρυ ΚΕΕΚ 34, 180, 1. — 56. Ω 16ις ΚΕΕΚ 12, 140, 1. — 57. Ω Καλογραία ΚΕΕΚ 56, 241, 1.

67. Ἡ ἀλεπού, καθὼς παρασύρεται ἀπὸ τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ, λέγει πὼς τραυαίει γιὰ μιὰ μακρινὴ πολιτεία. Βλ. αἰσώπ. Halm 30, Hausr. 231, Perry 232.

1. Υ 7. Παμπούκης 245 ἀρ. 164: «ἡ ἀλεπού και τὸ ρεῦμα» (λέει πὼς ἔτσι θὰ πάη γρήγορα στὴ δουλειά της. — 2. Ρ 12 ΛΑ 1181, 137 (καυχίεται πὼς θὰ περάση τὸ φουσκωμένο ποτάμι: θὰ μῶ λείει, και θὰ βγῶ! Πνίγεται).—

68B. Ἡ ἀλεπού και τὰ φλασκιά. Πάει στὴ θάλασσα νὰ τὰ βουλιάξη και κάθεται ἀπάνω τους. Βουλιάζει κ' ἡ ἴδια.

1. Ν 10 στ. ΛΦ 107, 57-70: ὁ σιδερόγναθος (+1640B+1060+1134). Ὁ γέρος, γιὰ νὰ πιᾶση τὴν ἀλεπού, πού τοῦ ἔφαγε τὸ κατσικάκι, σκάβει στὴν τρύπα της· ἡ ἀλεπού ὅμως σκάβει πιὸ βαθιά. Ὁ γέρος κρεμνάει ἔξω ἀπὸ τὴν σπηλιά της δυὸ φλασκιά πού μὲ τὸν ἀέρα χτυποῦν και κάνουν τὴν ἀλεπού νὰ νομίζη ὅτι εἶναι ὁ γέρος πού σκάβει. Σὰν βγῆκε ἀπὸ τὴν πεῖνα ἔξω και εἶδε τὰ φλασκιά, πάει νὰ τὰ βουλιάξη στὴ θάλασσα. Ἐπειδὴ αὐτὰ ἐπιπλέουν, κάθεται ἡ ἴδια ἀπάνω τους· βουλιάζει κ' ἡ ἴδια. — 2. Ξ 10η ΛΦ 973, 1-4 (ὄμ.). — 3. Ω ΛΦ 343, 17-25(+64). — 4. Ω 4γ. ΛΦ 995, 4-6(+60+225+64). —

69. «Ἡ ἀλεπού δέκα χρονῶν, τ' ἀλεπουδάκι ἔντεκα»: Ἡ ἀλεπού καθισμένη στὸ προσήλιο λέει πὼς τάχα πυρώνεται ἀπ' τὴ φωτιά πού εἶναι ἀντίκρου στὸ βουνό· τὸ ἀλεπουδάκι τινάζεται ἀπάνω: «πετάχτηκε μιὰ σπιθα και μ' ἔκαψε». Ἡ ἀλεπού: ἐσύ ξεσοκόλισες, ἄντε τώρα στὴ δουλειά σου. Βλ. Πολίτου, Παροιμ. Α' 455, ἀλεπού 14, 464, ἀλ. 41, και Μέγα V ἀρ. 6 σελ. 210. Πρβλ. ΑTh 72.

1. Δ 4. Κούτρας 14 άρ. 8. — 2. I 2. Λαογρ. 4, 299, 4 = Μέγας V άρ. 6 = Λουκάτος σ. 21 άρ. 24. — 3. Θ 1γ. Βλάχου, Στ. Γρανίτσας, σ. 60. — 4. T 1 Πολίτου Παροιμ. Α' 452, άλεπού 4.—5. Πολίτης αὐτ. 464 άλ. 41.— 6. Ω 2γ, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. κα' άρ. 7. = Μέγα, ΙΙ άρ. 4. — 7. Α 1. ΛΦ 1045, 8.— 8. Ε 2ζ. ΛΦ 1718, 27. — 9. Ζ. ΛΑ 867, 1 (έτ.. 1927). — 10. Η 1α. ΛΑ 1205, 53. — 11. I 2γ. ΙΑ 697, 336 άρ. 13. — 12. I 4. ΛΑ 2318, 336. — 13-15. I 14α. ΛΑ 1280, 182. ΛΑ 1283, 91-337. — 16. I 16 β'. ΛΑ 1227, 51.— 17. Ο 1ιδ' ΛΑ 3007, 108. — 18. Ο 1ιδ, ΛΑ 3176, 70. — 19. Π 3. ΛΑ 2301, 208. — 20-24. Ρ1, ΛΑ 1174 σ. 163. 183. 200. 225. — ΛΑ 1177, 9. — 25. Ρ 2. ΛΑ 235, 120, 3: ή άλεπού έκατό χρονών, τ' άλεπουδάκι έκατόν δέκα. — 26. Ρ 2ιδ. ΛΑ 1237, 23. — 27. Ρ 8α. ΛΑ 1241, 5. — 28. Ρ 11α ΛΑ 1182, 49. — 29. Σ 26β. ΛΑ 2231 (= ΙΑ 658, 29β - 23γ). — 30. T 1α ΛΦ 1789, 3-4. — 31. T 1 ιδ. ΛΑ 1173, 49. — 32. Ω 5β. ΚΕΕΚ, 29, 19, 1.

*69Α. *Ἡ συμβουλή τοῦ σπουργίτη στό παιδιά του*: ἂν δῆτε ἄνθρωπο νά σκύβη, θά πῆ πὼς θά πάρη πέτρα, καί νά φεύγετε. Καί ὁ μικρός: Καί ἂν τὴν πέτρα τὴν ἔχῃ στόν κόρφο του; Ἡ μάνα: Μπράβο, παιδί μου! ἔσύ ξεσκλίσεις, τραύα νά ζήσης μοναχό σου. Βλ. ΒΡ 2, 239 κέ. Μέγα V σελ. 211.

1. Ν. Carnoy - Nicol. σ. 186.— 2. Ρ 16. Μηλιοπούλου Ὁ κότσυφας 35.— 3. Ω 3α, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. μζ', 2: Ὁ στροῦθος τζ' ή παραγγιζελιά του. — 4. I 10 η. ΛΑ 2255, 222 (ἀντι σπουργίτη: κουρούνα).

70. *Πιὸ φοβητσιάρηδες κι ἀπ' τὸ λαγό*. Οἱ λαγοὶ βρίσκουν κάποιους ἄλλους (τοὺς βατράχους) πιὸ φοβητσιάρηδες κι' ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους κι ἀποφασίζουν νά μὴ πνιγοῦν. — Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm άρ. 237, Hausr. 143, Perry 138. Wienert, ET 245. Πρβλ. Eberh-Bor. T. 18.

1. Ω Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. πβ. 15: Ὁ λαός τζ' οἱ βορτάτζοι (=βαθρακοὶ) = Λουκάτος σ. 51 άρ. 11. — 2. Θ 1 ζ ΛΑ 1254, 1. — 3-4. I 6α ΛΑ 1196, 29. — ΛΦ 1411, 4-5 β. — 6. I 10. ΛΑ 1339, 95.— 6. I 16 ββ, ΛΑ 1227, 189. — 7. Ο 1. ΛΦ 172, 1-2: τῶν λαγῶν τὸ συνέδριο. — 8. Ρ 22. ΛΑ 1183, 3. — 9. Ρ 28 ε. ΛΑ 2895, 145. — 10. Ω. ΛΦ 774, 2. —

72* *Ἡ συμβουλή τοῦ λαγοῦ στό παιδί του*: «Τὰ μουστάκια σου φύτρωσαν. Ἄν πᾶς τὸν κατήφορο, θά φᾶνε τὸ κρέας σου, ἂν πᾶς τὸν ἀνήφορο, θά φᾶνε τὰ κόπρα σου»

1. Φ 3 ΚΜΣ Φάρασα 5404.

75. Ἡ βοϊθήθεια τοῦ ἀδυνάτου. Τὸ ποντίκι κόβει μὲ τὰ δόντια του τὸ παλαμάρι, ποὺ ἔχουν δεμένο τὸ λιοντάρι. Αὐτὸς ὁ αἰσωπ. Halm 256, Hausr. 155, Perry 150. Wienert ET 215, 113, 355. Moser-Rat ἀρ. 54. Bödker 761.

1. Κ. Λουκάτος σ. 49, ἀρ. 7.

2-3. Α 1. ΛΑ 1189, 104. ΛΑ 1328, 31. 35. — 4. Β 1γ ΛΦ 904, 5-6. — 5. Η 1α ΛΑ 1321, 3. — 6-7. Ι 1. ΛΑ 1201, 27. — ΛΑ 1206, 137-139. ΛΑ 1207, 61. 95. — 10-14. Ι 1γ ΛΑ 1202, 184. — ΛΑ 1203, 17. 131. 149. 191. — 15-17. ΛΑ 1206, 169. ΛΑ 1207, 47-49. 83-85. — 18-19. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 52. 70. — 20. Ι 2α. ΛΑ 1204, 95-96. — 21-22. Ι 8. ΛΑ 1189, 11. 114. — 23. Ι 8β. ΛΑ 1190, 36. — 24. Ι 8 κς' ΛΑ 1190, 62. — 25. Ι 8 κγ', ΛΑ 1194, 21. — 26-29. Ι 10 ΛΑ 1353, 27. ΛΑ 1354, 9, ΛΑ 1344, 33. 43. — 30. Ι 10β. ΛΑ 1352, 3. — 31-32. Ι 11δ ΛΑ 1332, 9. 11. — 33-35. Ι 14α ΛΑ 1283, 4. 64. 98. — 36-39. Ι 15γ ΛΑ 1229, 53. 75. 121. 125. — 40-52. Ι 16 θ. ΛΑ 1174, 45. ΛΑ 1222, 139. 193. ΛΑ 1220, 1. 53. ΛΑ 1221, 14. 54. — ΛΑ 1222, 17-19. 29-31. 59. 113-115. 139. 193. ΛΑ 1223, 117. 161. — 53-54. Ι 16 ιβ', ΛΑ 1227, 63. 179. — 55-57. Ι 17 β. ΛΑ 1228, 21. 31. 83. — 58-60. Κ 4. ΛΑ 1217, 9-10. 15. 33-35. — 61-67. Κ 5β. ΛΑ 1218, 1. — ΛΑ 1210, 69. 130. — ΛΑ 1211, 75. 93. 95. 99. — 68-73. Κ 6. ΛΑ 1213, 31. 85. 129. ΛΑ 1215, 55. 57. 63. — 74. Λ18 ΛΑ 1172, 39. — 75. Μ 2γ. ΛΑ 1173, 17. — 76. Ξ 78. ΛΑ 2844, 79. — 77. Ξ 17. ΛΑ 1291, 143. — 78. Π 3 ΛΦ 1712, 7-8. — 79. Π 4α ΛΑ 1174, 43. — 80. Π 9α. ΛΑ 1269, 1-2. — 81-97. Ρ 1. ΛΑ 1174, 175. ΛΑ 1175, 158. 224. 236. — ΛΑ 1176, 65. ΛΑ 1177, 15. 27. 49. 51. 69. 89. 97. 105. 153. — ΛΑ 1178, 41-42. — 98. Ρ 2 η, ΛΑ 1174, 41. — 99-100. Ρ 2 ιβ ΛΑ 1179, 5. 19. — 101-103. Ρ 2 ιγ. ΛΑ 1235, 35. 65. — ΛΑ 1236, 19. — 104. Ρ 3α ΛΑ 1174, 29. — 105. Ρ 15. ΛΑ 1174, 33. — 106. Ρ 6α ΛΑ 1242, 23. — 107. Ρ 10 ΛΑ 1245, 35. — 108. Ρ 12. ΛΑ 1181, 79. — 109. Σ 26. ΛΑ 1174, 3. — 110-111. Τ 1. ΛΑ 1289, 92. 94. — 112. Τ 2 ιβ. ΛΑ 1290, 126. — 113-114. Υ. ΛΑ 1182, 45. ΛΑ 1239, 96-97. — 115. Ω 6 ια' ΚΕΕΚ 37, 123, 1. — 116. Ω 16 ιβ' ΚΕΕΚ 2, 12, 3.

*75Α. Σπουργίτης και ἄλογο. Τὸν χειμῶνα τὸ ἄλογο δίνει τροφή στὸ σπουργίτη. Τὸ καλοκαίρι ὁ σπουργίτης τρώει τίς μυῖγες ποὺ τσιμποῦν τὸ ἄλογο. Ι. Ι 11. Χριστοδουλόπουλος, σ. 77-78: κουρούνα και γίδα. — 2-3. Ρ 1. ΛΑ 1174, 214-216. ΛΑ 1177, 53.

*75Β. Ἄετός, μπουρμπουλας και ὁ προφήτης Ἡλίας. Πρβλ. Αἰσ. Halm 7, Hausr. 3, Perry 3: ἄετός και κάρθαρος.

1. Φ 3α, Dawkins MGr. in AM. 565. —

76. Ὁ λύκος καὶ τὸ λελέκι. Ἐνα κόκκαλο στὸ λαρύγγι τοῦ λύκου. Τὸ λελέκι μὲ τὸ ράμφος του τοῦ τὸ βγάξει καὶ ζητάει πληρωμὴ. Ὁ λύκος: δὲν φτάνει πὺ γλύτωσες ἀπ' τοῦ λύκου τὸ στόμα, μόνε θέλεις καὶ πληρωμὴ! Αὐτὸς ὁ αἰσ., Halm 276, Hausr. 161, Perry 156. Wienert ET 145. Βλ. Moser-Rath ἀρ. 89. Bödker 1245.

1. Η 1α. ΛΑ 1205, 42. — 2. Ι 8 ΛΑ 1189, 79. — 3. Ι 10. ΛΑ 1354, 13. — 4. Ι 15γ. ΛΑ 1229, 57. — 5-6. Ρ 1 ΛΑ 1174, 21. ΛΑ 1177, 5. — 7. Τ 1. ΛΑ 1289, 1. — 8. Χ 5. ΛΑ 1176, 45-46. —

77. Τὸ ἐλάφι βλέποντας τὸν ἑαυτό του σὲ μιὰ πηγὴ, καμαρώνει γιὰ τὰ κέρατά του, ντρέπεται γιὰ τὰ πόδια του. Στὸ φευγιὸ τὰ κέρατά του μπλέκονται μέσα στὸ δάσος καὶ τὸ λιοντάρι (τὰ σκυλιὰ) τὸ προφταίνουν. Αὐτὸς ὁ αἰσ., Halm 128: Ἐλαφος καὶ λέων, Hausr. 76, Perry 74. Wienert ET 265, ST 465.

1. Η 2. ΛΑ 1322, 1. — 2. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 179. — 3-4. Ι 8α. ΛΑ 1193, 151. — ΛΑ 1193, 44. — 5. Κ 5β. ΛΑ 1210, 59. — 6. Κ 5γ. ΛΑ 1210, 181. — 7-9. Ρ 1. ΛΑ 1177, 111. 117. ΛΑ 1199, 5. — 10. Ρ 11α. ΛΑ 1182, 23. — 11. Ρ 12. ΛΑ 1181, 26.

*77Α. Τὸ ἀχάριστο ἐλάφι (ἢ ἐλάφι καὶ ἀμπέλι). Τὸ ἐλάφι γλυτώνει ἀπὸ τοὺς κυνηγοὺς κρυμμένο μέσ' στ' ἀμπέλι. Σὰν ἔφαγε ὁμως τὰ φύλλα, τὸ βλέπουν οἱ κυνηγοὶ καὶ τὸ σκοτώνουν. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 127: Ἐλαφος καὶ ἀμπέλι, Hausr. 79. Perry 77. Wienert ET 286, ST 209.

1. Ι 1. ΛΑ 1206, 183. — 2. Ι 14α. ΛΑ 1283, 249. — 3-4. Κ 6. ΛΑ 1212, 21. — ΛΑ 1213, 179. — 5. Ρ 2 εβ'. ΛΑ 1179, 50. —

80. Τὸ πουλί (κουκουβάγια, τσίχλα κτλ.) παρατάει τὴ φωλιά του, γιὰ τὴν βρώμισε. Ἐνα ἄλλο πουλί (πέρδικα, κοῦκος κτλ.): τοῦ κάκου βασιανίτσει, ὅσο παίρνεις μαζί σου καὶ τὸν πισινὸ σου! Βλ. Moser - Rath ἀρ. 250.

1. Ἀδ. τ. Λαογρ. 21, 44: «τῆς κουκουβάγιας ὁ ἀπατός». —
2. Μ 3. Μυκον. Χρον. Β' 1935 φ. 30-31 σελ. 3: τὸ περιστέρι καὶ ἡ τσίχλα. —
3. Μ 4α. Ζευγὼλη Παροιμ. 170 β: κουκουβάγια καὶ πέρδικα. — 4. Τ 1 Georgeakis - Pineau 97: ἡ ἀετίνα θέλει ν' ἀλλάξουν φωλιά, γιὰ τὴν βρώμισε. Ὁ ἀετὸς τῆς λέει πὺς παντοῦ θὰ εἶναι τὸ ἴδιο καὶ τὴν συμβουλεύει νὰ καθα-

ρίσουν τὴ φωλιά τους.— 5. U 7. Παμπούκης σελ. 222: ἀρ. 145: Ὁ κόρακας κι ὁ γλᾶρος: ὁ κόρακας πάει στὴν Ἄσπρη Θάλασσα (Αἰγαῖον) γιὰ νὰ κἀνη ἄσπρα αὐγά. Ὁ γλᾶρος τὸν ρωτᾷει: «θὰ πάρης μαζί σου τὸν κ... σου; .. Μαῦρα αὐγά θὰ κἀνης κ' ἐκεῖ!»! —

6. H 10. IA 792, 171: Κυριαρῆνη καὶ Καλογιάννος. —

7. I 16 θ ΛΑ 1222, 65: τὸ λιοντάρι καὶ τὸ γουρούνι. Μὲ τὴ βρωμιὰ του τὸ γουρούνι ἀναγκάζει τὸ λιοντάρι νὰ φύγη.— 8. M 4 β'. ΛΑ 2342, 64: παροιμ. «ἀφοῦ ἤπηρε τὸν κῶλο ντου μαζί ντου, ἤχεσε κ' ἐκείνην τὴν ἀφωλιά.—

80A*. Λύκος, ἀλεπού καὶ ἀρκουδα συμφωνοῦν, ὅποιος εἶναι μεγαλύτερος στὰ χρόνια θὰ φάη τὸ ἐλάφι: τὸ τρώει ἢ ἀρκουδα πού εἶναι μόλις δυὸ χρονῶν.

1. U, Ποντ. Ἔστια 1953, τ. 7 σ. 2149. Ὁ λύκος: ἐγὼ στοῦ προφήτη Δαβὶδ τὸν καιρὸν ἀκόμαν ἐβύζαινα. Ἡ ἀλεπού: στοῦ κατακλυσμοῦ τὸν καιρὸν, ὅταν ἐσέβαμε στὴν κιβωτὸ τοῦ Νῶε, ἤμουν δέχρονος. Ἡ ἀρκουδα: ἐγὼ τὸν Τρυγομηναῖν (Σεπτ.) θὰ γεμίσω τὰ τρία: στὰ τέσσερα νὰ μὴ προφτάσω, ἂν αὐτὸ τὸ ἐλαφάκι δὲν τὸ φάγω ἐγὼ μανάχος.— 2. U 7, Παμπούκης 164 ἀρ. 105.

81. Πολὺ κρόο γιὰ τὸν κορδαλλὸ γιὰ νὰ χτίση σπίτι τὸν χειμῶνα· τὸ καλοκαίρι πάλι δὲν τὸ χρειάζεται: ἔτσι ἀπομένει γιὰ πάντα χωρὶς σπίτι. Πρβλ. Halm 222, Perry 449: Κυνὸς οἰκία. Wienert σ. 64, ET 269. ST 402.

1. Φραγκάκι, Κρητ. Παραμ. 51 = Λουκάτος σ. 22, ἀρ. 25. —

2. Υ' 8ς' Ἀρχ. Πόντου 27, 87 ἀρ. 45.— 3. Ω. Χατζηγιάννου, μῦθοι 54 ἀρ. 27: ὁ κορδαλλὸς καὶ τ' ἀνώγεια. — Ω 3γ. Κληρίδης. Κυπρ. Σπ. II' Παράρτ. νη', 1: Ὁ σκορταλλὸς καὶ τὰ σπιδικια του = Γ. Μέγα, ἑλλ. Παραμ. II ἀρ. 12.— 5. M 6α ΛΑ 1684 Β', 116: τὸ καλοκαίρι πολὺ ζεστὸ γιὰ τὸ σκύλο νὰ κτίση τὸ σπίτι του. Μένει καὶ τὸ χειμῶνα χωρὶς σπίτι. — 6. P 2. ΛΑ 235, 114, 1 (σκύλος). — 7. U. ΛΑ 2502, 135: τ' ἀλεπού τ' ὀσπίτι».

ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ

100. Λύκος καὶ ἀλεπού ἀκάλεστοι στὸ γάμο· τρῶνε κρυφὰ ἀπὸ τὰ φαγητὰ κι ὁ λύκος μεθάει καὶ ἀρχίζει τὸ τραγοῦδι· τοὺς ξυλοφορτώνουν. BP. II 111.

1 ΛΑ 1176, 11-13. — 2. Λουκάτος, ἀρ. 16.

101. Τὸ γέρικο σκυλί σὰν σωτήρας τοῦ παιδιοῦ. Ὁ χωριάτης ἔχει σκοπὸ νὰ σκοτώσῃ τὸ γέρικο σκυλί, γιὰ νὰ πάρῃ ἓνα νέο. Τὸ σχέδιο τοῦ λύκου γιὰ

νά γλυτώση τὸ σκυλί: ἀρπάζει τὸ παιδί τοῦ χωριάτη καὶ δὲν τὸ δίνει παρὰ μόνον στὸ γέρικο σκυλί, πού τὸν κυνηγáει, γιὰ νὰ γλυτώση τὸ παιδί. Ὁ χωριάτης κρατάει τὸ γέρο - σκύλο. — P 28 ζ, ΛΑ 2895, 123-125.

103. Τὰ ἀγρια ζῶα τρομάζουν καὶ κρύβονται μπρὸς στὸ ἀλλόκοτο ζῶο. Ὁ γάτος μιουρίζει, «ἀγρια κι ἀνημέρωτα», πηδάει καὶ πιάνει στὸν ἀέρα πουλιά. Ἡ ἀρκούδα πέφτει ἀπὸ τὸ δέντρο καὶ σπάει τὸ ραχοκόκκαλό της· τὸ ἀγριογούρουνο, πού κρύφτηκε στὴν κοπριά, ἀφίνει τὸ αὐτί του ἔξω γιὰ ν' ἀκούη· ὁ γάτος δαγκώνει τ' αὐτί του καὶ τ' ἀγριογούρουνο φεύγει τρομαγμένο. Συχνὰ ὁ γάτος παρουσιάζεται σὰν ἄντρας τῆς ἀλεπούς, ὅπως ΑTh 103A. Βλ. BP 1, 425. Eberh - Bor. ἀρ. 15, 45 III Anlage C 2 σ. 413 κέ., Μέγας I σ. 36, ἀρ. 10, IV σ. 86 ἀρ. 11.

I. N 10. Hallgarten 211-214: Der alte Fuchs. Τὴν γριά ἀλεπού τὴν ξεγελοῦν: ὁ γάιδαρος λέγοντας πὼς πάει νὰ τῆς φέρη ἓνα χαλί γιὰ νὰ ξαπλώση ἄμα τὸν φάη — ἡ κατσίκια λέγοντας πὼς πάει νὰ τῆς φέρη τοὺς φίλους της — τὸ πρόβατο ζητώντας νὰ τὸ ἀφήση νὰ χορέψη (ΑTh 122C). Σύντροφος τῆς ἀλεπούς ἡ γάτα: τρομάζει τοὺς παλιούς φίλους της: λιοντάρι, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο. — 2. T 3. Σταματιάδης Ε' 601 ἀρ. 23: «ἡ ἀλεπού καὶ ὁ ἄντρας της ὁ «ἀλμᾶτος» — καπλάνι, ἀγριογούρουνο, ἀρκούδα. — 3. Υ' 1. Σάββας Ἰωαννίδης, σελ. 265: τῆς γραιίας ὁ πάρδον» = Ἀρχ. Πόντου 16, σ. 71 ἀρ. 3 = Μέγας, Ἑλλ. Παραμ. Α' ἀρ. 10 σ. 36-38 (τὸ ἀγριογούρουνο κρύβεται στὶς στάχτες, ὁ γάτος φταρνίζεται, τὸ ἀγριογούρουνο ξιπάζεται, τρομάζει ὁ γάτος καὶ σκαρφαλώνει στὸ δέντρο, ξαφνιάζεται ἡ ἀρκούδα καὶ πέφτει ἀπὸ τὸ δέντρο . . .). — 4. Υ' 2. Ἀρχ. Πόντου Γ' 98 ἀρ. 12: τσακάλι, ἀρκούδα· βλέποντας τὴ γάτα νὰ πιάνη στὸν ἀέρα ἓνα πουλί τρομάζουν. — 5. Υ' 7 Παμπούκης 255 ἀρ. 175: τσακάλι, ἀλεπού, ἀρκούδα καὶ γάτα. —

6. Γ 2. ΛΑ 1272, 17: καλεσμένοι στὸ τραπέζι τῆς γάτας τὸ ἀγριογούρουνο, ἡ ἀρκούδα, ὁ λύκος, ἡ ἀλεπού κι ὁ ἄντρας της ὁ γάτος (Μασούρ Τσελεπῆς) πού πιάνει στὸν ἀέρα πουλιά καὶ τρομάζει τοὺς καλεσμένους. — 7. I 1. ΛΑ 1207, 29. Ἡ ἀλεπού γιὰ νὰ διώξῃ ἀπὸ τ' ἀμπέλι της τὸ ἀγριογούρουνο καὶ τίς δυὸ ἀρκούδες πού τῆς τρῶνε τὰ σταφύλια, φέρνει τὸν γάτο, τάχα ἄντρα της. — 8. I 8 α'. ΛΦ 235, 6-8 (ὁ γάτος, κουμπάρος τῆς ἀλεπούς, τρομάζει τὸ λιοντάρι, τὴν τίγρι, τ' ἀγριογούρουνο). — 9-10. I 18 ε. ΛΑ 1225, 3 (ὁ γάτος, γαμπρὸς τῆς ἀλεπούς, τρομάζει τὸν λύκο, τὸ ἀγριογούρουνο, τὴν ἀρκούδα), αὐτ. σ. 5-6 (ὁ γάτος, παιδί τῆς ἀλεπούς). — II. Λ 1 ΛΑ 1172, 7-9: λύκος, γουρούνι καὶ λαγός. Ἡ ἀλεπού παίρνει γιὰ ἄντρα της τὸ γάτο. Τὸ γουρούνι κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα· ὁ γάτος βλέποντας τὰ φύλλα νὰ κουνιῶνται θαρρεῖ πὼς εἶναι ποντίκι καὶ ὀρμάει. Τὸ γουρούνι μὲ ματωμένη μύτη λέει πὼς εἶδε ἓνα θηρίο μὲ σιδερένιατσιγγέλια κτλ. — 12.

Λ 1ε. ΛΑ 1275, 54 (ὁ γάτος, ἄντρας τῆς χήρας ἀλεπούς). — 13. Π 1γ ΛΦ ΛΦ 152, 9: τὸ τραπέζι τῆς ἀλεπούς καὶ τῆς γάτας. Λαγός, ἀγριογούρουνο, ἀρκούδα: παίρνουν τὴν σηκωμένη οὐρά τῆς γάτας γιὰ τουφέκι (Τ104) καὶ κρύβονται: ὁ λύκος στὸ βουνό, ἡ ἀρκούδα στὴ φτελιά, τ' ἀγριογούρουνο στὴ λάσπη κτλ. — 14. Ρ. ΛΑ 2751, 431. — 15. Ρ 3α. ΛΑ 1233, 9-11. Ὁ γάτος, σὰν ἄντρας τῆς ἀλεπούς, διώχνει τσάκαλο, λύκο, γουρούνι, λαγὸ ἀπὸ τ' ἀμπέλι τῆς ἀλεπούς. — 16. Ρ 8 β. ΛΑ 1384. 15: ἀλεπού καὶ γάτος ἀντρώγουν· κάθονται μέσα στὴ στάχτη. Μὲ τὸν λαγὸ ἀγγελιαφόρο τὰ ἄγρια ζῶα (λύκος, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο) τοὺς καλοῦν σὲ γάμο. Κάνοντας νὰ σηκωθῆ ὁ γάτος τινάζει τὴ στάχτη, τρομάζει ὁ λαγός, καὶ τ' ἄλλα ζῶα κρύβονται κτλ. — 17. Ρ 10. ΛΑ 1245, 29-32: ἡ ἀλεπού παντρεμένη μὲ τὸν γάτο «Τσοκ Μασσαρόκ» — ὁ λαγός παίρνει τὴ στάχτη γιὰ ὀμίχλη, ἡ ἀρκούδα τὰ βελανίδια γιὰ σφαῖρες, ὁ γάτος τὸ αὐτὸ τοῦ γουρουνιοῦ γιὰ ποντίκι κτλ. — 18. Ρ 11α ΛΑ 1182, 125. Ὁ γάτος σὰν μουσαφίρης τῆς ἀλεπούς· γιὰ νὰ τὸν ἴδουν ὁ λύκος κ' ἡ ἀρκούδα πρέπει νὰ τοῦ φέρουν ἓνα κατσικάκι καὶ ἓνα ψητὸ βῶδι καὶ νὰ κρυφτοῦν στὸ δέντρο· ὁ γάτος βλέποντας στὸ δέντρο κάτι νὰ σαλεύη τὸ παίρνει γιὰ ποντικὸ καὶ ὀρμάει — φεύγουν ἐκεῖνα τρομαγμένα· ὁμολογοῦν πὼς ὁ μουσαφίρης τῆς ἀξιίζει γιὰ βασιλιάς τῶν ζώων (πρβλ. ΑTh 103A*). — 19. Ρ 11 ζ'. ΛΑ 1182, 87: ἡ ἀλεπού πού παντρεύτηκε τὸν γάτο προσκαλεῖ ἀρκούδα, λύκο, γουρούνι, λαγὸ γιὰ ν' ἀκούσουν τὰ τραγούδια του καὶ τοὺς βάζει σὲ δουλειές: τὸν λύκο νὰ φέρη ἓνα ἀρνί (πρβλ. 103A*), τὴν ἀρκούδα νὰ μαζέψῃ ξύλα, τὸν λαγὸ ν' ἀνάψῃ τὴ φωτιά, τὸ γουρούνι νὰ φουσίξῃ κ' ὕστερα νὰ κρυφτοῦν (ἡ ἀρκούδα στὸ δέντρο, ὁ λύκος στὸ χαντάκι, τὸ γουρούνι στὸ βοῦρκο, ὁ λαγὸς στ' ἀγκάθια) γιὰ νὰ ἴδουν τὸν ἄντρα τῆς καλύτερα. Ὁ γάτος τρομάζει, γιὰτὶ ἄκουσε τὸ γουρούνι νὰ φουσῆ μιὰ μυῖγα καὶ πηδάει στὸ δέντρο κτλ. — 20. Ρ 22 δ, ΛΑ 1183 33-35. Τὰ ζῶα μαθαίνουν πὼς ὁ γάτος ξέσκισεν ἓνα φίδι καὶ στέλνουν τὸ λαγὸ νὰ τὸν καλέσῃ στὸ τραπέζι· στὸ δρόμο πιάνει ἓνα πουλὶ κλπ. — 21. Σ 19. ΛΑ 147, 18: ἀλεπού καὶ γάτος. Ἡ ἀλεπού λέγει πὼς παντρεύτηκε καὶ πῆρεν ἄντρα τὸν μουρμούραγαν, μουρμούρπεην παλαμπουγιούκ (μουστακαλῆν)· οἱ παλαιοὶ συντροφοὶ τῆς (λύκος, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο) τρομάζουν καὶ φεύγουν = Μέγας, IV σ. 86 ἀρ. 11.. — 22-24. Υ 5. ΛΑ 179, 41, 14: «τῆς γραιίας ὁ πάρδον πού μιουρίζει ἄγρια κι ἀνημέρωτα», πηδᾷ καὶ πιάνει ἀπ' τὸν ἀέρα πουλιὰ καὶ τὰ τρώγει, τρομάζει τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἀλεπούς, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο καὶ λύκον, (τὸ αὐτὸ ἀνωτ. ἀρ. 3). — ΛΑ 1239, 51-53(+21C) Ὁ γάτος μ' ἓνα σακκούλι γεμᾶτο στάχτες δεμένο στὸ λαιμὸ τοῦ τρομάζει τσακάλι, ἀρκούδα, λύκο, ἀλεπού, γουρούνι. — ΛΑ 1337, 7: ἀλεπού καὶ γάτος ἀδελφοποιτοί. —

103A Ὁ γάτος σὰν σύζυγος τῆς ἀλεπούς. Βλ. ΑΤ 103.

103A*. Ὁ γάτος σάν βασιλιᾶς τῶν ζώων παίρνει φαγὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα.
Βλ. Τ. 103 ἀρ. 18 καὶ 19.

104 *Οἱ δειλοὶ ἀντίπαλοι*. Πόλεμος μεταξὺ τῶν ἡμέρων καὶ τῶν ἀγρίων ζώων. Βλέποντας τὴ γάτα νὰ ἔχη σηκωμένη τὴν οὐρά της, τὰ ἄγρια ζῶα τὴν παίρνουν γιὰ ὄπλο καὶ φεύγουν. BP 1, 425

I. Π 3 ιζ' ΛΦ 152, 9(+103): λύκος, ἀρκοῦδα, ἀγριογούρουνο.

105. *Τὸ μόνο τέχνασμα τῆς γάτας: νὰ σκαρφαλώνη στὰ δέντρα*. Ἡ ἀλεπού πού ξέρει χίλιες πονηριὲς πιάνεται ἀπὸ τοὺς σκύλους. Βλ. BP 2, 119. Bødker 498, 775.

I. Υ ΛΑ 1239, 47-48: ἡ γάτα καὶ ἡ ἀλεπού.

105*. *Τὸ μόνο τέχνασμα τοῦ σκαντζόχερα*. Ὁρθώνει τ' ἀγκάθια του καὶ πετάει τὴν ἀλεπού ἔξω ἀπὸ τὴν τρυῖπα της. (Πρβλ. τὴν ἑλλην. μεσαιων. παροιμίαν: ποιήσόν με ἔνοικον, ἵνα σε ποιήσω ἔξοικον, ἀνωτ. σ. 4). Βλ. Πολίτην, Παροιμ. 1, 461 ἀρ. 37 καὶ Γ. Μέγαν, Λαογρ. ΙΗ' 486-488 = Λαογρ. ΚΕ' 296 καὶ Humaniora σ. 207. Βλ. καὶ Μέγαν, V ἀρ. 8, σημ. σ. 211 κέ.

I. Η 15. Λαογρ. ΙΗ' 486 σημ. 2: Οὐ λαὸς κι οὐ σκαντζόχοιρους. — 2. I 7. Λαογρ. Α' 322, Δ': Ὁ σκαντζόχερας καὶ ἡ ἀλεπού = Σ. Κυριακίδου, Ἑλλ. Λαογρ 1922 σ. 255 = Λαογρ. ΙΗ' 488 = Humaniora 206 = Λαογρ. ΚΕ 296 = Λουκάτος σ. 6-7 ἀρ. 5. — 3. I 6. Λαογρ. Β' 692, 1: Ὁ σκαντζόχερας καὶ τὸ φίδι (τάχα θέλει νὰ πάρη σχέδια ἀπ' τὴ φωλιὰ τοῦ φιδιοῦ) = Λαογρ. ΙΗ' 488. — 4. Λ 4β. Hahn II 103 ἀρ. 91 [Ἀλεπού καὶ σκαντζόχερας] — 5. Μ 3. Μυκον. Χρονικὰ Β' 1935 σ. 3 ἀρ. 30-31: τὸ κουνάβι καὶ ὁ σκαντζ. — 6. Τ 2. Argenti - Rose I 558-559 ἀρ. 41: Ἀλεπού καὶ σκαντζ. — 7. Ω 3α Κυπρ. Σπ. ΛΒ' 206: Ἡ ἀλουπού τζ' ὁ Κατσόσαιρος. — 8. ΛΑ 1, Morosi 76 = Legr. Rec 181: La chèvre et le renard: ἀλεπού καὶ λύκος φοβοῦνται τὰ κέρατα τῆς γίδας πού χώθηκε στὴν τρυῖπα τῆς ἀλεπούς· ὁ σκαντζ. τὴν πετάει ἔξω. —

9. Γ 2. ΛΑ 1272, 13-14: ἀλεπού καὶ σκαντζ. — 10. Ζ 2γ ΛΑ 1365, 409. — 11. Η 1α ΛΑ 1205, 33: λαγός καὶ σκαντζ. — 12. Ο 8ε. ΛΑ 1264, 3: σκαντζ. καὶ λαγοί. — 13. I 1γ. ΛΑ 1203, 167: ἀλεπού καὶ σκαντζ. — 14-15. I, 7. ΛΑ 2268 σ. 1130 καὶ 1138. — 16. I 8δ ΛΑ 1194, 27: λαγός, σκαντζ. καὶ ἀλεπού (ὁ λαγός κοροιδεύει τὸ σκαντζ. ὡς στραβοπόδαρο· ὁ σκαντζ. κουλουριάζεται καὶ γλυτώνει ἀπὸ τὴν ἀλ.). — 17. I 9ς' ΛΑ 1200, 53: ἀλεπού,

λαγός, σκαντζ. — 18. I 14α. ΛΑ 1283, 54. — 19. I 16, ιβ', ΛΑ 1227, 73. — 20. Π 1γ. ΛΑ 1270, 15-16 (+1+41**). —

*105C. Ἀλεπού καὶ σκαντζόχερας. Ἡ ἀλεπού σάν δὲν μπόρεσε νὰ φάη τὸν σκαντζ. τὸν ρίχνει στὸ νερόλακκο νὰ πνιγῇ. Σάν γλύτωσεν ὁ σκαντζ. κλείνει μὲ τ' ἀγκάθια τοῦ τῆ μιὰ τρύπα τῆς φωλιᾶς τῆς ἀλεπούς καὶ τὴν ἀναγκάζει νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ὁ κυνηγὸς ποὺ παραμονεύει σκοτώνει τὴν ἀλεπού.

1. K 5. ΛΑ 1218, 59. — 2. K 6. ΛΑ 1213, 118. — 3-4. K 56. ΛΑ 1211, 31 καὶ 33-34. — 5. Π 4α. ΛΑ 1174, 44. — 6. P 22ε ΛΑ 1183, 55

110. Ἡ συμβουλή τοῦ μικροῦ ποντικοῦ: νὰ κρεμάσουν κουδούνι στὸ λαιμὸ τῆς γάτας. Κανένας δὲν τολμάει νὰ πάη νὰ τὸ κρεμάσῃ.

1. K 5. Λουκάτος σ. 25 ἀρ. 4. — 2-3. M 4α Ζευγὼλη Λαογραφικά, Γ' 76, ἀρ. 1056. — Ζευγὼλη Παροιμίες 74,4. —

4. A 1. ΛΑ 1328, 51. — 5. H 1α. ΛΑ 1205, 7-8. — 6. H 2γ ΛΑ 1216, 81. — 7. I 1. ΛΑ 1206, 135. — 8. I 1γ. ΛΑ 1202, 182. — 9. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 27. — 10. I 10ε. ΛΑ 1350, 3. — 11-12. I 14α. ΛΑ 1283, 29 καὶ 179. — 13-14. I 15γ. ΛΑ 1230, 45 καὶ 107. — 15. I 16 θ. ΛΑ 1221, 24. — 16. K 5β. ΛΑ 1211, 87. — 17. M 15. ΛΑ 1334, 1. — 18. O 4. ΛΑ 1257, 35 (τενεκὲ στὴν οὐρὰ τῆς γάτας). — 19. P 1. ΛΑ 1174, 124. — 20. P 2 ιγ. ΛΑ 1235, 1. — 21. Ω 8α ΚΕΕΚ 28, 337, 1.

111A. Ὁ λύκος κατηγορεῖ τ' ἀρνὶ πὼς τάχα τοῦ θολώνει τὸ νερό, ἐνῶ τ' ἀρνὶ πίνει πιὸ κάτω ἀπ' αὐτὸν ἀπὸ τὸ ποτάμι. Τὸ τρώει. Αἰσώπ., Halm 274^β, Hausr. 160. Perry 155. Wienert 50(ET 97), 148 (ST. 526). Moser-Rath 225. Bödker 1256.

1. I Λαογρ. ΚΑ' 42 (μῦθος Κολοκοτρώνη). — 2. Υ 8. Thumb 295 «Ἡ κάτα καὶ ὁ πεντικόν»: τὸ φταίξιμο τοῦ ποντικοῦ πὼς τρύπησε τὸ σακκὶ καὶ χύθηκε τὸ ρύζι. —

3. H 2β. ΛΑ 1216, 155: λύκος καὶ ἀρνὶ. — 4. K 2. ΛΑ 1210, 39. — 5. K 6. ΛΑ 120, σ. 12 ἀρ. 8. — 6. P 1. ΛΑ 1174, 9. — 7. Υ. ΛΑ 1239 19-20: «ἡ κάτα καὶ τὰ πεντικούδα» (βμ. μὲ ἀρ. 2).

112. Ὁ ποντικὸς τοῦ χωραφιοῦ καλεσμένος στοῦ σπιτικοῦ ποντικοῦ. Βλέποντας ὁ ἀρουραῖος τὴν ἄλλη μέρα τὸ φίλο του πιασμένον στὴν παγίδα προτιμάει νὰ τρώῃ ρίζες καὶ νὰ μὴ κινδυνεύῃ νὰ πιαστῇ.

Βλ. Αίσ., Halm 297, 297β. Perry 352. Wienert ET 208, ST. 325. Πολίτου Παροιμ. λ. κάλλιο άρ. 3. 4. 5. 9 και Λαογρ. Α' 692 σημ., Moser - Rath άρ. 251. Πρβλ. Eberh - Bor. άρ. T. 14.

1. I, Πελέκου, 'Επιδόρπιον σ. 289-290. Βλέποντας τόν φίλο του νά σπαράσσεται από την γάτα, ό άρουρ. λέγει: «Κάλλιο βελάνια και μέσα τάντερα, πέρι βούτυρο, λάδια και μέλια και όζω τάντερα».— 2. I, Πελοπ. 'Εστία Α' 1953, 2, σ. 11 (όμ.).— 3. K 6, Λαογρ. Α' 692, άρ. 4: κάλλιο έλιόκουκκο και ρίζες και νά ναι ό κώλος μου μέσα πάρα τυρι και βούτυρο και νά ναι ό κώλος μου όζω = Λουκάτος σ. 26 άρ. 5.— 4. M 4α, Ζευγώλη Λαογρ. Σύμμ. Β' 27: Κάλλιο φυλλαδόφυλλα παρά τυραθότυρα.— 5. N 6. ΛΑ 178, 45: κάλλιο βελάνια και μέσα κώλος παρά ψωμοκρέατα και ψάρια κ' έξω κώλος.— 6. T 1. Λεσβιακά Γ' 58-59: οί ποτ'κοί (βουνήσιος και καστρινός.— 7. Α 1. ΛΑ 1328, 43-45.— 8. I 1. ΛΑ 1207, 71: «καλύτερα ρίζες και κριθάρι παρά ζάχαρι και άλεύρι». — 8α. I 1 ζ. ΛΑ 1214, 65-66.— 9. I 7. ΛΑ 2268 σ. 1136: κάλλιο ξερό έλιόκουκκο κι ό κώλος μου μέσα παρά βούτυρο και τυρι κι ό κώλος μ' όζω. 10-12 I 8. ΛΦ 400, 57: κάλλιο βαλανίδια και μέσα τ' άντερα κτλ. ΛΦ 400, 17 (όμ.). ΛΑ 1195, 7.— 13. I 12 θ. ΛΦ 1448 89.— 14. I 13. ΛΑ 1347, 41.— 15. K 1η. ΛΑ 2344, 77-78: κάλλιο μύρτια και στο λόγγο παρά τ' άντερα στον κώλο.— 16-17. K 5β ΛΑ 1210, 91-93.— ΛΑ 1210, 121 «κουνάβι και άβουρας»: κάλλιο δώ στην τρυπα μου παρά σε παλάτι.— 18. K 6 ια', ΛΑ 1213, 79-80: οί δυο ποντικοί.— 19. M 4α ΛΑ 1545, 420: «Κάλλια φυλλαδόφυλλα και μέσα κώλος / παρά τυραθότυρα κι όζω κώλος» = Ζευγώλη Παροιμ. 141, 2.— 20. M 4 ια' ΛΑ 2342, 269: κάλλια φυλλάδα του βουνοϋ παρά τυρι τση μάντρας.— 21. M 6α ΛΑ 1684 Β', 49: κάλλιο άγρίλια στο βουνό παρά τά πόδια πίσω.— 22. N 6 ΛΑ 178, 45: «κάλλια βελάνια και μέσα κώλος, παρά ψωμοκρέατα και ψάρια κ' έξω κώλος».— 23. Ξ 5 ι. ΛΑ 2955, 197-199 (όμ.).— 24. Ξ 18. ΛΑ 1162 Β, 78: κάλλια, σύντεκνε, ξυλοκρέατα και μέσα κώλος, παρά τυρομύζηθρα και όζω κώλος». — 25. O 5γ ΛΑ 1365, 412 α: Κάλλια βελάνια στο βουνό και με τόν κώλο μέσα, παρά στάρι στον κάμπο και με τόν κώλο όζω.— 26. O 8. ΛΑ 1264, 25.— 27. Π 3δ. ΛΑ 1181, 93-95.—

112*. 'Ο ποντικός κουβαλάει αυγό. "Ένας ποντικός, πεσμένος άνάσκελα, έχει τó αυγό πάνω στην κοιλιά του, ενώ οί άλλοι τόν σέρνουν από την ουρά.

I. Ω 1α, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. II', οστ'-οη', 8.

*112Α. Οί ποντικοί άνοίγουν μεγάλη τρυπα, για νά μπάσουν μέσα την κοιλούθα. Μπαίνει όμως μέσα κ' ή γάτα και τούς τρώει.

1. M 7. Βλαχογιάννη ιστ. 'Ανθ. θ'. —

2. I 1γ. ΛΑ 1202, 107-108. — 3. I 16ια'. ΛΑ 1226, 13.

113A. 'Ο γάτος κάνει τὸν ψόφιο. 'Ο γέρο-ποντικός: καὶ καπνοσακκούλα νὰ σὲ ἰδῶ δὲ θὰ σὲ πιστέψω. Αὐτὸς ὁ Αἰσ. Halm 15. Hausr. 81, Perry 79.

1. I 7 Λαογρ. Β' 693, 3 = Λουκάτος σ. 33 ἀρ. 15, 2. I 7. ΛΑ 2268 σ. 1135: γάτου προσποιήσις.

113B. 'Ο γάτος χατζῆς. Προσποιεῖται πὼς ἐγινε χατζῆς. Βάζει τὰ ποντίκια νὰ χορέψουν. 'Η συμβουλή τοῦ γερο-ποντικοῦ: κατὰ τὴν τρῦπα τὸ χορό, γιατί τὰ μουστάκια πού 'δα γὰ δὲ μοιάζουν χατζῆδικα. Πρβλ. Αἰσώπ. Halm 16. Hausr. 7. Perry 7. Βλ Πολίτην. Λαογρ. 2, 693. Μέγαν, I ἀρ 9.

1. Η 1 Σταυρόπουλος, 103-104: κατὰ τὸν τοῖχο τὸ χορό. — 2-3. I 2, Λαογρ. 4, 298, 2 καὶ 3 — 4. I 6α Λαογρ 2, 692, 2: ὁ γάτος χατζῆς = Λουκάτος σ 25 ἀρ 2 — 5. I. Πελοπον. 'Ἐστία Α' (1953, 2) 11: ὁ γάτος χατζῆς. 'Η συμβουλή: καὶ χατζῆς νὰ 'γινε, τὰ παλιά του δὲν τ' ἀφήνει. — 6. M 4. Μέγα, 'Ἑλλ. Παραμ. ἀρ. 9 σ, 34-35 (ἐκ χφ. ΛΑ 1545, 431): ἡ γάτα κουμπάρα. — 7. N 10. Hallgarten, 151-152. — 8. Υ 7. Παμπούκης 225 ἀρ. 148: τὸ χατσηλίκι τῆς γάτας. — 9. Υ 13. 'Αρχ. Πόντου ΙΕ' ἀρ. 14 σ. 128. — 10. Φ 3. Λαογρ. 19, 232, 2. — 11. 'Αδ. τ. Βλαχογιάννη 'Ιστορ. 'Ανθολ. ια'-ιβ': μὴ γελαστήτε, γιατί τὰ μουστάκια πού 'δα γὰ δὲ μοιάζανε χατζῆδικα. — 12. Α 5. ΛΑ 2223, 104-105 ἀρ. 4. — 13. Η 1α. ΛΑ 1205, 27. — 14. I 7. ΛΑ 2268 σ. 1134. — 15. I 8. ΛΑ 1189, 7. — 16. I 13. ΛΑ 1346, 25. — 17. I 16 θ. ΛΑ 1222, 78-79. — 18. N 9. ΛΑ 2892, 13-14. — 19. O 8. ΛΑ 1261, 5. — 20. P 2 ιδ' ΛΑ 1237, 11. — 21. Σ 18. ΛΑ 2343, 279. — 22. Φ 3. ΚΜΣ. Φάρασα σ. 5433-5436.

***113C.** 'Η ἀλεπού και οἱ κόττες. Χαρίζε σταφύλια στὴν κόττα καὶ προσκαλεῖ καὶ τίς ἄλλες στὴ φωλιά της νὰ τίς φιλέψη. Στέκεται στὴν πόρτα καὶ τίς τρώει μία - μία.

1. I 7. ΛΑ 1185, 29-31: «ἡ ἀλεπού κ' οἱ κόττες».

115. 'Η πεινασμένη ἀλεπού· κάθεται καὶ περιμένει νὰ πέσουν τοῦ κριαριοῦ τ' ἀφτιά (τ' ἀρχίδια)· ἀπομένει νηστική. Bödker 1068.

1. I 9α, Πολίτου Παροιμ. Α' 463 ἀρ. 39. — 2. M 7. Λουκάτος σ. 23 ἀρ. 2. — 3. O, Πολίτου Παροιμ. Α' 463 ἀρ. 39. — 4. O 5γ. ΛΑ 1365 σ. 407. —

***115A.** Ἡ ἀλεπού περιμένει πότε θὰ φορήσῃ ἡ καμήλα, γιὰ νὰ τὴν φάῃ. Ἡ καμήλα: Ἐμεῖς οἱ καμήλες 40 χρόνια κρατάει τὸ ψυχομάχημά μας. Κ' ἡ ἀλεπού: Κ' ἐμεῖς δὲ βαριόμαστε ποτέ.

I. Υ 7. Παμπούκης 204 ἀρ. 135.

***115B.** «Ὁ λύκος ἀπὸ τὸν καημὸ τῶν βοδιῶν γλείφει τὸ ζυγόν». (Παροιμ.). I. Ο 5γ. ΛΑ 1365, 410: ὁ λύκος παραφυλάει τὴ νύχτα, γιὰ νὰ φάῃ τὰ βόδια πού εἶδε τὴν ἡμέρα νὰ κάνουν ζευγάρι. Ἐπειδὴ δὲν τὰ βρίσκει, γλείφει τὸ ζυγόν.

***115C.** Ἡ ἀλεπού ζητάει γάλα ἀπὸ τὸν ἀσβὸ γιὰ τὰ παιδιὰ της. Ὁ ἀσβὸς ἀπορεῖ πῶς τοῦ ζητάει γάλα χωρὶς πρῶτα νὰ ἰδῇ ποιὸς εἶναι.

I. Υ. ΛΑ 1182 σ. 55.

***118A.** Τὸ φοβερὸ ζῶο. Τὸ τσακάλι πέφτει στὶς μπογιές. Τὸ βλέπουν τὰ λιοντάρια, τρομάζουν καὶ φεύγουν (ἢ τὸ παίρνουν γιὰ βασιλιά των). Αὐτὸ ἀκούοντας στὸ δάσος τᾶλλα τσακάλια νὰ οὐρλιῶνται, δὲν κρατιέται καὶ φανερώνεται. Πρβλ. Αἰσ. Halm 333: "Ονος καὶ λεοντῆ. Perry 358. Hausr. 199.

I. U 1. Σάββας Ἰωαννίδης, Στατ. 264 = Ἀρχ. Πόντου 16, 70-71 ἀρ. 2.—
2. U ΛΑ 142, 80, 5: θέπεκας καὶ λιοντάρια.

***118B.** Γάιδαρος, πετεινὸς καὶ λιοντάρι.

Αὐτὸς ὁ αἰσώπειος, Halm 323. Hausr. 84, Perry 82. Wienert ET 174. ST 53.

I. I 1 ιε'. ΛΑ 1204, 61 (τὸ λιοντάρι τρομάζει ἀπὸ τὸ λάλημα τοῦ πετεινοῦ καὶ φεύγει. Ὁ γάιδαρος νομίζει πῶς αὐτὸν φοβήθηκε καὶ τὸ κυνηγᾷ. Τὸ λιοντάρι, μὴ ἀκούοντας πιά τὸν πετεινὸ, γυρίζει καὶ τρώει τὸν γάιδαρο. Ὁ γάιδαρος πρὶν πεθάνῃ: χωρὶς νὰ ἔμαι πολεμιστὴς τί ἤθελα νὰ γυρεῦω πολέμους;). — 2. Ρ ΛΑ 1326, 59. — 3. Υ, ΛΑ 1239, 96. —

***118C.** Ὁ γάιδαρος στὸν πόλεμο τρομάζει τ' ἄλογα.

I. Ο 1α'. ΛΑ 2032, 10: «τὰ δυὸ ἀδέρφια» (ἡ ἀρχὴ ὅπως *1561C): ὁ γάιδαρος πουλιέται στὸ βασιλιά γιὰ καλύτερος ἀπὸ ἄλογο στὸν πόλεμο, ἀν τοῦ κρεμάσουν νεροκολοκύθα καὶ τσαντήλα μὲ στάχτη. Στὸν πόλεμο ὁ γ. ἀπὸ τὴν τρομάρα του γκαρίζει καὶ χτυπάει τὸ κολοκύθι. Ἡ στάχτη σκορπάει καὶ τ' ἄλογα τρομάζουν καὶ φεύγουν.

119A*. Γιατί ὁ κυνηγετικὸς σκύλος κυνηγᾷ τὸ λαγόν; Ὁ σκύλος ἐδάνεισε

τά παπούτσια του στο λαγό, για να τρέξει γρήγορα να φέρη νερό για τον βασιλιά (το λιοντάρι). Τά πῆρε, ἀλλά δὲν ξαναγύρισε. — Σὰν συνέχεια: ὁ σκύλος ἐγκαλεῖ τὸ λαγὸ στοὺς δικαστήριον καὶ κατόπιν δίνει τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφαση γιὰ φύλαξη στὴ γάτα, ὅπως στὸν ἀρ. 200. Βλ. Μέγας V ἀρ. 13.

1. Η 3α. Πολίτου, Παραδ. Α' ἀρ. 1009: σκυλιὰ καὶ λαγοί. —
2. Η. Λουκοπούλου Νεοελλ. Μυθολ. σ. 50 = Λουκάτος σ. 31 ἀρ. 13: 'Ο σκύλος κι ὁ λαγός. — 2α Λουκόπ. αὐτ. σ. 46 (ὁ σκύλος σκαρφαλώνει στὴν κληματαριὰ νὰ φάη σταφύλια, ἡ γάτα τοῦ ἀρπάζει τίς κάλτσες). — 3. Θ 1γ Βλάχου, Στ. Γρανίτσας σ. 59(+200). — 4. Ν 11. Μιχ. - Νουάρου ΛΣΚ σ. 254: Σκύλος καὶ λαγός = Μέγας V ἀρ. 13. — 5. Ξ. Μαυρακάκης Α' (1939) σ. 15: Γιατὶ ὁ σκύλος κυνηγάει τὸ λαγόν. — 6. Ρ 2. Μέγας IV ἀρ. 4(+200).
7. Α 1. ΛΑ 1328, 67: 'Ο λαγός καὶ ὁ σκύλος. — 8. Θ 1 ζ'. ΛΑ 1254, 2: 'Ο σκύλος καὶ ὁ λαγός. — 9-10, Ι 1 ΛΑ 1206 σ. 177 καὶ 179 (+200): Σκύλος, γάτα, λαγός. — 11-13. Ι 1ε ΛΑ 1208 σ. 31. 55. 60 (+200). — 14. Ι 8 ις' ΛΑ 1232, 1: Τὸ σκυλί, ὁ λαγός κ' ἡ ἀλουπού (ἡ ἀλ. βλέποντας τὸ σκυλί νὰ κυνηγήη τὸ λαγὸ ἀγριεμένο τὸ βάζει στὰ πόδια). — 15. Ι 13 ΛΑ 1351, 33: Τὸ σκυλί καὶ ὁ λαγός. — 16. Ι 16 θ ΛΑ 1223, 141(+200). — 17-19. Ξ 1 ΛΑ 1323, 1. 27. 35: Σκύλος καὶ λαγός. ('Ο σκύλος βγάζει τὰ παπούτσια του γιὰ ν' ἀνεβῆ στὴν ἀχλαδιά· ὁ λαγός τοῦ παίρνει τὰ παπούτσια). — 20. Ξ 3β' ΛΑ 2832, 10: Γιατὶ ὁ σκύλος μάχεται τὸν λαγόν (ὁμ.). — 21-22. Ξ 5α ΛΑ 1382, 7. 53. — 23. Ξ 5α ΛΑ 1383 σ. 9 (ὁμ.). — 24. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 11: 'Ο σκύλος κι ὁ λαγός. — 25. Π 3 ΛΑ 3026, 107. — 26. Ρ 1ε ΛΑ 1174, 63. — 27. Ρ 1. ΛΑ 1176, 5-6. — 28-29. Ρ 22 ΛΑ 1183, 39. 41. (+200). — 30. Σ ΛΑ 1239, 17(+200).

119C*. 'Ο λύκος συντροφιά μὲ τὴν ἀλεπού πᾶνε γιὰ ἄλογα. 'Ο λύκος κάνει τρεῖς γύρους γύρω στ' ἄλογο καὶ ρωτᾶει τὴν ἀλεπού, ἂν κοκκίνησαν τὰ ματια του κι ἂν μπαινοβγαίνει ὁ κ. του, γιὰ νὰ χυμῆξη. Σὰν χύμηξε, τρώει κλωτσιὰ ἀπὸ τ' ἄλογο. 'Η ἀλεπού: τώρα τὰ μάτια σου εἶναι κόκκινα καὶ μπαινοβγαίν' ὁ κῶλος σου. "Ἄλλως. 'Ο λύκος χυμάει καὶ τρώγει τ' ἄλογο. Πάει κ' ἡ ἀλεπού νὰ κἀνη τὸ ἴδιο καὶ τὴν παθαίνει.

1. 'Αδ. τ. Αἰνεῖα Παραμ. 1-3. 'Η ἀλεπού πάει νὰ κἀνη τὸ ἴδιο συντροφιά μὲ τὸν σκαντζόχοιρο. Τρώει κλωτσιὰ ἀπὸ τ' ἄλογο. 'Ο σκαντζ.: τώρα πραγματικὰ τὰ μάτια σου κοκκίνησαν κι ὁ κ. βγάζει φλόγες. —

2. U 17. Ποντ. 'Εστία 1953, τεύχ. 2-3 σ. 1935-36: «'Ατώρα δί' καὶ παίρν». 'Ο λύκος τρέχει γύρω στ' ἄλογο, ὥσπου νὰ κοκκινήσουν τὰ μάτια του. Ρωτᾶει τὸ τσακάλι: τῆρα ὁ κῶλος μου δίνει καὶ παίρνει; Χυμάει, τρώει τὸ ἄλογο, δίνει καὶ στοὺς τσακάλι. Τὸ τσακάλι μὲ συντροφιά τὴν ἀλεπού πάει νὰ κἀνη τὸ ἴδιο. Τὴν παθαίνει κ' ἡ ἀλεπού τὸν κοροιδεύει. —

3. Η 3β ΛΑ 977: ὁ λύκος, ἡ ἀλεπού καὶ τ' ἀλεπόπουλο (κοκκίνησαν τὰ μάτια μου; μπιζουβγαίν' οὐ κώλους μου;). — 4. Ξ 20ιγ'. ΛΑ 2979, 2-4: «Λιοντάρι καὶ ἀλεπού». Ἡ ἀλεπού πάει νὰ κάνη τὸ ἴδιο συντροφιά μὲ τὴ νυφίτσα. — 5. Τ 1 ια' ΛΑ 1446 Α, σ. 417: ἀλεπού, λύκος κι ἀλεπόπουλο. Τ' ἀλεπόπουλο: τώρα εἶναι τὰ μάτια σ' κόκκινα, πρῶτα σ' τό'πα ψέματα. 6. Φ 3. ΚΜΣ, Φάρασα 5364-5368: ἀλεπού καὶ λέοντας (ἡ ἀρχὴ ὅπως 157). Σὰν ἔφαγε ἡ ἀλεπού τὴν κλωτσιὰ ἀπ' τὸ πουλάρι, οἱ φιλενάδες τῆς ἀποροῦν πῶς θέλησε νὰ κάνη δουλειὰ λιονταριοῦ.

122Α. Ὁ λύκος καὶ τὸ πρόβατο. Τὸ πρόβατο (Μάρθα) παρακαλεῖ τὸν λύκο νὰ τὸ ἀφήσῃ ὡς αὔριο, γιὰ νὰ βυζάξῃ τὸ ἀρνάκι του (ἢ γιὰ νὰ μεγαλώσῃ λίγο). Ὁ λύκος τὴν ἄλλη μέρα τὸ φωνάζει: ἔ Μάρθα! Τὸ πρόβατο: Ἐγὼ ἔμαθα, ἐσύ μάθε! [Κ 550], πρβλ. Αἰσώπ. Halm 231: κύων καὶ λύκος, Perry 134, Hausr. 137. ΒΡ II 207.

1. U 3, Ἀστὴρ Πόντου 1, 90 ἀρ. 3 = Ἀρχ. Πόντου 16, 84 ἀρ. 3 = Ποντ. Φύλλα Α' (1936) τεῦχ. 7/8, 18. — 2. U 7, Παμπούκης 44 ἀρ. 20. — 3. Ρ 8α. ΛΑ 1241, 13-15 (+122C+122J+122N*+64).

122Β. Τὸ ποντίκι (ὁ σπουργίτης) πείθει τὴ γάτα νὰ νύη τὸ πρόσωπό τῆς, πρὶν τὸ φάῃ. Ξεφεύγει. [Κ 562].

1-2. I 1γ. ΛΑ 1202, 72. ΛΑ 1203, 147: ἀλεπού καὶ πέρδικα. — 3-4. I 1ζ, ΛΑ 1214, 44 καὶ 57. — 5. I 6α. ΛΑ 1196, 25. — 6-9. I 16 θ. ΛΑ 1221. 69-70. 82-83. 95-96. ΛΑ 1223, 159.

122C. Τὸ ἀρνὶ (ὁ γάιδαρος, τὸ γουρούνι) πείθει τὸ λύκο, πρὶν τὸ φάῃ, νὰ τοῦ τραγουδήσῃ. Οἱ σκύλοι παίρνουν εἶδησι. (Mot. Κ 561. 2). Βλ. αἰσ. Halm, 134, Perry 97, Hausr. 99, ἔριφος καὶ λύκος.

1. I (Κολοκοτρώνη μῦθος) Λαογρ. 21, 42 κέ.: ὁ λύκος καὶ τὸ ἀρνί. — 2. I 2α Λαογρ. 17, 143, 2 λύκος καὶ γουρούνι (+122N* +122Z+122J) 3. N 10 Hallgarten 211-214(+103). — 4. Ρ 12. «Ἐνωσις Κοζάνης», ἐφημ. 1952 ἀρ. φ. 90. — 5. Ρ 15 δ. Λαογρ. 6, 102-3 ἀρ. 3. σ. 102-103: τῆς σκρόφας τὰ τραγούδια = Λουκάτος 33 ἀρ. 16. — 6. Σ 21α. Λαογρ. 17, 143 ἀρ. 1(+122J). — 7. Υ 10. Ἀστὴρ Πόντου 1, 521 ἀρ. 22 (ὁ γάιδαρος πείθει τὸ λύκο νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φωνάξῃ μὴ φορὰ ἀπὸ τὴ ράχη; οἱ χωρικοὶ ἀκοῦν καὶ κυνηγοῦν τὸ λύκο, +122J) = Ἀρχ. Πόντου 27, 232-234 ἀρ. 7. — 8. U 11. Χρον. Πόντου Β' (1946) σ. 520(+122J) = Λουκάτος 11-12 ἀρ. 10β. 8-9. Α 1. ΛΑ 1328, 27 καὶ 71. — 10. Η 2. ΛΑ 1322, 21 (+122E+64). —

11. Θ 1δ'. ΛΑ 1254, 45-46. (+122J+122N*). — 12-13. Ι 1γ. ΛΑ 1202 173. ΛΑ 1203, 171.— 14. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 29.— 15. Ι 1 ιε'. ΛΑ 1204, 3.— 16. Ι 7β. ΛΦ 1239, 7-8. — 17. Ι 10η. ΛΑ 1201, 1-3. — 18. Ι 11α ΛΑ 1328, 69. — 19. Ι 14α. ΛΑ 1283, 43. — 20. Κ 4. ΛΑ 1217, 37. — 21-22. Π 1γ ΛΑ 1270, 7 και 19. — 23. Ρ ΛΑ 2761, 282-284 (+122N*+122J+122Z). — 24-26. Ρ 1. ΛΑ 1177, 37 και 149. ΛΑ 1174, 25: τῆς σκρόφας τὰ τραγούδια.— 27. Ρ 2ιβ. ΛΑ 1179, 67(+*62B+122J).— 28. Ρ 2ιγ. ΛΑ 1236, 29.— Ρ 2ιδ ΛΑ 1237, 5. — 30. Ρ 8 α. ΛΑ 1241, 13-15 (+122A+122J+122N*+64).— 31. Ρ 8β. ΛΑ 1384, 5(+122N*).— 32. Ρ 11ι ΛΑ 1182. 129(+122N+122J). — 33. Τ 5α ΛΑ 1173, 29-31. — 34. Σ 19. ΛΑ 147, 10.

122D. Ὁ κότσυφας τάζει στὴν ἀλεπού νὰ τῆς φέρῃ καλάθια μὲ φαγιά. Ξεφεύγει. — Τὸ ἴδιο: ὁ ποντικὸς τάζει μυτζήθρα στὴ γάτα.

1. Υ' 1 Ἐπιφανίου - Πετράκη Γ' 212-217. — 2. Ι 18ε ΛΑ 1225, 13-14. —

122E. Ἡ προβατίνα ξεγελάει τὸ λύκο: νὰ πάῃ νὰ φάῃ πρῶτα τὰ παχιὰ ἀρνιά. Χυμοῦν οἱ σκύλοι ἀπ' τὸ μαντρί.

1. Η 2. ΛΑ 1322, 21-22(+122C+64).

122F. «Περίμενε ὡς πον νὰ παχύνω ἀρκετά». Αἰσ. Halm 231, Hausr. 137, Perry 134: κύων καὶ λύκος. Πρβλ. Eberh - Bor. Anlage 4 σελ. 414.

1. ΑΑ 2γ Taibbi - Car. σ. 265 ἀρ. 43: «τὸ χοιρίδι, τὸ κρεάρι, τὸ γάιδαρο τσι' ὁ λύκοσε». Ζητοῦν προθεσμία ἀπὸ τὸ λύκο γιὰ νὰ παχύνουν. Μὲ τὴ συμβουλή τοῦ γαϊδάρου τὸ γουρούνι τοῦ ζητάει νὰ τοῦ φάῃ πρῶτα τὴ γλῶσσα: τὸν γραπώνει, ὁ γάιδαρος τὸν καβαλλάει, τὸ κριάρι τὸν σκοτώνει μὲ κεφαλιές.

122J. Ὁ γάιδαρος παρακαλεῖ τὸ λύκο, πρὶν τὸν φάῃ, νὰ τοῦ βγάλῃ ἀπὸ τὸ πόδι τὸ ἀγκάθι (τὸ καρφι) ἢ νὰ τοῦ διαβάσῃ τὴ γραφὴ πὸν ἔχει στὸ πυσινό του πόδι (ὅπως στὸν Τ. 47E): μιὰ κλωτσιὰ στὰ δόντια τοῦ λύκου. [Mot K 551. 18. 566. J 1608]. Πρβλ. Αἰσ. Halm 334 β. Hausrath 198. Perry 187. Wienert ET 115, ST. 244. Wagner, Carmina graeca medii aevi 1873 σ. 112 καὶ 124. Βλ. BP 2, 77, Ν. Γ. Πολίτην, ΛΣ τ. 1, 186-195, Λαογρ. 6(1918)646, Μέγαν, Λαογρ. 17(1957)140-145, Μέγαν Ι ἀρ. 3, III σ. 309 ἀρ. 3, V 212 ἀρ. 9, ὅπου βιβλιογραφία. Eberh - Bor. ἀρ. 11 V, Anlage C σ. 414. ἀρ. 4. —

1. Ι 2α. Λαογρ. 17, 143, 2(στὸ πέταλο τῆς φοράδας εἶναι γραμμμένο πόσο πουλάει τὸ πουλάρι τῆς) (+122C+122Z+122N*).

2. I 10. Λαογρ. 6, 643 (τὸ ἀμάρτημα τοῦ γαϊδάρου: «ἔφαγε μαρουλόφυλλο δίχως ξίδι». — 3-4. I 11. Χριστοδουλόπουλος σ. 69 (ἀγκάθι στὸ πισινὸ πόδι), αὐτ. σ. 73 (ἢ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ). — 5. T 2. Argenti - Rose, The folklore of Chios τ. 1, σ. 582, ἀρ. 54, 'Ο γάδαρος, ὁ λύκος καὶ ἡ ἄλεπού. 'Ο γάδαρος παρακαλεῖ νὰ τοῦ βγάλουν τὸ ἀσημένιο παπούτσι πὺ ἔχει στὸ πισινὸ του πόδι. Τρῶει ὁ λύκος τὴν κλωτσιά, ἡ ἄλεπού ρίχεται στὴ θάλασσα. — 6. K 5. Λουκάτος 9-10 ἀρ. 10α. Λύκος καὶ ἄλεπού: Δίχως λάδι, δίχως ξίδι / καὶ πῶς δὲν ἐπινηγήκαμε σὲ τοῦτο τὸ ταξίδι! 'Ο γάδαρος: 'Απουκάτω ἀφ' τὴν πατοῦσα / ἔχω μιὰν ἀγιογραφοῦσα / κι ὅποιος θὲ νὰ μὲ χαλάση, / πρῶτα νὰ τηνε διαβάση. — 7. Λ 4β. Hahn 2, 104 ἀρ. 92: λύκος, ἄλεπού καὶ γάδαρος. — 8. M 4α. Ζευγώλη Παροιμ. 297 κέ. — 9. Σ 21α Λαογρ. 17, 143, 1 (ἐκ χφ. ΛΑ 1184, 34(+122C). — 10. U 10. 'Αστὴρ τοῦ Πόντου 1, 521 ἀρ. 22: 'Ο λύκος (ὁ γάδαρος πειθεὶ τὸν λύκο νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φωνάξῃ μιὰ φορὰ ἀπὸ τὴ ράχη: οἱ χωριανοὶ ἀκοῦνε καὶ κυνηγοῦν τὸν λύκο (AaTh 122C [K 561. 1]): τὸ μουλάρι: νὰ τοῦ βγάλῃ τὰ πέταλα ἀπὸ τὰ πισινὰ πόδια· τὸ ἄλογο: νὰ παραβγοῦν στὸ τρέξιμο· ξεφεύγει). — 11. U 11 Χρονικά τοῦ Πόντου, ἔτ. Β' 1946) τεύχη 21-22 σ. 520: Τὰ τρία ἀρκατάσσα (λύκος, ἄλεπού καὶ γάδαρος: ταξιδεύοντας στὴ θάλασσα ἐπείνασαν· συμφωνοῦν νὰ φᾶνε ὅποιον εἶναι μικρότερος στὰ χρόνια (πρβλ. ATh 80A*) 'Ο λύκος: 'Εγὼ ἀσ' σὸν κατακλισμὸν ἐγλύτωσησα... 'Η ἄλεπού: 'Εγὼ σὰν ἐγεννέθα, σὸν κόσμον ψ'ἡ 'κ' ἔτον. 'Ο γάδαρος: 'Η μάinna μ' ὅταν ἐγεννέθα, ἔγραψεν τὴν χρονίαν ἀδὰ σ' ὀπίσ' σὸ ποδάρι μ' ἀφκά. 'Ελάτε δεβάστ' ἀτὸ καὶ τερέστε πόσα εἶναι τὰ χρόνια μ'. 'Ο λύκος: 'Αρκατάσ', ἀδαπάν τιδὲν 'κὶ φαίν'ταν. — 'Επορπάτεσα πολλά, εἶπεν ὁ γάδαρον, καὶ ἐσιλεύταν ὀλίγον τὰ γράμματα. Λεῖξον ἀτα ὀλίγον καὶ θὰ φαίν'ταν καλύτερα. 'Ο λύκον ἐξέγεκεν τὸ γλωσσόπον ἀτ' καὶ λείχ' τὸ νύχ'. 'Ο γάδαρον ντὸ ἐράευσεν εὔρεν. 'Εδῶκεν ἀτον ἕναν λάχταν καὶ ἐρροῦξεν ἀτον σὴν θάλασσαν.
12. Φ 3α Λαογρ. 19, 240-244 ἀρ. 8: Τὸ μουλάρι, ὁ λύκος κ' ἡ ἄλεπού. "Ὅποιος εἶναι μεγαλύτερος στὰ χρόνια θὰ φάῃ τοὺς ἄλλους. 'Ο λύκος: εἶμαι ἀπ' τοῦ παπποῦ μου τίς μέρες. 'Η ἄλεπού: ἐγὼ ξέρω καὶ τοῦ παπποῦ μου τὸν παπποῦ (βλ. AT 80A*). Τὸ μουλάρι: στῶν πισινῶν ποδαριῶν μου τὰ πέταλα ἔγραψεν ὁ πατέρας μου τὸ χρόνο πὺ γεννήθηκα. . .
13. X 2. Μέγα, 'Ελλ. Παραμ. I 18-20 ἀρ. 3 (ἐκ χ/φου ΛΑ 189 σ. 257). — 14. X 2α (Τσακωνικὴ ἐκ Προποντίδος) Λαογρ. 17, 108-110. — 15. Ω. Κυπρ. Χρονικά 4, 271. — 16. Ω 3α Κληρίδης, Κυπρ. Σπουδαί II' λβ'-λδ, 15: «ἡ ἄλουπού τζ' ὁ πετεινὸς χατζῆς σὰν τελικὸ ἐπέισ. στὸ 20D*. — 17. Ω 4α. Κυπρ. Γράμμ. 6(1942) ἀρ. φ. 79/80 σ. 157 ἀρ. 1α(ὄμ.). — 19. Ω 7γ. Κυπρ. Γράμμ. 10(1946) 262-266. — 20. AA 2γ Taibbi - Car. 74-76: 'Η γαδάρα, τὸ χοιρίδι τσι' ὁ λύκος (+47B).
21. A 1. ΛΑ 1189, 21-22: γάδαρος καὶ λύκος (νὰ τοῦ βγάλῃ τὸ ἀγκάθι

ἀπ' τὸ πόδι τάχα γιὰ νὰ μὴ τοῦ φάη τὰ σωθικά . . . Ὁ λύκος: καλὰ νὰ πάθω! Τί δουλειὰ εἶχα ἐγὼ νὰ καταπιαστῶ μὲ τὴ γιαιτρική, ἀφοῦ ἡ τέχνη μου εἶναι χασάπης. — 22-23. Α 2. ΛΑ 1324, 27 καὶ 31 (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ κάτω ἀπ' τὸ πέταλο τῆς φοράδας). — 24-25. Β 1γ ΛΑ 1273, 13 καὶ 187. — 26-27. Γ 2 ΛΑ 1272, 7 καὶ 21. — 28. Ζ 28 ΛΑ 1256, 30. — 29-35. Η 1α. ΛΑ 1174, 59. ΛΑ 1205, 12. 13 (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ) 24. 38-40 (κάτω ἀπὸ τὴν πατοῦσα / ἔχω τὴν ἀγιογραφοῦσα / κι ὅποιος μοῦ τῆνε διαβάση / τί καλὰ ποὺ θὰ περάση! — ΛΑ 1205, 48. 60-61. — 36. Η 1δ. ΛΑ 1209, 63-65(+15+5) (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ στὸ πέταλο). — 37-39. Η 2β. ΛΑ 1216, 25 (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ), 51-52: λύκος, ἀλεπού καὶ γάιδαρος (+122N* +64), 77-78.—40-41. Η 3γ. ΛΑ 1209, 55-56. 57-59.—42-45. Θ 1 ια', ιε', ΛΑ 1254, 17. 33. 45. ΛΑ 1255, 1-2. — 46. Ι 1. ΛΑ 1199, 13: γάιδαρος καὶ λύκος. — 47. Ι 1. ΛΑ 1199, 13 (ὄμ.). — 48-51. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 124: λύκος, φοράδα καὶ φοραδάκι (ἡ τιμὴ στὸ πέταλο). — ΛΑ 1203, 163: γάιδαρος καὶ λύκος, 171 (ὄμ.). — 52-54. Ι 1ε. ΛΑ 1207, 27. 73. — ΛΑ 1206, 165. — 55-56. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 48-50. 53.— 57-60. Ι 1 ιε'. ΛΑ 1204, 64. 81. 129-131. 137-138.—61-62. Ι 6α. ΛΑ 1173, 41, 51.—63. Ι 7. ΛΑ 2268, 1163-64: ὁ παπᾶς, ὁ λύκος καὶ ἡ ἀλεπού (+154+47E). — 64. Ι 8 ΛΑ 1190, 1: ὁ λύκος καὶ τ' ἄλογο. — 65-66. Ι 8α. ΛΑ 1192, 46. ΛΑ 1193, 107. — 67-68. Ι 8β. ΛΑ 1186, 2. — 1190, 32-35. — 69-72. Ι 8δ ΛΑ 1194, 1. 41-43 (+*1A+41**+214B), σ. 47-50 (+123+2B) σ. 87. — 73-75. Ι 8 ιγ', ΛΑ 1195, 3. 11. 23. 69. — 77. Ι 8 ιε'. ΛΑ 1233, 6. — 78. Ι 9. ΛΑ 1198, 19. — 79-81. Ι 9. ε' ΛΑ 1198, 63. — ΛΑ 1200, 19. 29. — 82-89. Ι 10 ΛΑ 1339, 9-11. 23-25. 25-29. 51-53. 87-89. 151-153. 153-155. 201-203.— 90-95. Ι 10. ΛΑ 1340, 13. 27. 29. — ΛΑ 1350, 20. 1352, 39. 1353, 29. — 96-97. Ι 13. ΛΑ 1347, 19. — 1349, 39-40. — 98-101. Ι 14α. ΛΑ 1280, 197. 203. 329. ΛΑ 1283, 331-333. — 102-113. Ι 15γ. ΛΑ 1229, 11. 17. 19. 21. 43. — ΛΑ 1230, σ. 1. 5. 9. 19. 21. 35. — 114. Ι 16ζ. ΛΑ 1174, 45.— 115-121. Ι 16 θ. ΛΑ 1220, 42. ΛΑ 1221, 9-10. 42. 60. ΛΑ 1222, 25-27. 127-129. 157-159.— 122-125. Ι 16 θ. ΛΑ 1223, 117. 125. 163-165. 177-179.— 126. Ι 16 ια'. ΛΑ 1226, 9.— 127-134. Ι 16 ιβ', ΛΑ 1227, 5. 57. 61. 105-107. 113. 121. 145. 159. — 135-136. Ι 17. ΛΑ 1224, 29. ΛΦ 1238, 8-9. — 137. Ι 20α. ΛΑ 1279, 5-8. — 138. Κ 3ζ'. ΛΑ 2276, 445. — 139. Κ 4. ΛΑ 1217, 25. — 140-150. Κ 5β. ΛΑ 1210, 27. 43. 179. 199. ΛΑ 1211, 1. 3. 5. 41. 79. — ΛΑ 1218, 7. 71. — 151-155. Κ 6. ΛΑ 1213, 71. 77. 89. 135. 173-175. — 156. Λ, ΛΑ 1083, 102: Συναξάριον τοῦ τιμημένου γαιδάρου. — 157-158. Λ 1, ΛΑ 1172, 15. 41. — 159. Λ 8. ΙΑ 758, 285-287. — 159. Μ 6α, ΛΑ 1684 Β', 37 (+20D*+15+9B+2B) 160. Ξ 3α ΛΑ 1173, 21-23. — 161-163. Ξ 5α ΛΑ 1382, 19. ΛΑ 1383, 21. 33. — 164. Ξ 7δ. ΛΑ 2845, 106-108. — 165. Ξ 10δ. ΛΑ 1162 Α, 101. —

166. Ξ 11γ ΛΑ 2824, 63.—167. Ξ 190, ΛΑ 1105, 57-60 (+20D*). —
 168. Ξ 17 ΛΑ 1291, 154-156 (+20D*).—168α. Ξ 19 ΛΑ 1162 Γ' 115-
 117.—169. Ο 1 ΛΑ 1291, 164.—170-171. Ο 4 ΛΑ 1239, 43. ΛΑ 1257,
 1-3.—172. Ο 5 ΛΑ 53, 278 άρ. 25.—173. Ο 5 γ ΛΑ 1365, 409.—
 174. Ο 11β ΛΑ 1176, 91(αίτία τής πείνας τών ζώων τά κριματά τους. "Ο-
 ποιος άμάρτησε περισσότερο θά πληρώση με τή ζωή του. 'Ανακριτής τó
 λιοντάρι. . .). —175. Π 3 ιζ' ΛΑ 1270, 5.—176. Π 3 ε' ΛΑ 2301, 33.—
 177. Ρ ΛΑ 1545, 423.—178. Ρ ΛΑ 2761, 282-284 (+122N* +122Z+
 122C). —179-190. Ρ 1 ΛΑ 1174, 126-129. 130. 171-173. 256. 260. ΛΑ
 1175, 1. 147-149. 228. ΛΑ 1176. 25. 1178, 59-61. 63. ΛΑ 1183, 29-30.—
 191-193. Ρ 2 ιβ' ΛΑ 1179, 29α. 35. 67 (+122C+*62B). 194-196. Ρ
 2 ιγ' ΛΑ 1235, 33. 1236, 15. 23.—197-200. Ρ 3α ΛΑ 1175, 15. 25-27.
 ΛΑ 1233, 5-6. 15-17.—
 201. Ρ 8α ΛΑ 1241, 13-15 (+122C+122F+122N*+64). —202. Ρ 8 β
 ΛΑ 1384, 13.—203. Ρ 10 ΛΑ 1245, 9-10.—204-209. Ρ 11α ΛΑ 1182,
 1. 13. 25. 73. 95 (+207A). ΛΑ 1202, 137-139.—210-211. Ρ 11ι ΛΑ 1182,
 129 (+122C). —212. Ρ 12 β ΛΑ 1174, 55.—213-214. Ρ 22 ΛΑ 1183,
 73. 79.—215. Ρ 25 ε ΛΑ 1248, 47.—216. Σ 5 ΛΑ 1326, 49-51.—217-219.
 Σ 18 ΛΑ 1251, 3. 19. 23.—220-222. Σ 30 ΛΑ 1285, 9-10. 11. ΛΑ 1317,
 7.—223-224. Τ 1 ΛΑ 1289, 112 (+20D*). —ΛΑ 2891, 381.—225. Τ
 2 ια' ΛΑ 1446, 394.—226. Τ 3 ΛΦ 632, 1-4: λύκος, άλεπού, γάιδαρος :
 συμφωνία, όπως άνωτ. άρ. 10 και 11. 'Ο λύκος: βρισκόμouνα στην κιβωτό
 του Νώε. 'Η άλεπού: δέν ύπῆρχε ψυχή στον κόσμο. 'Ο γάιδαρος: ή χρονο-
 λογία που γεννήθηκα στο πισινό μου πόδι· γλεῖψε με τή γλώσσα σου λίγο
 και θά φανῆ.—227. Υ. ΛΑ 1239, 55: λύκος και άλογο.—228. Φ 3. ΚΜΣ,
 Φάρασα σ. 5421-26: λύκος, άλεπού και μουλάρι. 'Αποφασίζουν νά φάνε όποιον
 πριν από 100-200 χρόνια δέν γνωρίζει τί γινόταν—τά χρόνια του μουλα-
 ριου κάτω άπ' τó πέταλό του.—229. Ψ 10α ΛΑ 2196, 91-93: τού τζανα-
 βάριν, ή άλαπού κ' ή γάραδους.—230. Ω 2. ΛΦ 335, 1-4: ό πετεινός ό
 γούμενος (+20D*). —231. Ω 3α ΛΦ 1841, 1-2 (+20D*). —232. Ω 5α
 ΛΦ 1800, 1.—233. Ω 16, ιζ' ΚΕΕΚ 37, 179, 2.—234. ΒΒ ΛΑ 1246,
 7-8: τά χρόνια του άλόγου γραμμένα άπ' τόν πατέρα του στο πέταλο (+*30A
 +*30A). —235. ΒΒ. ΛΑ 1246, 9 (όμ.)

22 Ζ. *Άλλα τεχνάσματα για νά ξεφύγουν από τó λύκο (τήν άλεπού).

1. Ι 12α ΛΦ 1484: Λαγός και άλεπού. 'Ο λαγός ζητάει από τήν άλεπού
 νά τόν ρίξη στα βάτα, πριν τόν φάη. Ξεφεύγει.

2-3. Χ 2α ΛΑ 1274, 5 και 10: Κουνάβι και λύκος. Τό κουνάβι ζητάει ν'
 άνέβη στο δέντρο, για νά πῆ στο λύκο, γιατί είναι χαρούμενο. Ξεφεύγει.

4. P ΛΑ 2761, 282-284(+122N*+122J): τὸ βόδι ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο νὰ παλέψουν προτοῦ τὸ φάῃ. Μὲ τὸ μούγγρισμά του καταφθάνουν τ' ἄλλα βόδια καὶ τρομάζουν τὸ λύκο.

5. I 1 ιε' Λαογρ. 17, 143, 2: ἡ προβατίνα ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του κι αὐτὴ θὰ πάῃ πολὺ μακριὰ καὶ θὰ ρθῆ με φόρα νὰ τὴν καταπιῇ. Ὁ λύκος περίμενε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα (+122N*+122C+122J). —

122N*. Ὁ γάιδαρος πείθει τὸν λύκο ν' ἀνεβῆ στὴ ράχη του, γιὰ νὰ τὸν πάῃ στὸ χωριό, ὅπου οἱ χωριανοὶ τὸν θέλουν γιὰ δήμαρχο. Τὸν κυνηγοῦν μὲ τὰ ξύλα.

1. I. Πελέκου Ἐπιδόρπιον Α' 23.—2. I 1 ιε' Λαογρ. 17, 143 ἀρ. 2 (+122C+122Z+122J). —3. O 1β. Hahn 2, 105 ἀρ. 93. —4. P 15γ Λαογρ. 6, 102, 1.—5. AA 2 γ. Taibbi - Car. 74-76 ἀρ. 13 (ἡ γαϊδάρα πάει τὸ λύκο γιὰ σύνδικο στὸ χωριό) (+47B). —6-7. H 2β ΛΑ 1216, 51 (+122J+64). 137.—8. Θ 1 ιδ' ΛΑ 1254, 45 (+122J,+122C). —9-11. I 1 ΛΑ 1206, 47 (+123+*44A). —1207, 91.—1203, 197.—12. I, 7 ΛΑ 2268, 1128.—13. I 7, ε ΛΑ 1195, 21.—14. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 1-2.—15. I 10 ΛΑ 1353, 41.—16. I 16 θ ΛΑ 1222, 109-111.—17. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 203.—18. K 5 β ΛΑ 1328, 5.—19. Π 2α ΛΦ 143, 5-6.—20. Π 3 ι ΛΦ. 1140, 1-2 (ὁ γάιδαρος συνιστᾷ στὸ λύκο νὰ μὴ φοβηθῆ ἀπὸ τίς τουφεκιές, γιατί θὰ εἶναι γιὰ τὴν ὑποδοχὴ του, (+64). —21-22. P ΛΑ 454, 132 (+1+2).—ΛΑ 2761, 282-284 (+122J+122Z+122C). —23. P 3α ΛΑ 1233, 5 (+122J). —24. P 8 α ΛΑ 1241,13-15 (+122C,+122F+122J+64). —25. P 8 β ΛΑ 1384, 5 (+122C). —26. P 25 ε ΛΑ 1248, 43.—27. P 28 ζ ΛΑ 2895, 121-123. —28. BB. ΛΑ 1246, 5.—

123, 1. Ὁ λύκος καὶ τ' ἀρνάκι.

(α) Ἡ ἀλεπού (ἢ (β) μιὰ γριά) ἔχει ἓνα ἀρνάκι καὶ τὸ τρέφει σὰν παιδί της. Τὸ συμβουλεύει νὰ μὴν ἀνοίξῃ τὴν πόρτα, ἂν δὲν ἀκούσῃ τὴ φωνὴ της καὶ δὲν ἰδῆ στὴν τρῦπα τὸ πόδι της [Mot. J 144]. (2) Στὴν ἀπουσία τῆς μάννας ἐρχεται ὁ λύκος, ἀλλάζει τὴ φωνὴ του [K 1832], ἀσπρίζει τὸ πόδι του στοῦ μωλωνᾶ [K 1839. 1], ξεγελάει, τὸ ἀρνάκι καὶ τὸ τρώγει [K 311. 3]. (3) Ἡ ἀλεπού (ἢ ἡ γριά) βρίσκει τὸ λύκο νὰ κοιμᾶται, τοῦ σκίζει τὴν κοιλιά μὲ τὸ ψαλίδι καὶ τ' ἀρνάκι βγαίνει ζωντανό [F 913].

Πρλ.: τιμωρία τοῦ λύκου, ὅπως στοὺς T. 2B ἢ *30A ἢ γέμισμα τῆς κοιλιάς τοῦ λύκου μὲ πέτρες. Ἐνίοτε ὁ λύκος κρυμμένος κάτω ἀπ' τὸ κρεβάτι τιμπάει τὴ γριά μὲ τὸ βελόνι· αὐτὴ τὸν καταφέρνει νὰ παίξουν τὸ σάκκου - σάκκου· τὸν χώνει στὸ τσουβάλι καὶ τὸν σκοτώνει.

Βλ. Ν. Πολίτην ἐν ΔΙΕ 1, 282 καὶ Λαογρ. 5, 459-468 καὶ Μέγαν IV 83 ἀρ. 10. — BP 1, 37. Eberh. - Bor. T. 8.

1. Α 3. Κῆρυξ τ. Αιγίνης, 3, 1949, ἀρ. φ. 31 σ. 109: 1α, 2, 3 (+1+2B). — 2-3. I 17. ΔΙΕ 1, 278 (= Λαογρ. 5, 459): 1α, 2, 3 (+1+2B). — αὐτ. 1, 281 ὁμ. (+41+*30A). — 4-5. Κ 5. Λαογρ. 4, 301: ἡ ἀλεπού κλέβει ἀπὸ μιὰ στάνη ἓνα ἀρνάκι· γίνεται σύντροφος μετὰ τὸ λύκο, ἀλλὰ βγάζει ἔξω ἀπὸ τὴ συντροφιά τὸ ἀρνάκι. Στὴν ἀπουσία τῆς ὀ λύκος τρώει τ' ἀρνάκι, γεμίζει τὸ τομάρι του μετὰ ἄχυρα καὶ τὸ στήνει ὄρθιο σὲ μιὰ μεριά τῆς φωλιάς. Ἡ ἀλεπού κάνει τὴν κουτὴ, μαζεύει χορταράκι καὶ τὸ βάζει ἐμπρὸς στ' ἀρνί, γιὰ νὰ φάη τάχατες. Κλέβει ψάρια ἀπὸ ψαράδες καὶ ξεγελάει τὸ λύκο, ὅπως 2B. — 5. Λουκάτος, σ. 12 ἀρ. 11 (1α. 2). Ὁ λύκος γεμίζει τὸ τομάρι τοῦ ἀρνιοῦ μετὰ ἄερα, γιὰ νὰ μὴ τὸ καταλάβῃ ἡ ἀλεπού. Αὐτὴ ἐκδικεῖται, ὅπως στὸν ἀρ. 2B. — 6. Σ 2. Θρακικά, 17, 111 ἀρ. 45 (1α. 2. 3+2B). — 7. Σ 8 α. Ἀρχ. Θρ. Θησ. 13, 191-192 (1β. 2, 3δ). — 8. Σ 10. Λαογρ. 5, 450-452: «Τ' ἀρνίτσι μπίτσι» (1β. 2. 3δ) = Ταρσοῦλη, Τὰ πρῶτα παραμῦθια 1-9. — 9. Σ 26, β. Θρακικά, 17, 109-111 ἀρ. 45: «τὸ ἀρνάκι μπιτσινάκι» (1β. 2). — 10. U1. Ἀστὴρ Πόντου 1, 186 ἀρ. 11 = Λαογρ. 5, 460 = Ἀρχ. Πόντου 16, 88-91 ἀρ. 8: «Ἀλεπὸν καὶ ἀρνόπον». Ἀντὶ λύκου ἀρκούδα· ἀσπρίζει τὴν οὐρά τῆς στὸ μύλο καὶ ξεγελάει τ' ἀρνάκι. Ἀφοῦ τὸ ἔφαγε, ξαπλώθηκε καὶ κοιμήθηκε· ἡ ἀλεπού τὸν ζεματίζει μετὰ ζεστό νερό (1α. 2). — 11. X 4. Μέγας, IV (Begegnung) ἀρ. 10(+2B) (ἐκ χφ. ΛΑ 1181 σ. 165) 12. Ψ 7. Μικρασ. Χρον. Δ' 252-4 (1β. 2. Ἡ ἀλεπού σὰν βοηθὸς τῆς γριᾶς τιμωρεῖ τὸν λύκο, +2B). — 13. Ἀδ. τ. Αἰνεῖα Παραμ. 1-4 (+1+41). — 14. Ἀδ. τ. RTP, 1893, τ. 8 σ. 30-1 = Λαογρ. 5, 460 (1α. 2. 3 (+41)). — 14α-15. Α 1. ΛΑ 1189, 20: «ἡ γριά καὶ ὁ λύκος» (1 β. 2: ὁ λύκος φοβερίζει τὸ διάβολο πὼς θὰ τοῦ πάρῃ τὸ γάϊδαρο, ἂν δὲν τοῦ λεπτύνῃ τὴ φωνή. 3δ.) — 16. Γ 2. ΛΑ 1272, 19(1β, 2. 3δ). — 17-18. I 1 ΛΑ 1206, 35-36 (1β. 2. 3δ). — ΛΑ 1208, 49-50(1β. 2. 3δ). — 19. I 1γ ΛΑ 1203, 91 (+1+2B+*30+41**). — 20. I 1ε ΛΑ 1208, 49 (1β. 2. 3δ). — 21. I 2α ΛΑ 1204, 39-40 (1α. 2. 3. [+1+2B]). — 22. I 8β ΛΑ 1190, 17-19. — 23. I 8δ. ΛΑ 1194, 47-50 (1α. 2. +*1A+41**+1+2B). — 24. I 8ζ ΛΦ 381, 3-4. — 25. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 19 (1α. 2, +41). — 26. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 127 (+1+2B). — 27. I 17 ΛΦ 1180, 1-3 (1α. 2. 3+41+3+4+*30A). — 28. I 18 ΛΑ 2328, σ. 23-25 (1α. 2. 3α+41**,+3+4). — 29. I 18 ε ΛΑ 1225, 25 (1α. 2, 3α+2B). — 30. I 18ε ΛΑ 1225, σ. 33 (1α. 2. 3α. +1+2B+41+3+4). — 31. I 20α ΛΑ 1279, 13-16 (1α. 2. 3α)+*30A). — 32. I 21 δ ΛΦ 332 3-4 (1. 2. 3α+41). — 33. Κ 4 ΛΑ 1217, 19 (1α. 2. 3β). — 34. Κ 5 ΛΦ 1205, 17-19 (ὅπως 2B). — 35. Κ 5 ΛΑ 1218, 27 (ὅπως 2B). — 36. Κ 5 ΛΑ 1218, 69-70 (ὅπως *30A). — 37. Κ 5 β ΛΑ 1210, 143 (ἐνωμ. μετὰ 2B). — 38. Κ 5 β ΛΑ 1211, 13. — 39. ΛΑ 1211, 23-24. — 40. Κ 5 β

ΛΑ 1210, 139-141 (1α. 2. 3α: +1+41**+*30A). — 40. Κ 5 β ΛΑ 1210, 203-7 (+15+2B+123). — 41. Κ 6 ΛΑ 1213, 87 (+1+41**+41). — 42. Λ 1 ΛΑ 1172 (1α. 2. 3α: 2B). — 43. Λ 3α ΛΑ 1543, 73-76 (1α. 2. 3α: +1+41**+2B). — 44. Λ 3β ΛΦ 816, σ. 11 (1α. 2). — 45. Λ 4δ ΛΦ 1083, 4. (1β. 2. 3α: +*30A). — 46. Ο 1ε ΛΑ 1183 (1β. 2). — 47. Ο 8α ΛΦ 1546, 13-17 (1α. 2. 3α: +1+2B). — 48-50. Ρ 1 ΛΑ 1175 (1α. 2. 3α: +1+2B). ΛΑ 1177, 43 (όμ.). ΛΑ 1178, 5 (όμ.). — 51. Ρ 2 ΛΑ 235, 54 (1α. 2. 3α: +1+2B). — 52-55. Ρ 2 γ ΛΑ 1235, 9-12 (1α. 2. 3α: 2B), σ. 51 (όμ.), σ. 47-50 (1α. 2. 3α: +15+1+2B). — ΛΑ 1236, 11 (1α. 2). — 56-57. Ρ 10 ΛΑ 1245, 13-14 (1α. 2. 3α: +1+2B), 21-22 (1α. 2. 3β). — 58. Ρ 21 θ ΛΑ 2897, 9-10 (1α. 2. 3α: +2B). — 59-60. Ρ 25 γ ΛΑ 1247, 43-45 (1α. 2. 3α. +1+2B). ΛΑ 1248, 62(1β. 2). — 61. Ρ 25 δ ΛΑ 1248, 29 (όμ. +1+2B). — 62. Ρ 26 ΛΑ 1248, 15-16 (1α. 2. 3α: +1+2B). — 63. Σ 1 ΛΦ 228, 2-3 (1β. 2). — 64-65. Σ 2 ΛΑ 176, 36 (1β. 2. 3δ). — ΛΑ 25, 246 (1β. 2. 3α: +*30A). — 66. Σ 21α ΛΑ 1184, 15-17 (1β. 2. 3α: +41**+2B). — 67. Σ 23 ΛΑ 1250, 1-2(1α. 2. 3α: +5+1+*30A). — 68. Τ 1 ΛΑ 1289, 96-97 (1α. 2. 3α: +1+41**+2B). — 69-71. Χ 4 ΛΦ 57, 1-2 (1β. 2. 3α: +2B). ΛΦ 1607, 1-4 (όμ. +2B). ΛΑ 1181, 165 (όμ. +2B). —

123, 2. 'Ο λύκος και τὰ κατσιάκια.

'Ο λύκος, γιὰ νὰ ξεγελάσῃ τὰ κατσιάκια, πάει στοῦ τσαγκάρη καὶ βάζει στὰ πόδια του μαῦρα παπουτσάκια. "Ενα μόνο κρύβεται στὸ ντουλάπι (πίσω ἀπ' τὸ ρολόι) καὶ γλυτώνει· μαρτυράει στὴ μάνα του τί ἔγινε. 'Η κασίκα βρίσκει τὸ λύκο νὰ κοιμᾶται, τοῦ σιζίζει μὲ τὸ ψαλίδι τὴν κοιλιὰ, καὶ τὰ κατσιάκια βγαίνουν ὅλα ζωντανὰ [F 913]· τοῦ γεμίζει τὴν κοιλιὰ μὲ πέτρες κτλ. Πρλ. 'Ο λύκος πάει καὶ στοῦ χασάπη νὰ τοῦ κοντύνῃ τὴν οὐρὰ σὰν τῆς κασίκας. 'Ο χασάπης τὸν σκοτώνει.

1. Κ 5 Λουκάτος, 26-27 ἀρ. 6 (II, 1). —
2. Α 1 ΛΑ 1328, 33. — 3. Α 2 ΛΑ 1324, 13. — 4. Δ 3β ΛΦ 83, 1-4, (+31). — 5-7. Ζ 2 δ ΛΑ 1256, 11-14. — ΛΑ 1256, 49-51. — ΛΑ 1257, 29. — 8. Η 1 ΛΦ 1586, 4-5. — 9. Η 1α ΛΑ 1205, 9-10. — 10. Η 1 θ ΛΑ 1209, 77. — 11-19. Η 2β ΛΑ 1216, 9. — ΛΑ 1216, 11. — ΛΑ 1216, 35. — ΛΑ 1216, 37. — ΛΑ 1216, 99. — ΛΑ 1216, 105. — ΛΑ 1216, 107. — ΛΑ 1216, 119 καὶ 127. — 20. Η 2 η ΛΑ 1216, 135. — 21-22. Η 2 θ ΛΑ 1320, 27 καὶ 35. — 23. Η 3 γ ΛΑ 766, 45-47. — 24-29. Ι 1 ΛΑ 1199, 11. — ΛΑ 1206, 1. — 69-70. — 87-89. — 89-90. — ΛΦ 1751, 3-4. — 30-36. Ι 1 δ ΛΑ 1202, 99 (+*30A). — σ. 139-140. — ΛΑ 1203,

79. — σ. 93. — σ. 99-103. — σ. 125. — σ. 153. — 37-41. I 1 ζ' ΛΑ 1207, 11-12. — σ. 15 — σ. 17-18. — σ. 105. — ΛΑ 1208, 105. — 42-45. I 1 ζ' ΛΑ 1214, 13-15. — σ. 21-22. — σ. 25-26. — σ. 55. — 46. I 4 ε ΛΦ 386, 9: ἡ Μαρουλίτσα (+*30A). — 46α. I 6α ΛΦ 1413, 2-3. — 47-50. I 8 ΛΑ 1189, 6 — σ. 10. — σ. 43. — σ. 84 (1). — 51-52. I 8α ΛΑ 1192, 113-116. — σ. 141. — 53-58. I 8δ ΛΑ 1194, 13-14, 15-16, 23-24. 35-26. — 53-54. — 81. — 59. I 9 θ ΛΑ 564 (ΣΠ 37) 5-7. — 60. I 8 ιζ' ΛΑ 1190, 59. — 61-63. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 9-10. — σ. 15-16, σ. 69. — 64. I 9 ΛΑ 1198, 29. — 65-66. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 59-60. — ΛΑ 1198, 31. — 67-69. I 11ε ΛΑ 1332, 27. — σ 37, σ. 39. — 70. I 13 ΛΑ 1350, 11 (+*30A+2B). — 71-89. I 14α. ΛΑ 1280, 11, σ. 26-29, σ. 31-35, σ. 52-53, σ. 64-65, σ. 85-87, σ. 93-95, σ. 114-120, σ. 126-129, σ. 138-140, σ. 152-155, σ. 164-166, 167-169, 186-187, 193-195, 205-207, 303-306, 342-344, 359-362. — 90-93. I 14α ΛΑ 1281, 355-356, ΛΑ 1282, 79-80, 265, ΛΑ 1283, 25-28. — 94-104. I 15γ ΛΑ 1229, 3, σ. 5. — σ. 13, σ. 29, σ. 33. ΛΑ 1230, 11-12, 13, 17, 23, 29-30, 33-34 (+*30). — 105-111. I 16 θ ΛΑ 1220, 15-22. — ΛΑ 1221, 2-3, σ. 39, 50-52. ΛΑ 1222, 53-55. — 151-155. — 213-215. — 112-115. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 109. — σ. 111. — σ. 117. — σ. 131-133. — 116. I 17 ΛΑ 1224, 15-17. — 117-119. I 17 β ΛΑ 1228, σ. 35, σ. 37 και 38. — 120. I 19ιδ' ΛΑ 1176, 57-59 (+Mol. J2133. 7). — 121-122. K 5β ΛΑ 1210 σ. 47, 143 (+2B). — 123. K 5β ΛΑ 1211, 13. — 124-125. K 6 ΛΑ 1213, 5 και 41. — 126. K 6 ΛΑ 1213, 21. — 127-128. K 6 ΛΑ 1215, 45 και 3. — 129-130. Λ ιε' ΛΑ 1275, 2-3, σ. 6-9. — 131. M 4 ζ ΛΦ 1307 3. — 132. Ξ 1α ΛΦ 1473, 1. — 133. O 1γ ΛΦ 1376, 5. — 134. O 2 ΛΦ 1143, 2. — 135. O 2 ΛΑ 1297, 466. — 136. Π 3 ιζ' ΛΑ 1270. — 137. Π 9α ΛΑ 1269, 11. — 138. P 1 ΛΑ 1174. — 139-145. P 4 ΛΑ 1174, 118-120 σ. 132, 161. ΛΑ 1175. — ΛΑ 1174. — ΛΑ 1177, 177 (+2B). — 146-147. P 2 ιγ' ΛΑ 1235, 29-31. ΛΑ 1236, 29. — 148. P 6α ΛΑ 1242. — 149. P 12 ΛΑ 1181, 45. — 150. P 12β ΛΑ 1244, 1-2. — 151. P 16α ΛΑ 1466, 4-6. — 152. P 25γ ΛΑ 1247, 39-41. — 153. T 1η ΛΦ 476, 9-10. — 154. T 2 ιβ' ΛΑ 1290, 121. — 155. ΛΑ 1173. — 156. Ψ ΛΑ 1239, 41-42. — 157. Υ ΛΑ 1239, 57-61. — 158. Ω ΛΦ 1775, 9-11. —

123A. Ὁ λύκος και ἡ φοραδίτσα. Ἡ ἀλεπού (ἢ μιὰ γριά) ἀποκτάει μιὰ φοραδίτσα και τὴν τρέφει στὸ καλύβι της. Ὁ λύκος ἀλλάζει τὴ φωνή του και τρώει τὸ πουλαράκι. Ἡ ἐκδίκησης συν. ὅπως στὸν T. *30.

I. I 11. Χριστοδουλόπουλος 71(+*30A). — 2-3. O 1β. Hahn 2, 89 ἀρ. 85 και 2,91-93 (+*30A). —

4. Η 1α ΛΑ 1205, 23-24 (+15+2B). — 5. Η 3 ιε (+*30A+5). — 6-8. Ι 1 ΛΑ 1206, 47-48 (+122N*+*44A). — 53-55 (+*30A), ΛΑ 1208, 91-92 (+*30A). — 9-15. Ι 1 δ ΛΑ 1202, 14-17(ένωμ. με 170+*30A). — 65 (όμ.) σ. 75-77 (+15). — σ. 91-92(+*30A). — σ. 125-126(+*30A). — σ. 175-177 (+*30A). — ΛΑ 1203, 13 (+*30A). — 16-17. Ι 1 ζ' ΛΑ 1207, 23-24 (+*30A) ΛΑ 1208, 91 (+*30A). — 18. Ι 2 ΛΦ 467, 1-3 (+*30A). — 19-20. Ι 1 ιε' ΛΑ 1204, 35-38 (+5+*30A). — ΛΑ 1204, 85-88 (+41+2C). — 21. Ι 4 ε ΛΦ 386, 9-10 (+*30A). — 22. Ι 7 γ ΛΑ 1185, 1-2 (+*30A). — 23. Ι 8 α ΛΑ 1192, 133 (+41). — 24-25. Ι 9 α ΛΑ 1197, 5-7. — σ. 29-30 (+41). — 26. Ι 9 δ ΛΦ 1450, 8-10 (+*15A,+*44A). — 27-28. Ι 9 ζ' ΛΦ 1450, 4-6 (+*30A). — ΛΑ 1200, 9-10(+*30A). — 29-39. Ι 10 ΛΑ 1353, 3-4(+*30A), σ. 7, σ. 9-10 (+*30A), σ. 11-12. ΛΑ 1344 11-12 (+*30A), 23 (+*30+5), 37 (+*30A,+5). — ΛΑ 1339, 105-109. 117-119. 205-207. ΛΑ 1341, 9-11. — 40-42. Ι 10 β ΛΑ 1352, 4-5, 14-15 (+*30A+5), σ. 19-20 (+*30A). — 43. Ι 10 θ ΛΑ 1345, 13. — 44. Ι 11 ε ΛΑ 1332, 33 (+*30A). — 45. Ι 12 ι' ΛΦ 1478, 7 (+*30A). — 46-47. Ι 13 ΛΑ 1349, 5-6 (+*30A). — ΛΦ 1014, 13-18 (+41+*41A). — 48. Ι 14 α ΛΦ 1784, 4-5 (+*30A). — 49. Ι 14 α ΛΑ 1282, 53-55 (+*30). — 50. Ι 14 β ΛΦ 829, 5-6 (+*30A+5). — 51-57. Ι 16 θ ΛΑ 1220, 3-5 (+*30). — ΛΑ 1221, 101-104 (+*30A), σ. 6-7 (+*30). — ΛΑ 1222, 47-50 (+*30). — σ. 117-121 (+*30A). — σ. 185-187 (+9*30A). — σ. 194-196 (+*30A). — 58. Ι 16 ια' ΛΑ 1226, 5-6 (+*30A). — 59-63. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 35 (+*30A). σ. 139(+*30A). — σ. 141 (+*30A). — σ. 143 (+*30A). — σ. 151 (+61A+*30A+*61C). — 64. Ι 17 ΛΦ 1238, 4-8 (+41+4). — 65. Κ 6 ΛΑ 1213 σ. 9 (*30A). — 66. Ο 6 α ΛΑ 1278, 5 (+*1351D). —

123B. *Ὁ λύκος μετὴν κάπα τοῦ τσοπάνη σὸ μαντρί.* Τὸν μυρίζονται οἱ σκύλοι καὶ χυμοῦν κατεπάνω του. (Πρβλ. Halm 376, Perry 451, Wienert ET 35, ET 325, Moser - Rath ἀρ. 234.

1. Φ 2, 10. Μικρσσ. Χρον. Η' 1959 σ. 296: ὁ λύκος ποὺ ἔγινε βοσκός.

2. Ρ 12 ΛΑ 1183, 71. — 3. Ρ 18 α ΛΑ 1174, 19. — 4. Φ 13. ΚΜΣ Φάρασα 5347-5348.

***123C.** *«Ἐριφος καὶ λύκος».* Αἰσ. Halm 135, Perry 98, Hausr. 100.

1. Ι 2 Λαογρ. 4, 299 ἀρ. 6.

124. *Τὰ τρία γουρουνάκια.* Τὸ πρῶτο φιαίνει σπίτι ἀχυρένιο, τὸ δεύτερο ξύλινο, τὸ τρίτο πέτρινο. Ὁ λύκος μ' ἓνα φύσημα ρίχνει κάτω τὸ σπιτάκι τοῦ πρῶτου [Z 81], σκουπώντας μετὸ πόδι ρίχνει καὶ τοῦ δευτέρου τὸ σπι-

τάκι, τοῦ τρίτου τὸ σπιτάκι δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ρίξῃ. Ἐπιχειρεῖ νὰ μπῆ ἀπὸ τὴν καπνοδόχο [K 891 1]· πέφτει στὸ καζάνι μὲ τὸ ζεστό νερό, ζεματιέται [J 2133. 7]. BP 1, 40 κέ. Eberh. - Bor. T. 8 III.

1. Η 2 ΛΑ 1322, 19: τὰ τρία γουρουνάκια (σπίτια ἀπὸ σανίδια, ἀπὸ ξύλα, ἀπὸ πέτρες). — 2. Ι 1 δ ΛΑ 1202, 133 καὶ 145. — 3. Ι 6α ΛΦ 501, 37 ἀρ. 22. — 4-5. Ι 14α ΛΑ 1280, 65-67. ΛΑ 1281, 185 (σπίτι ἀπὸ βρώμη, ἀπὸ ἄχερο, ἀπὸ τοῦβλα). — 6. Ι 15γ ΛΑ 1230, 27 (ξύλο, καλάμια, πέτρες καὶ στὴν σκεπὴ καρφιά· ὁ λύκος κόνοντας νὰ μπῆ ἀπὸ τὴν σκεπὴ καρφώνεται). — 7. Ι 16α ΛΑ 1934, 66-68 (Ἀσπρούλης: ἀχρενίο, Μαυρούλης: ταβλαδένιο, Καφετούλης: πέτρινο. Ὁ Καφετούλης βάζει τὸ κατσαρόλι στὸ κεφάλι του, ὁ λύκος τρομάζει, πέφτει στὸ ποτάμι καὶ πνίγεται. Ὁ Καφ. γλυτώνει καὶ τ' ἀδέρφια του ἀπὸ τὴν σπηλιά τοῦ λύκου). — 8-9. Ι 16 θ ΛΑ 1221, 18 (σανίδια μὲ καρφιά στὴ σκεπὴ, βλ. ἀριθ. 6). — ΛΑ 1222, 1-3. — 10. Ι 16ιβ' ΛΑ 1227, 135 (σπίτια: ἀχερένιο, ξύλινο, τουβλένιο). — 11. Ι 17β ΛΑ 1228, 57-58 (ἀπὸ ψάθα, καλάμια, πέτρα). — 12. Κ 6 ε ΛΑ 1213, 97. — 13. Λ 1ε ΛΑ 1275, 39-41. — 14. Ξ 11γ ΛΑ 2824, 18 (Μαυρούλης ἀχερένιο, Ἀσπρούλης ξυλένιο, Καφετούλης τούβλινο). — 15. Π 7α ΛΑ 1176, 77-79 (ἀχερένιο, καλοσμένοιο, πέτρινο). — 16. Ρ 1 ΛΑ 1175, 154 (ένωμ. μὲ ΑΤ 123 Ι: ὁ λύκος δὲν γίνεται πιστευτός· πάει νὰ μπῆ ἀπὸ τὴν καμινάδα, πέφτει στὸ καζάνι μὲ τὸ ζεματιστὸ νερό [K 891. 1]). — 17. Ρ 22 ΛΑ 1183, 21. —

127B*. Ὁ τράγος κατεβαίνει στὸ πηγάδι νὰ πιῇ νερό καὶ δὲν μπορεῖ νὰ βγῇ. Ἡ ἀλεπού τοῦ λέγει: Κουτὲ τράγο, ἂν εἶχες νοῦ ὅσες τρίχες ἔχεις στὸ γένι σου, δὲν θὰ κατέβαινες στὸ πηγάδι, πρὶν σκεφθῆς πρῶτα πῶς θὰ ἀνεβῆς». (Mot. J 2136. 3).

1. Π 1ε ΛΦ 1394, 24.

***127C**. Ἡ κατσίκα βλέποντας στὸ νερό τὰ γένεια τῆς νομίζει πῶς μπορεῖ νὰ γίνῃ ἰμάμησ. Ὁ λύκος τὴν ἀρπάζει ἀπὸ τὸ πόδι καὶ λέει: ἂν σ' ἀφήσω, γίνε καὶ σεῖχουλισλάμησ.

1. U 7 Παμπούκης σ. 25 ἀρ. 8.

130. Τὰ ζῶα στὸ νυκτερινὸ κατάλυμα (γάιδαρος, σκύλος, γάτα, πετεινός) καὶ οἱ κλέφτες. Τὸ ἓνα ζῶο ἀνεβασμένο στὴ ράχη τοῦ ἄλλου. Ὅλα μαζί ξεφωνίζουν (Mot. K 335. 1. 4)· τρομάζουν τοὺς κλέφτες. Κρυμμένα σὲ διάφορα μέρη τοῦ σπιτιοῦ χυμοῦν καταπάνω σὲ κείνον ποὺ τολμᾷ νὰ εἰσχωρήσῃ στὸ κατάλυμά τους (Mot. K 1161). Πρβλ. Eberh. - Bor. T. 11, Bödker 34.

1. K 5 Λουκάτος σ. 27 ἀρ. 7: Τὰ γέριχα ζῶα κ' οἱ κλέφτες. — 2. T 2 Argenti - Rose I, 583 ἀρ. LV: Ὁ γάιδαρος, ὁ σκύλος καὶ ὁ γάτης καὶ οἱ δράκοι (παραλλ.). — 3. T 3 Μέγας II 21-23 ἀρ. 7: Οἱ μουζικάντες (ἐκ χφ. ΛΦ 1463). — 4. U 5 Ἀρχ. Πόντ. 7, 112 ἀρ. 10: (βλ. ΛΑ 179, 43 ἀρ. 16).

5. A 1 ΛΑ 1328, 41 (γάιδαρος, γάτα, σκύλος, πετεινός — κλέφτες). — 6-7. Z 2 δ ΛΑ 1257 σ. 17-18: ἡ ἀδελφότης, σ. 31: παρέα μουσικῶν). — 8-9. H 2 β ΛΑ 1216, 23 (κόκορας καὶ σκύλος ξεκινοῦν νὰ γίνουν βιολιτζήδες. Ἡ ἀλεπού, πού ζητάει ἀπὸ τὸν κόκορα νὰ κατεβῆ ἀπὸ τὸ δέντρο, τὴν παθαίνει ἀπὸ τὸν σκύλο (ὅπως στὸν T. *62A), οἱ λησται τρομάζουν). Σ. 49-50: σκυλί, κόκορας καὶ γάτα. — 10. H 3 ιγ' ΛΦ 476, 27: γάιδαρος, κόκορας, σκύλος, γάτα στὸ σπίτι τῶν ληστῶν. — 11. H 3 ιθ' ΛΑ 1209, 53 (ὄμ.). — 12. Θ 1 ιε' ΛΦ 600, 7-10: Οἱ τέσσερις φίλοι (γάιδ., γάτα., σκύλος, κόκορ. στὸ ἔρημο σπίτι, τρομάζουν τὸ νοικοκύρη καὶ τὸν κάνουν νὰ φύγῃ. Τὸ σπίτι μένει στὰ ζῶα). — 13. I 1 ΛΑ 1207, 33-35 (σκύλ., κόκ., γάιδ. — λησται). 14-15. I 1 δ' ΛΑ 1208, 41-43, 45-46 (ὄμ.). — 16. I 1 ΛΑ 1208, 79-82 (+47F.+64+34). Σύντροφοι τοῦ γαιδαροῦ: κόκορας, κριάρι, γουρούνι: οἱ λύκοι στέλνουν τὸν κολοβὸ στὸ λιβάδι νὰ δῆ τί γίνεται. Μὲ τίς φωνές τους τὸν τρομάζουν κ' οἱ λύκοι φεύγουν.

17-18. I 1 δ ΛΑ 1202, 37-40. 180-181. — 19-20. I 1 δ ΛΑ 1203, 1-3. 109-113. — 21-25. I 1 ς' ΛΑ 1206, 49-51. 79-80. 81-82. 83-84. 93-94. — 26. I 1 ζ ΛΑ 1214, 33-34. — 27. I 2. ΛΑ 1276, 3-5. — 28. I 6α. ΛΑ 1196, 37-38. — 29. I 8 ΛΑ 1189, 34-35: οἱ τέσσερις μουζικάντες. — 30-31. I 8 λα' ΛΑ 1192, 13-14. 121-122. — 32-33. I 8 λα' ΛΑ 1193, 143-4. 145-148. — 34. I 8 β ΛΑ 1190, 47-51. — 35. I 8 δ ΛΑ 1194, 29-30. — 36. I 9 ΛΑ 1198, 17-18. — 37. I 9 θ ΛΑ 564, 11-13. — 38-39. I 9 ς' ΛΑ 1200, 31-32. 39-40. — 40-41. I 10 ΛΑ 1340, 9. 19. — 42-45. I 10, ΛΑ 1342. 13-14, 15-16, 25-27, 33-35. — 46. I 10 ΛΑ 1344, 1. — 47-48. I 10 ΛΑ 1353, 1. 46-48. — 49. I 10 ΛΑ 1354, 29-30. — 50-52. I 10 θ ΛΑ 1345, 17. 37. 39. — 53. I 11 ιδ'. ΛΦ 979, 4-5. — 54. I 15 γ 35-37. — 55-57. I 16 θ ΛΑ 1221, 61. ΛΑ 1223, 167-170 (+*62A), 197. — 58-59. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 103. 115. — 60-62. I 17 β ΛΑ 1228, 43-44. 45. 97-98. — 63-64. K 5 ΛΑ 1218, 27-28. 43-44. — 65. Ξ ΛΦ 1639, 2-4. — 66. Ξ 7δ ΛΑ 2844, 78. — 67. Ξ 20 ια' ΛΑ 2982, 3. — 68. O 1 ΛΦ 991, 11-14. — 69. O 1 γ ΛΦ 1376, 7 ἀρ. 4. [B 296. N 776. K 1161]. — 69α. O 1 ιδ' ΛΑ 2453, 336-345. — 70. O 6 δ. ΛΦ 215, 1-4. (ὄμ.). — 71. Π 7α ΛΦ 880, 26-31. — 72. P 1 ΛΑ 1177, 81-82 (γάτα, ζαρκάδι, πετεινός στὴ σπηλιά τῶν ἀγρίων ζώων: ἡ γάτα μπαίνοντας ἀπὸ τὴν καμινάδα τρομάζει τ' ἀγρία ζῶα, συνέχ. Mot. K 1161). — 73. P 2 ιβ' ΛΑ 1179 σ. 35. — 74-75. P 2 ιγ' ΛΑ 1235, 5-7. 69-70. — 76. P 4 ΛΑ 1240, 1-2. — 77-79. P 11α ΛΑ 1181, 97-105. ΛΑ 1182,

21-23. 101 - 102 (παραλλ.). — 80. P 12 ΛΑ 1173, 59-60 (ἀντί κλεφτῶν ἄγρια ζῶα: λιοντάρι, ἀρκούδα, ἀλεπού). — 81. P 12 ΛΑ 1176, 51-52. — 82. P 22γ ΛΑ 1183, 23-25. — 83-84. P 25γ ΛΑ 1247, 47-48. 49-50. — 85. Σ 30 ΛΑ 1287, 25-28: ὁ λαγὸς καὶ ἡ νεολαῖα του: γάιδαρος, πετειν., γάτος, φίδι, κριάρι (παραλλ.). — 86. T. 1 ι ΛΑ 611 (ΣΠ 84) 25-27: γάιδ., γουρούνι, πετειν., δυὸ ἀρνιά, λαγός, λύκος. — 87. T 2 ιβ' ΛΑ 1290, 118. — 88. T 2 ιβ' ΛΑ 1290, 118: ὁ γάδαρος πού θέλει νὰ γίνῃ ψάλτης (γάδ., πετειν., σκύλ., γάτα πᾶνε γιὰ ψάλτες). — 89. Υ' ΛΑ 1239, 33-39. —

130B. Τὰ ζῶα (κόκορας, γάλος, γουρούνι, ἀρνί) φεύγουν ἀπὸ τὸ σπίτι γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὸ μαχαίρι. Νυχτώνονται σὲ μιὰν ἔρημη καλύβα, ὅπου βρίσκουν λύκους (ἢ ἄλλα ἄγρια ζῶα) νὰ γλεντοῦν. Μὲ διάφορους τρόπους τὰ τρομάζουν καὶ τὸ καλύβι μένει σ' αὐτοῦς. Πολλάκις προστίθενται καὶ ἐπεισόδια ἀπὸ T. 130, ὡς Mot. K 1161.

1. I 8β ΛΑ 1190, 107-113: Χριστούγεννα τῶν ζῶων (κόκορας, γάλος, ἀρνί, γάτος). Ὁ γάτος ξεφυσῶντας ἀπὸ μιὰ τρύπα τῆς σκεπῆς παίρνεται γιὰ διάβολος ἀπὸ τ' ἄγρια ζῶα (λιοντάρι, λύκο, ἀρκούδα, ἀλεπού) καὶ τὰ ἡμέρα ζῶα τρῶνε τὰ φαγιά τους. Ὅταν ξαναγυρνοῦν, ἡ γάτα γκρατσουναίει τὸ λύκο, ὁ γάλος παίρνεται γιὰ σκύλος ἀπὸ τὸ λύκο, ὁ κόκορας κουτσουλαίει τὸ λιοντάρι κ. ὁ. — 2. I 10β ΛΑ 1352, 11-13: «ἡ ἀλεπού μετὸν ζευγολάτη» (+154, +*47F.+64). Ὁ γάιδαρος, συντροφιά μετὸ γουρούνι, τὰ τραγιά, τὸν κόκορα πηγαίνουν νὰ φᾶνε τὸ παρασπόρι, δηλ. τὴ σποριὰ πού τοῦ ἔταξεν ὁ ἀφεντικός του. Ἀπὸ τὴ χαρὰ τους φωνάζουν, ὁ λύκος τρομάζει. (ἐπεισ. K 1161). — 3. I 10 ΛΑ 1353, 11 (γάιδ. κόκορ. πρόβατο, γουρούνι). — 4. I 14α ΛΑ 1280, 363 (γάιδ. γουρούνι, βόδι, κοκόρια, πάπιες πᾶνε νὰ γίνουν τσαγκάρηδες· τρομάζουν τίς ἀλεπούδες (+64+34). — 5. I 15ιγ' ΛΦ 701, 4-6 (+*47F. Ἡ συντροφιά: γάιδ., κριάρι, κότα, κόκορας· τρομάζουν τὸ λύκο (+122 J). — 6. I 16θ ΛΑ 1221, 22-24: ὁ γάιδαρος καὶ ἡ παρέα του (γουρ., προβατίνα μετὸ δυὸ ἀρνάκια, γάτα, κόκορας) πᾶνε νὰ φᾶνε τὸ παρασπόρι· ἀπὸ τὴ χαρὰ τους φωνάζουν· οἱ λύκοι στέλνουν τὸν κοφονούρη· τὸν τρομάζουν (+64+34). — 7. I 16θ ΛΑ 1222, 73-78: γάιδαρος, ἀλεπού, λύκος (+154,+*47F). — 8-9. K 6 ΛΑ 1215, 89-91. 101: τὰ Χριστούγεννα τῶν ζῶων (γάλος, ἀρνάκι, γάτα τρομάζουν λύκο, ἀλεπού, τσακάλι. — 10. O 2ι ΛΑ 1300, 3-4 (κριάρια, κόκορ., λαγός, μελίσι, γάιδ., γουρ.). — 11. O 5 ΛΑ 53, 260 ἀρ. 11: «ὁ κουτσόπετος μετὸ τὴ συντροφιά του (ἀλεπού, γομάρι, γουρ., ἀρνί) κ' οἱ λύκοι». Κοπάδι λύκων μέσα στὴν ἔρημη καλύβα· πιάνονται στὸ χορό, ὁ γάιδαρος μπροστὰ τραγουδεῖ «Ὅπως εἶν' ἐκεῖνος ἔξω / ἔτο' θὰ κάνωμε καὶ τούτους». Οἱ λύκοι ἕνας-ἕνας βγαίνουν νὰ ἰδοῦν τί εἶναι ἔξω καὶ βλέπουν τὸν πεθαμένο λύκο, πού ἡ συντροφιά εἶχε βρῆ στὸ δρόμο καὶ τὸν

κουβαλοῦσε· φεύγουν: "Ένας μόνο δὲν ἔχει σκροπὸ νὰ φύγη· ὁ γάιδ. γκαρίζει ρίχνοντας κλωτσιᾶς κι ὁ λύκος τρομάζει· ἡ νουρά του πιάνεται στὴν πόρτα, ξεφεύγει κουτσονούρης· διηγιέται στοὺς ἄλλους: ὁ ἓνας (πετεινὸς) ἀνέβηκε στὸ ξύλο κ' ἔλεγε: ἐδῶ θὰ τὸν κρεμάσωμε», ὁ ἄλλος (γουρούνι) ἔσκαψε τὴ γῆ κ' ἔλεγε: «ἐδῶ θὰ τὸν θάψωμε», +64.— 12. P 3 α ΛΑ 1233, 3-4 (γάιδ. πρόβατο, λαγός, πετεινὸς - λύκοι). — 13. P 4 ΛΑ 1240, 5-6 (λύκος, γάτα, κόκορ., κριάρι, γάιδ. τρομάζουν τοὺς λύκους καὶ τοὺς μένει ὁ μύλος). — 14. P 12β ΛΑ 1244, 13: κόκ. γάιδ. — λύκοι. — 15. Υ ΛΑ 1239, 127-130. σκύλος καὶ γάτα τρομάζουν τὴν συντροφιά τῶν ζώων: ἀρκούδα, ἄλεπού, γουρούνι καὶ τοὺς μένει τὸ σπίτι.— 16. ΛΑ 1α, ΙΑ 809, 21-25: γάιδαρος καὶ χοῖρος φεύγουν, γιατί τ' ἀφεντικὸ τοὺς ἀφίνει νηστικούς, πᾶνε στὸ δάσος καὶ τρῶνε βαλανίδια. Μὲ τὸ γκάρισμα τοῦ γαιδάρου (εἶναι ἀνοιξιά!) παρρουσιάζεται ὁ λύκος, θέλει νὰ τοὺς φάη· πρῶτο στὴ σειρά τὸ γουρούνι· ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο νὰ τοῦ κόψη πρῶτα τὴ γλῶσσα, τὸ γουρούνι τὸν δαγκάνει, κι ὁ γάιδαρος τὸν κλωτσάει. Ὁ γάιδ. ὑπόσχεται νὰ μὴ ξαναγκαρίζη.

130C. Ζῶα στὴ συντροφιά ἐνὸς ἀνθρώπου. Γάιδαρος, γίδα, σκύλος, γάτα φεύγουν γιὰ νὰ βροῦν καλύτερη τύχη — στὸ σπίτι ἐνὸς γέρου καὶ μιᾶς γριάς· ὑπόσχονται νὰ τοὺς δουλεύουν .

1. I 8 ΛΑ 1189, 35 (ὁ γάιδ. ρίχνει τὸν γέρο στὸν γκρεμό, ὁ σκύλος δαγκώνει τὴ γριά). — 2. I 8 ΛΑ 1325, 9-10 (κλέφτες πᾶνε νὰ κλέψουν τίς κότες, τὰ ζῶα τοὺς τρομάζουν· ὁ γέρος τὰ κρατάει στὸ σπίτι του). — 3. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 167. — 4. P 1 ΛΑ 1174, 155-8. —

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ

150. Ἡ συμβουλή τοῦ ψαριοῦ. "Ένας ψαρᾶς πιάνει στὴ σειρά τρία ψαράκια· τὰ ρίχνει πίσω στὴ θάλασσα μὲ τὴ συμφωνία, ἅμα μεγαλώσουν κι ἀκούσουν τ' ὄνομά τους (Νοῦς τὸ ἓνα, Γνώση τὸ ἄλλο Σουβλι τὸ τρίτο) νὰ ξανάρθουν. Μετὰ καιρὸν τὰ καλεῖ μὲ τ' ὄνομά τους. Ἡ ἀπόκριση ἀπ' τὰ βαθιὰ τῶν δύο πρῶτων: "Αν εἶχες νοῦ (γνώση) δὲν θὰ μ' ἀπόλαες! τοῦ τρίτου: Στὸν κ. νὰ μπῆ! Βλ. BP III 230, IV 149 σημ. 2. Μέγας II ἀρ. 13. Eberh - Bor. ἀρ. 55. Bödker 720.

1. K 6 ις' Λαογρ. 11, 495 ἀρ. 32: Ὁ ἄσκεφτος ψαρᾶς (Νοῦς, Μυαλό, Σουγλί). — 2. Λ 7 Ρήγας 2, 168 ἀρ. 38 (Καρφί, Μυαλό, Νοῦς). — 3. M 4α Μέγα Παραμ. II ἀρ. 13: Τὸ παιδὶ καὶ τὸ ψαράκι (Νοῦς, Γνώση, Σουβλι). — 4. N 1 Λαογρ. 16. 190 ἀρ. 30: Τὸ Κουτρουλό (Νοῦς, Γνώση, Σουβλι). —

5. N 11 Μιχ.-Νουαρ ΛΣ, 1, 270: 'Ο ψαρᾶς (Νοῦς, 'Ανανοῦς, Σουβλί). — 6. Ξ Φραγκάκι, Συμβολή σελ. 95: Τὸ σουβλί. — 7. Ξ 7ε Προμηθεὺς ὁ Πυρφ. 7 (1931) ἀρ. 146 σ. 7 (Γνώση, Νοῦς). — 8. Ξ 20γ Λιουδάκη II 30-31 (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 9. Υ 7 'Αρχ. Πόντ. 11, 62-63 ἀρ. 4 (Νοῦς). — 10. Υ 7 Παμπούκης 43 ἀρ. 19. — 11. Ψ 1. 'Επιφανίου - Πετράκη 4: 'Ο ψαρᾶς καὶ τὰ τρία ψαράκια (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί) — 12. Ιε 1 ΛΑ 1185, 10-11: Τὰ τρία ψαράκια (Νοῦς, Γνώση, Χαρά). — 13. Ι 8λα', ΛΑ 1192, 91. 'Ο κουτὸς ψαρᾶς (Γνώση, Νοῦς). — 14. Κ 6 ιβ' ΛΑ 1213, 61 (Νοῦς). — 15. Μ 2 ΛΑ 1396, 23-25 ἀρ. 12 (Νοῦς, Γνώση, Σούβλα). — 16. Μ 12 ΛΑ 2304, 279-280 (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 17. Ν 2 ΛΑ 2279, 423 (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 18. Ξ 2 ΛΦ 1398, 5-6 (Νοῦς, Γνώση). — 19. Ο 5 ΛΑ 53 σ. 279 ἀρ. 26: 'Ο ψαρᾶς καὶ τὰ ψάρια (Γνώση, Μάτι). — 20. Σ 19 ΛΑ 149 σ. 25: Τοῦ ψάρ'.

151. 'Ο ἄνθρωπος ἐξαπατᾷ τὸ λιοντάρι· τὸ βάζει νὰ χώση τὰ μπροστινά του πόδια στὴ σκιμαῖδα τοῦ δένδρου (Mot K 1111. Ο. 1, σὰν ἐπεισ. στὸ τέλος τοῦ T 157). Πρβλ. T. 38.

1. Σ 8 Λαογρ. 5, 395: Κάτα, λεοντάρ καὶ ἄνθρωπος (+157) = Μέγας, II ἀρ. 2. V ἀρ. 11 = Λουκάτος σελ. 28 ἀρ. 8. — 2. T 3 Σταματιάδης, 5, 573 ἀρ. 12 (+157). — 3. Υ ΚΠ Σύλλ. 14, 291 ἀρ. 6(+157). — 4. Η 1α ΛΑ 1205, 59: τὸ περήφανο λιοντάρ' κι ὁ ἄνθρωπος. — 5. Ι 1 δ ΛΑ 1202, 118: τὸ συνέδριο τῶν ζώων. — 6. Ρ. ΛΑ 2761, 284-286. — 7. Ρ 2 ιβ' ΛΑ 1179, 29. — 8. Ρ 22 ΛΑ 1183, 43-45: ἡ γάτα καὶ τὸ λιοντάρι.

***151A.** 'Ο ζευγολάτης, τὸ λιοντάρι, ἡ ἄλεπού κ' ἡ μυῖγα.

Τὸ λιοντάρι θέλει νὰ παλέψῃ μὲ τὸν ζευγολάτη κι αὐτὸς καταφέρνει νὰ τὸ δέσῃ μὲ τὶς ἀλυσίδες ἀπὸ τ' ἄλετρι ὅσο νὰ πάῃ δῆθεν νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸ σπίτι του τὴ δύναμή του (ἢ τὰ ἐργαλεῖα γιὰ νὰ παλέψουν). Ξυλοφορτώνει τὸ λιοντάρι. Τὰ ἴδια παθαίνει κ' ἡ ἄλεπού· ὁ ζευγολάτης τὴν γδέρνει. 'Η μυῖγα θέλει νὰ ἐκδικηθῇ: χώνεται στὰ μάτια καὶ στ' αὐτιά τῶν βοδιῶν καὶ τὸ ζευγάρισμα σταματάει. 'Ο ζευγολάτης τὴν πιάνει καὶ τῆς χώνει ἓνα ἀγκάθι στὸν πεινό. Πρβλ. Αἰσ. Halm 234: Κώνωψ καὶ λέων. Perry 255, Hausr. 267.

1. Λ 5 Πέρδικα 2, 122: τί θηρίο εἶναι ὁ ἄνθρωπος = Λουκάτος σ. 13 ἀρ. 12. — 2. Ω 3 ε Κυπρ. Σπ. 23 (1959) Παράρτ. 12 ἀρ. 10: 'Ο ζευκαλάτης, τὸ λιοντάριν, ὁ ἄλουπος τζ' ἡ μούγια. — 3. Β 1. ΛΦ 236, 27 (ἀντὶ μύγιας: τζιτζικας).

154. Ζευγᾶς, λύκος και ἄλεπού:

I. *Νὰ σὲ φάῃ ὁ λύκος*, λέει ὁ ζευγᾶς ἀγανακτημένος στὸ βόδι του, κ' εὐθύς παρουσιάζεται ὁ λύκος και ζητάει αὐτὸ πού τοῦ ἔταξε [C 25].

II. Ὁ ζευγᾶς τάζει στὴν ἄλεπού ὄρνιθες, ἀν τοῦ γλυτώσῃ τὸ βόδι. Ἡ ἄλεπού τοῦ λέει, νὰ χῶσῃ τὸ κούτσυρο (τὸ λύκο, τὴν ἀρκούδα) στὸ σακκί, και ἔτσι ὁ ζευγᾶς τὸν σκοτώνει.

III. Ὁ ζευγᾶς πάει νὰ φέρῃ τίς ὄρνιθες, και ἀντίς ὄρνιθες φέρνει μιὰ σκύλα με τὰ σκυλάκια της στὸ σακκί [K 235.1]. Ἡ σκύλα κυνηγάει τὴν ἄλεπού ὡς τὴ φωλιά της.

IV. Ἐδῶ ἡ ἄλεπού συνομιλεῖ με τὰ μέλη τοῦ σώματός της: κατηγορεῖ τὸ κεφάλι της πού γλύτωσε τὸ βόδι, ἐπαινεῖ τὰ πόδια της πού τὴν γλύτωσαν ἀπὸ τὴ σκύλα ἢ μονολογεῖ: ὁ πατέρας μου κριτῆς δὲν ἦταν· τί ἤθελα ἐγὼ νὰ κάνω κρίση; (J 2351. 1.). Τὸ ἐπεισ. με τὴν ἀμοιβὴ τῆς ἄλεπούς (III και IV) συχνὰ σὰν συνέχ. και στὸν T. 155. Συχνὰ ἡ ἄλεπού γιὰ ἐκδίκηση κλέβει τὰ ζυγόλουρα τοῦ ζευγᾶ και ὁ γάιδαρος τοῦ τὰ φέρνει πίσω, ὅπως στὸν T. *47C,. Πρβλ. Αἰσ. Halm 275, Hausr. 163, Perry 158. Βλ. BP I 518 σημ. 1 και III 361 κέ. Moser - Rath ἀρ. 30, Eberh. - Bor. T. 39 (3 - 4).

1. I Πελοπ. Ἐστία 1(1953) 19 ἀρ. 3: Ζευγᾶς και ἄλεπού. — 2. I 11 Χριστοδουλόπουλος σ. 83 (III, IV ἔνωμ. με T 155). — 3. Λ 5 Πέρδικα II 108 ἀρ. 3: Τὸ φίδι, ὁ ἄνθρωπος τσ' ἡ γι-ἄλεπού (II, III, ἔνωμ. με T. 155) = Λουκάτος σ. 14 ἀρ. 13. —

4. Ξ 5α Κρητ. Ἐστ. 6(1954) σ. 25 ἀρ. 50: Ἡ καλογιαννού, ὁ τρουλίτης και ὁ σκύλος (ἀντὶ ἄλεπούς: νυφίτσα). Στὴν ἀρχὴ T. 9B, ὅπου βλ. περίληψιν. Ἐδῶ μόνον ἡ συνομιλία με τὰ μέλη της (IV). — 5. O 1β Hahn 2, 106 ἀρ. 94: Ἡ ἀρκούδα, ὁ ζευγίτης κ' ἡ ἄλεπού (Ἡ ἀρκούδα φοβερίζει τὸ ζευγίτη, γιὰτὶ μαρτύρησε πὼς ὁ λαγὸς φίλησε τὴν ἀρκούδα· ἀντὶ ὄρνιθες: δυὸ λαγωνικά στὸ σακκί). — 6. P 16. Μηλιόπουλος, Ὁ κότσυφας σ. 46: Ἡ ἀλούπα και οὐ πάππους (III, IV: τὸ κεφάλι θέλει τσάκισμα, τὰ ποδάρια με γλύτωσαν). — 7. Υ 6. Ἀρχ. Πόντ. 18, 285 ἀρ. 1: παπᾶς, ἀρκούδα και ἄλεπού (παρὰλλ.). — 8. AA 2γ Taibbi - Car. 127 ἀρ. 20: Ἡ γυναῖκα και ὁ λύκος. — 9. AA 2γ Taibbi - Car. 396 ἀρ. 2: ὁ λύκος και ὁ μασσάρο (= χωρικός). — 10. Ἀδ. τ. Αἰνεία, Παραμ. 1-4 ἔνωμ με *47C,. Ἡ ἄλεπού γιὰ ἐκδίκηση κλέβει τὰ ζυγόλουρα τοῦ γεωργοῦ· ὁ γάιδαρος τοῦ τὰ φέρνει πίσω. — 11. Ἀδ. τ. Νέα Παραμύθια, σ. 26-32 (+ 545B).

12. A 1 ΛΦ 1045, 6-7 (+33). — 13. Γ 2 ΛΑ 1272, 3-4 (+*47C). — 14. Η 2γ ΛΑ 1216. — 15. Η 20 ΛΑ 1320, 22. — 16. Η 3γ ΛΑ 766, 27 ἀρ. 8 (λύκος νὰ σὲ φάῃ). — 17. Η 3β ΛΑ 978, 1-2 (ἀντὶ λύκου φίδι). — 18. Η 2ι ΛΦ

- 1816, 11-13 (+*47C₁). — 19. Η 3ιε' ΛΦ 1562, 14-16. — 20. Η 3ιε' ΛΦ 1562, 14-16. — 21. Ι 1 ΛΑ 1208, 29-30 (+*47F). — 22-24. Ι 1 ΛΑ 1206, 129, 131, 141 (+*47C₁). — 25. Ι 1δ ΛΑ 1203, 117-119 «'Η άλεπού». — 26. Ι 1ι ΛΑ 1207, 89-90 (+*47C₁). — 27. Ι2ιε' ΛΑ 1204, 113-114 (+*47C₁). — 28 Ι 6α ΛΦ 1357 άρ. 6 (+*47C₁). — 29. Ι 7 ΛΑ 2268, σ. 1163-66: «'Ο παπᾶς, ό λύκος και ή άλεπού» (+*47C₁, 122J). — 30. Ι 7ε ΛΑ 1185, 33-34. — 31. Ι 7η ΛΦ 644, 4-5. — 32-33. Ι 8 ΛΑ 1325, 45 και 79 (+*47C₁). — 34. Ι 8α ΛΑ 1192, 135 (ό μονόλογος: νά! κεφάλι, πού γλύτωσες τó βόιδι, ό ποδαράκια, πού με γλυτώσατε!). — 35. Ι 8α ΛΑ 1193, 157 (όμ). — 36. Ι 8 θ ΛΦ 655, 14. — 37. Ι 8ια' ΛΑ 1195, 43. — 38. Ι 8κε' ΛΑ 1232, 10-12 (+*47C₁). — 39. Ι 9α ΛΑ 1197, 33. — 40. Ι 9γ ΛΑ 560 (ΣΠ 33) 14-16 (+*47C₁). — 41. Ι 10 ΛΑ 1340, 49. — 42-43. Ι 10 ΛΑ 1341, 27 και 42. — 44. Ι 10 ΛΑ 1342, 21. (+*47C₁). — 45-46. Ι 10 ΛΑ 1344, 5 και 25 (+*47C₁). — 47-50. Ι 10 ΛΑ 1339, 61-63 (+*47C₁), 89-91, 137-141 (+*47C₁) 173-177 (+*47F). — 51-52. Ι 10 ΛΑ 1340, 21-22 (+*47C₁), 47. — 53-55. Ι 10 ΛΑ 1350, 15-16 (+*47F), 17 (+*47C₁) 19 (+*47C₁). — 56. Ι 10 ΛΑ 1351, 39-40. — 57-58. Ι 10 ΛΑ 1352, 11-13 (+*47F, 130B, 64), 17-18 (*+47C₁). — 59. Ι 10 ΛΑ 1353, 14. — 60. Ι 11ιγ' ΛΑ 1332, 23-24. — 61-62. Ι 13 ΛΑ 1348, 1-2 (+*47C₁) 21 (+*47C₁). — 63. Ι 13β ΛΦ 1350, 13-15 (+*47C₁). — 64. Ι 14α ΛΑ 1280, 1-4 (+*47C₁). — 65-66. Ι 14α ΛΑ 1281, 323-325, 381-384. — 67-68. Ι 14α ΛΑ 1283, 127-128, 138-139. — 69. Ι 15 ζ' ΛΑ 1159 B, 98: 'Ο ζευγολάτης (+*47C₁). — 70. Ι 16 ΛΦ 1057, 7-8. — 71. Ι 16 ΛΦ 707, 1-4 άρ. 1: Ζευγᾶς και άλεπού. — 72. Ι 16 ΛΦ 829, 26-28: Τό μαύρο κούτσουρο (+*47C₁). — 73. Ι 16ε ΛΦ 1093, 7 (+*30A, *47C₁). — 74. Ι 17 ζ' ΛΦ 1707, 15-18. — 75. Ι 16 θ ΛΑ 1220, 7-9. — 76. Ι 16 θ ΛΑ 1222, 73-78 (+*47C₁, +130B). — 77. Ι 16 ια' ΛΑ 1225, 19-20 (+*47C₁). — 78. Ι 16ιβ' ΛΑ 1227, 201. — 79. Ι 17 ΛΦ 1238, 3. — 80-81. Ι 17β ΛΑ 1228, 81-82, 91-92 (+*47C₁). — 82. Ι 18ε ΛΑ 1225, 31-32 (+*47C₁). — 83. Ι 20α ΛΑ 536 (ΣΠ 9) 41-44 (ό λύκος για μαύρο κούτσουρο μέσα στο σακκί κρεμασμένος στην άγριαπιδιά, καίγεται. — 84. Ι 20α ΛΑ 1279, 23-24. — 85. Ι 19ιζ' ΛΦ 1873, 3. — 86-87. Λ 1ε ΛΑ 1275, 19, 57-58. — 88. Λ 4γ ΛΦ 377, 1-3 άρ. 2(+5). — 89. Ο 4δ ΛΦ 730, 2-3 (+*47C₁). — 90. Ο 15β. ΛΑ 2277 Γ' 81-82 (+*47C₁). — 91. Π 3 ΛΑ 2301, 324-326. — 92. Π 3 ΛΦ 794, 3 άρ. 2. — 93. Π 7 ΛΑ 628 (ΣΠ 101), 33. — 94. Ρ ΛΑ 454, 111 (άντι λύκου άρκούδα). — 95. Ρ 4 ΛΑ 1175, 7-8. — 96. Ρ 6α ΛΑ 1173, 39-40. — 97. Ρ 12β ΛΑ 1244, 9-10. — 98. Ρ 25ε ΛΑ 1248, 51-52. — 99. Τ 1 ΛΑ 605, 1-6 (+*47C₁). — 100. Χ 5 ΛΑ 1246, 9. — 101. Ψ 1 ΛΦ 642, 1-4: 'Ο παπᾶς ό ζευγᾶς (+*47C₁). — 102. 'Αδ. τ. Λουκόπουλος, Νέα Έλλ. Μυθολ. σ. 24-26.

***154A.** *Τὰ χρυσὰ κόλλυβα τῆς ἀλεπούς.*

Ἡ ἀλεπούς (ὁ γάτος) κάμνει τὴν ψόφια. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ τῆς εἶχε τάξει ἀπὸ εὐγνωμοσύνη νὰ τῆς κάνη χρυσὰ κόλλυβα (ἢ νὰ τὴν βαλσαμώσῃ καὶ νὰ τὴν βάλῃ σὲ χρυσὸ κλουβί, σὰν πεθάνῃ), τὴν πετάει ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο. Οἱ σκύλοι ὀρμοῦν νὰ τὴν ξεσκίσουν. — Σὰν τελικὸ ἔπεισ. στὸν Τ. 545B.

1. M 3 Roussel, ἀρ. 33 καὶ 34: Ὁ ἄρχοντας Καραβᾶς.— 2. N 1. Λαογρ. 15, 306 ἀρ. 3: Τὸ Μαριάτσι (ἐνωμ. μὲ 898*, ὅπου πετεινὸς ἀντὶ ἀλεπούς). — 3. Ψ 7 Μικρασ. Χρον. 4 (1948)250.— 4. Ἀδ. τ. Νέα Παραμύθια σ. 26: Ἡ ἀλεπούς μὲ τὰ χρυσὰ κόλλυβα. —

5. Z 28 ΛΑ 1256, 48: Ὁ Τριανταμπέλης. — 6. I 6 θ ΛΦ 920, 13: Ὁ ἀρχοντοκαραβᾶς (ὑπόσχεσις στὸ γάτο, ἅμα πεθάνῃ, νὰ τὸν βαλσαμώσῃ καὶ νὰ τὸν βάλῃ σὲ χρυσὸ κλουβί). — 7. I 8 ΛΑ 1186, 149. — 8. I 9. ΛΑ 561 (ΣΠ. 34)39: Ὁ Γιάννης Ξάμπελας.— 9. I 14α ΛΑ 1281, 7: Ὁ Τριτσάμπης ἀθετεῖ τὴν ὑπόσχεσή του, νὰ τὴν βάλῃ, ὅταν πεθάνῃ, σὲ χρυσὸ κλουβί. — 10. I 14 δ ΛΦ 162, 1-3: Ὁ Τριτσάμπης. — 11. I 20β ΛΦ 87, 9. —

12. K 6. ΛΑ 1215, 9-12: Ἱστορία μιᾶς γάτας. — 13. Λ 2β ΛΑ 579 (ΣΠ. 52) 5-12. — 14. M 1 ΛΑ 3019, 24: Ὁ Γιάννης ὁ Πεντάμπελος. — 15. M 2 ΛΑ 1396, 375-379 ἀρ. 98: Ὁ Σὸρ Μπελόν'ς. — 16. M 2 ΛΑ 1396, σ. 367-374, ἀρ. 97: Σόρα Μπελόνας. — 17. M 6α ΛΑ 1684 Β', 75-79: Ὁ Σουβλάκης. — 18. M 8 ΛΑ 2299, 14-17 (ὑπόσχεση γιὰ χρυσὸ κιβούρι). — 19. N 6. ΛΑ 178, 55. — 20. N 11γ ΛΑ 2299, 22-24: ἡ ἀλεπούς καὶ ὁ μυλωνᾶς. — 21. Ξ 28 ΛΦ 1572, 2-6: Ὁ Πενταμπελάς (κρυστάλλινη κάσα). — 22. O 8 ΛΑ 1263, 19 (ἀσημένια κουλλούρια). — 23. P 11ε ΛΑ 1182, 83. — 24. P 16 ΛΑ 1316, 476. — 25. P 22α. ΛΑ 2762, 108. Σ 1 ΛΦ 610, 7-11. — 26. Σ 26 ΛΑ 2404, 15-16 (ὁ ὄρος τῆς ἀλεπούς, ἅμα πεθάνῃ, νὰ τὴν διαβάσῃ ὁ ἱμάμης). — 27. T 1 θ ΛΑ 609 (ΣΠ 82) 6-13. — 28. T 1 ΛΑ 1289, 108: ὁ μυλωνᾶς κ' ἡ ἀλεπούς. — 29. T 1ιε' ΛΑ 1288, 77 (ὄμ). — 30. T 1 ιβ' ΛΑ 1146A, 94. T 1 ιζ' ΛΦ 247, 5: ὁ Πεντοκληματῆς (ἡ ἀλεπούς ζητᾷ βασιλικὸ γιαντρός, πατριάρχη, ἀσημένια κάσα). — 31. Y 10β ΚΜΣ, Κρώμνη 48, 1-7. — 32. Ψ 1 ΛΦ 1411, 1-3: Ὁ Μονοπάπουτσος κ' ἡ ἀλπουδίτσα. — 33. Ω ΛΦ 211, 1-3: Ὁ τσαγκάρης. — 34. Ω 4β. ΛΦ 1480, 13-16. — 35. Ω 14α ΛΦ 1290, 3-4. — 36. Ω 16α ΛΦ 1797, 3-8: Ὁ τσαγκάρης.

155. *Ἡ ἀχαριστία (ἢ φίδι, ἄνθρωπος καὶ ἀλεπούς).*

Ἐνας ἄνθρωπος γλυτώνει τὸ φίδι ἀπὸ τὴ φωτιά κι αὐτὸ τυλίγεται στὸ λαιμό του καὶ θέλει νὰ τὸν πνίξῃ: «τὸ καλὸ πληρώνεται μὲ κακὸ» [W 154. 2. 1]. Πᾶνε νὰ κριθοῦν στὰ πρόβατα, στὸ βόδι, στὸ γαϊδούρι, στὴν ἀλεπούς· ὁ ἄνθρωπος μὲ νοήματα τῆς τάξει κλῶσσα μὲ τὰ πουλάκια. Ἡ ἀλεπούς, γιὰ νὰ

τούς κρίνη, ζητάει πρώτα νὰ ξεκαβαλλικέψη τὸ φίδι (ἢ νὰ ξετυλιχτῆ ἀπ' τὸ λαϊμὸ τοῦ ἀνθρώπου) καὶ νὰ μπῆ στὸ σακκί. Ὁ ἄνθρωπος τώρα τὸ σκοτώνει. Ἀκολουθεῖ τὸ ἔπεισ. τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἀλεπούς, ὅπως στὸν Τ. 154 III, IV. Πρβλ. Αἰσ. Halm 97, Hausr. 62. Wienert ET 293. Βλ. BP II 420. Moser - Rath ἀρ. 126 Eberh. - Bor. 48. Κείμενα καὶ σημειώσεις: Μέγας I ἀρ. 5, III ἀρ. 5, σ. 310, IV ἀρ. 18, V ἀρ. 10 σ. 214. Πολίτης, Λαογρ. 2 (1910) 161 κέ. Dawkins, MGF ἀρ. 3 σ. 9.

1. Δ 2. Κούτρας, σ. 3-7 ἀρ. 1 (κριταί: βόιδι, γάιδαρος, ἄλογο, ἀλεπού). —
2. I Λελέκου, Ἐπιδόρπ. Α' 19-22 (βόιδι, ἀλεπού). — 3. I 11. Χριστοδουλόπουλος, σ. 83: Ὁ γεωργὸς καὶ τὸ φίδι. — 4. Λ 5. Πέρδικα II 108-9 ἀρ. 3: Τὸ φίδι, ὁ ἄνθρωπος κ' ἡ ἀλεπού (βόιδι, γάιδαρος, ἀλεπού) = Λουκάτος σ. 14 ἀρ. 13. — 5. O 2ζ Hahn 2, 95 ἀρ. 87 = Ρίο, σ. 56 ἀρ. 18: Ὁ ζευγίτης, τὸ φίδι κ' ἡ ἀλεπού (κριταί: τὸ ἄλογο, τὸ μουλάρι κ' ἡ ἀλεπού). — 6. Σ 16β Θρακικά 17, 108-9 ἀρ. 44 (γάιδαρος, ἄλογο, ἀλεπού). — 7. Τ 1γ Μέγας, I, 23-26 ἀρ. 5 (ΛΑ 25, 210: ἡ ἀχαριστία) — 8. Υ Σάβ. Ἰωαννίδης σ. 266 = Ἄρχ. Πόντ. 14, 37-41 (γλυτώνοντας τὸ φίδι ἀπὸ τῆ φωτιά ὁ ἄνθρωπος τὸ βάζει στὸ δισάκι του· ἡ ἀλεπού ζητάει νὰ ξαναμπῆ στὸ δισάκι. . .). —
9. Υ Λαογρ. 9, 254. — 10. Φ 2δ Dawkins MG in AM 335 ἀρ. 3 (κριταί: καμήλα, βουβάλι, ἀλεπού). — 11. Φ 2ια' Dawkins αὐτ. 429 ἀρ. 3 (κριταί: τὸ ποτάμι, τὸ βόδι, ἡ ἀλεπού). — 12. Ψ 1 Ἐπιφανίου - Πετράκη, 4 σ. 117: Τὸ ἀναμικρολίχι (παραλλ.). — 13. Ω 18 Κυπρ. Σπ. 13, παράρτ. σ. κδ'-κε' ἀρ. 10 (Κληρίδης). — 14. Ω 1ι Κυπρ. Σπ. 32, σ. 207 ἀρ. 5. — 15. Ω 3γ Κυπρ. Σπ. 13 παράρτ. κβ'-κγ' ἀρ. 9. — 16. ΑΑ 1 Morosi σ. 75-76 ἀρ. 4 = Legrand, Collect. I ἀρ. 14 καὶ Recueil 187 (κριταί: ἓνα λαγωνικό, ἓνα ἄλογο κ' ἡ ἀλεπού). — 17. Ἄδ. τ. Αἰνεία, Παραμ. 1-4: ἡ ἀλεπού κριτής. — 18. Ἄδ. τ. Schmidt, Märchen σ. 3 σημ. 1 (ἄλογο, γάιδαρος, βόιδι, ἀλεπού). — 19. Ἄδ. τ. Λέριος 27-28 ἀρ. 9. —
20. Α 1 ΛΑ 1174, 61-62: ὁ κυνηγὸς, ἡ ἀλεπού καὶ τὸ φίδι. — 21. Α 5 ΛΑ 672, 210-214, 42: Τὸ δικαστήριον τοῦ ἀνθρώπου (Κριταί: βόιδι, γαϊδούρι). — 22. Β 1γ ΛΑ 1273, 183-5: ἡ ἀχαριστία. — 23. Ε 2γ ΛΦ 1126, 27-30. — 24. Η 1α ΛΑ 1205, 81-82. — 25-28. Η 2β ΛΑ 1216, 55-56. 79. 137-138. 167-168. — 29. Η 3γ ΛΑ 766, 4. — 30. Θ 1ια' ΛΑ 1254, 21-22. — 31. Ι 1 ΛΑ 1208, 85. — 32-33. Ι 18 ΛΑ 1202, 30-31. 104. — 34-35. Ι 1ς' ΛΑ 1206, 153 καὶ 155-6 (ἀντὶ φιδιοῦ λύκος μέσ' στῆ φάκα). Κριταί: κατσίκια, πεῦκος, ἀλεπού. Ἡ ἀλεπού στὸ λύκο: γιὰ δεῖξε μας πῶς σ' ἔπιασε τὸ σίδηρο. — 34. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 43-44(+*47F). — 35. Ι 7α ΛΑ 1206, 157. — 36. Ι 8 ΛΑ 1186, 132. — 37. Ι 8 ΛΑ 1189, 70: Ὁ γεωργὸς καὶ τὸ παγωμένο φίδι (παραλλ.). — 38. Ι 8α ΛΑ 1193, 23. — 39. Ι 8δ ΛΑ 1194, 73-74: Ὁ ἄνθρωπος, τὸ λιοντάρι κ' ἡ ἀλεπού (ἀντὶ φιδιοῦ: λιοντάρι). — 40. Ι 8η

ΛΦ 588, 1-2: ὁ φίδαρως. — 41. I 9 ΛΦ 1090, 5-7. — 42. I 9α ΛΑ 1197, 27-28. — 43. I 9ε ΛΦ 1537, 1 (ἀντὶ φιδιοῦ λύκος). — 44. I 9ια' ΛΑ 1185, 5-8 (στὸ τέλος μονόλογος τῆς ἀλεπούς μετὰ τὰ μέλη τοῦ σώματός της). — 45. I 11ιβ' ΛΦ 1196, 1-3. — 46. I 10 ΛΑ 1339, 113-115. — 47. I 10 ΛΑ 1340, 7. — 48. I 10 ΛΑ 1341, 1-2. — 49. I 10 ΛΑ 1353, 35. — 50. I 10 ΛΑ 1354, 22-23. — 51. I 10θ ΛΑ 1277, 115. — 52. I 10θ ΛΑ 1345, 22-23. — 53. I 11ε ΛΑ 1332, 29. — 54. I 19ιδ' ΛΦ 979, 6-7. — 55. I 13 ΛΑ 1348, 27. — 56. I 13 ΛΑ 1349, 3 (ὁ ἄνθρ. σώζει τὸ φίδι ἀπὸ τὰ παιδιὰ καὶ τὸ μεγαλώνει μέσα σὲ πιθάρι· γίνεται δράκος καὶ θέλει νὰ τὸν φάῃ· ἡ ἀλεπού καταφέρνει τὸ δράκο νὰ μπῆ στὸ πιθάρι, νὰ ἰδῇ ἂν χωράῃ). — 57. I 13α ΛΦ 1522, 21. — 58-59. I 14α ΛΑ 1281, 327. 393. — 60. I 14α ΛΑ 1280, 369-371. — 61. I 15η ΛΑ 1378, 29. — 62. I 16 ΛΦ 1731, 1-2. — 63. I 16η ΛΑ 1176, 43 (ἀντὶ φιδιοῦ: λιοντάρι στὸ δόκανο). — 64. I 16η ΛΑ 1223, 217-219. — 65. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 41. — 66. I 17 ΛΑ 623 (ΣΠ 96) 1-4. ('Ο ἄνθρ. περνάει τὸ φίδι ἀπὸ τὸ ποτάμι κ' ἐκεῖνο τοῦ δίνει τρεῖς φορές φλουριά· τὴν τρίτη φορὰ ὁ ἄνθρ. ἐπιχειρεῖ νὰ τὸ σκοτώσῃ καὶ βάζει φωτιά στὴ φωλιά του (Πρβλ. ΑΤ 285 D). Τὸ φίδι παρακαλεῖ ἕνα διαβάτη νὰ τοῦ ρίξῃ ἕνα κλαδὶ γιὰ νὰ γλυτώσῃ καὶ σὰν γλύτωσε τυλίγεται στὸ λαιμό του. Κριταί: ἕνα ἄλογο, τὸ ποτάμι, ἡ ἀλεπού. Ἐντὶ κοτόπουλα γιὰ δῶρο ὁ ἄνθρωπος τῆς πάει τὸν κυνηγὸ). — 67. I 7ε ΛΑ 1185, 33. — 68. I 17α ΛΦ 1005, 1-3. — 69. I 17β ΛΑ 1228, 93. — 70. I 18 ΛΑ 2328, 27. — 71. I 18ε ΛΑ 1225, 7-8. — 72. I 20α ΛΑ 536 (ΣΠ 9) 36-40. — 73. I 20α ΛΑ 1279, 25. — 74-78. K 5 ΛΑ 1218, 15. 25. 51. 83. 89. — 79-80. K 5β ΛΑ 1211, 21. 37 (ἀντὶ φιδιοῦ: λύκος στὸ δόκανο. Κριταί: πετεινός, ἐλιά). — 81. K 6 ΛΑ 1213, 131. — 82. Λ 48 ΛΦ 1038, 1. — 83. M 1 ΛΦ 164, 1-4 ('Ο μονόλογος τῆς ἀλεπούς: ἔτσι πληρώνει ὁ κόσμος). — 84. N 4 ΛΦ 429, 1-5. — 85. N 4ε ΛΑ 1622, 3-4. — 86. N 10 ζ' ΛΦ 107, 71-77. — 87. Ξ ΛΦ 1639, 1-2. — 88. Ξ 2ε ΛΑ 2828, 54-58. — 89. Ξ 12 ΛΦ 512, 9-12. — 90. Ξ 19β ΛΑ 1162B, 133-136. — 91. O 1δ ΛΦ 1642, 3-4. — 92. O 1ια' ΛΑ 2032, 14. — 93. O 2 ΛΑ 1292, 186. — 94. O 2α ΛΑ 1293, 218. — 95. O 6α ΛΑ 1278, 1-2. — 96. O 8 ΛΑ 1261, 1. — 97. O 8 ΛΑ 1264, 9. — 98. Π 6δ ΛΦ 397, 7-9. — 99. Π 7γ ΛΑ 633 (ΣΠ 103) 1-2. — 100. Π 9β ΛΦ 728, 1-4. — 101. Π 10γ ΛΑ 2746, 65-68. — 102. Π 14 ΛΦ 1320, 5. — 103-104. P 1 ΛΑ 1178, 15-16. 85-86. — 105. P 1 ΛΑ 1178, 29-30. — 106. P 6 ΛΦ 1643, 13. — 107. P 7α ΛΑ 1185, 35-37. — 108. P 10 ΛΑ 1245, 22. — 109-110. P 12 ΛΑ 1181, 70-72. 149-150. — 111. P 17 ΛΑ 1128, 37 (παρὰλλ.). — 112. P 18ε ΛΑ 2785, 30. — 113. P 21β ΛΑ 2897, 84 (ἀντὶ φιδιοῦ: λύκος στὸ τσουβάλι). — 114. P 25γ ΛΑ 1247, 73. — 115. Σ 18γ ΛΦ 226, 60-62. — 116. Σ 19 ΛΦ 533, 10-12. — 117. Τ 2 ιβ' ΛΑ 1173, 47. — 118-119. Υ ΛΑ 1239, 63-68. 76-80. — 120. Υ ΛΑ 1337,

1. — 121. Υ 5 ΛΑ 1035, 77-79: άνθρωπος, θέπεκας (τσακάλι), άστεγᾶς.— 122. Φ 2 κα' ΚΜΣ, Σεμέντρα 2(σ. 1-5)· κριταί: βόδι, καμήλα, άλεπού.— 123. Φ 4α ΛΑ 1246, 17· κριταί: γαϊδούρι, ποτάμι, άλεπού.— 124. Ψ ΛΑ 2994, 49-53 (ό γέρος γλυτώνει τὸ φίδι ἀπὸ τὰ παιδιὰ· μεγαλώνοντας θέλει νὰ τὸν πνίξῃ· κριταί: τσοπάνης, προβατίνα, ἄλογο, άλεπού).— 125. Ψ ΛΑ 2994, 53-55: ἡ ἄρκουδα (παραλλ.).— 126. Ψ 1ς' ΚΜΣ Γκιούλ-Μπαζέ 4 σ. 1-4.— 127. Ψ 6β ΛΦ 1838, 1-3. 'Η κουτσοурίνη (= σκύλος). Συνομιλία τῆς άλεπούς με τὰ πόδια τῆς, τὰ μάτια τῆς, τὴν οὐρά τῆς.— 128. Ω ΛΦ 1870, 34-37 (μονόλογος).— 129. Ω ΛΦ 560, 1-2 (μονόλογος).— 130. Ω δια' ΚΕΕΚ 37, 139, 1: λαγὸς καὶ λύκος, κριτῆς ἡ πάπια.— 131. Ω 5β ΚΕΕΚ 29, 359, 1: τὸ καλὸν γυρίζει κακόν.— 132. Ω 5α ΚΕΕΚ 69, 33, 1.

157. Τὸ λιοντάρι (ὁ λύκος) μαθαίνει νὰ φοβᾶται τὸν ἄνθρωπο.

Τὸ λιοντάρι δὲν πιστεύει τὴν άλεπού, πὼς ὁ ἄνθρωπος εἶναι πιὸ δυνατὸς ἀπὸ τὰ ζῶα καὶ ξεκινάει νὰ βρῆ ἕναν ἄνθρωπο. Βρίσκει ἄνθρωπο με ὄπλο. Σὰν δέχθηκε τὴν τουφεκιά ρωτάει τὴν άλεπού: Τί ραβδί εἶν' αὐτό; σὲ τσακίζει χωρὶς νὰ σὲ χτυπή — (ἢ ἕνα ραβδί (μιὰ φλογέρα) ποὺ πετάει ἄμμο καὶ χαλίκια στὰ μάτια).

Πρβλ. Αἰσ. Halm 403, Hausr. 281. Βλ. ΒΡ II 96 (ΚΗΜ ἀρ. 72).

1. Κ 5 Λουκάτος σ. 16 ἀρ. 14: 'Ο λύκος, ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ τουφέκι.
2. Η 1α ΛΑ 1205, 63: 'Η άλεπού κι ὁ λύκος.— 3. Η 2 ΛΑ 1322, 9: Κυνηγὸς καὶ λύκος.— 4. Ι 8 ΛΑ 1189, 77: Λύκος καὶ άλεπού.— 5. Ι 8ια' ΛΑ 1195, 39.— 6. Ι 14α ΛΑ 1280, 272.— 7. Κ 5β ΛΑ 1210, 131.— 8. Κ 6 ΛΑ 1213, 32.— 9. Π 3 ιζ' ΛΑ 1270, 11-12.— 10. Ρ 12 ΛΑ 1181, 69.— 11. Υ ΛΑ 1182, 47.— 12. Φ 3 ΚΜΣ Φάρασα 5364-68: 'Άλεπού καὶ λέοντας.

*157α. Γάτα, λιοντάρι καὶ ἄνθρωπος.

«Γιατί εἶσαι τόσο μικρή»; ἐρωτάει τὸ λιοντάρι τὴ γάτα.— «'Αν ζοῦσες κ' ἐσὺ κοντὰ στὸν ἄνθρωπο καὶ σὺ μικρὸς θὰ ἦσουν». Τὸ λιοντάρι ζητάει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο (ἕναν ξυλοκόπο) νὰ παλέψουν κι αὐτὸς ζητάει πρῶτα νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ σκίση τὸ ξύλο, νὰ βάλῃ τὰ μπροστινά του πόδια γιὰ σφῆνα στὴ σκισμάδα. Τὸ ξυλοφορτώνει, ὅπως στὸν ἀρ. 151. Βλ. Μέγας II ἀρ. 2. III ἀρ. 12 σ. 312. V ἀρ. 11 σ. 214, ὅπου βιβλιογραφία. (Πρβ. Eberh.-Bor. T. 13: ἡ γάτα καὶ ἡ τίγρις).

1. Σ 8 Λαογρ. 5, 395: Κάτα, λεοντάρ καὶ ἄθρωπος. 'Αντί τῆς άλεπούς γάτα = Θρακικὰ 1,216 = Μέγας II ἀρ. 2 = Λουκάτος σ. 28 ἀρ. 8.—
2. Τ 3, Σταματιιάδης 5, 573 ἀρ. 12.— 3. Υ ΚΠΣύλλ. 14 (1879-80)291

άρ. 6: τὸ λιοντάριν καὶ ἄρθωπον = Thumb 294: ὁ γάτος—τίγρη πού μικρυνε, γιατί ἔπεσε στὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου. — 4. Υ 7 Παμπούκης, σ. 53 ἀρ. 27 (τὸ λιοντάρι στὸ τέλος φοβᾶται πὼς θὰ γίνῃ μικρότερο κι ἀπὸ τὴ γάτα). — 5. I 8 λ' ΛΑ 1192, 123 (ὁ λύκος ζητάει νὰ παλέψῃ μὲ τὸν ζευγολάτη κι αὐτὸς τὸν δένει ἀπ' τὰ πόδια καὶ τὸν ξυλοφορτώνει· τοῦ ρίχνει καὶ μιὰ πιστολιά. Ἡ ἄλεπού πάει νὰ τοῦ φέρῃ ψωμί, πέφτει στὸ δόκανο, ὅπως ΑTh 68A). — 6-7. I 10 ΛΑ 1339, 13-15. 181-183: λύκος, ἄλεπού καὶ ξυλοκόπος. — 8. I 16ε ΛΑ 3183, 36. — 9. Ρ 2ιγ' ΛΑ 1235, 17: συνέδριο τῶν ζώων, λιοντάρι καὶ ξυλοκόπος. —

157A. Τὰ ζῶα (γάιδaros, βόδι, μουλάρι) παραποιοῦνται στὸ βασιλιά τους, τὸ λιοντάρι, γιὰ τὴ σκληράδα τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ λιοντάρι συναντᾷ ἓναν ἄνθρωπο καὶ τοῦ ἀγριεύει. Ὁ ἄνθρωπος τὸ ξεγελάει, τάχα πὼς θὰ τοῦ χρίσῃ ἓνα σπιτάκι. Τὸ λιοντάρι μπαίνει μέσα κι ὁ ἄνθρωπος τὸ κλειδώνει καὶ τ' ἀφήνει νὰ ψοφήσῃ τῆς πείνας.

I. Ρ 1 ΛΑ 1176, 27: τὸ λιοντάρι καὶ ὁ ἄνθρωπος.

*157. Ὁ ἄνθρωπος σηκώνει σκόνῃ μὲ τὰ πόδια. Ἡ ἀρκούδα τρομάζει.

I. Υ ΛΑ 1239, 49: Ὁ ἄρκον καὶ ἡ ἄλεπού.

159B. Λιοντάρι (ἀρκούδα) καὶ ἄνθρωπος.

Λιοντάρι καὶ ἄνθρωπος γίνονται φίλοι. Πέφτουν νὰ κοιμηθοῦν. Ὁ ἄνθρωπος: οὐφ! πολὺ βρωμοῦν τὰ χνότα σου, γύρνα ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά. Τὸ πρῶτ τὸ λιοντάρι ζητάει ἀπ' τὸν φίλο του νὰ τοῦ δώσῃ μιὰ τσεκουριά πίσω στὸ σβέροκο. Μετὰ καιρὸν ξαντανταμώνουν. Τὸ λιοντάρι: ἡ τσεκουριά ἔγιανε, ὁ λόγος σου δὲν ἔγιανε. [W 185. 6] Ἡ φίλια χάλασε. Πρβλ. Krumbacher, Moskauer Sammlung, σ. 115: «Καὶ τίς λέγει τῷ λέοντι ὅτι ἔζει τὸ στόμα σου»; Βλ. καὶ Πολίτου Παροιμ. Δ' σ. 35 λ. γλῶσσα 34. Κείμενα καὶ σημ: Μέγας II ἀρ. 3. III 13. V 12.

I. I 1α Λαογρ. 5, 393: τὸ λιοντάρι = Λουκᾶτος σ. 33, ἀρ. 17. — 2. I 12ξ Λαογρ. 4, 467 (ἀντὶ λιονταριοῦ τὸ στοιχειδ τοῦ χωριοῦ). — 3. I 1ι' Βύρων 2, 148-150 = Πολ. Παροιμ. Δ' σ. 36. — 4-5. Μ 4α Ζευγώλῃ Παροιμ. 168α καὶ β (ἡ μπαρταδιὰ πού μοῦ ἔδωκες ἤγιανε, τὴ γκουβέντα ὅμως πού μοῦ ἔπεσ δὲ ντὴν ἐξέχασα· τὸν τρώει). — 6. Σ 25β Ἀρχ. Θρ. Θησ. 7, 198: ὁ κακὸς ὁ λόγος (ἀντὶ λιονταριοῦ: ἀρκούδα). — 7. Τ 1. Λεσβιακά 3, 75. — 8. Υ 13 Ἀρχ. Πόντου 15, 124 ἀρ. 7: ἄρκον καὶ ἄνθρωπον. — 9. Φ 3 Λαογρ. 19, 232 ἀρ. 1.: τ' ἀρκούδι κ' ἡ χελώνα (ἀπ' τῆς σαίττας τὴν πληγῇ δὲν χάνουμαι, ἀλλὰ ἀπ' αὐτηγῆς τῆς χελώνας τὸν λόγο θὰ χαθῶ). — 10. Ω Κυρια-

ζῆ, Κυπρ. Παροιμ. σ. 258 (ἡ μαχαιριὰ γιανίσκει, μὰ ὁ κακὸς λόγος μεινίσκει) = Μέγας Π ἀρ. 3, ΙΙΙ ἀρ. 13, V ἀρ. 12. — ΙΙ ἀδ. τ. Ἀσλάνης σ. 5-7 = Πολ. Παροιμ. Δ', 35 λ. γλῶσσα ἀρ. 34.

12. Α 4 ΛΦ 1391, 7 (ἀντὶ λιονταριοῦ ἐλάφι· προσβάλλεται, γιὰτὶ ὁ ξυλοκόπος τοῦ λέει στραβὴ τῆ μύτη του. Τὸν βάζει νὰ τοῦ τὴν φτιάξῃ μὲ τὸ τσεκούρι. Ὑστερα ἀπὸ καιρὸ τοῦ λέει: τὰ αἵματα ἔφυγαν, μὰ τὸν κακὸ λόγον τὸν θυμᾶμαι). — 13. Ι 10. ΛΑ 1351, 19-21. — 14. Ι 100 ΛΑ 1277, 95 (ἀντὶ λιονταριοῦ δράκος). — 15. Ι 14β ΛΦ 276, 1-2: Ὁ κυνηγὸς καὶ ἡ ἀρκούδα. — 16. Ι 19ζ ΛΦ 690, 10 (ἡ τσεκουριὰ ἔγιανε, ὁ λόγος σου δὲν ἔγιανε). — 17. Κ 5 ΛΦ 737, 24: Ἡ ἀρκούδα. — 18. Α 1α ΛΑ 1083, 197. — 19. Μ 2 ΛΑ 1387, 315 ἀρ. 41. — 20. Μ 4β ΛΦ 1401, 20. — 21. Μ 4γ ΛΑ 2342, 327, 340 (ἀντὶ λιονταριοῦ ἀράρης). — 22. Ν 2 ΛΑ 2279, 64 (ἀρκούδα). — 23. Ο 1α' ΛΑ 2032, 16 (ἀρκούδα). — 24. Ο 15 ΛΑ 2761, 475. — 25. Ρ 2ιγ' ΛΑ 1235, 23. — 26. Ρ 17γ ΛΑ 2877, 69: κυνηγὸς καὶ ἀρκούδα). — 27. Ρ 17γ ΛΑ 2879, 67-70 (ὄμ). — 28. Ρ 17γ ΛΦ 182, 121 (ὄμ.). — 29. Ρ 28ε ΛΑ 2895, 182. — 30. Σ 11 ΛΑ 1174, 65 (ἀντὶ λιονταριοῦ ἀρκούδα, ἀντὶ ξυλοκόπου σκύλος). — 31. Σ 30δ ΛΑ 1317, 11. — 32. Τ 1 ΛΦ 978, 9-10. — 33. Τ 1 ΛΑ 1289, 104: ὁ παπᾶς καὶ ἡ ἀρκούδα. — 34. Τ 2κγ' ΛΦ 452, 2-3. — 35. Χ 2β ΛΑ 205, 27 — 36. Ω 11α ΛΦ 1292, 1: τὸ κουμπαραῖτον τοῦ λιονταριοῦ τζιὰ τῆς ἀλωποῦς. — 37. Ω 8δ ΚΕΕΚ 37, 117, 1. — 38. Ω 6ι' ΚΕΕΚ 20, 227, 1. — 39. Ω 15β ΚΕΕΚ 69, 265, 1.

159*. *Τσακωμὸς γιὰ τὸν παγωμένο λαγόν.*

Τὰ ζῶα: ἀλεπούς, λύκος, τσακάλι, ἀετός, πᾶνε στὴν καλύβα τοῦ ξυλοκόπου νὰ τοὺς μοιράσῃ τὸν παγωμένο λαγόν. Δὲν συμφωνοῦν, γιὰτὶ καὶ ὁ ξυλοκόπος τὸν θέλει γιὰ δικόν του. Μὲ τὴ ζεστασιά τῆς καλύβας ὁ λαγὸς ξεπαγώνει καὶ τὸ σκάει.

1. Ε ΛΦ 811, 21-23: Ὁ παγωμένος λαγός.

160. *Εὐγνωμονικὰ ζῶα — ἀχάριστος ἄνθρωπος.*

Τὸ λιοντάρι φέρνει κάθε μέρα στὸν ἄνθρωπον ἓνα σφαχτό. Ἐνα βράδυ ποὺ ἀπόμεινε σπῆτι του νὰ ξευχιτῆσῃ, ὁ φτωχὸς ἐπιχειρεῖ νὰ τὸ σκοτώσῃ· τὸ λιοντάρι ξεφεύγει πληγωμένο. Ξαναβρίσκοντας τὸ φτωχὸ στὸ λόγγον, τὸν ξεσκίζει. Βλ. Moser - Rath ἀρ. 125.

1. Π 7γ ΛΑ 600 (ΣΠ 73) 9: Ὁ φτωχὸς καὶ τὸ λιοντάρι.

*161C. *Ἀνθρώπος καὶ ἀρκούδα.* Γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τοὺς λύκους ἄνθρ.

καὶ ἀρκ. ἀνεβαίνουν στὸ δέντρο. Τῇ νύχτᾳ ποὺ ἡ ἀρκούδα κοιμῶταν, ὁ ἄνθρωπος τὴν ρίχνει ἀπὸ τὸ δέντρο. Οἱ λύκοι τρῶνε τὴν ἀρκούδα καὶ φεύγουν Moser - Rath ἀρ. 162.

I. P 11α ΛΑ 1182, 2-3: 'Ἡ ἀρκούδα κ' οἱ λύκοι.

162A*. Βοσκὸς καὶ λύκος. Ὁ βοσκὸς παίρνει γιὰ φύλακα στὸ μαντρί ἓνα λύκο (ἓνα λυκάκι ποὺ ἀνέθρεψε), κι αὐτὸς τρῶει τὰ πρόβατα, τὸ ἓνα κατόπιεν τοῦ ἄλλου. Πρβλ. Αἰσ. Halm 373, Hausr. 225, Perry 209.

I-2. Ο 5γ ΛΑ 1365, 410. — ΛΑ 1365, 410. — 3. I 8 ΛΑ 1187, 79. — Ω Καλογοραϊὰ ΚΕΕΚ 56, 277, 1: Γριὰ καὶ ἀλεπού. Ἡ γριὰ κλείνει τὴν ἀλεπού στὸ κοττέτσι, γιὰ νὰ τῆς βγάλουν οἱ κότες τὰ μάτια. Τὶς τρῶει ὅλες.

***162B**. Λύκοι καὶ σκύλοι. Συμφωνία νὰ ζοῦν σὰν ἀδέρφια. Οἱ λύκοι μπαίνουν στὴ στάνη καὶ τρῶνε πρῶτα τοὺς σκύλους κ' ὕστερα τ' ἀρνιά. Πρβλ. Αἰσ. Halm. 266.

I. Κ 6η ΛΑ 1213, 99: Λύκοι καὶ σκύλοι. — 2-4. P 1 ΛΑ 1174. ΛΑ 1175. ΛΑ 1245, 17.

***165C**. Τὸ παράπονο τοῦ λύκου, γιὰτὶ ὁ γύφτος (ἢ ὁ περιβολάρης) τοῦ δίνουν τὶς πιὸ πολλὰς ξυλιές: «Καλὰ οἱ ἄλλοι, γιὰτὶ τοὺς ἔφαγα τὰ πρόβατα, μὰ ἔσένα τὴ βρεχτούρα σου ἔφαγα ἢ τὰ φυσερά σου;» (ἢ «τὰ πράσα σου ἔφαγα ἢ τὰ λαχανὰ σου;»)

I. Ἀδ. τ. Βλαχογιάννη, Ἰστ. Ἀνθολ. ι'-ια'. — 2. Θ1γ Βλάχου, Στ. Γρανίτσας σ. 58. — 3. Ο 8 Ρεμπέλης, Κονιτσιώτικα 147 ἀρ. 8: Ὁ λύκος ὁ γύφτος. — 4. Υ 7, Παμπούκης 246 ἀρ. 165: Ὁ λύκος καὶ ὁ σιδεράς. — 5. Φ 3 Λαογρ. 19, 234, 3: Ἄ Ὁ λύκος καὶ ὁ μαστορας. — 6. I 14α ΛΑ 1283, 155: Ὁ λύκος καὶ ὁ γύφτος. — 7. I 19ς' ΛΦ 690, 9-10: Ἡ βρεχτούρα τοῦ γύφτου. — 8. Ο 5γ Ὁ λύκος κι ὁ περιβολάρης. — 9. Π 8β ΛΦ 267, 15: λύκος καὶ ὕφαντῆς. — 10. Π 10β. ΛΦ 591, 15: ὕφαντῆς καὶ λύκος. — 11. P 25ε ΛΑ 1248, 45.

168. Ὁ βιολιτζῆς στὴ λυκοπαγίδα.

Ὁ βιολιτζῆς πέφτοντας στὴ λυκοπαγίδα βρίσκει μέσα ἓνα λύκο· γλυτώνει ἀπὸ τὸ λύκο παίζοντας βιολί [B 848. 1]. Ἀκούγοντας οἱ ἄλλοι λύκοι τὴ μουσική, πέφτουν ἓνας - ἓνας μέσα. Βρίσκοντάς τους ὅλους μαζεμένους ὁ κυνηγὸς βγάζει τὸ βιολιτζῆ ἀπ' τὴν παγίδα καὶ σκοτώνει τοὺς λύκους.

1. I 8 ιγ' ΛΑ 1189, 100: 'Ο λύκος κι ό βιολιτζής.

170. 'Η άλεπού τρώγει τόν συγκάτοικό της. 'Η άλεπού παίρνει για συγκάτοικο έναν πετεινό, για να τήν ξυπνάη. Τρώει τόν πετεινό και τó πρωί κατηγορεϊ τά πρόβατα (τήν φοράδα) πώς αυτά έφαγαν τόν πετεινό. Γι' άντάλλαγμα ζητεϊ ένα πρόβατο. Πρβλ. Eberh.-Bor. T. 35.

I. I 18 ΛΑ 1202, 14-17: ή άλεπού άφίνει τις κλεμμένες κόττες στον άγελαδάρη να τις φυλάξη και τή νύχτα ή ίδια τις πνίγει. 'Αλείφοντας τó σαγόνι μιās φοράδας με τó αίμα τής κόττας, τήν κατηγορεϊ πώς αυτή τις έπνιξε. Ζητεϊ από τόν άγελαδάρη γι' άντάλλαγμα τήν φοραδίτσα. 'Η συνέχεια όπως στον τύπο ΑΤ 123Α. + *30Α.—2. Ρ 1 ΛΑ 1176, ή άλεπού παίρνει για σύντροφο τόν πετεινό για να τήν ξυπνάη τó πρωί. Σάν έμεινε χωρίς φαγι, τόν τρώει. Τό άλλο πρωί άργει να πάη στον βασιλιά (τό λιοντάρι), γιατί τήν πῆρε ό ύπνος' τó λιοντάρι τήν τρώει.

173. "Ανθρωποι και ζωα κανονίζουν εκ νέου τó μάκρος τής ζωής των. Στην άρχή έδόθησαν σε όλα τά ζωα και στον άνθρωπο 30 χρόνια. Στα ζωα έφάνηκαν πάρα πολλά, (να τυρανιοϋνται τόσα χρόνια) στον άνθρωπο έφάνηκαν πολύ όλίγα. 'Ο άνθρωπος τότε πῆρε ένα μέρος από τά χρόνια τών ζώων (αίτιολογ. μϋθος). Βλ. BP III 290, Grimm 176.

1. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. Παραμ. σ. 54: ό γάιδαρος, τó μαϊμούνι κι ό άνθρωπος (γι' αυτό ό άνθρωπος μέχρι τά 30 είναι άνθρωπος, μέχρι τά 60 κουβαλάει σα γάιδαρος, μετά τά 60 γίνεται περιγελωσ). — 2. Θ 1ις' ΛΑ 1255, 43-45: ό άνθρωπος, ό σκύλος, ό γάιδαρος και ή μαϊμού. — 3. I 17 ΛΦ 1054, 1. — 3. Ξ 5β ΛΦ 1835, 15 — 4. Ω β ΛΦ 338, 15.

*175Α. «Αϋριο κλαϊνει». 'Ο παπās στήνοντας τó δόκανο λέει πώς θάβει ένα πεθαμένο παιδάκι. 'Η άλεπού: γιατί δέν κλαϊνε; 'Ο παπās: αϋριο κλαϊνει. Τήν άλλη μέρα στο δόκανο ή άλεπού. Βλ. Πολίτου, Παροιμ. Β' 636 λ' αϋριο 4. — "Άλλως: Σάν πιάστηκε στο δόκανο ή άλεπού, παρακαλεϊ τó δραγάτη να κάνη όπως ό πατέρας του: δυό-τρεϊς ξυλιές με μιá βεργοϋλα στα πιαινά. 'Ο δραγάτης τήν άρχίζει μ' ένα χοντρό ξύλο άπ' τó κεφάλι. 'Η άλεπού: κι ό πατέρας σου τά ίδια έκανε κ' έσύ τά ίδια κάνεις!

1. I Παπαζαφειρόπουλος σ. 359. — 2. I Λελέκος, 'Επιδόρπ. 292. — 3. I 7 Λαογρ. 1, 691 άρ. 3.—4. I 10α Πολίτου, Παροιμ. Β 636, αϋριο 4. — 5. I 19 θ Πολίτου, αϋτ. — 6. Π 14α Χατζηγάκη, Λαογραφ. τ. σ. 125: 'Η άλεπού κι ό γέρος. «Αϋριο

κλαΐνε». — 7. T 2β Argenti-Rose 1, 554 άρ. 36: 'Η άλεπού κι ό παπαῶς. — 8. Ω 1ε Κληρίδης, 'Ιστορ. ζώων ιζ'-ιη' άρ, 3: ύστερα έν νά ν' τά κλάματα. — 9. Α 5 ΛΑ 2223 (= ΙΑ 624, 103 άρ. 1). — 10. 3 ιβ' ΛΑ 978 άρ. 54. — 11. Ι 1ς' ΛΑ 1207, 43 (διαφέρει: ή άλεπού κλέβει τις κόττες και τις βάζει στο σακκούλι. Στην νοικοκυρά που την ρωτάει τί έχει μέσα, λέει: έναν πεθαμένο. 'Η νοικοκ. ρωτάει «γιατί δέν κλαΐνε», κ' ή άλεπού: αύριο κλαΐνε. Τήν επομένη ή νοικοκ. βρήκε άδειο τό κοττέτσι). — 12. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 71. — 13. Ι 7α ΛΑ 1193, 142. — 14-15. Ι 8 ΛΑ 1325, 85 και 87. — 16. Ι 8ια' ΛΑ 1195, 41. — 17. Ι 9 ΛΑ 1200, 1-2: λύκος και άλεπού. 'Η άλεπού, βλέποντας νά στήνουν δόκανο, λέει στο λύκο πως τάχα θάβουν ένα παιδάκι. 'Ο λύκος ρωτάει γιατί δέν κλαΐνε κ' ή άλεπού άπαντάει: αύριο κλαΐνε. Πηγαίνοντας ό λύκος νά ξεθάψη τό παιδί πιάνεται στο δόκανο. 'Η άλεπού: Τώρα κλαΐνε, κύρ Νικολό. — 18-19. Ι 9 ΛΑ 1198, 5 και 41 (όμ.). — 20. Ι 9β ΛΑ 561 (ΣΠ 34)55. — 21-22. Ι 10 ΛΑ 1339, 55 και 85-87: λύκος και άλεπού. — 23. Ι 10 ΛΑ 1344, 15: 'Η Μάρω με τον Νικολό. — 24. Ι 10 ΛΑ 1351, 1-4: σκαντζόχερας και άλεπού. — 25. Ι 13 ΛΑ 1349, 25: λύκος και άλεπού, — 26. Ι 14α ΛΑ 1283, 329-331: άμπελουργός και άλεπού. — 27. Ι 16ε ΛΦ 1093, 5. — 28. Ι 16ιβ' ΛΑ 1229, 39. — 29. Σ 1 ΛΦ 610, 7-11. — 30. Τ 1η ΛΑ 1446 Γ', 20. — 31. Τ 2β ΛΑ 117, 95: 'Η άλεπού κι ό παπαῶς. — 32. Τ 2ιε' ΛΑ 2457, 24. —

179. *Τί ή άρκουδά του είπε στο αυτί: αυτός ό αίσώπ.* Halm 311: όδοιπόροι και άρκτος. [J 1488]. Moser-Rath άρ. 147.

1. Ι 1β Λαογρ. 5, 394. — 2. Υ 7 Παμπούκης 283 άρ. 199. — 3. Ι 8 ΛΑ 1189, 29. — 4. Ι 10 ΛΑ 1344, 41. — 5. Ι 10 ΛΑ 1354, 35. — 6. Ι 13. ΛΑ 1346, 11. — 7. Ι 17ς' ΛΦ 1707, 13. — 8. Π 8β. ΛΦ 267.8: οί δύο φίλοι κ' ή άρκουδά.

ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ

200 (α). *Τό πιστοποιητικό του σκύλου.*

'Ο σκύλος τό έδωκε στη γάτα νά τό φυλάξη. Τό βρίσκουν τά ποντίκια και τό τρώνε. 'Από τότε τά σκυλιά κυνηγάνε τις γάτες κ' οί γάτες τους ποντικούς. Συχνά ένωμ. με Τ. 200C*. Βλ. Πολίτου, Παραδ. άρ. 1011. BP 3, 542, 544. Eberh.-Bor. T. 7. Βλ. Megas IV άρ. 4, Fabula 15 (1974) 235, 4. Megas V άρ. 4.

1. Θ 1γ Βλάχου. Γρανίτσας σ. 59 (+200C*). — 2. Ι 7. ΔΙΕΕ 1 (1883) 532 = Πολίτου Παραδ. άρ. 1011: Γιατί τά σκυλιά κυνηγάνε τις γάτες και

οί γάτες τούς ποντικούς». — 3. Μ 4α. Ζευγώλης, Λαογρ. Σημειώμ. 2, 35. — 4. Ξ. Μαυρακάκης, Α' 14: ἡ ἀναφορά τοῦ κάτη καὶ τοῦ σκύλου (ἡ γάτα ἔβαλε τὴν ἀναφορά κοντὰ στὴ φωτιά καὶ κήκει. Ἐκ τούτου ὁ σκύλος τὴν ρωτᾷ: «γού» (ποῦ τὴν ἔβαλες;) κ' ἡ γάτα ἀπαντᾷ μετὰ τὸ «φού», δηλ. κήκει). — 5. Ρ 2. Μέγας IV ἀρ. 4: Τέσσαρις οὐχτροί. Στὴν ἀρχὴ Τύπ. 200C* (ὁ λαγὸς καταδικάζεται σὲ θάνατο, γιὰτὶ ἔκλεψε τὰ παπούτσια τοῦ σκύλου, ἀλλὰ ἡ γάτα ἔχασε τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφαση). — 6. Τ 2ια'. Argenti-Rose 1, 577: ὁ σκύλος καὶ ἡ γάτα (+200A). — 7. Ἀδ. τ. Αἰνεῖα, Παραμ. σ. 1-2. — 8. Ἀδ. τ. Μητέρα-Παιδὶ 3, 1949, ἀρ. φ. 25 σελ. 30. — 9. Γ β ΛΑ 1272, 15: Ὁ σκύλος καὶ ἡ γάτα (παρὰλλ.). — 10. Ι 1 ΛΑ 1206, 177 (+200C*). — 11. Ι 1 ΛΑ 1208, 31 (+200C*). — 12. Ι 1 ΛΑ 1206, 179 (+200C*). — 13-14. Ι 1 ΛΑ 1208, 55 καὶ 60 (+200C*). — 15. Ι 8α ΛΑ 1193, 170. — 16. Ι 8 θ ΛΑ 1195, 25. — 17-18. Ι 16 θ ΛΑ 1222, 19 καὶ 162. — 19. Ι 16 θ ΛΑ 1223, 141 (+200C*). — 20. Μ 6α ΛΑ 1684 Β, 116 (ἀπὸ ἀμέλεια τῆς γάτας καίονται τὰ κατάστιχα τοῦ σκύλου). — 21. Ξ 1 ΛΑ 1323, 25. — 22. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 7. Ρ. ΛΑ 2762, 38. — 23. Ρ 1 ΛΑ 1176, 37. — 24. Ρ 1 ΛΑ 1176, 1-2. — 25. Ρ 12 ΛΑ 1174, 193: Τέσσαρις οὐχτροί (+200C*). — 26. Ρ 2 ιγ' ΛΑ 1236, 2-3. — 27-28. Ρ 22 ΛΑ 1183, 39 καὶ 41 (+200C*). — 29. Σ ΛΑ 1239, 17 (+200C*). — 30. Ω 8β ΚΕΕΚ 48, 41, 2. —

200(β). Παρὰλλαγαί: 1) Συμφωνία σκύλου καὶ γάτου: ὁ σκύλος νὰ τρώῃ τὰ κόκκαλα, ἡ γάτα τὰ ψαροκόκκαλα· ὁ γάτος, σὰν δὲν βρῆκε (τὸ Πάσχα) ψαροκόκκαλα, ρίχθηκε στὰ κόκκαλα. Ἐκ τούτου δὲν μονιάζουσι.

1. Η. Λουκοπούλου, Νεοελλ. Μυθολ. σ. 47. — 2. Ι 2. Λαογρ. 5, 641: Γιατὶ μαλώνουσι ὁ σκύλος μετὰ τὴν γάτα. — 3. Ι 7 ΛΑ 2268 σ. 1135: Γάτα καὶ ψάρι. — 4. Μ 1ε ΛΦ 281, 15-17: Ἡ γάτα μετὰ τὸ σκύλο. — 5. Μ 4γ ΛΑ 2342, 326 (διαφέρει).

2) Ὁ σκύλος στέλνεται νὰ φέρῃ τὴν καμήλα στὸ συνέδριον τῶν ζώων. Ἐπειδὴ δὲν τὴν ξέρει, τοῦ λένε: ὅποιο ζῶον εἶναι μετὰ καμπούρα, αὐτὸ εἶναι ἡ καμήλα. Ἡ γάτα, σὰν εἶδε τὸ σκύλο, καμπούριασε καὶ ὁ σκύλος τὴν παίρνει γιὰ καμήλα καὶ τὴν φέρνει στὸ συνέδριον. Ρεζιλεύεται. Ἐκ τούτου ὁ σκύλος κυνηγᾷ τὴν γάτα.

1-2. Ι 15γ ΛΑ 1230, 133 καὶ 135. — 3. Ι 16 θ ΛΑ 1221, 47. — 4. Κ 6 ΛΑ 1215, 83. — 5. Μ 4α ΛΑ 1173, 71: Ἡ συνεδρίασις τῶν ζώων. — 6. Ν 9 ΛΑ 28, 92, 90. — 7. Ρ 5α ΛΑ 1243, 5. — 8. Ρ 25γ ΛΑ 1248, 55.

200Α. *Ὁ σκύλος χάνει τὸ πιστοποιητικό του τὸ ἀναζητάει: Γιατί οἱ σκύλοι μυρίζουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλο κάτω ἀπὸ τὴν οὐρά. Βλ. BP III 543.*

1. T 2 Argenti-Rose 1, 577 (ένωμ. μετὰ **T 200**: ἡ γάτα λείπει στὸ σκύλο πῶς τὸ συμφωνητικό του τὸ πῆρε ἄλλος σκύλος· ἀπὸ τότε ὁ σκύλος μυρίζει ἄλλο σκύλο πιστεύοντας πῶς ἔχει τὸ συμφωνητικό κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὴν οὐρά του).

200Β. *Γιατί τὰ σκυλιὰ μυρίζουν τὸ ἓνα τ' ἄλλο: ψάχνουν γιὰ ἓνα σκύλο πού τὸν ἔστειλαν νὰ σπουδάσει γιὰ τὸν στή Φραγκιά καὶ δὲν ξαναγύρισε. Βλ. BP III 543.*

1. I 7α Πολίτου Παραδ. ἀρ. 1010 (μήπως μυρίζει ἀπὸ γιαιτρικό). —
2. M 4α. Ζευγώλης, Λαογρ. Συμ. Β' 34 (μυρίζονται μήπως τοὺς μυρίσει φάρμακο).
3. Ω 88 KEEK 37, 167, 2

200C.* *Γιατί ὁ κυνηγετικὸς σκύλος κυνηγάει τὸ λαγὸ.*

Ὁ σκύλος ἐδάχνεισε στὸ λαγὸ τὰ παπούτσια του, γιὰ νὰ τρέξει γρήγορα καὶ νὰ φέρῃ νερὸ στὸ βασιλιά (τὸ λιοντάρι). Τὰ πῆρε καὶ δὲν ξαναγύρισε. Ἄλλως: ὁ σκύλος ἔβγαλε τὰ παπούτσια του, γιὰ ν' ἀνέβῃ στὸ δέντρο, καὶ ὁ λαγὸς τοῦ τὰ κλέψῃ.

1. H 3α Πολ. Παραδ. Α' 627 ἀρ. 1009: Σκυλιὰ καὶ λαγοὶ (γι' αὐτὸ οἱ λαγοὶ ἔχουν μαλλιά στὶς πατοῦσες, ἐνῶ τὰ πόδια τῶν σκυλιῶν εἶναι γυμνά). —
2. Η, Λουκόπουλος, Νεοελλην. Μυθολ. 50-51 = Λουκάτος 31-32 ἀρ. 13. —
3. Θ 1γ Βλάχου, Γρανίτσας 59 (+200). — 4. N 11, Μιχ. - Νουάρου, ΛΣΚ 254 = Μέγας, V ἀρ. 13. — 5. Ξ. Μαυρακάκης 1 (1939) 15. — 6. Ρ 2. Μέγας, IV ἀρ. 4 (ΛΑ 1174, 193-194): «Τέσσιαιρις οὐχτροί» (Τὰ ζῶα καταδικάζουν τὸ λαγὸ γιὰ τὸ κλέψιμο τῶν παπουτσιῶν τοῦ σκύλου καὶ τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφαση δίνουν στὸ σκύλο καὶ αὐτὸς τὴν δίνει γιὰ φύλαξη στὴ γάτα πού 'ναι νοικοκυρὰ (ὅπως στὸν T. 200). Τὴν βρίσκουν τὰ ποντίκια καὶ τὴν τρώνε. Ἐκ τούτου ἐχθροί: σκύλος καὶ γάτα, γάτα καὶ ποντικός). Βλ. Fabula 15(1974) 235, 4.—7. Α1 ΛΑ 1328, 67 (ὁ λαγὸς ζητάει νὰ δοκιμάσῃ τὰ παπούτσια τοῦ σκύλου καὶ τὸ κλέβει λάσπη). — 8. Θ 1 ς' ΛΑ 1254, 2: σκύλος καὶ λαγός. —
9. I 1 ΛΑ 1206, 177 (+200). — 10. I 1 ς' ΛΑ 1206, 179: σκύλος, γάτα, λαγός (+200). — 11-13. I 1 ς' ΛΑ 1208, 31. 55. 60 (+200), «Τὸ συνέδριον τῶν ζώων». — 14. I 8 κε' ΛΑ 1232, 1: τὸ σκυλί, ὁ λαγός κ' ἡ ἀλεπού (βλέποντας ἡ ἀλεπού τὸ σκυλί νὰ τρέχῃ ἀγριεμένο, τὸ βάζει στὰ πόδια. Ὁ σκύλος θαρρεῖ πῶς αὐτὴ φταίει πού ὁ λαγός τοῦ πῆρε τὰ παπούτσια, τὴν κυνηγάει ἀπὸ τότε). — 15. I 13 ΛΑ 1351, 33. — 16. I 160 ΛΑ 1223, 141 (+200),

ὄμ. με ἀρ. 6. — 17-19. Ξ 1 ΛΑ 1323, 4-2. 27 35. — 20. Ξ 3β ΛΑ 2832, 10. — 21-23. Ξ 5α ΛΑ 1382, 7. 9. 53. — 24. Ξ 12 γ ΛΑ 1338, 11. — 25. Π 3 ΛΑ 3026, 107. — 26. Ρ 1 ΛΑ 1176, 5-6. — 27. Ρ 1ε ΛΑ 1174, 63. — 28-29. Ρ 22 ΛΑ 1183, 39. 41 (+200). — 30. Σ ΛΑ 1239, 17-18 (+200).

***200F.** *Γιατί ἡ γάτα κρύβει στὸ χῶμα τὶς ἀκαθαρσίες της. Συμφωνία σκύλου καὶ γάτας, νὰ φυλάξῃ ὁ σκύλος τὰ κλεμμένα λουκάνικα, ὥσπου νὰ ξυπνήσῃ ἡ γάτα. Σὰν ξύπνησε ἡ γάτα καὶ δὲν εὐρῆκε τίποτε, «ἀπὸ σήμερα», λέει, «οὔτε τὰ κακὰ μου δὲν θὰ σοῦ τὰ δείξω».*

1. Ω 12 Κυριαζῆ Κυπρ. Παροιμ. 114. — 2. Ω 14α Κληρίδη, Ἰστ. ζώων σ. π' ἀρ. 11. —

3. Ω ΛΦ 1817, 13. — 4. Ω 10γ ΛΑ 2351 Α', 283. — 5. Ω 10γ ΚΕΕΚ 1, 192, 3. Ω 6, ιβ' ΚΕΕΚ 65, 291, 1.

202. *Δυὸ πεισματάρηδες κατσίκες. Συναντῶνται σὲ μιὰ γέφυρα καὶ καμιμιά δὲν θέλει νὰ παραμερίσῃ. Πέφτουν κ' οἱ δύο στὸ ποτάμι. Πρβλ. Wienert, ET 171: ἄλογο καὶ γάιδαρος σὲ μιὰ στενωπό. Eberh.-Bor. ἀρ. 1.*

1. I 18 ΛΑ 1202, 153: οἱ δυὸ γίδες (στὸν τσακωμὸ μπλέκονται τὰ κέρατά τους καὶ πέφτουν στὸν γκρεμὸ. — 2. I 8ιζ' ΛΑ 1190, 61. — 3-4. I 14α ΛΑ 1280, 250. 344. — 5. I 14α ΛΑ 1282, 373. — 6-7. I 14α ΛΑ 1283, 237. 290. — 8. I 15γ ΛΑ 1230, 49. — 9. Λ ΛΑ 2778, 8: τὰ δυὸ κριάρια. — 10. Π 9α ΛΑ 1267, 11. — 11. Ρ 1 ΛΑ 1177, 109. —

207A. *Ὁ γάιδαρος συμβουλεύει τὸ βόδι νὰ κἀνῃ τὸν ἄρρωστο. Ὁ ζευγᾶς ζεῦει στὸ ζυγὸ τὸ γάιδαρο. Τὸ βράδυ ὁ γάιδαρος λέει στὸ βόδι πὼς τάχα ἄκουσε τὸ ἀφεντικὸ νὰ λέγῃ, πὼς θὰ σφάξῃ τὸ βόδι ποῦ εἶναι πιὰ ἄχρηστο. Τὸ βόδι ξαναπάει στὸ ζυγὸ. Πρβλ. Αἰσ. Halm 18. Wienert ET 199. Συχνὰ σὰν εἰσαγωγή εἰς ΑTh 670. Βλ. Μέγας: II ἀρ. 6, III ἀρ. 15. V ἀρ. 14, σημ. σ. 215.*

1. K 5 Λουκάτος, σ. 30 ἀρ. 10. — 2. N 11 Μιχ. - Νουάρος, ΔΣ Καρπ. 255: Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ ὄζά του. — 3. Ξ Δρῆρος 3 (1940) ἀρ. 33 σ. 924: Ἐπὶ λυπᾶται τὰ ξένα κόκκαλα, οἱ σκύλοι τρῶνε τὰ δικάν του. — 4. Ξ Λιουδάκη, Στοῦ παπποῦ τὰ γόνατα, 16 = Μέγας II ἀρ. 6. — 5. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. Παραμ. 53. — 6. T 2. Argenti-Rose 1, 557 ἀρ. 40 (σὰν ἐπεισ. εἰς ΑTh 670). — 7. T 2ιε'. Pernot, Et. linguist. 209-213 ἀρ. 14: Le langage des bêtes (ὄμ.). — 8. X 5α Μιχρ. Χρον. 3 (1940) 350. — 9. Ω 3α Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΑΒ' 211 ἀρ. 6: Ἡ ἱστορία τοῦ γαᾶρου τῆς κατσέλλας. —

10. Α 1 ΛΑ 1328, 39.—11. Η 1α ΛΑ 1205, 105 (ένωμ. με ΑTh 670). — 12. Θ 1α' ΛΑ 1254, 25. — 13. Ι 18 ΛΑ 1202, 121. — 14. Ι 10 ΛΑ 1340, 25. — 15. Ι 13 ΛΑ 1350, 31. — 16. Ι 16 ΛΦ 552, 5 (έπεισ. εις ΑTh 670). — 17. Ι 16 ια' ΛΑ 1226, 1. — 18. Ι 17 ΛΦ 942, 1-4 (+ 670). — 19. Ι 17β ΛΑ 1228, 49 (+670). — 20. Κ 4 ΛΑ 1217, 27. — 21. Κ 5β ΛΑ 1210, 53-55. — 21α. Μ 6 ΛΑ 2764, 37-39 (+670). — 22-23. Ξ 5α ΛΑ 1382, 1. 47. — 24. Ξ 19β ΛΑ 1162 Γ' 127: Τὸ βοῦι κι ὁ γάιδαρος. — 25. Ξ 19η ΛΦ 718, 22-24 (έπεισ. εις ΑTh 670). — 26. Ο 5Α ΛΑ 2277 Γ' 80. — 27. Ρ 3α ΛΑ 1233, 7-8. Ρ 11α ΛΑ 1182, 95 (+122J). — 28. Ρ 12α ΛΑ 1181, 11-13. — 29. Σ 30 ΛΑ 1177, 113. — 30. Σ 30 ΛΑ 1284,7 (+670). — 31. Τ 1 ΛΦ 1148, 2-4 (+670). — 32. Τ 1 ια' ΛΑ 1446 Α 413. — 33. Υ 1 ΛΦ 617,9 (+670). — 34. Χ 2α ΛΑ 1274, 37(+670 Ι. Π α β c III α. β). — 35. Χ 5α ΛΑ 1508, 53 (+670). — 36. Χ 6ζ ΛΑ 148, 21 (+670). — 37. Ω 10γ ΛΑ 235 1Α' 281. — 38. Ω 10γ ΚΕΕΚ 1, 191, 1,

207B. Τὸ σκληρόκαρδο ἄλογο καὶ ὁ γάιδαρος. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 177, Hausr. 286, Wienert ET 170.

1. Ι 1ς' ΛΑ 1206, 147. — 2-3. Ι 14α ΛΑ 1280, 79.309. —

4. Κ 5β ΛΑ 1210, 29: μουλᾶρι καὶ γαϊδούρι. — 5. Ρ 1 ΛΑ 1178, 27. —

***207D.** Κατσίκια καὶ γάιδαρος. Ἡ κατσίκια ζηλεύει τὸ γάιδαρο, γιατί τὸ ἀφεντικὸ τὸν περιποιεῖται πιὸ πολὺ. Τὸν συμβουλεύει, γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ φόρτωμα, νὰ παραπατήσῃ, νὰ πέσῃ ἀπ' τὸ γκρεμνὸ, γιὰ νὰ μὴ τὸν φορτώσῃ τὸ ἀφεντικὸ. Ὁ γάιδαρος χτυπάει ἄσκημα: τὸ μόνον γιαιτρικὸ, νὰ τὸν τυλίξουν στὸ δέρμα τῆς κατσίκας. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 18, Wienert ET 199.

1. Ξ Λιουδάκη, Στοῦ παπποῦ τὰ γόνατα 59. — 2. Ξ 18. Λουκάτος σ. 29 ἀρ. 9.—3. Ι 8γ' ΛΑ 1195, 67. — 4. Κ 18 ΛΑ 1172, 43. — 5. Ξ 10α ΛΦ 255, 4. — 6. Ξ 17 ΛΑ 1291, 142. — 7. Ξ 19β ΛΑ 1162 Β, 58. — 8. Ρ 1 ΛΑ 1177, 31. — 9. Ρ 2γ' ΛΑ 1235, 53. — 10. Σ 30β ΛΑ 1172, 45.

***209.** Τὸ συνέδριον τῶν γαϊδάρων. Ἀποφασίζουν νὰ σκοτώσουν τὸν σαμαρᾶ πού φκιάνει τὰ σαμάρια, γιὰ νὰ μὴ τοὺς φορτώνουν. Ἡ συμβουλὴ τοῦ γέρο-γαϊδάρου: ν' ἀφήσουν στὴ ζωὴ τὸν σαμαρᾶ πού τοὺς ἔμαθε τὸ κορμί, γιατί, ἂν παραλάβῃ τὴν τέχνη κανεὶς ἀρχάριος, θὰ τοὺς πληγιάζῃ τὸ κορμί.

1. Ι Λαογρ. 21 (1963) 41: Τὰ σαμάρια. Μῦθος πού εἶπεν ὁ Κολοκοτρώνης.— 2. Ω 3α Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. τ. ΙΓ'. λθ' ἀρ. 5: τὸ συνέδριον τῶν γαϊδάρων.

ρων. Ἀποφασίζουν νὰ πνίξουν τὸν σαμαρᾶ, γιὰ νὰ μὴ μάθῃ σ' ἄλλον τὴν τέχνη: κατοουροῦν ὄλοι μαζί κοντὰ στὸ ποτάμι, νὰ ξεχειλίσῃ τὸ νερὸ καὶ νὰ τὸν πνίξῃ (Αἰτιολ. μῦθος: γιὰτὶ οἱ γαῖδαροι κατοουροῦν ὄλοι στὸ ἴδιο μέρος). — 3. Η 1α ΛΑ 1205, 27: πανηγύρι γαϊδάρων. — 4. Ι 88 ΛΑ 1194, 30. — 5. Ι 9ε ΛΦ 1538, 2 ἀρ. 4: τὸ πάθημα τῶν γαϊδάρων. Σὰν σκότωσαν τὸν σαμαρᾶ, τὰ σαμάρια ποὺ φιαίνει τὸ μαστορόπουλο τοὺς πληγώνουν τὴ ράχη. — 6. Ι 14β ΛΑ 1328, 47. — 7. Μ 4γ ΛΑ 2303, 362. — 8. Π 8β ΛΦ 267, 15: τὸ συνέδριο τῶν ὄνων.—9. Ρ 15ζ ΛΑ 2303, 184. *209, 1.

210. Πετεινός, ὄρνιθα, πάπια, καρφίτσα καὶ βελόνα στὸ ταξίδι.

Τὰ ζῶα καὶ τὰ ἀντικείμενα, σύντροφοι τοῦ παιδιοῦ, ποὺ πάει νὰ κλέψῃ καρύδια ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ παπᾶ· κρύβονται σὲ διάφορα μέρη τοῦ σπιτιοῦ· μὲ τίς δυνάμεις ποὺ ἔχουν ἀπὸ φυσικοῦ τους τιμωροῦν τὸν ἰδιοκτήτη τοῦ σπιτιοῦ καὶ τέλος τὸν σκοτώνουν. Πρβλ. Τ. 130. Βλ. ΒΡ Ι, 75, 135.

1. Λ 7 Ρήγας 2, 131 ἀρ. 85: Τὰ καρύδια τ' παπᾶ. Τὸ παιδί (Γιαννάκης) ἐκδικιέται τὸν παπᾶ ποὺ δὲν τοῦ ἔδωκε τίποτε γιὰ τὸ ρίζιμο τῶν καρυδιῶν ἀπ' τὴν καρυδιά: πηγαίνοντας νὰ τοῦ κλέψῃ καρύδια ἔχει συντρόφους: τὴ βελόνα, τὴν καβαλίνα, τὸ αὐγὸ, τὸν λάλαρο (πέτρα)· ἡ βελόνα καρφώνεται στὸ κρεββάτι τοῦ παπᾶ, ἡ καβαλίνα στὸ τζάκι, τ' αὐγὸ στὴ στάχτη, ὁ λάλαρος στὸ ταβάνι. Ὁ Γ. κλέβει καρύδια· σηκώνεται ὁ παπᾶς, τρυπιέται ἀπ' τὴ βελόνα, κάνοντας νὰ πάρῃ τὰ σπέρτα πιάνει τὴν καβαλίνα, φυσῶντας τὴ φωτιά πετάγεται τ' αὐγὸ, πέφτει ὁ λάλαρος ἀπ' τὸ ταβάνι καὶ τοῦ σπάει τὸ κεφάλι. Φεύγει ὁ Γ. μὲ τὰ καρύδια. —

2. Ν 11β Μιχ. - Νουάρος. ΛΣ Καρπ. 1. 269: «Ἡ οὔτσα» (= κοπριά βοδιοῦ). Σύντροφοι στὴν κλεψιά τῶν καρυδιῶν: τὸ αὐγὸ, ὁ σκορπιός, ἡ ἄρμενοράφα, τὸ λιθάρι. Ἡ βουτσά μπαίνει στὸ πανωπίθι (ὅπου τὰ καρύδια), τὸ αὐγὸ στὴ στάχτη, ὁ σκορπιός στὸ μαντήλι, ἡ ἄρμενοράφα στὸ σκαμνί, τὸ λιθάρι στὰ δοκάρια. Ὁ χωριάτης μπαίνοντας στὸ σπίτι του τὴν παθαίνει. —

3. Ι 1 ΛΑ 1206, 45: Βελόνα, καρφίτσα, χήνα, ἄχερο, πετεινός, γριά, κάρβουνο. Ὁ ξενοδόχος τὴν παθαίνει. —

4. Ι 8 ΛΑ 1189, 107: «Ὁ κόκορας καὶ ἡ κότα». Καρότσι ἀπὸ φλοῦδες καρυδιῶν, γιὰ ἄλογο μιὰ πάπια. Ταξιδιώτες: καρφίτσα, βελόνα. Γιὰ νὰ ξευχητήσουν στὸ χάνι τάζουν ἓνα αὐγὸ τῆς κότας, μετὰ ὁ κόκορας δὲν τὸ δίνει. Ἡ καρφίτσα στὴν καρέκλα, ἡ βελόνα στὴν πετσέτα τοῦ ξενοδόχου. — 5. Ι 8ιγ' ΛΑ 1186, 97 «Ἡ ἄλεπού μὲ τὰ καρύδια». Ἀλεπού, πέτρα, σκορπιός, αὐγὸ πηγαίνουν στοῦ παπᾶ νὰ φᾶνε καρύδια. Παίρνουν τὸ καθένα μιὰ θέση. Ὁ παπᾶς κακοπαθαίνει. — 6. Ι 16 ΛΦ 1005, 3-5: «Ἡ Κοκκωνίτσα», σύντροφιὰ μὲ τὴ σβουνίτσα, τὸ λυχνοσβήστη, τὸ σουβλάκι, τὸ σκορπιὸ γιὰ νὰ κλέψουν ἀπ' τὴν κασσέλα τὰ καρύδια τοῦ παπᾶ. — 7. Κ ΛΦ 655, 49: «Ἡ ἄλε-

πού και τὰ καρύδια». Συντροφιά μετὸ αὐγὸ, σκορπιό, πιρούνη τρομάζουν τὸν παπᾶ. — 8. Κ 5 ΛΑ 2067 Α' 1-4: «Ἡ κυρὰ βουνιά και τοῦ παπᾶ τὰ καρύδια». Σύντροφοι: ἡ περόνα, τὸ αὐγὸ, ὁ σκορπιός, τὸ γουδί. Πηγαίνοντας ὁ παπᾶς νὰ ἰδῆ ποιὸς τοῦ κλέβει τὰ καρύδια γεμίζουν τὰ χέρια του βουνιές κτλ. 9. Κ 5 ΛΦ 885, 4: «Ἡ κυρὰ κλέφτρα» πηγαίνει νὰ κλέψῃ τὰ καρύδια τοῦ παπᾶ συντροφιά μετὸ αὐγὸ, τὸ σουβλί, τὸν σκορπιό, τὴν πέτρα. — 10. Κ 6ιβ' ΛΦ 120, 8: «Ἡ ἀταξία τοῦ κόκορα». Σύντροφοι: τὸ τσαγκαρόσουβλο, ὁ καντηλοσβήστης, ἡ σκατούλα, ὁ σκορπιός. Ὁ παπᾶς τὴν παθαίνει: ὁ κόκορας βάζει τίς φωνές πὼς κλέβουν τὰ καρύδια του κτλ. — 11. Ν 11 ΙΛ 804α, 163-165: «Ἡ βουτσέα». Βουτσέα, σουβλί, αὐγὸ, χόχλακας και σκορπιός στὸ σπίτι τοῦ γέρου γιὰ καρύδια. Τὸ αὐγὸ στὴ στάχτη, τὸ σουβλί στὴν καρέκλα, ὁ σκορπιός στὸ μαντήλι, ὁ χόχλακας στὴν πόρτα. Τὴν παθαίνει ὁ γέρος πιάνοντας τὴ βουνιά κτλ.. — 12. Τ 5β ΛΦ 815, 2-3. Ἡ γριά συντροφιά μετὸν σκορπιό, τὴν βελόνα, τὸ αὐγὸ, τὸν κόπανο, τὸ σουβλί πηγαίνουν νὰ κλέψουν τὰ καρύδια τοῦ παπᾶ. — 13. Υ ΛΑ 1337, 13: «Τὰ καρύδια τῆ παπᾶ». Ποντικός, πετεινός, λιθάρι και τσουβάλι.

211. Ὁ γάιδαρος φορτωμένος ἀλάτι πέφτει στὸ νερό: τὸ ἀλάτι λειώνει και ὁ γάιδαρος βγαίνει ἐλαφρότερος ἀπὸ τὸ νερό. Μιὰ ἄλλη φορὰ φορτωμένος σφουγγάρια πέφτει ἐπίτηδες στὸ νερό, γιὰ νὰ ἐλαφρώσῃ τὸ φορτίο: τὰ σφουγγάρια βαραίνουν και ὁ γάιδαρος πνίγεται. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 322β, Hausr. 191, Perry 180, Wienert, ET 372, ST. 126, Moser - Rath, ἀρ. 227.

1. Υ 7 Παμπούκης 244 ἀρ. 163: "Ἄλλα νούνηζεν ὁ γάιδαρος (φορτίο: τὴν πρώτη φορὰ ἀλάτι, κατόπιν βαμπάκι). — 2. Ι 1 ΛΑ 1208, 85. — 3-4. Ι 1γ ΛΑ 1202, 86. 120. — 5. Ι 8 ΛΑ 2268, 858 (γάιδαρος φορτωμένος ἀλάτι, ἄλογο φορτ. σφουγγάρια). 6. Ι 9ε ΛΦ 1538, 4 ἀρ. 10: ἡ συμφορὰ τοῦ γαιδουριού. — 7. Ι 14α ΛΑ 1283, 353: τὰ δυὸ γαιδούρια. — 8. Ι 16θ ΛΑ 1219, 21. — 9. Ι 16θ ΛΑ 1223, 125 (γάιδαρος μετὸ ἀλάτι και μετὸ μπαμπάκι). — 10. Ι 17β ΛΑ 1228, 11-13. — 11. Ξ 10θ ΛΑ 2859, 36. — 12. Ρ 2ιγ' ΛΑ 1235, 43 (γάιδαρος και ἄλογο). — 13. Ρ 12 ΛΑ 1181, 9. — 14. Ω 6, ια' ΚΕΕΚ 37, 139, 2. — 15. Ω 16 ιζ' ΚΕΕΚ, περιόδ. Ἡ φωνὴ μας (Γεροσκήπου) Β', τεύχ. 5.

212. Ἡ ψεύτρα κατσίκα. Ἐνας πατέρας στέλνει τὰ παιδιὰ του, τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο, νὰ βοσκήσουν τὴν κατσίκα. Ἡ κατσίκα λέγει πὼς τάχα τίποτε δὲν ἔφαγε. Ὁ πατέρας θυμώνει και διώχνει τὰ παιδιὰ του ἀπὸ τὸ σπίτι. Πηγαίνοντας κατόπιν ὁ ἴδιος νὰ βοσκήσῃ τὴν κατσίκα ἀνακαλύπτει πὼς τὸν εἶχεν ἐξαπατήσῃ [Κ 1151, Q 488, 1]. BP 1, 346.

1. I 14α ΛΑ 1281, 23, σάν εισαγωγ. έπεισ. εις ΑΤ 563. 'Ο ράφτης έκδικειται τὸ ψεύτικο κατσίκι: τοῦ ξυρίζει τὸ κεφάλι κι αὐτὸ χώνεται στὴ φωλιά μιᾶς ἀλεπούς. 'Η ἀλεπού φοβάται, ἀλλὰ μιὰ μέλισσα τοῦ κεντρίζει τὸ κεφάλι.
2. Π 1γ ΛΑ 1270, 73-75: «ὁ πατέρας καὶ ἡ γίδα».

214. 'Ο γαΐδαρος δοκιμάζει νὰ ὑποδεχθῆ τὸ ἀφεντικό του, ὅπως ὁ σκύλος. 'Ο ἀφεντικός τὸν κλείνει στὸ στάβλο. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 331, Wienert ET 45, ST 19, Moser-Rath ἀρ. 73.

1. I 8δ. ΛΑ 1194, 89: «Γαΐδαράκι καὶ ἓνα σκυλάκι». Σάν ξανακλείστηκε στὸ παχνὶ τὸ γαΐδ. κατάλαβε πὼς οἱ γαΐδαροι εἶναι μόνο γιὰ ἀγγαρεῖς καὶ τὰ σκυλιὰ γιὰ παιχνίδια. — 2-4. Ρ 12. ΛΑ 1181, 17. 33. 155-157.

214Α. Τὸ φυσικὸ τοῦ γαΐδαρου καὶ τὸ φυσικὸ τῆς καμήλας.

Γαΐδαρος καὶ καμήλα μαζί σ' ἓνα περιβόλι. Τοῦ γαΐδαρου τοῦ ἔρχεται νὰ τραγουδήσῃ. 'Ακούει ὁ περιβολάρχης κ' ἔρχεται: ὁ γαΐδαρος τὰ καταφέρει καὶ ξεφεύγει, ἡ καμήλα ξυλοφορτώνεται [J 2137.6]. 'Η ἐκδίκησης τῆς καμήλας: ἔχοντας στὴ ράχη τῆς τὸ γαΐδαρο νὰ τὸν περάσῃ στὸ ποτάμι, τῆς ἔρχεται νὰ χορέψῃ· ρίχνει τὸ γαΐδαρο στὸ νερὸ [J 2133. 1]. Βλ. σημειώσ. Μέγα, Λαογρ. 17, 1957, 145 καὶ Μέγας: V ἀρ. 15 σ. 216.

1. Α 1 Σκρίπ (έφημ. 1. 5, 1915) διασκευή. 2. N 10 Hallgarten, 119: 'Η ἐκδίκησης τῆς καμήλας. — 3. X 2α. Λαογρ. 17, 110 ἀρ. 7, βλ. αὐτ. σ. 145(+ 122). — 4. Ω Χατζηγιάννου σ. 50 ἀρ. 21: «'Η καμήλα κι ὁ γαΐδαρος» = Λουκάτος σ. 31 ἀρ. 11. — 5. I 1δ ΛΑ 1202, 103: 'Ο σκορπιός καὶ ὁ βάτραχος (τὸ φυσικὸ τοῦ σκορπιοῦ, πού βαστάει στὴν πλάτη του τὸν βάτραχο, εἶναι νὰ τοῦ τρυπάῃ τὴν κοιλιά μὲ τὴν οὐρά του. Τὸ φυσικὸ τοῦ βατράχου: νὰ κἀνῃ βουτιές στὸ νερό· τὸν πνίγει. — 6. N 2 ΛΑ 2279, 63: 'Ο γαΐδαρος κ' ἡ καμήλα.

7. N 4γ ΛΑ 1622, 5. — 8. N 5 ΛΑ 2248, 289: 'Η ἀλεπού τσ' ὁ γαΐδαρος (+ΑΤ 15). — 9. N 6 ΛΑ 178, 48: Τὸ φυσικὸ τοῦ γαΐδαρου καὶ τῆς καμήλας. — 10. Ξ 18 ΛΑ 1162 Β, 97 (ἀντὶ καμήλας ὁ λύκος· «αὐτὸς κατέχει καὶ λάμνει σάν τὸ σκύλο· βάνει τὴν ἀλεπού στὴ ράχη του κ' ἤμπηκε στὸν ποταμό· σάν ἐφτάζανε στὴ μέση, λέει τῆς: ἔχω κέφι καὶ θέλω νὰ χορέψω· χόρεψε, χόρεψε, ἤπεσεν ἡ ἀλ. καὶ πνίγηκε»). — 11. Ξ 14β ΛΑ 1319, 1-2. — 12. Ο 8 ΛΑ 1265, 7-9. — 13. Ρ 25δ ΛΑ 1248, 31. — 14. Σ 30 δ ΛΑ 1317, 3-4. — 15. Τ 1 ΛΑ 1446 Α', 409. — 16. Ψ 10 ΛΑ 2196, 93 (ἀντὶ καμήλας βόδι). — 17. Ω 5α ΚΕΕΚ 34, 86, 1. — 18. Ω 14 ΚΕΕΚ 48, 199, 1.

214B. «*Όνος λεοντῆν φέρων*»· φανερώνεται ἀπὸ τῆ φωνῆ του. Αὐτὸς ὁ Αἰσώπ. Halm 333 καὶ 336, Hausr. 199, Perry 188, Wienert, ET 175, 176 ST. 38. 69. BP IV 337 No 47.

1. A 1 ΛΑ 1189, 22. — 2. I 18 ΛΑ 1202, 57 (φυσῶντας ὁ ἀέρας τοῦ παίρνει τὸ λεοντοτόμαρο). — 3. I 88 ΛΑ 1194, 41-43 (+AT 1). — 4. K 6 ΛΑ 1213, 191. — 5. P 1 ΛΑ 1175, 170. — 6. P 1 ΛΑ 1177, 57 (ὁ ἀέρας τοῦ παίρνει τὸ λεοντοτόμαρο). — 7. P 12 α ΛΑ 1181, 87.

***214C.** *Τὸ παράπονο τῆς καμήλας, γιατί ὁ καμηλιέρης βάζει μπροστὰ γιὰ ὄδηγὸ ἓνα γάιδαρο.*

1. Υ 13. Ἄρχ. Πόντου 15, 123 ἀρ. 6 (ἡ ἀπάντησις τοῦ καμηλιέρη: τὸ γαῖ-δουρί πάει πάντα τὸν ἴσιο δρόμο, ἐνῶ οἱ καμήλες, ἅμα ἰδοῦν δένδρα, γυρίζουν ἐδῶ κ' ἐκεῖ νὰ κλέψουν κανένα κλαδάκι). —

214*. *Ὁ γάιδαρος ζηλεύει τὸ ἄλογο γιὰ τὰ ὠραῖα χάμουρά του. Τὸ ἄλογο σκοτώνεται στὴ μάχη· ὁ γαῖδ. εὐχαριστιέται.* Halm 328, Wienert ET 191. I 18 ΛΑ 1202, 69: «Ἄλογο,μουλᾶρι καὶ γάιδαρος» (διαφέρει: τὸ ἄλογο καυχιέται πῶς τὸ καβαλλικεύουν βασιλιάδες, τὸ μουλᾶρι πῶς μεταφέρει πολεμοφόδια. Ὁ γάιδαρος παινιέται, πῶς αὐτὸν καβαλλίκεψεν ὁ Χριστός.

217. *Ἡ γάτα καὶ τὸ καντηλιέρι. Κάποιος ἔμαθε τὴ γάτα του νὰ βαστάη τὸ καντηλιέρι μὲ τὸ κερί ἀναμμένο στὸ τραπέζι. Ὁ φίλος του ἔξαφνα ξαπολάει ἀπὸ τὴν ταμπακέρα του ἓνα ποντικάκι. Ἡ γάτα παρατάει τὸ καντηλιέρι καὶ χυμάει στὸν ποντικό.—Συνήθης τίτλος στὰ ἑλληνικά: «Ἡ φύση νικάει τὴ μάθησιν» ἢ «φυσικὸν καὶ παιδευτικόν». Πρβλ. Halm 88, Hausr. 50, Perry 50, Wienert ET 34. 351. 444.*

1. Π 14 Χατζηγάκη, Παραδόσεις Ἀσπροποτάμου, σ. 85, ἀρ. 173 (ἡ γάτα ἔμαθε νὰ κρατᾶ τὸ δίσκο).—2. Ω Κυπρ. Χρον. ΙΑ' 330: «φυσικὸν καὶ παιδευτικόν». — 3. Ω 14α Κληρίδης IV 205 ἀρ. 2: «τὸ φυσικὸν νικᾷ τὸ παιδευτικόν». — 4. Ω Χατζηγιάννου σ. 41 ἀρ. 8 = Λουκάτος σ. 25 ἀρ. 3. — 5. Η ΛΑ 148, 21: Ἡ φύση νικάει τὴ μάθησιν. — 6. Ν 2 ΛΑ 2279, σ. 349: «Ἡ φύση νικάει». — 7. Ν 2 ΛΑ 2279 σ. 350 (Ἄντι γάτας: γουρούνι· τὸ ντύνουν μὲ ροῦχα καὶ γραβάτα νὰ συνοδεύη τὸν βασιλιά. Βλέποντας στὸ δρόμο λάσπη πάει καὶ κυλιέται μέσα στὴ λάσπη.

***217A.** *Τὸ μικρὸ ζῶο θέλει νὰ μοιάσῃ τὸ μεγάλο. — Τὸ ποντίκι ζητάει ἀπὸ τὴ νυφίτσα νὰ τὸ μεταμορφώσῃ σ' ἓνα πιὸ δυνατὸ ζῶο: γάτα, σκύλο,*

ἀρκούδα, λιοντάρι, γιά νά πάψη νά φοβάται. Ἐξαφνα παρουσιάζεται ἕνας ἄνθρωπος· τὸ ποντίκι ζητάει νά ξαναγίνη ποντίκι καὶ χάνεται στὴν τρῦπα του. Κανένας δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τὸ φυσικό του.

1. A 1 ΛΑ 1328, 54: Ὁ ποντικοφοβητσάρης. — 2. I 8α ΛΑ 1192, 10: τὸ ποντικογατοσκυλοαρκουδολιόνταρο. Ἡ νυφίτσα: Νὰ γίνης πάλι ποντικός καὶ νά πᾶς στὴν τρῦπα σου, γιατί ἐσύ φοβιτσάρης γεννήθηκες καὶ φοβιτσάρης θὰ πεθάνης. —

3. K 6 ΛΑ 1213, 141-143: Τὸ ποντικογατοσκυλοαρκουδολιόνταρο. —

4. P 1 ΛΑ 1177: Ἡ μάγισσα νυφίτσα κάνει τὸν ποντικό: γάτα, σκύλο, ἀρκούδα, λιοντάρι. Ζητάει νά τὸν κάνη καὶ ἄνθρωπο — τὸν ξανακάνει ποντικό. — 5. P 12β ΛΑ 1176, 89: συνομιλία νυφίτσας καὶ ποντικοῦ. —

6. T 1 ιε' ΛΑ 1288, 75: Τὸ ποντικογατοσκυλοαρκουδολιόνταρο.

219*. Ὁ ποντικός κ' ἦ θυγατέρα του. Ὁ ποντικός δὲν θέλει νά δώσῃ τὴ θυγατέρα του σὲ ποντικό· ζητάει γιά γαμπρὸ τὸν ἥλιο, τὰ σύννεφα, τὸ βοριά, τὸν πύργο· μιὰ βοή μέσ' στοὺς τοίχους: μὲ κατατρῶνε ἀντρεωμένα θεριά, (ποντικοί). Βλ. Directorium vitae humanae τοῦ Joh. de Capua (Beispiele der alten Weisen hrsg. von Heisler, Berlin 1960 σ. 238. Motif L 392: Mouse stronger than wall, wind, mountain». Βλ. Μέγα σημειώσεις ἐν Λαογρ. 19, (1960/61) σ. 630 κέ. Διὰ τὴν κλιμακωτὴν μορφήν του κατετάχθη ὑπὸ St. Thompson ὑπ' ἀρ. 2031C: The Man Seeks the greatest Being as a Husband for his Daughter. Μῦθος ἀνατολικῆς (ἰνδικῆς) προελεύσεως. Βλ. κείμενον καὶ σημειώσεις ἐν Μέγας: I ἀρ. 8, III ἀρ. 8, V ἀρ. 16 σ. 216.

1. X 2 Μέγας I ἀρ. 8 (ἐκ ΛΑ 205 σ. 25). — 2. Θ 1γ Βλάχου. Γρανίτσας σ. 61 (στὴ θάλασσα, στὸν ἄνεμο, στὸ βουνό — πιὸ δυνατὸς ὁ τυφλοπόντικας πού σκάβει τὸ βουνό. —

3. H 3 ΛΑ 1216, 69. — 4. I 1 ΛΑ 1199, 15-17. — 5. I 8 ΛΑ 1189. —

6. I 12 ιβ' ΛΑ 1186, 175-177. — 7. I 16 θ ΛΑ 1223, 111. —

8. M 7 ΛΦ 233, 1. — 9. Π 9α ΛΑ 1269, 95-96.

ΠΟΥΛΙΑ

221. Ἡ ἐκλογή τοῦ βασιλιᾶ τῶν πουλιῶν. Ὁ τρυποφράχτης κερδίζει μὲ πονηριά (βλ. 221A). Ἀκολουθοῦν ἐπεισόδια μὲ τὸν ἀετὸ (μονομαχία) ἢ μὲ ἄλλο μεγάλο πουλί: ρωτάει πόσο μεγάλο εἶναι; ὅσο ἢ μιὰ του φτερούγα; ὅσο οἱ δυὸ μαζί; καὶ τίς ἀνοίγει. Σὰν φάνηκε ὁ ἀετός, χάνεται στὸν φράχτη ἢ σὲ μιὰ τρύπια πέτρα. Πρβλ. Πολίτου Παραδ. Α' ἀρ. 331: ὁ καλυγιάννος. ΒΡ III, 278

1. Ἄδ. τ. Γεώργιος σ. 65 ἀρ. 23: ὁ καρῖθρακας βασιλιάς. Χωμένος στὰ φτερά τῆς κουρούνας φτάνει πρῶτος καὶ γίνεται βασιλιάς, ὅπως 221A. Ἡ χαμοκελάηδα, πού τὸ βόδι τῆς χάλασε τὴ φωλιά, κάνει παράπονα στὸ βασιλιά (τὸν καρῖθρακα) κι αὐτὸς ρωτᾷει πόσο μεγάλο εἶναι; ἴσαμε τὸ φτερό του, ἴσαμε τὸ πόδι του; — 2. Η. Λουκόπουλος, Νεοελλ. Μυθολογία 55-59: Ὁ τρυποφράχτης στὸ φτερό τοῦ ἀετοῦ (221A). Ἐπεισ. μετὸ μεγάλο πουλί. — 3. Η 1 Σταυρόπουλος σ. 88: ὁ ἀετὸς κι ὁ τρυποφράχτης. Εἰσαγωγή 221A, ἐπεισ. μετὸν ἀετό. — 4. Τ 3 Σταματιάδου Ε 605 ἀρ. 27. Ὁ κομπογιάννης (ἀηδὼν ἢ ἐρυθραύχην) δὲν ἀναγνωρίζει γιὰ βασιλέα τὸν ἀετό. Ἐπεισ. 5. Ω 14 ς' Κληρίδης, Κυπρ. Σπουδ. ΙΓ' νε ἀρ. 1 = Μέγα ΙΙ 24 ἀρ. 8 = Λουκάτος 46, 1. — 6. Ι 6α ΛΑ 548 (ΣΠ 21)14: ὁ τρυποφράχτης βασιλιάς τῶν πτηνῶν. Στὴ φτερούγα τοῦ ἀετοῦ (221A). Μονομαχία μετὸν ἀετό, χώνεται σὲ μιὰ τρύπια πέτρα· ὁ ἀετὸς τσακίζεται πάνω στὴν πέτρα. — 7. Ι 9ε ΛΦ 1538 σ. 4 ἀρ. 12: ὁ ἀετὸς καὶ ὁ τρυποφράχτης. Μονομαχία, ποιὸς θὰ γίνῃ βασιλιάς. — 8. Ι 10 ΛΑ 1354, σ. 1: Τὸ συνέδριο τοῦ τρυποφράχτη μετὰ τὰ πουλιά. Ὅμοιο. — 9. Ι 16 θ ΛΑ 1221, 38: ὁ τσιπογιάννης βασιλιάς (ὄμ. μετὸ 1). — 10. Ι 16 θ ΛΑ 1222, 70-71: ὁ τσίριμπας βασιλεὺς (ὄμ. μετὸ 1). — 11. Λ 3α ΛΑ 221, 1: τὸ κότσινο κλειστάτσι. Ἐπεισ. μετὸ μεγάλο πουλί. — 12. Ο 15 ΛΑ 976 σ. 217-219: ὁ τρυποφράχτης (ὄμ.). — 13. Ρ 11α ΛΑ 1182 σ. 111: ὁ καρῖθρακας καὶ ἡ χαμοκελάηδα (ὄμ. μετὸ 1). —

221A. Δοκιμή: Πουὸς μπορεῖ νὰ πετάξῃ πιὸ ψηλά; Ὁ τρυποφράχτης κρύβεται στὰ φτερά τοῦ ἀετοῦ. Αἰσώπειος: ἀετὸς καὶ βασιλίσκος (Πλουτάρχου, Praecepta gerendae reipublicae c. 12. Corais 323). Βλ. Wienert σ. 54 σημ. 1, ET 139, ST 248). BP III, 278 κέ.

1. Κ 5 Λουκάτος σ. 47 ἀρ. 2: Τὸ πουλί πού πετάει ψηλότερα. — 2. Η 1α ΛΑ 1205 σ. 31 (γέρανος καὶ τσουτσουλιάνος). — 3. Ι 14α ΛΑ 1283, 311: Κοκκινολαίμης ξεφτέρης. — 4. Κ 5β ΛΑ 1211, 119: Ὁ καλόγιαννος. — 5. Κ 6 ΛΑ 1213, 167: Ὁ καλόγιαννος. — 6. Ξ 1 ΛΑ 1323, 31: τὸ γιαννακάκι. — 7. Ρ 12 ΛΑ 1181, 25-26: Ὁ καλόγιαννος. — 8. Ω 16 ΚΕΕΚ 31, 88, 2: Ὁ τσουρούλλας τζι ὁ ἀτὸς.

222. Πόλεμος πουλιῶν καὶ τετραπόδων.

Τὰ πουλιά κερδίζουν μετὴν ἐξυπνάδα τους. Σημάδι γιὰ τὴν νίκη τῶν τετραπόδων ἢ σηκωμένη οὐρά τῆς ἀλεπούς. Οἱ σκνίπες τὴν τσιμποῦν κάτω ἀπ' τὴν οὐρά. Ἡ ἀλεπού κατεβάζει τὴν οὐρά της καὶ τὰ τετράποδα φεύγουν.

1. Κ 5β ΛΑ 1211, 121: Ἀφορμὴ τοῦ πολέμου, ὅτι ἡ ἀρκούδα περιφρόνησε τὴ φωλιά τοῦ βασιλιᾶ τῶν πουλιῶν. — 2. Ρ 12 ΛΑ 1181, 19-21: Ὁ κα-

τσουλιέρης (=κορδαλλός) και ἡ ἀρκούδα. Ἀφορμὴ ὅτι ἡ ἀρκούδα εἶπε τὰ κατσουλιεράκια φτωχόπαιδα.

222A. Ἡ νυχτερίδα στὸν πόλεμο πουλιῶν και τετραπόδων. Ἐξ αἰτίας τῆς ἀμφιβόλου μορφῆς της πάει πότε μετὰ τὴ μιὰ πλευρὰ καὶ πότε μετὰ τὴν ἄλλη. Halm 307, Hausr. 182, Perry 172, Wienert. ET 67. ST 398.

1. I 160 ΛΑ 1221, 37: Ἡ νυχτερίδα τιμωρεῖται γιὰ τὴν πονηριά της.
2. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 209: Γιατί ἡ νυχτερίδα παρουσιάζεται μόνο τὴ νύχτα; φοβᾶται τὰ ζῶα πού δὲν θέλουν νὰ τὴν ἴδου.

225. Τὸ λελέκι μαθαίνει τὴν ἀλεπού νὰ πετᾷ. Τὴν ἀφήνει νὰ πέση ἀπὸ ψηλά. Πρβλ. αἰσ. Halm 419, Hausr 259, Perry 230.

1. Ξ 21 Σύλλ. ΚΠ 31(1909)139 ἀρ. 7. Ἀντὶ λελέκι ἀετός, σὰν συνέχ. στὸν Τ. 60. — 2. ΑΑ 2γ Ταϊβί — Car. σ. 28-30: ἡ ἀλαπούδα τσιτσοκόρακας. Ἀντὶ λελέκι κόρακας· ἀναλαμβάνει νὰ πάρη στὴ ράχη του τὴν ἀλεπού γιὰ νὰ πᾶνε στὸ πανηγύρι· στὸν δρόμο τὴν γκρεμίζει, ἀλλὰ ἡ ἀλεπού σώζεται. Συνέχ. ὅπως στὸν Τ. 57.

3. Κ 5β ΛΑ 1210, 183-186: Σαύρα και πελαργός. Ὁ πελ. τὴν ἀφήνει νὰ πέση ἀπὸ ψηλά. — 4. Κ 5β ΛΑ 1210, 191-194: Ἡ ἀλεπού κι ὁ λέλεκας. Σὰν συνέχ. στὸν Τ. 60. — 5. Ρ 2ιδ ΛΑ 1237, 9: Ἀλπού κι κόρακας. Συνέχ. στὸν Τ. 60. — 6. Ω ΛΦ 210, 1-2: Τὸ πάθημα τῆς ἀλεπούς. Συνέχ. στὸν Τ. 61Α. — 7. Ω 4γ ΛΦ 995, 4-6: Ὁ ἀετός τζαὶ ἡ ἀλεπού. Συνέχ. σιούς Τ. 60, 68B, 64. — ΑΑ Rossi-Taibbi-Car. σ. 28-30.

225A. Ἡ χελώνα ζητεῖ ἀπὸ τὸν ἀετὸ νὰ τὴν μάθη νὰ πετᾷ. Βλ. αἰσῶπ. Halm 419, Hausr. 259, Perry 230, Wienert ET. 51 καὶ 98. Moser-Rath 122.

1. Α 1 ΛΑ 1173, 81: Ἡ χελώνα και ὁ ἀετός (σὲ διάλογο). — 2. Η 2β ΛΑ 1216, 95: Ὁ γέρακας και ἡ χελώνα. — 3. Η 2γ ΛΑ 1216, 151 χελώνα και ἀετός. — 4. Η 3ιε' ΛΑ 1209, 31: ἀετός και χελώνα. — 5. Ι 18 ΛΑ 1203, 19. — 6. Ι 18 ΛΑ 1203, 147. — 7-8. Ι 1ς' ΛΑ 1207, 81-82. ΛΑ 1208, 95. — 9. Ι 1ις' ΛΑ 1204, 89. — 10. Ι 8 ΛΑ 1189, 71. — 11. Ι 10 ΛΑ 1354, 5. — 12-13. Ι 14α ΛΑ 1280, 14-15. 351. — 14. Ι 160 ΛΑ 1223, 137. — 15-19. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 49. 65. 73. 89. 175. — 20-21. Ι 17β ΛΑ 1228, 7. 65. — 22. Κ 1 ΛΑ 1333, 5. — 23. Κ 4 ΛΑ 1217, 3 (διαφέρει). — 24. Κ 5 ΛΑ 1218, 67. — 25. Κ 6 ΛΑ 1213, 183. — 26. Ξ 5α ΛΑ 1383, 35. — 27. Ξ 17 ΛΑ 1291, 142. — 28. Ρ 1 ΛΑ 1177, 23. — 29. Ρ 1 ΛΑ 1178,

35-36. — 30. P 2β ΛΑ 1197, 45. — 31. P 3α ΛΑ 1174, 30. — 32. P12 ΛΑ 1181, 24. —

***225B.** Ἡ χελώνα συμβουλεύει τὸν ἀετὸ πῶς νὰ τρώγῃ τὶς χελῶνες: νὰ ἀρπάξῃ μιὰ χελώνα, νὰ πετάῃ ψηλὰ καὶ νὰ τὴν ἀμολάῃ· ἔτσι θὰ σπάσῃ τὸ καύκαλο καὶ θὰ τὴν τρώγῃ. Ὁ ἀετὸς ἀρπάζει πρώτη καὶ καλὴ αὐτὴν ποὺ τὸν συμβούλεψε.

Θ δ Μέγας: IV, 17 (=Βλ. Fabula 15 (1974) 241, 17).

227. Οἱ χῆνες παρακαλοῦν τὴν ἀλεπού νὰ τὶς ἀφήσῃ νὰ κάνουν τὴν προσευχή τους, πρὶν τὶς φάγῃ. Ἀρχίζουν νὰ κακαρίζουν καὶ δὲν σταματοῦν· τέλος ξεφεύγουν. BP II 206. Συχνὰ σὰν συνέχ. στὸν T. **20D*** καὶ **61A**, ὅπου παραλλαγαί.

1. K 5 Λουκάτος ἀρ. 15, 16. —

2. Σ 22 ΛΑ 215, 89, 1. — 3. Σ 16 ΛΑ 394, 36-41. —

230. Τὸ θρέψιμο τοῦ πουλιοῦ μὲ τὸ μεγάλο κεφάλι καὶ τὰ μεγάλα μάτια. Τὸ πουλι (ἀετὸς, γεράκι) ἀνατρέφει τὴν κουκουβάγια· σὰν ἔμαθε τὴν μεγάλη ἡλικία της, τὴν σκοτώνει.

1. M 4α Ζευγώλη Παροιμ. 170 γ (τέτοιο κρῦο ἔχω νὰ ἰδῶ ὄω καὶ 70 χρόνια). —

2. T 3 Σταματιάδ. Ε' 604 ἀρ. 26 (ἀετὸς καὶ κομπογιάννης (= ἀηδὼν ἢ ἐρυθραύχην). — 3. Ω Χατζηϊωάννου 59 ἀρ. 33: Ἡ κουκουβάγια καὶ τὸ γεράκι (ἢ κουκ. θυμᾶται τὸν καιρὸ τοῦ Νῶε) = Κυριαζῆ Κυπρ. Παροιμ. 206-207 = Λουκάτος σ. 47 ἀρ. 3. — 4. Ω 14α Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. 32, σ. 214 ἀρ. 7: Ὁ ἀετὸς τῷ ὁ κοκκουφικίος. — 5. Ω 6, ιβ' KEEK 65, 123, 1.

230B*. Τὸ γεράκι τρώει τὴν πέρδικα.

1. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 3: Ὁ λαγὸς κ' ἡ πέρδικα. Ὁ λαγὸς πιάνεται ἀπὸ τὸν σκύλο κ' ἡ πέρδικα τὸν κοροϊδεύει, γιατί καυχίόταν πῶς εἶναι τὸ πιὸ ἔξυπνο καὶ γρήγορο ζῶο. Ἐνα γεράκι ἀρπάζει τὴν πέρδικα καὶ τὴν τρώει.

231. Τὸ λελέκι (ὁ γλάρος) μεταφέρει τὸ ψάρι. Ἐνα λελέκι (ἕνας γλάρος) λέγει στὸ ψάρι πῶς ἡ λίμνη (θάλασσα) θὰ στερέψῃ καὶ τὸ παίρνει νὰ τὸ μεταφέρῃ σὲ μιὰν ἄλλη λίμνη (θάλασσα), ἀλλὰ λοξεύοντας στὴ στεριά τὸ τρώγει. Ὁ κάβουρας, ποὺ ἔμεινε τελευταῖος, βλέποντας τὸ λελέκι νὰ στρίβῃ στὴ στεριά, τὸν σφίγγει μὲ τὶς δαγκοῦνες του καὶ τὸν πνίγει. Βλ. Μέγαν, Λαογρ. 18, 475.

1. Η 3ιδ' Λαογρ. 18, 475, 11 (ΛΑ 1209, 75): Πελαργός και κάβουρας.
 2. Κ 5. Λαογρ. 18, 473, 4: Γλάρος και κάβουρας (=Λουκάτος σ. 51 άρ. 10).—
 3. Κ 5β ΛΑ 1210, 99: 'Ο κόρακας και τὸ ψαράκι (τὸ κόκκαλο τοῦ τελευταίου ψαριοῦ τοῦ στέκεται στὸ λαιμὸ και τὸν πνίγει).—
 4-5. Κ 5γ ΛΑ 1211, 39. 49: 'Ο πελαργός, τὰ ψάρια κι ὁ κάβουρας.—
 6. Κ 6 ΛΑ 1215, 79 (ὄμ.),—7. Ρ 12 ΛΑ 1244, 3: Λέλεκας, ψάρια και κάβουρας.—8. Ρ 22 ΛΑ 1183, 19 (ὄμ.).—9. Ρ 26 ΛΑ 1175 (ὄμ.).—
 10. Σ 30 ΛΑ 1287, 40-42: Πελαργός και κάβουρας.—11. Χ 2 ΛΑ 205, 26 (Μ. Φιλήντας, 1920): 'Οφίς και καρκίνος.

232. Τὸ ὄρτυκι και τ' ἀποδημητικά πουλιά. Τὸ ὄρτυκι προτιμᾷ νὰ μείνη στὸν τόπο του παρὰ νὰ φύγη σὲ ξένους τόπους.

1. I 16θ ΛΑ 1223, 185: Τὸ χελιδόνι, τὸ τρυγόνι, ὁ πελαργός και τὸ ὄρτυκι.

*239Α. 'Ο λαγός βοηθαίει τὴν πάπια νὰ ξεφύγη ἀπὸ τὸ κλουβί: σκάβει ἀπὸ κάτω και τὴν λευτερώνει. 'Η πάπια φιαχνει τὴ φωλιά της βάρκα, τραβάει τὸν λαγὸ μὲ τὸ ράμφος της στὴν ἄλλη ὄχθη και τὸν γλυτώνει ἀπὸ τὸν κυνηγό.

1. Ω Κυπριόπουλο Ε' 1949, 47-48 άρ. 3: ἡ πάπια και ὁ λαγός.

240Α*. 'Η μέλισσα πέφτει στὸ νερό. Τὴν σώζει τὸ περιστέρι ρίχνοντας ἓνα φύλλο στὸ νερό. Βλέποντας τὸν κυνηγὸ ἔτοιμο νὰ σκοτώσῃ τὸ περιστέρι, ἡ μέλισσα τὸν τσιμπᾷ και γλυτώνει τὸ περιστέρι. Βλ. Αἰσώπ. Halm 296, Hausr. 176, Perry 235.

1. Κ 5 Λουκάτος σ. 49 άρ. 7: 'Η μέλισσα και τὸ τρυγόνι.

2. I 1 ΛΑ 1207, 99: μυρμήγκι και περιστέρι.—3-4. I 1δ ΛΑ 1203 σ. 75 και 97 (ὄμ.).—5. I, 1δ ΛΑ 1202, 29 (ὄμ.).—6. I 1ς' ΛΑ 1296, 183: μέλισσα και περιστέρα.—7. I 8θ ΛΑ 1191, 27: τὸ μυρμήγκι και ἡ πέρδικα.—8. I 8ιθ', ΛΑ 1189, 93: πέρδικα και μυρμήγκι.—9. I 10 ΛΑ 1354, 3.—10. I 13 ΛΑ 1347, 3.—11. I 14α ΛΑ 6283, 97.—12. I 16θ' ΛΑ 1222, 7-9.—13. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 81.—14. Κ 5 β ΛΑ 1210, 173: μέλισσα και κορυδαλλός.—15. Κ 5β ΛΑ 1211, 85 περιστέρι και μυρμήγκι.—16. Ο 1ια ΛΑ 2032, 2: Τὸ μυρμήγκι και ἡ πέρδικα.—17. Ο 2α ΛΑ 1293, 240 (ὄμ.).—18. Τ 2ιβ' ΛΑ 1290, 120 μύρμηγκας και περιστέρι.

244. (α) 'Ο κόρακας (ἢ κουρούνα) δανείζεται φτερά ἀπὸ τὸ παγώνι (ἢ ἀπὸ ἄλλο πουλί), γιὰ νὰ γίνη βασιλιάς τῶν πουλιῶν. Τὰ ἄλλα πουλιά τοῦ παίρ-

νουν τὰ ξένα φτερά και τὸν αφήνουν στὰ κρύα. Βλ. αἰσ. Halm 200. — (β) Ζηλεύοντας τὰ περιστέρια πού ἔχουν ἔτοιμη τροφή, ἡ κάργα πέφτει στὸ ἀλεύρι τοῦ μύλου, γίνεται ἄσπρη σάν περιστέρι. Ἀπὸ τὴ φωνή της ὅμως τὰ περιστέρια τὴν καταλαβαίνουν και τὴν κυνηγοῦν. Πρβλ. αἰσῶπ. Halm 201β, Hausr. 131, Perry 129.

(α) 1. Η Λουκόπουλος, Νεοελλ. Μυθολ. σ. 59: Ἡ καλλιακούδα. — 2. Η 1α ΛΑ 1205, 45: Ὁ κόρακας. — 3. Η 1α ΛΑ 1205, 49: Ὁ κόρακας πού ἔγινε παγώνι. — 4. I 1δ ΛΑ 1202, 139: Ὁ κόρακας παγώνι. — 5. I 15γ ΛΑ 1230, 113: Τοῦ ἀετοῦ ὁ γάμος. Στὸ χορὸ πέφτουν τὰ ξένα φτερά κ' ἡ κουκουβάγια φανερώνεται. — 6. Ο 15 ΛΑ 1173, 27: Ὁ κόρακας πού ἔγινε παγώνι. — 7. Π 8β ΛΦ 267, 5-8: Τὸ παραπονιάρικο κοράκι. — 8. Π 9α ΛΑ 1269, 99: Κολοιδὸς και παγώνι.

(β) 1. Ω 2α Κληρίδη, Ἴστ. ζώων νβ'-νδ', 1: Ὁ πουπούζιος τζ' ἡ κατσικορώνα = Μέγας Π ἀρ. 10 σ. 27-28: Ὁ τσαλαπετεινὸς κ' ἡ καρακάξα. — 2-4. I 1γ ΛΑ 1202, 110-111: Καρακάξα και περιστέρα. ΛΑ 1203, 37. ΛΑ 1203, 198-199: Καρακάξα και κούκος.

244A*. Σαλίγκαρος και κάμπια (παρὰλλ.).

I. Κ 5 Λουκάτος, ἀρ. 8 σ. 49-50: Ὁ σαλίγκαρος δὲν ἀναγνωρίζει γιὰ συγγενῆ του τὴν κάμπια, πού κι αὐτὴ περπατᾷ σερνόμενη, γιὰτὶ δὲν ἔχει σπίτι σάν τὸ δικό του. Ἡ κάμπια γίνεται πεταλούδα και θυμούμενη τὴν προσβολὴ δὲν τὸν καταδέχεται κι αὐτὴ.

****245.** Ὁ σπουργίτης και τὰ ξόβεργα. Τὰ πουλιὰ ἀποφασίζουν νὰ κόψουν τὸν ἀξὸ ἀπὸ τὴ δρυῖ, γιὰ νὰ μὴ ἔχουν οἱ ἄνθρωποι μὲ τί νὰ κάμουν τὰ ξόβεργα. Ὁ σπουργίτης δὲν πᾶει λέγοντας πὼς αὐτὸς ξέρει και φυλάγεται. (Πρβλ. αἰσῶπ. Halm 417 χελιδὼν και ὄρνιθες). Wienert ET 249. ST 277.

I. Ω 14α Κληρίδης, Ἴστ. ζώων, Κυπρ. Σπ. 13 (1949/50) ἀρ. 40 μ στ. 1: Ὁ στρουθὸς τζαὶ τὰ βερκά = Λουκάτος, σ. 48 ἀρ. 5.

247. Ὁ καθένας γιὰ ὁμορφότερα ἔχει τὰ δικά του παιδιὰ. Ἑλληνικὴ παραλλαγή: Ἡ πέρδικα κ' ἡ κουκουβάγια. Τὰ πουλάκια εἶναι νηστεία στὸ σχολεῖο. Ἡ πέρδικα δίνει τὸ ψωμί γιὰ τὸ παιδί της στὴν κουκουβάγια—θὰ τὸ γνωρίσης, γιὰτὶ εἶναι ὁμορφότερο ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα. Ἡ κουκουβάγια μὴ βρίσκοντας κανένα ἄλλο ὁμορφότερο ἀπὸ τὸ δικό της παιδί δίνει τὸ ψωμί στὸ κουκουβαγιόπουλο. Πρβλ. Αἰσῶπ. Crusius, *Babrii fabulae Aesopaeae*, ἀρ. 56: εὐτεκνίης ἐπαθλα. Βλ. Πολίτην, Λαογρ. Ε' (1915) 621 κέ. Μέγαν: Π ἀρ. 9. ΠΙ ἀρ. 16, V ἀρ. 17, σγμ. σ. 216 κέ.

1. I 10γ Λαογρ. Ε' 620: 'Η πέρδικα καὶ ἡ χουχουβάγια = Λουκάτος σ. 47 ἀρ. 4. — 2. M 4α Ζευγώλη, Παροιμ. 170α. —

3. T 1 Georg.-Pineau σ. 98: La perdrix et la tortue (ἀντὶ κουκουβάγιας χελώνα). — 4. Υ' 7 Παμπούκης σ. 138 ἀρ. 87: τ' ὁμορφότερο μωρὸ (ἀντὶ κουκουβάγιας κοράκι). — 5. X 5α Μικρασ. Χρον. 3, σ. 343: τ' ὁμορφο ἀχελωνούδ' (ὁ ράφτης πάει νὰ πάρῃ μέτρα γιὰ φόρεμα στὸ χελωνάκι: θὰ τὸ γνωρίσῃ, γιατί εἶναι τὸ πιὸ ὁμορφο ἀνάμεσα στὰ σχολοπαῖδια. — 6. Ω 14α Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' σ. μγ', 1: 'Ο κουκουφιάος τζ' ἡ πέρτικα = Μέγας Π σ. 26 ἀρ. 9. — 7. Ω 3α Κληρίδης, αὐτ. μδ', 2. — 8. Ω Χατζηωάννου σ. 62 ἀρ. 36: 'Η μαύρη καὶ τὸ μαυράκι της.

9. A 1 ΛΑ 1190, 73-75: Τὰ μάτια τῆς μάνας (κουκουβ. καὶ πέρδ.). —

10. I 13 ΛΑ 1346, 23: 'Η πέρδικα κ' ἡ χουχουβάγια. — 11-12. I 14α ΛΑ

1280, 180: Τὸ ὁμορφότερο πουλί. — ΛΑ 1283, 335. — 13. O 5α ΛΑ 1258,

9: Σχολειὸ πουλιῶν. — 14. Π 3 ιζ' ΛΑ 1270, 27: Τὸ ὁμορφότερο παιδί. —

15-17. P 1 ΛΑ 1174, 115. 122. 199. — 18-19. P 1 ΛΑ 1175, 204. ΛΑ

1177, σ. 151. — 20. P 11α ΛΑ 1182, 49. — 21. Σ 26β ΛΑ 2231 (ΙΑ 658,

23β): 'Η κουκουβάγια (ὁ βασιλιάς δίνει στὴν κ. ἓνα ζευγάρι σκουλαρίκια γιὰ

νὰ τὰ βάλῃ στὸ ὠραιότερο πουλί: τὰ βάζει στὸ παιδί της). —

22. Υ' 8. ΛΦ 1833, 54: 'Αετὸς καὶ κουκουβάγια φίλοι. Συμφωνία νὰ μὴ

πειράξῃ τὰ μικρά της, τὰ ὁμορφότερα πουλιά. 'Ο αετὸς τρώγοντας τὰ πιὸ

ἄσκημα τρώγει τὰ κουκουβαγιόπουλα.

ΨΑΡΙΑ

254*. *Συνομιλία ψαριῶν.*

α) Διηγούνται πῶς γλύτωσαν ἀπὸ τὰ δίχτυα τοῦ ψαρᾶ.

1. P 1 ΛΑ 1175, 152: σουπιὰ, γαρίδα, κάβουρας, ἀστακόσ: ἡ σουπιὰ γλύτωσε ἀφήνοντας τὸ μελάνι της, οἱ ἄλλοι χάρις στὸ δελφίνι πού ξέσκισε τὰ δίχτυα.

β) Σάλιαγκας (κοχλίας) καὶ ψάρι, μαλλώνουν ποιὸς εἶναι καλύτερος. 'Ο σαλιαγκός: μένα, σὰ μὲ τρῶνε, μὲ φιλοῦν' σένα, μόνε σὲ τρῶνε, σὲ φτοῦνε.

1. Λ 5 Πέρδικα Π 109 ἀρ. 4: 'Ο χάνος τσ' ὁ σαρακόχλας (= σάλιαγκας).

2. Ω 2α ΚΕΕΚ 49. 181. 1: 'Ο καράολος τσαί τὸ ψάριν.

ΑΛΛΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

275. *'Αγὼν δρόμου ἀλεπούς καὶ κάβουρα.* 'Ο κάβουρας πιάνεται ἀπ' τὴν

οὐρά τῆς ἀλεπούς καὶ κερδίξει. Συνήθως σὰν συνέχεια στὸν ἀρ. ATh 9A καὶ 9B Βλ. BP III 340, 3 (A² B² C²). Eberh.-Bor. T. 4.

1. Ἄδ. τ. Αἰνεία, Παραμ. σ. 1: Ἡ ἀλεπούς καὶ ὁ κάβουρας (στὴν ἀρχὴ AT. 9A). — 2. I Λελέκου, Ἐπιδόρπιον A' 290 (ἡ ἀλεπούς κρατᾷ τάχα τὸ βράχο νὰ μὴν πέσῃ). — 3. I 7 Λαογρ. A 321, B. — 4. K 5 Λουκάτος σ. 17 ἀρ. 17 (+9A). — 5. Λ 5 Πέρδικα II Μῦθοι, ἀρ. 2 σ. 108 (+9A). — 6. Λ7 Ρήγας II 153 ἀρ. 1. — 7. Ξ. Λιουδάκη, Στοῦ παπποῦ τὰ γόνατα σ. 82 (+9A). — 8. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. παραμ. σ. 50 (+9A). — 9. T 1 Λεσβιακὰ Γ' 56 (+9B). — 10. T 1. Georg.-Pineau σ. 95: Le renart et le crabe = Λαογρ. A' 323 (+9B). — 11. T 1θ Kretschmer, LD 492 ἀρ. 8 = Λαογρ. A' 323 (+9A). — 12. Ω 3α Κληρίδης, Κυπρ. Σπουδαί, ΙΓ' σ. ιε'-ις' (+9A). — 13. A 2 ΛΑ 1325, 7: ἀλεπούς καὶ κάβουρας. — 14-15. 2 ΛΑ 1272, 1 καὶ 33 (+9A καὶ 9B). — 16. E 1 ιβ' ΛΦ 1040, 1 (+9A). — 17-19. ΛΑ 1256, 15 καὶ 47 (+9A), 1257, 37 (+9B). — 20. H 1 ΛΑ 1335, 1. — 21-26. H 1α ΛΑ 1205, 3-5 (+9B). 19-21 (+9A). 41-42 (+9A). 47. 69-70 (+9A, 9B), 97 (+9B). — 27. H 1α ΛΑ 1209, 21. — 28. H 1η ΛΑ 1185, 3-4 (+9A). — 29-32. H 2θ ΛΑ 1320, 45 (+9A). 53 (+9A). 67 (+9A, +9B). 71 (+9A). — 33-40. H 2θ ΛΑ 1321, 43 (+9A). 45. 47. 49. 51. 53. 55. 59 (+9A). — 41. H 2 ΛΦ 1322, 5. — 42-46. H 2β ΛΑ 1216, 43. 49 (+9A). 53 (+9A) 115 (+9A). 149 (+9A). — 47-48. H 3 ΛΑ 1216. 15 (+9A). 149 (+9A). — 49. H 3 ΛΑ 1209, 37 (+9A). — 50-51. H 3γ ΛΑ 766, 99 ἀρ. 35 (+9A) ΛΑ 1209, 7 (+9A). — 52. H 3β ΛΑ 1209, 61. — 53. H 3ιε' ΛΑ 1209, 67 (+9A). — 54-55. H 3ζ ΛΑ 1209, 23 καὶ 35 (+9A). — 56-57. Θ 1 ιβ' ΛΑ 1254, 27 (+9A). — Θ 1ιε' ΛΑ 1255, 5. — 58-69. I 1 ΛΑ 1206. 119-121. 123-124. 125-126. 127-128 (+9A). 103. 105. 107. 109. 111. 113. 115. 177 (+9A). — 70-75. I 1 ΛΑ 1206, 39-41. 43. 95. 97. 99. 101 (+9A). — 76-79. I 1 ΛΑ 1207, 5. 63. 75-76. 77-78 (+9A). — 80-90. I 1 ΛΑ 1208, 28. 67-68. 69. 71. 73-74. 77. 105. 107. 111. 113 (+9A). — 91-97. I 1δ ΛΑ 1202, 67. 71-72. 95. 163. 169-171. 175 (+9A). — 98-106. I 1δ ΛΑ 1203, 8. 21. 147. 151. 155. 159. 163 (+9A καὶ 9B). — 107-114. I 1ζ ΛΑ 1214, 2-3. 22-24. 31. 41-42. 51. 55-56. 67-68. 75-76 (+9B καὶ 9A). — 115-120. I 2α ΛΑ 1204, 11-12. 17-18. 57-59. 73-75. 79. 98-99. 123. 133-135 (+9A +9B). — 121. I 2 ΛΑ 1276, 1 (+9B). — 122. I 6α ΛΦ 501, 38 ἀρ. 23 (+9A). — 123. I 16α ΛΑ 1189, 25 (+9B). — 124. I 16α ΛΑ 1196, 31 (+9A). — 125-126. I 7 ΛΑ 1196, 53. ΛΑ 2268, 1130. — 127-129. I 8 ΛΑ 1189, 15. 68. 110 (+9A). — 130-131. I 8 ΛΑ 1186. 179-180 (+9). — 132-134. I 8δ ΛΑ 1194, 77-78 (+9A). — 131-135. I 8δ ΛΑ 1325, 7-8. 23. 53. 27-28. 31. 77 (+9A. +9B). — 136-139. I 8α ΛΑ 1192, 137. 143. 151. 170 (+9B). — 140. I 8α ΛΑ 1193, 161 (+9B). — 141-143. I 8β ΛΑ 1190, 52 (+9A).

52-53 (+9A, +9B).— 144. I 88 ΛΑ 1194, 17 (+9A).— 145. I 8 κδ' ΛΑ 1194, 57 (+9A).— 146-147. I 8 θ ΛΑ 1191, 1. 21-23 (+9A).— 147. I 8 θ ΛΦ 655, 14 (+9A).— 148. I 8 ι ΛΦ 168, 27-28 (+9A).— 149. I 8 ιζ' ΛΑ 1190, 58 (+9A).— 150. I ιη' ΛΑ 1190, 69 (+9B).— 151. I 8 ιθ' ΛΑ 1189, 85 (+9B).— 152-156. I 8 κβ' ΛΑ 1195, 35. 45. 63. 73 (+9A, +9B).— 157. I 8 κε' ΛΑ 1232, 13-15 (+9A, +9B).— 158-161. I 9 ΛΑ 1198, 1 +9A, +9B). 3-4. 9. 47.— 162. I 9 ε ΛΦ 1537, 3 ἀρ. 5 (+9A).— 163-167. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 3. 11. 15. 33. 63. (+9A). +9B).— 168-173. I 10 ΛΑ 1339, 33. 55. 71. 81-85. 193-197 (+9A).— 174-176. I 10 ΛΑ 1340, 1. 5. 37 (+9A).— 177. I 10 ΛΑ 1341, 25 (+9A).— 178-181. I 10 ΛΑ 1342, 1. 6. 11. 17. 70 (+9B).— 182-183. I 10 ΛΑ 1344, 13. 27 (+9A).— 184-186. I 10 ΛΑ 1353, 8. 21. 31 (+9A).— 187-188. I 10 ΛΑ 1354, 19-20. 31-32 (+9A).— 189-190. I 10 ΛΑ 1351, 11. 57 (+9A).— 191-192. I 10 ΛΑ 1352, 1. 41 (+9A).— 193-195. I 10 θ ΛΑ 1345, 3. 19. 31 (+9A).— 196. I 118 ΛΑ 1332, 7 (+9A).— 197. I 13 ΛΑ 1343, 21 (+9A).— 198-200. I 13 ΛΑ 1347, 25. 39. 43 (+9A).— 201. I 13 ΛΑ 1348, 3 (+9A).— 202. I 13 ΛΑ 1349, 9 (+9B).— 203. I 13 ΛΑ 1350, 35. — 204-206. I 14α ΛΑ 1280, 21-23. 49-50. 84-85 (+9A) και 9 ἄλλα.— 207-209. I 14α ΛΑ 1281, 105-107. 377-379. 425-427 (+9A).— 210-216. I 14α ΛΑ 1282, 25-26. 126-128. 129. 237-8. 413-4. 423-5. 449 (+9A).— 217-218. I 14α ΛΑ 1282, 489. 493 (+9A).— 219-230. I 14α ΛΑ 1283, 1-2. 8-9. 20-22. 49-54. 57-61. 63-64. 67. 75-76. 79-80. 93-95. 96. 98-100 κ.ζ. 23. — 231. I 15 ΛΦ 710, 8-9 (+9A).— 232-233. I 15γ ΛΑ 1229, 47. 51 (+9A).— 234-250.— I 15γ ΛΑ 1230, 39. 41. 53. 61. 63. 69. 71. 73. 77. 83. 89. 93. 103. 105. 111. 115. 119 (+9A, +9B).— 251. I 16α ΛΑ 2934, 160 (+9A, +9B).— 252. I 16γ ΛΦ 626, 11 (+9A).— 253. I 16ε ΛΦ 1093, 9 (+9A).— 254. I 16 θ ΛΑ 1219, 9-11 (+9A).— 255-258. I 16 θ ΛΑ 1220, 5. 40. 51. 55 (+9A, +9B).— 259-265. I 16 θ ΛΑ 1221, 15. 26. 37. 42. 54. 66. 90 (+9A, +9B).— 266-275. I 16 θ ΛΑ 1222, 9-11. 43. 55. 67-69. 97-99. 140. 145-149. 165. 192. 222-224. — 276-285. I 16 θ ΛΑ 1223, 127. 129. 135-137. 145. 154-156. 175. 183. 198. 211. 215 (+9A, +9B).— 286. I 16 ια' ΛΑ 1226, 17 (+9A).— 287-293. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 3. 5 (+9B). 11. 15 (+9B). 37. 75-77 (+9A). 91 (+9B).— 294. I 16 ΛΑ 2934, 135.— 295. I 17 ΛΑ 1210, 63. — 296-301. I 17β ΛΑ 1228, 5. 9. 15. 23. 71. 77. (+9A).— 302-306. I 18ε ΛΑ 1225, 1-2. 11-13. 27. 29. 37 (+9A, +9B).— 307. I 19 ια' ΛΦ 599, 8 (+9A).— 308-309. K 5β ΛΑ 1210, 107-109. 111 (+9A).— 310-312. K 5β ΛΑ 1211, 71 (+9B).— 313. K 6κ ΛΑ 1213, 83 (+9B).— 314. K 6 ΛΑ 1215, 75 (+9B).— 315-316. K 5 ΛΑ 1218, 13. 55 (+9A).— 317. K 7 ΛΑ 1331, 3-4 (+9A).— 318-9. Λ 1 ΛΑ 1172 (+9A), 23.— 320. Λ 1ε ΛΑ 1275, 27 (+9A).— 321. Λ 4 ΛΦ 682, 6-8 (+9A).— 322. M 5 ΛΦ

1698, 2 (+9A). — 323. Ν 4γ ΛΑ 1622, 6 (+9A). — 324. Ξ 1 ΛΑ 1323, 23.—325. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 5(+9A).—326. Ο 8β ΛΑ 1260, 5-6 (+9A+9B).—327. Ο 8 ΛΑ 1264, 11 (δμ.)—328-329. Ο 5 Α ΛΑ976, 222-6 (+9A). 227.—330. Ο 15 ΛΦ 22. 15-16 (+9A). — 331. Ο 15 ΛΑ 395, 6 (+9A). — 332-334. Π 3 ιζ ΛΑ 1270, 17. 23. 25 (+9A).— 335-336. Π 9α ΛΑ 1267, 13. 15. — 337. Π 9α ΛΑ 1269, 7-8 (+9A).— 338. Π 9γ ΛΑ 1174, 51.— 339. Ρ 1 ΛΑ 1174 (+275A). — 340. Ρ 1 ΛΑ 1175, 1. — 341-343. Ρ 1γ ΛΑ 1176, 15. 41. 55 (+9B).— 344-348. Ρ 1 ΛΑ 1177, 61. 103. 131. 141. 165 (+9A). — 349. Ρ 2 ζ', ΛΑ 1175, 9 (+9A). — 350. Ρ 2 ιβ' ΛΑ 1179, 20.—351-2. Ρ 2ιγ ΛΑ 1235, 71. 73 (+9A).— 353-4. Ρ 2ιγ ΛΑ 1236, 71. 73 (+9A).— 355-356. Ρ 2ιδ ΛΑ 1237, 7. 27 (+9A). — 357. Ρ 11α ΛΑ 1182, 115. — 358. Ρ 13γ ΛΑ 1183, 53 (+9B).— 359-360. Ρ 17 δ ΛΦ 669, 10. 12. — 361. Ρ 21α ΛΑ 1184, 33 (+9A).— 362. Ρ 26 ΛΑ 1173, 63. — 363. Ρ 26 ΛΑ 1248, 11-13. — 364. Σ 1. ΛΑ 1249, 51 (+9A). — 365. Σ 18 ΛΑ 1251, 5. — 366. Σ 19 ΛΑ 1173, 11 (+9A). — 367. Σ 30 ΙΑ 617, 77.— 368 Σ 30 ΛΑ 1287, 47 (+9A). — 369. Σ 30δ ΛΑ 1317, 1. — 370. Σ 30 ΛΑ 1287, 47 (+9A).— 371. Τ 1ιε ΛΑ 1288, 69. — 372. Τ 1 ΛΑ 1289, 90 (+9A).— 373. Τ 1 ια ΛΑ 1446, 391. — 374. Τ 2 ΛΦ 1773, 1. — 375. Τ 2ιβ ΛΑ 1290, 124 (+9A).— 376. Υ ΛΑ 1233, 25-26. (+9A). — 377. Ω ΛΦ 343, 19. — 378. Ω ΛΦ 1345, 1-3. — 379. Ω 5ε ΛΦ 67, 1-8 (+60, +64).— 380. Ω 8δ ΛΑ 2351 Α', 205. — 381. Ω ΚΕΕΚ 1, 136, 2.— 382. Ω Σύσκληπος ΚΕΕΚ 55, 64, 3 (= Μαθ. 'Εστία ΙΒ', 1961 ἀρ. 30). — 383. Ω 13, ε' ΚΕΕΚ 73, 245, 2 (+9A). — 384. Ω 8α ΚΕΕΚ 69, 171(+9A).

275A. *Τὸ τρέξιμο τοῦ λαγοῦ καὶ τῆς χελώνας. Ὁ λαγὸς ἀποκοιμείται. Αὐτὸς ὁ Αἰσ.* Halm 420, Hausr. 254, Perry 226, Βλ. BP III 341, 1 (A¹).

1. I 11 Χριστοδουλόπουλος σ. 78: τὸ πάθημα τοῦ λαγοῦ. —
2. H 1α ΛΑ 1321, 7. — 3. H 2 ΛΦ 1634, 59. — 4. H 2β ΛΑ 1216, 29. —
5. H 3ζ ΛΑ 1209, 23 (+9A. +175A).— 6-7. H 3ιε ΛΑ 1209, 31. 33. —
8. Θ 1ια' ΛΑ 1254, 23. — 9-10. I 1δ ΛΑ 1203, 165. 196 (+9B).— 11. I 6θ ΛΦ 201, 3. — 12. I 8 ΛΑ 1189, 79. — 13. I 8 ΛΑ 1325, 31. — 14. I 8α ΛΑ 1193, 169.— 15-16. I 8δ ΛΑ 1194, 37. 62.— 17. I 8ιζ' ΛΑ 1190, 58. — 18. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 35. — 19. I 10 ΛΑ 1341, 21. — 20. I 10 θ ΛΑ 1345, 35. — 21. I 10 ΛΑ 1351, 27. — 22. I 10 ΛΑ 1353, 43. — 23-25. I 10 ΛΑ 1339, 3. 21-23. 49-51. — 26-33. I 14α ΛΑ 1282, 112. 116. 126. 151. 205. 307. 325. 327. 430. — 34-35. I 15γ ΛΑ 1230, 85. 117. — 36-37. I 16θ ΛΑ 1220, 6. 48. — 38-42. I 16θ ΛΑ 1221, 32. 56. 70-72. 76-78. 94.— 43-44. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 23. 187. — 45. K 1α ΛΑ 1210. 187. — 46.

Κ 4 ΛΑ 1217, 39. — 47-49. Κ 5β ΛΑ 1210, 33. 79. 91. — 50. Κ 5 ΛΑ 1218, 47. — 51. Λ 1 ΛΑ 1172, 1. — 52. Ξ 5α ΛΑ 1382, 15. — 53-56. Ρ 1 ΛΑ 1174, 165. 197. 211. 229. — 57. Ρ 2ιβ ΛΑ 1179, 24. — 58. Ρ 2ιγ ΛΑ 1236, 23. — 59. Ρ 2ιδ ΛΑ 1237, 29. — 60. Ρ 11α ΛΑ 1182, 61. — 61. Ρ 25γ ΛΑ 1248, 63. — 62. Ρ 25 δ ΛΑ 1248, 33. — 63. Σ 30δ ΛΑ 1317, 9. —

275A*. *Τὸ τρέξιμο τοῦ λαγοῦ καὶ τοῦ σκαντζόχερα. Στὸ τέρμα ἢ σκαντζοχερίνα!* Βλ. ΒΡ ΙΙΙ 340, 2(A¹ Β² C² D³). 'Ενίοτε ἀγὼν δρόμου δελφινιοῦ καὶ σπάρου ἢ κοχυλιοῦ, σαύρας καὶ σαλιγκραου.

1. Κ 5 Λαογρ. Δ' 299. 7(ΒΡ ΙΙΙ 340 Α¹ Β² C² D³) = Λουκάτος σ. 32 ἀρ. 14.—2. Λ7 Ρήγας 2, 154 ἀρ. 3 (ἀντι λαγοῦ καὶ σκαντζόχερα: δελφίνι καὶ κοχύλι. Τὸ κοχύλι μένει ἀκίνητο· τ' ἄλλα κοχύλια φωνάζουν κάθε φορά: «κουριαλέ, κουριαλέ!» Τὸ δελφίνι σκάει ἀπ' τὸ θυμὸ του). — 3. Σ Κωνσταντινίδη: «τὸ κόντρα τοῦ λαγοῦ καὶ τοῦ σκαντζόχερα». Τὸ στοίχημα: ἓνα φλουρι βενέτικο καὶ μιὰ μποτίλια ρακὴ (ΒΡ ΙΙΙ 340 Α¹ Β² C² D³). — 4. Τ 1· Λεσβιακὰ Γ' 58: τοῦ δελφίν τσ' ἢ σπάρους. (συμφωνία: σὲ κάθε μίλι νὰ φωνάζουν «τάλια». 'Ο σπάρος βάζει κ' ἓνα σπάρο σὲ κάθε μίλι καὶ φωνάζει. Στὸ τέρμα ἄλλος σπάρος). — 5. Γ 2 ΛΑ 1272, 23. — 5α. Η 1α ΛΑ 1205, 16. — 6. Η 2α ΛΑ 1173, 45. — 7. Θ 1ιγ ΛΑ 1254, 39. — 8. Θ 1 ιε' ΛΑ 1255, 7. — 9. Ι 1 ΛΑ 1208, 103. — 10. Ι 1δ ΛΑ 1202, 25-27.— 11. Ι 1ζ' ΛΑ 1207, 87. — 12. Ι 2α ΛΑ 1204, 77. — 13. Ι 8α ΛΑ 1192, 149.— 14. Ι 8ιδ' ΛΑ 1193, 159. — 15-16. Ι 9 ΛΑ 1198, 15. 23. — 17-18. Ι 9 ΛΑ 1197, 15-17. 23-24. — 19. Ι 9 ζ' ΛΑ 1200, 57.— 20. Ι 9ι ΛΑ 1185, 13-15: ὁ λύκος καὶ ὁ σαλιγκραος· στὸ τέρμα ἢ γυναῖκα τοῦ σαλιγκραου. — 21. Ι 10ε ΛΑ 1350, 1. — 22. Ι 10 ΛΑ 1351, 23. — 23. Ι 10 ΛΑ 1354, 15. — 24. Ι 14α ΛΑ 1280, 371-373. — 25. Ι 14α ΛΑ 1282, 477. — 26-35. Ι 14α ΛΑ 1283, 18-20. 80. 105. 108. 127. 145. 175. 208. 321-325. 343-344. — 36. Ι 14γ ΛΦ 1382, 5. — 37. Ι 16θ ΛΑ 1222, 72. — 38. Ι 16θ ΛΑ 1223, 118. — 39-40. Ι 18ε ΛΑ 1225, 17. 23. — 41. Κ 3ζ ΛΑ 2276, 246: δελφίνι καὶ σπάρους (εἶναι τόσοι πολλοὶ οἱ σπάρου στὴ θάλασσα, ὥστε κάποιος βρίσκεται στὸ τέρμα πρωτύτερα ἀπ' τὸ δελφίνι). — 41α. Κ 4 ΛΑ 1217, 23. — 42-45. Κ 5 ΛΑ 1218, 3. 11. 29. 57. — 46. Κ 5β ΛΑ 1211, 61. — 47. Κ 6 ΛΑ 1215, 65. — 48. Λ 1 ΛΑ 1172, 1. — 49. Μ 7 ΛΑ 1336, 1. — 50. Μ 12 ΛΑ 2304, 154-157. — 51. Ο 16α ΛΦ 22, 11-14. — 52. Π 9α ΛΑ 1267, 162-164. — 53-54. Π 9α ΛΑ 1269, 3. 5. — 55-57. Ρ 1 ΛΑ 1174, 35. 150-152. 227. — 58. Ρ 1 ΛΑ 1175, 160. — 59-60. Ρ 6α ΛΑ 1242, 25. 33. — 61. Ρ 17δ ΛΦ 669, 10 — 62. Ρ 22ε ΛΑ 1183, 51. — 63. Ρ 19α ΛΑ 1176, 17: 'Η σαύρα καὶ τὸ σαλιγκάρι (κάτω ἀπὸ κάθε δέντρο κ' ἓνα σαλιγκάρι. Τὸ ἴδιο καὶ στὸ τέρμα). — 64. ΑΑ 2α ΛΑ 341, 14-20 ἔ ριτσάρα τζαι ἔ λιπούνα.

277A. Ὁ βάτραχος πὸν ἤθελε νὰ γίνη χοντροὺς σὰν τὸ βόδι, φουσκώνει καὶ σκάει. (Αἰσ. Halm 84, Wienert, ET 192, ST. 61). Moser-Rath ἀρ. 53.

I. A 1 ΛΑ 1199, 3: βάτραχος καὶ βόδι. — 2-4. H 2θ ΛΑ 1320, 42. 43. 46. — 5-10. I 1δ ΛΑ 1202, 45. 60. 127. 138. 159. 169. — 11. I 14α ΛΑ 1283, 232. — 12-13. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 45. 85 (ἀπ' τὸ πολὺ νερὸ σκάει). — 14. K 4 ΛΑ 1217. 13. — 15-16. K 5β ΛΑ 1210, 67. 113. — 17. K 5β, ΛΑ 1211, 69. — 18. K 6 ΛΑ 1212, 17. — 19. K 6 ΛΑ 1213, 69. — 20. P 2 ιβ' ΛΑ 1179, 6. — 21. P 19α ΛΑ 1176, 47.

278. Ποντικός καὶ βάτραχος δεμένοι ἀπ' τὸ ποδάρι γιὰ νὰ περάσουν τὴ λίμνη. Ὁ βάτραχος βουτάει στὸ νερὸ κι ὁ ποντικός πνίγεται· μὰ σὰν τουμπάνιασε, ἀνέβηκε στὴν ἐπιφάνεια. Ἕνα γεράκι ἀρπάζει καὶ τοὺς δύο. Βλ. αἰσ. Halm 298, Hausr. 302. 312 D 12, Perry 384, Wienert ET 93, 204, ST 405, 450. Moser-Rath ἀρ. 224.

I. K 5 Λουκάτος σ. 52 ἀρ. 12: ποντικός καὶ βάτραχος.
2-3. I 1γ ΛΑ 1202, 85. 108. — 4. I 1ζ ΛΑ 1214, 20. — 5. I 8κβ' ΛΑ 1195, 13. — 6. I 10 ΛΑ 1341, 19. — 7. I 10 ΛΑ 1344, 31. — 8. I 13 ΛΑ 1347, 23. — 9-10. I 14α ΛΑ 1283, 75. 183. — 11-13. I 16θ ΛΑ 1221, 31. 85. 100. — 14. I 16θ ΛΑ 1222, 41. — 15. I 16θ ΛΑ 1223, 145. — 16. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 183. — 17. I 18ε ΛΑ 1225, 13. — 18. K 5 ΛΑ 1218, 65. — 19. K 5β ΛΑ 1210, 73. — 20. P ΛΑ 1326, 57-59. — 21. P 1 ΛΑ 1175 — 22. P 1 ΛΑ 1176, 33. — 23. P 2ιβ ΛΑ 1179, 41. — 24. P 2ιγ' ΛΑ 1235, 67. — 25. P 10 ΛΑ 1245, 11. — 26. P 22 ΛΑ 1183, 3. — 27. Σ 18 ΛΑ 1251, 21.

278A. Ὁ βάτραχος ἐπιμένει νὰ ζῆ στὴ λακκούβα τοῦ δρόμου, παρακούοντας τὴ συμβουλὴ ἑνὸς ἄλλου βατράχου, πὺ ζῆ σὲ βαθιὰ νερὰ μακριὰ ἀπὸ τὸν δρόμο· σκοτώνεται ἀπὸ τὴ ρόδα ἑνὸς ἀμαξιοῦ. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 75, Wienert ET 203, ET 279.

I-2. I 1δ ΛΑ 1202, 88. 179. — 3. I 8 ΛΑ 1325, 1 (ὁ κάβουρας πὺ θέλησε νὰ μείνῃ στὴν κατοικία τοῦ πατέρα του τὴν παθαίνει· τὸ ποτάμι ξεραίνεται). — 4. I 8ιθ ΛΑ 1189, 89 (βάτραχος στὴ δεξαμενὴ, πὺ ξεραίνεται.αι). — 5-7. I 14α ΛΑ 1280, 8. 19. 347. — 8. I 14α ΛΑ 1282, 365-7. — 9-12. I 14α ΛΑ 1283, 271. 236. 283. 288-90. — 13. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 82. — 14. K 6 ΛΑ 1212, 19. — 15. Π 9α ΛΑ 1269, 99. P 1 ΛΑ 1174. — 16. P 2ιδ' ΛΑ 1237, 3. — 17. X 2α ΛΑ 1274, 7-8

279*. Κάβουρας καὶ φίδι. Τὸ φίδι κουλλουριάζεται γύρω στὸν κάβουρα καὶ

τόν σείγγει. Ὁ κάβουρας τὸ ἀρπάζει μὲ τις δαγκοῦνες του ἀπὸ τὸ λαιμό. «Τώρα εἶσαι ἴσια, κουμπάρε». Αἰσ. Halm 346, Hausr. 211, Perry 196, Wienert ET 99, 219, ST 13, 281. Βλ. Μέγαν, Λαογρ. ΙΗ' 470-476 καὶ Μέγας: ΙΙ ἀρ. 6, ΙΙΙ ἀρ. 6. σ. 311, V ἀρ. 18 σ. 217 κέ.

1. Α 5 Μέγας Ι 27 ἀρ. 6 = ΙΙΙ 15 ἀρ. 6 = Λαογρ. ΙΗ' 471 (ΛΑ 672, 46β).
 2. Ι 'Εβδομάς Γ' 80 = Βλαχογιάννη, 'Ιστ. 'Ανθ. ι' = Λαογρ. ΙΗ' 472, 1.
 3. Ι 10 Λαογρ. ΚΑ' 37.—4. Ι 8ς' Λαογρ. ΙΗ' 475, 10 (ΛΑ 1205, 65-68).
 5. Ι 8ε Λαογρ. ΙΗ' 473, 6(ΛΑ 1190, 25). — 6. Ι Πελοπονν. 'Εστ. Α' 1953, 26. — 7. Ι 7 Λαογρ. Α' 320, ἀρ. 1 = Κυριακίδου 'Ελλ. Λαογρ. 255 = Λουκάτος 52 ἀρ. 13. — 8. Ξ 7β Λαογρ. ΙΗ' 474, 8 (ΛΑ 1382, σ. 5). — 9. Ξ 7γ Λαογρ. ΙΗ' 475, 9 (ΛΑ 1383, 17). — 10. Ξ 17 Λαογρ. ΙΗ' 473, 7 (ΛΑ 1291, 8). — 11. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. παραμ. σ. 49. — 12. Υ' 7 Παμπούκης 109 ἀρ. 64. — 13. Υ' 13 Ποντιακή 'Εστία 1 953, σ. 1935.— 14. Υ' 13 'Αρχ. Πόντ. 15 σ. 126 ἀρ. 10.— 15. Υ' 11 'Αρχ. Πόντ. 16, 198 ἀρ. 1.: ἡ κάτα καὶ τ' ὀφίδ'. — 16. Υ' 16 'Αρχ. Πόντ. 15, 151-153 ἀρ. 1. — 17. Ω Χατζηγιάννου 40-42 ἀρ. 10: ὁ γάτος κ' ἡ ὀχιά. — 18. Ω 14α Κυπρ. Σπ. ΛΒ' 206 ἀρ. 3.
 19-21. Ι 18 ΛΑ 1202, 11-12. 53-54. 67. 71. — 22. Ι 7 ΛΑ 2268, σ. 1132. — 23. Ι 8β ΛΑ 1190, 25-27. — 24. Ι 10 ΛΑ 1344, 14. — 25. Ι 14α ΛΑ 1280, 58. — 26-27. Ι 14α ΛΑ 1282, 236. 333. — 28-32. Ι 14α ΛΑ 1283, 3. 34. 47. 73. 83. — 33. Ι 15γ ΛΑ 1230, 91. — 34. Ι 16θ ΛΑ 1219, 4. 112. — 35. Ι 16ιβ' ΛΑ 1227, 31. — 36. Ι 17β ΛΑ 1228, 19. — 37. Ι 7δ ΛΑ 1185, 17. — 38. Μ 6α ΛΑ 1684, Β, 48. — 39-42. Ξ 5α ΛΑ 1382, 5. 23. 17. 29. — 43. Ξ 7δ ΛΑ 2844, 80. — 44. Ξ 12δ ΛΑ 2884, 196. — 45. Ξ 17. ΛΑ 1291, 147-150. — 46. Ξ 19β ΛΑ 1162 Β, 132. — 47. Ο 1α' ΛΑ 2032, 15. — 48-49. Ο 15 ΛΦ 22, 14. 16. — 50. Π 9α ΛΑ 1267, 5. — 51-52. Ρ 1 ΛΑ 1174, 217. 138. — 53. Ρ 1 ΛΑ 1177, 93. — 54. Ρ 25γ ΛΑ 1248, 59 (φίδι καὶ πελαργός). — 55. Τ 1α' ΛΑ 1446 Α 390.— 56. Τ 1ε' ΛΑ 1288, 73. — 57. Χ 2 ΛΑ 205, 26.

280 Α. *Μύρμηγκας καὶ τζίτζικας.* Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 295 καὶ 401, Hausr. 114, Perry 112, Wienert ET 156. ST 347. Ὁ τζίτζικας ζητάει φαί τὸν χειμῶνα ἀπὸ τὸ μυρμήγκι — Τραγοῦδα τώρα.

1. Η 1α ΛΑ 1205, 51. — 2. Ι 14α ΛΑ 1283, 154. — 3. Ι 15ε ΛΑ 1508, 86. — 4. Κ 5β ΛΑ 1210, 1. — 5. Κ 6 ΛΑ 1213, 177. — 6-7. Ρ 1 ΛΑ 1175, 196. 242. — 8. Ρ 1 ΛΑ 1177, 143. — 9. Ρ 1α ΛΦ 38, 3. — 10. Ρ 12 ΛΑ 1181, 3-5. — 11. Τ 2ιβ' ΛΑ 1290, 138 — 12. Φ 3 ΚΜΣ, Φάρασα 5439. — 13. Ω 6ια' ΚΕΕΚ 37, 121, 1.

*280B. *Κώνωψ και ταῦρος*. (Αἰσ. Halm 235). Hausr. 140, Perry 137, Wienert ET 186, ST 49.

1. Υ' 8α Ἀρχ. Πόντου 27 σ. 74 ἀρ. 15 «Νὲ τ' ἔρθες νὲ τ' ἐσκῶθες ἐπῆρες ἐγροίκ'σα»

281A*. *Τὸ λιοντάρι καὶ ἡ σκνίπα (ἢ τὸ κουνούπι)*. Τὸ λιοντάρι περιγραφνεύεται γιὰ τὴ δύναμή του. Τὸ κουνούπι (ἢ σκνίπα) χώνεται στὸ ρουθούνη του· τὸ λιοντάρι σωφρονίζεται. Φεύγοντας τὸ κουνούπι μπλέκεται στὸ δίχτυ μιᾶς ἀράχνης. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 234, Hausr. 267, Perry 255, Wienert ET. 75, ST. 57.

1. K 5 Λουκάτος, σ. 50 ἀρ. 9. —

2. E 1α ΛΑ 1176, 69. — 3. I 18 ΛΑ 1202, 81. — 4. I 13 ΛΑ 1347, 1-2. —

5. K 4 ΛΑ 1217, 7. — 6-8. K 5 ΛΑ 1218, 31. 31-32. 55. — 9. K 5β ΛΑ

1211. 91. — 10. P 1 ΛΑ 1174, 233-235. — 11. Σ 18 ΛΑ 1251, 11.

*281B. *Ψύλλος καὶ βασιλιάς*: ὁ ψύλλος ἀναγκάζει τὸ βασιλιά νὰ συμμορφωθῆ. Ξ 1α ΛΦ 812, 1: Ὁ βασιλιάς κόβει τ' αὐτιά τοῦ μάγερα, γιὰτὶ ἔρριξε πολὺ ἀλάτι στὸ φαγί. Ὁ ψύλλος δὲν τὸν ἀφήνει νὰ κοιμηθῆ, ἀν δὲν βγάλῃ τὸ μάγερα ἀπ' τὴ φυλακή. —

282A*. *Ὁ ψύλλος (ἢ ἀράχνη) κ' ἡ θερμασιά*: ὁ ψύλλος (ἢ ἀράχνη) δὲν βρῖσκει ἡσυχία στὸ σπίτη τοῦ πλουσίου, ἢ ποδάγρα (ἢ θερμασιά) στοῦ φτωχοῦ. Ἀλλάζουν θέση.

1. P 158 Λαογρ. 6, 102 ἀρ. 2: ὁ πάϊγκας (= ἢ ἀράχνη). —

2. Ω Χατζηγιάννου, 78 ἀρ. 58: ἡ ψεῖρα κ' ἡ ἀρρώστια. —

3. Ω 3α Κληρίδης, Ἰστ. ζώων κδ'-κε', 23: ἡ ἀζαγια τζ' ἢ πύρεξη: ἢ ἀζαγια (ἀράχνη) πάει στὸν βοσκὸ κ' ἢ πύρεξη στὸν πραιματευτή.

283. *Ἡ ἀράχνη προσκαλεῖ τὴ μυῖγα νὰ ξεκουραστῆ στὸν ἰστό της*. Τὴν τρώγει.

1. I 1ς' ΛΑ 1207, 51-53: Ἡ ἀράχνη καὶ τὸ κουνούπι. Ἡ ἀράχνη κολακεύοντας τὸ κουνούπι γιὰ τὴ φωνή του τὸ φέρνει κοντὰ της καὶ θέλοντας τάχα νὰ τὸ φιλήσῃ τὸ δαγκώνει. — 2-3. I 1ζ ΛΑ 214, 26. 38: ἀράχνη καὶ μυῖγα. — 4. P 1 ΛΑ 1177, 71: ἡ ἀράχνη πείθει τὴ μυῖγα νὰ ρθῆ νὰ ἰδῆ τὰ κρεβάτια της· τὴν κολακεύει γιὰ τ' ἀστραφτερὰ μάτια της. Τὴν τρώει. — 5. P1 ΛΑ 1178, 39-40 (ὄμ).

285 D. *Ἄνθρωπος καὶ φίδι.* Τὸ φίδι ἀρνείται νὰ συμφιλιωθῇ. Ὁ γεωργὸς δίνει στὸ φίδι γάλα καὶ παίρνει κάθε μέρα ἓνα φλουρί. Στὴν ἀπουσία τοῦ γεωργοῦ ὁ γιὸς του, θέλοντας νὰ πάρῃ μιὰ καὶ καλὴ ὄλα τὰ φλουριά τοῦ φιδιοῦ, τὸ χτυπᾷ μὲ τὸ μαχαίρι καὶ τοῦ κόβει τὴν οὐρά κ' ἐκεῖνο τὸν δαγκάνει στὸ πόδι. Ὁ γεωργὸς δοκιμάζει νὰ δώσῃ πάλι γάλα στὸ φίδι. Ἡ ἀπάντησις τοῦ φιδιοῦ: ὅσο θυμᾶσαι σὺ τὸ παιδί σου πεθαμένο κι ὅσο γυρίζω ἐγὼ καὶ βλέπω τὴν οὐρά μου κομμένη, τί φιλία μπορούμε πιά νὰ ἔχουμε; Βλ. Halm 96β, Hausr. 51, Perry 51, Wienert ET 331, ST 352. Βλ. καὶ Λαογρ. IH' 476-486 καὶ Μέγαν: V ἀρ. 19 σ. 218. BP II 461 κέ. Eberh.-Bor. T. 49.

1. Σ 10 α Μέγας I ἀρ. 7 (= Λαογρ. IH' 478): ὁ τσοπάνης καὶ τὸ φίδι φίλοι (ΛΑ χφ. 230 σ. 132). — 2. Υ Λαογρ. IH' 479: ἓνας ἄνθρωπος καὶ ἓναν ὄφιδ' (ΛΑ χφ. 1202 σ. 23). — 3. I 1 γ Λαογρ. IH' 480 φίδι καὶ τσοπάνης (ΛΑ χφ. 1182 σ. 23). — 4. Σ 8η Θρακικὰ 10(1938) 321 ἀρ. 206: ἄνθρωπους κι φίδ' (ΛΑ χφ. 230, 132) (= Λουκᾶτος σ. 53 ἀρ. 15 = Λαογρ IH' 481, 5). — 5. T 1 Ζωγρ. Ἄγ. 2, 23 ἀρ. 4 (= Λαογρ. IH' 480, 4). — 6. Σ 16 Λαογρ. IH' 481, 6: ἄνθρωπος κι φίδ' (ΛΑ 167 σ. 62-70). — 7. Υ 8 Λαογρ. IH' 539: εἷνας ἄνθρωπος καὶ ἓναν ὄφιδ'. — 8. Υ 8 Ἀρχ. Πόντου 23 σ. 224 ἀρ. 5: ὁ χωρέτες καὶ τ' ὄφιδ'. — 9. Υ Ποντ. Φύλλα Γ' (1938) τευχ. 32 σ. 270: ὁ τσοπάνον καὶ τ' ὄφιδ'. — 10. M 6α ΛΑ 1684 Β' σ. 48. — 11. N 2 ΛΑ 2279 σ. 65 (ἀντί φιδιοῦ λύκος: ὁ γέρος παίξει μὲ τὴ λύρα κι ὁ λύκος χορεύει: ἀπὸ εὐχαρίστηση γεμίζει κάθε μέρα τὸ σακκούλι τοῦ γέρου μὲ χρυσάφι. Ὁ γέρος τοῦ κόβει τὴν οὐρά κι ὁ λύκος: ὥστου νὰ βλέπω τὴν ὀρά μου κομμένη, σκατένιο κουμπαρλίκι θά 'χωμε), — 12. T 1: ΛΦ 1747, 1. — 13. T 1: ΛΦ 1789, 2-3.

292. *Γάιδαρος καὶ τζίτζικας.* Ὁ γάιδαρος προσπαθεῖ ν' ἀποκτήσῃ τὴ φωνὴ τοῦ τζίτζικα. Ρωτάει τὸν τζίτζικα τί τρώει γιὰ νὰ 'χῆ μιὰ τέτοια φωνή. Ἄπαντᾷ «δροσιά». Τὸ δοκιμάζει ὁ γάιδαρος καὶ πεθαίνει ἀπὸ τὴν πεῖνα. Αἰσ. Halm 337, Hausr. 195, Perry 184, Wienert ET 43, ST 24.

1. I 218 ΛΦ 511 σ. 2. — 2. T 1 ΛΑ 1289 σ. 94.

293 E*. *Διάλογος σταριοῦ καὶ κριθαριοῦ (ῆ καλαμποκιοῦ).*

1. I Βλαχογιάννη, Ἰστ. Ἀνθολ θ'-ι' = Π. Παπαζαφειρόπουλος σ. 358: Τὸ ἀραποσίτι καυχίεται πὼς εἶναι καλόψυχο. Τὸ στάρι τὸ ἐμπαίζει πὼς τὸ τρῶνε τὰ γουρούνια καὶ οἱ φτωχοί, ἐνῶ ἐκεῖνο τὸ τρῶνε μόνο οἱ ἄρχοντες, ἀλλὰ κατόπιν μὲ τὴ συμβουλὴ τῆς μάννας του τῆς γῆς τὸ στάρι παινεύει τὸ ἀραποσίτι, λέγοντας πὼς ἀπ' αὐτὸ τρῶνε οἱ φτωχοὶ καὶ τὰ πουλιά. Καὶ

τὸ ἀραποσίτι ἀπαντᾷ: «Καλῶς τὴν τιμὴ τῆς ἐκκλησιᾶς, τ' ἀντίδωρο τῆς λειτουργίᾳς καὶ τὸ καρβέλι τῆς ἀρχοντολογίᾳς».

2. Ω 88 ΛΑ 2351 Α, 200, 201: Τὸ σιτάρι καὶ τὸ κριθάρι. Τὸ κριθάρι κοροιδεύει τὸ στάρι πού τὸ κάνουν οἱ γυναῖκες κουλούρια. Τὸ στάρι: «ἐμένα μὲ βάζουν στὴν ἐκκλησία καὶ προσεύχομαι, ἐνῶ ἐσύ εἶσαι Τοῦρκος καὶ δὲν μπαίνει στὴν ἐκκλησιά, ἀλλὰ σὲ κουκίζουν στοὺς γαιδάρους καὶ σὲ τρῶνε».
3. Ω 88 ΚΕΕΚ 1, 133, 3 (ὄμ.).

295. Τὸ φασόλι, τὸ ἄχερο καὶ τὸ κάρβουνο: πᾶνε νὰ περάσουν τὸ ποτάμι· μπαίνει τὸ κάρβουνο πάνω στὸ ἄχερο, τὸ ἄχερο καίγεται καὶ πέφτουν καὶ τὰ δυὸ στὸ ποτάμι. Τὸ φασόλι ἀπὸ τὰ πολλὰ γέλια σκάει· τὸ ράβει ἓνας ράφτης. Ἐπὶ τότε ἡ μαύρη γραμμίτσα BP I 135. Moser-Rath ἀρ. 76. —

1. Λ 7 Ρήγας 2, 245 ἀρ. 161: γιατί τὸ φασόλι ἔχει μπροστὰ μιὰ μαύρη γραμμίτσα. —

- 2-4. I 8 ΛΑ 1186, 180. 226. 268 (τὸ ἄχερο, σὰν μπῆκε στὸ ποτάμι, τὸ πῆρε τὸ ρεῦμα, τὸ κάρβουνο ὁμοίως ἔσβησε· τὸ φασόλι ἀπὸ τὰ γέλια ἀνοιξεν ἡ κοιλιὰ του· τὴν ράβει μὲ μαύρη κλωστή ἓνας περαστικός). — 5. Ξ 1α ΛΦ 1725, 1-2: τὰ μαυρομάτικα φασόλια (τὸ φασόλι ξαπλώνει πάνω στ' ἄχερο καὶ βγαίνει ἀντίκρου κτλ.). — 6. Ξ 14 θ ΛΑ 1335, 37. — 7. Ξ 19 ΛΦ 946, 9: οἱ τρεῖς φίλοι. — 8. Σ 30 ΙΑ 617, 76: τοῦ φασούλ'.

***299.** Ὁ ἄνθρωπος, ἡ πλάκα καὶ τὸ φίδι. Ὁ ἄνθρωπος κάθεται πάνω στὴν πλάκα. Τὸ φίδι βγαίνει ἀπὸ τὴν τρῦπα του, γιὰ νὰ τὸν δαγκάση. — «Ἄς τονε, τοῦ λέει ἡ πλάκα, ἂν τὸν δαγκάσης ἐσύ, θὰ φαρμακωθῆ καὶ θὰ πεθάνῃ ἀμέσως, ἄφησε νὰ τὸν πεθάνω ἐγὼ ἀπὸ λίγο λίγο». (Διδασκτ. μῦθος).

1. Δ 4 Κούτρας σ. 21 ἀρ. 26. — 2. Λ 7 Ρήγας 2, 165 ἀρ. 31 (Ἄς τονε, μή τονε δαγκώνης· τότε δαγκώνω ἐγὼ σιγὰ σιγὰ καὶ δὲν τὸ καταλαβαίνει. — 3. Ο Κυριακίδου, Ἑλλην. Λαογραφία 1922 σ. 258 = Λουκᾶτος σ. 53 ἀρ. 16. — 4. Σ 2 Σταμούλη-Σαραντῆ 2, 171: τὸ μάρμαρο καὶ τὸ φίδι. — 5. Ψ 1 Ἐπιφανίου-Πετράκη Β' σ. 60: τὸ μάρμαρο. *

* Σημείωσις τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Λαογραφίας.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἔργου δὲν ἠδυνήθη ἔνεκα τοῦ αἰφνιδίου θανάτου του νὰ διεξέλθῃ καὶ διορθώσῃ μέχρι τέλους ὅλα τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια. Συγκεκριμένως ἐπρόφθασε νὰ ἐπιθεωρήσῃ εἰς τὴν τελικὴν των μὲν μορφήν τὰ πρῶτα τ. φ. μέχρι τῆς σ. 64, εἰς πρῶτην δὲ διόρθωσιν τὰ ὑπόλοιπα (65-100). Τὴν τελικὴν διόρθωσιν τῶν τελευταίων τούτων τ. φ. ἀνέλαβον βοθηθεῖς ὑπὸ τῆς συντ. τοῦ Κέντρου Αἰκ. Πολυμέρου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	V - X
ΠΗΓΑΙ	XI - XVIII
ΣΥΛΛΟΓΕΙΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	XIX - XX
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	XXI - XXIII
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ.....	XXIV - XXXII
ΜΥΘΟΙ ΖΩΩΝ	1 - 110
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3 - 6
ΤΥΠΟΙ ΜΥΘΩΝ	7 - 110
ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ	9 - 52
ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ.....	52 - 74
ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ	74 - 86
ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ	86 - 95
ΠΟΥΛΙΑ	95 - 101
ΨΑΡΙΑ	101
ΆΛΛΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	101 - 110

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ-ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ: Ν. ΠΟΤΑΜΙΤΗ-ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 48 ΤΗΛ. 5226882 ΑΘΗΝΑΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΑΡΙΘΜ. 14

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΜΕΓΑ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
AARNE - THOMPSON (FFC 184)

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΥΘΟΙ ΖΩΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1978

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΑΡΙΘΜ. 14

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΜΕΓΑ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
AARNE - THOMPSON (FFC 184)

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΥΘΟΙ ΖΩΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1978

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

“Ὅπως ὅλα τὰ πράγματα, καὶ τὰ πιὸ μικρά, ἔχει καὶ ὁ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ τὴν ἱστορίαν του.

Ἡ σύνταξις του μοῦ ἀνετέθη ἀπ’ αὐτῶν τῶν φοιτητικῶν μου χρόνων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου μου, ἀειμνήστου Νικολάου Πολίτου, ὀλίγον μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1910 γενομένην ἔκδοσιν τοῦ Καταλόγου τῶν παραμυθιακῶν τύπων τοῦ φιλλανδοῦ Antti Aarne¹. Ἡ ἀνάθεσις ἔγινε κατ’ ἐντολὴν τῆς μόλις τότε ἰδρυθείσης Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας, τοῦτο δὲ καὶ ἀνηγγέλθη διὰ τῆς τρίτης Ἐκθέσεως περὶ τῆς δράσεως τῆς Ἐνώσεως τῶν λαογράφων ἔρευνητῶν (Folklore Fellows), τῆς ἐδρευούσης ἐν Helsinki².

Ἄλλ’ εὐθὺς ὡς ἤρχισα τὴν ἐργασίαν μου, συνήντησα μεγάλας δυσκολίας ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Καταλόγου του ὁ φιλλανδὸς παραμυθιολόγος δὲν εἶχεν ὑπ’ ὄψιν του, ὅσον ἔπρεπε, τὸν παραμυθιακὸν θησαυρὸς τῆς νοτίου καὶ ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Τοῦτο κατεφάνη καὶ ἐκ τῆς ἀποπειράς τοῦ Aarne νὰ ταξινομήσῃ ἀδρομερῶς κατὰ τὸ σύστημά του τὰ ἑλληνικὰ παραμύθια τῆς γνωστῆς συλλογῆς τοῦ Georg von Hahn, διότι ἐκ τῶν 114 κειμένων τῆς συλλογῆς μόνον διὰ 57 ἠδυνήθη νὰ καθορίσῃ τὸν τύπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἕκαστον ἀνήκει³. Καὶ εἶχε μὲν ληφθῆ ὑπ’ αὐτοῦ τοῦ Aarne πρόνοια διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Καταλόγου του διὰ τῆς προσθήκης νέων τύπων ἐκ τοῦ παραμυθιακοῦ θησαυροῦ τῶν διαφόρων λαῶν εἰς τὰ πρὸς τοῦτο ἀφεθέντα ἐν τῷ Καταλόγῳ του ἐνδιάμεσα κενά, ἀλλὰ καὶ ἡ περίπτωσις αὐτὴ δὲν ἦτο ἀπῆλλαγμένη δυσχερειῶν περὶ τὴν ἔνταξιν τῶν προσθέτων τύπων εἰς τὸ σύστημα τοῦ Aarne.

Παρετήρησα συγχρόνως, ὅτι ἡ ἀπλὴ παραπομπὴ εἰς ἓνα παραμυθιακὸν τύπον, ὡς ἐφηρομόσθη ὑπὸ τοῦ Aarne εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Καταλόγου τῶν Φιλλανδικῶν παραμυθιῶν (FFC N:ο 5 καὶ N:ο 33) δὲν ἦτο ἀρκετὴ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, διότι τὰ παραμύθια, ὡς ἐκ τῆς διαφοροῦ συνήθως πλοκῆς τῶν

1. Antti Aarne, Verzeichnis der Märchentypen (FFC. N:ο 3). Helsinki 1910.

2. Kaarle Krohn, Dritter Bericht über die Tätigkeit des folkloristischen Forscherbundes «FF» (FFC. N:ο 12). Helsinki 1913, σελ. 9.

3. Antti Aarne, Übersicht der mit dem Verzeichnis der Märchentypen in den Sammlungen Grimms ... und Hahn übereinstimmenden Märchen (FFC. N:ο 10). Helsinki 1912, σελ. 14-15.

ἀπαρτιζόντων αὐτὰ μοτίβων καὶ ἐπεισοδίων, δὲν παρουσιάζουν ἐνότητα δομῆς εἰς τὰς διαφόρους παραλλαγὰς των. Ἔπρεπε ὁ Κατάλογος τῶν ἐλληνικῶν παραμυθιῶν, διὰ τὸ εἶναι χρήσιμος εἰς τὴν συγκριτικὴν ἔρευναν, νὰ παρέχῃ καὶ ἀνάλυσιν ἐκάστης παραλλαγῆς εἰς τὰ συνθετικά της στοιχεῖα, πολλὰ τῶν ὁποίων εἶναι ἰδιαίτερας σημασίας τόσον καθ' ἑαυτὰ ὅσον καὶ ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν διήγησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουν μίαν θέσιν λειτουργικὴν. Εὐτυχῶς ἡ ἔκδοσις τῶν *Anmerkungen zu den Märchen der Br. Grimm* ὑπὸ *Johannes Bolte* καὶ *Georg Polivka* (Berlin 1914-1932) ἤλθεν ἐγκαίρως καὶ ἀπετέλεσεν ἀπὸ τοῦ 1914 τὸ βασικὸν βοήθημα εἰς τὴν ἐργασίαν μου. Εἰς τὴν παρεχομένην ὑπ' αὐτῶν ἀνάλυσιν ἐκάστου παραμυθιακοῦ τύπου δὲν εἶχα ἢ νὰ προσθέσω εἰς ἐκάστην Ἑλληνικὴν παραλλαγὴν τὰ μοτίβα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τυχόν δὲν ὑπῆρχον εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ τύπου παρὰ *Bolte-Polivka*.

Ἐπροχωροῦσα μὲ τὴν ἀναλυτικὴν αὐτὴν μέθοδον, ὅτε κατὰ τὸ 1928 ἤλθεν εἰς ἐπικουρίαν ἡ ἀναθεώρησις καὶ ἐπαύξησις τοῦ Καταλόγου τοῦ *Aarne* ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ καθηγητοῦ *Stith Thompson*¹ ὑπὸ τὸν τίτλον *The Types of the Folktale* καὶ ἀπὸ τοῦ 1932-1936 ἡ ἔκδοσις τοῦ ἑξατόμου *Motif-Index of Folk Literature* τοῦ αὐτοῦ ἀκαταπονήτου ἐρευνητοῦ². Ἐννοεῖται ὅτι ἡ δημοσίευσις τῆς ἐπηρεξημένης μορφῆς τοῦ Καταλόγου *Aarne* ἐπέβαλε τὴν ἀναθεώρησιν καὶ τῆς ἰδικῆς μου ἐργασίας, ὅχι ὁμως καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῆς κατὰ *Bolte - Polivka* ἀναλύσεως τῶν τύπων, διότι αὐτὴν εἶχε καὶ ὁ *Thompson* ὡς βάσιν εἰς τὴν ἐργασίαν του.

Ἡ ἐργασία μου μετὰ τὴν γενομένην ἀναθεώρησιν προχωροῦσε βραδέως μὲν, ἀλλὰ σταθερῶς πλουτιζομένη μὲ τὴν προσθήκην νέων τύπων, ὅτε ἕνα εὐτυχὲς γεγονός ἤλθε νὰ τονώσῃ τὰς προσπάθειάς μου.

Ἐν ἔτει 1957 ὁ καθηγητὴς *Thompson*, ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὰ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἰνδιάνας καθήκοντά του, ἐπεχείρησε περιοδεῖαν εἰς τὴν Εὐρώπην πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν κατὰ τόπους Λαογραφικῶν Ἰνστιτούτων καὶ Ἀρχείων καὶ συλλογὴν ὕλικου διὰ τὴν νέαν ἀναθεώρησιν καὶ ἐπαύξησιν τοῦ Καταλόγου του. Δὲν παρέλειψε νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τὰς Ἀθήνας καὶ τότε ἐκ τοῦ ἀνεκδότου Καταλόγου μου παρέλαβε ὅσους νέους τύπους εἶχα ἕως τότε προσθέσει εἰς τὸν Κατάλογόν μου. Οὕτω τὸ ἐλληνικὸν παραμύθι ἀντιπροσωπεύεται τώρα ὀπωσοῦν ἐπαρκῶς εἰς τὴν ἐκδοθεῖσαν τὸ 1961 δευτέραν, λίαν ἐπηρεξημένην ἀναθεώρησιν τῶν *Types of the Folktale* (FFC N:o 184), ἐκ

1. *The Types of the Folktale. A Classification and Bibliography.* Antti Aarne's *Verzeichnis der Märchentypen* (FFC. N:o 3), Translated and Enlarged by Stith Thompson (FFC N:o 74). Helsinki 1928.

2. *Motif-Index of Folk-Literature.* Τόμοι I-VI (FFC. N:os 106-109, 116, 117) Helsinki 1932-1936. Revised and enlarged edition by Stith Thompson. Copenhagen 1955-1958.

σελίδων 588 (έναντι 66 σελίδων τοῦ Καταλόγου *Aarne*), ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μέχρι σήμερον τὴν βάσιν τῶν παραμυθιακῶν ἐρευνῶν.

Ἐννοεῖται ὅτι καὶ πάλιν ἐδέησε νὰ ἀναθεωρήσω ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἐργασίαν μου, διὰ νὰ τὴν προσαρμόσω εἰς τὴν νέαν καί, ὡς ἐλπίζω, ὀριστικὴν ἔκδοσιν τοῦ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένου Καταλόγου τῶν παραμυθιακῶν τύπων.

Ἐμφίλω ἐδῶ νὰ ὁμολογήσω, ὅτι καὶ μὲ τὴν δευτέραν ἀναθεώρησιν καὶ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ διεθνoῦς Καταλόγου αἱ δυσχέρειαι περὶ τὴν κατάταξιν τοῦ παραμυθιακοῦ ὕλικου δὲν ἐξέλιπον. Ἐν πρώτοις δὲν εἶναι πάντοτε σαφὲς ποῖον τὸ κύριον ἢ κεντρικὸν θέμα, ἐφ' οὗ οἰκοδομεῖται ἕκαστος τύπος καὶ δεύτερον ὡς βάσις διὰ τὸν προσδιορισμὸν ἐνὸς τύπου εἰς τὸν διεθνήν Κατάλογον *Aarne - Thompson* δὲν ἐλήφθη ἡ δρασίς, τὰ σταθερὰ λειτουργικὰ μοτίβα, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ δρῶντα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα εἶναι μεταβλητὰ στοιχεῖα. Ἐκ τούτου τὸ ἔργον τῆς κατατάξεως κατὰ τὸ σύστημα *Aarne-Thompson* δυσχεραίνεται κατὰ πολὺ. Ἀπόδειξις ὅτι γνώστης βαθὺς τοῦ ἑλληνικοῦ παραμυθιοῦ, οἷος ὁ ἀοιδιμος *Richard M. Dawkins*, μόνον διὰ 26 ἐκ τῶν 84 παραμυθιῶν τῆς ὥραίας ἐκλογῆς του: *Modern Greek Folktales* (1963) ἤτοι διὰ ποσοστὸν 30,95% ἠδυνήθη νὰ προσδιορίσῃ τὸν τύπον κατὰ τὸ τυπολογικὸν σύστημα τοῦ Καταλόγου *Aarne - Thompson*, παραμυθιολόγος δὲ τῆς περιοπῆς τοῦ *Wolfgang Eberhardt* ἐκ τῶν 387 τύπων τοῦ Καταλόγου τῶν *Τουρκικῶν παραμυθιῶν*, τὸν ὁποῖον ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ *Perteu Boratan* συνέταξε, ἐξέδωσε δὲ τὸ 1953 ἡ *Akademie der Wissenschaften* ἐν *Wiesbaden*, μόνον δι' 148 τύπους ἤτοι διὰ ποσοστὸν 38,24% ἠδυνήθη νὰ καθορίσῃ τὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τοὺς τύπους τοῦ διεθνoῦς Καταλόγου. Ὅτι διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ἀπαιτεῖται πείρα καὶ εὐρεία γνώσις τοῦ εὐρωπαϊκοῦ παραμυθιοῦ ἀποδεικνύουν οἱ πίνακες ἀντιστοιχίας, τοὺς ὁποῖους ὁ *Walter Anderson* παρέθεσεν εἰς τὴν βιβλιοκρισίαν τοῦ *Τουρκικοῦ Καταλόγου*¹, ὅπου τὸ ποσοστὸν ἀντιστοιχίας ἀνεβιβάσθη σχεδὸν εἰς τὸ διπλάσιον.

Ὁ ἀναλυτικὸς τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἐξ ἀρχῆς ἐγίνετο ἡ περιγραφή τοῦ περιεχομένου τῶν διαφορῶν παραλλαγῶν, ἡ προσθήκη νέων τύπων εἰς τὸν Κατάλογόν μου καὶ ὄχι ὀλιγότερον αἱ ἐπανελημμένα ἀνασυντάξεις τοῦ Καταλόγου μου ἐπέφεραν, ὡς ἦτο ἐπόμενο, καθυστέρησιν εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐργασίας μου, ἡ ὁποία καὶ ἐξ ἄλλων λόγων δὲν ἦτο συνεχής.

Ἐπεβραδύνετο καὶ ἐκ τῆς ἐνασχολήσεώς μου ἀπὸ τοῦ 1952 εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας καὶ εἰς ἄλλας ἐπείγουσας φύσεως ἐπιστημονικὰς μου ἐργασίας. Κυρίως συνεχῆς ἡ ἐργασία μου ὑπῆρξεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960, ὅτε τὸ Βασιλικὸν Ἰδρυμα Ἑρευνῶν ἔκρινεν ὅτι ἐπεβάλλετο νὰ μοι δοθῇ οὐσιαστικὴ ἐνίσχυσις διὰ τῆς προσλήψεως

1. *Hessische Blätter für Volkskunde*, 44 (1953) 116-130.

ενός επιστημονικοῦ συνεργάτου. Τότε προσέλαβα ὡς συνεργάτην τὴν κ. Χρηστίαν Τουφεξῆ - Πάσχου, ἡ ὁποία μὲ τὴν γλωσσομάθειάν της, τὴν ὀξειαν ἀντίληψιν καὶ ἐξαιρετον φιλοπονίαν της μοῦ προσέφερε ἀπὸ τοῦ 1960-1967 πολύτιμον βοήθειαν. Οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἔτυχον καὶ παρὰ τῆς Μπαγκείου Ἐπιτροπῆς καὶ οὕτως ἠδυνήθη ἡ βοήθός μου νὰ συνεχίσῃ ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἐξάμηνον τὴν συνεργασίαν της.

Ἡ καθυστέρησις αὐτή, λυπηρὰ καθ' ἑαυτήν, ἀφοῦ ἡ ἐργασία μου εἶχεν ἀναγγελεθῆ καὶ ὁ Κατάλογος ἀνεμένετο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, εἶχε καὶ τι τὸ καλόν. Τὸ ὑπάρχον ἐν ἀρχῇ παραμυθιακὸν ὕλικόν ἦτο μὲν ἀξιολογώτατον ὡς προερχόμενον ἐκ τοῦ β' ἡμίσεος τοῦ 19ου αἰῶνος, ἀλλὰ ἀνεπαρκές διὰ νὰ δώσῃ εἰκόνα τοῦ τεραστίου πλούτου καὶ τῆς εὐρυτάτης διαδόσεως τοῦ παραμυθιοῦ εἰς τὰς διαφόρους περιοχὰς τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου. Μὲ τὴν ἴδρυσιν ὁμως ὑπὸ τοῦ Ν. Πολίτου τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἐταιρείας κατ' ἀρχὰς καὶ τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου ὑπὸ τῆς Πολιτείας κατόπιν, ἡ συλλογὴ παραμυθιακοῦ, ὡς καὶ ποικίλου ἄλλου λαογραφικοῦ ὕλικου, ἐσυστηματοποιήθη καὶ ὠργανώθη διὰ διαγωνισμῶν καὶ εἰδικῶν ἀποστολῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀρχείου. Ἐγκύκλιος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοῦ 1927 ὑπήχθη τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον, ἐνισχυθεῖσα διὰ συστάσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας πρὸς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ἀπέδωσε πλούσιον ἀμητὸν διὰ τῆς συλλογῆς ἄνω τῶν 3500 μύθων καὶ παραμυθιῶν. Τὸ παράδειγμα ἐξ ἄλλου τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἐταιρείας ἠκολούθησαν ἀπὸ τοῦ 1923 τὰ ἰδρυθέντα κατὰ τόπους Σωματεία, τὰ ὁποία κατανοοῦντα τὴν ἐθνικὴν σημασίαν τῶν κειμηλίων τῆς ἐθνικῆς κληρονομίας ἴδρυσαν ἐπιστημονικὰ περιοδικά, εἰς τοὺς τόμους τῶν ὁποίων ἀπεταμίεον ποικίλην λαογραφικὴν ὕλην καὶ ἰδίᾳ παραδόσεις καὶ παραμύθια. Ἀναφέρω ἰδιαιτέρως τὰ Θρακικά, τὸ Ἀρχεῖον θρακικοῦ γλωσσικοῦ καὶ λαογραφικοῦ θησαυροῦ, τὸ Ποντιακὸν Ἀρχεῖον, τὴν Ποντιακὴν Ἐστίαν, τὰ Μικρασιατικὰ Χρονικά, τὸ Λαογραφικὸν Παράρτημα τῶν Κυπριακῶν Σπουδῶν κ.ἄ.

Πρὸς τούτοις διὰ τῆς ἐν ἔτει 1947 ἰδρύσεως ἑδρας Λαογραφίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν ὠργανώθη Λαογραφικὸν φροντιστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπὸ τὸν τύπον ἀσκήσεως τῶν φοιτητῶν εἰς τὸ συλλεκτικὸν ἔργον συνεκεντρώθη ἀφθονον λαογραφικὸν ὕλικόν ἐξ ὄλων σχεδὸν τῶν περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, μέγα μέρος τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖται ἀπὸ λαϊκὰς διηγήσεις καὶ ἰδίᾳ παραμύθια.

Ὅπως ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ μνημονευθῆ ἡ συμβολὴ τῶν φίλων τοῦ ἑλληνικοῦ παραμυθιοῦ, οἱ ὁποῖοι μετ' ἀγαστοῦ ζήλου κατέγιναν εἰς τὴν καταγραφὴν λαϊκῶν διηγήσεων. Ἐκ τούτων ἄλλοι μὲν, ὡς ἡ μακ. Ἑλπινίκη Σταμούλη - Σαραντῆ, ὁ Ξεν. Ἀκογλου, ὁ Νεοκλῆς Κληρίδης, ὁ ἱερεὺς Γ. Ρήγας, ἡ Στέλλα Ἐπιφανίου - Πετράκη ἠτύχησαν νὰ ἴδουν δημοσιευομέ-

νας τὰς συλλογὰς των, ἄλλαι δέ, ὡς ἡ μακ. Μαρία Λιουδάκη, τὰς κατέλιπον εἰς ἀνέκδοτα χειρόγραφα. Τέλος ἡ μεγάλη συλλογὴ ἀπεραθίτικων παραμυθιῶν τῆς Διαλεχτῆς Ζευγώλη ἀναμένει τὴν ἐμφάνισιν γενναιοδωροῦ ἐκδότου¹.

Θὰ μοῦ ἐπιτραπῆ τώρα νὰ νομίζω, ὅτι αἱ δεκαετίαι πὸν διέρρησαν ἀπὸ τοῦ 1910 ἕως σήμερα δὲν ἀπέβησαν ἐπὶ ματαίῳ. Πρῶτον, διότι ἐν τῷ μεταξὺ τὸ ὕλικόν τοῦ ἑλληνικοῦ παραμυθιοῦ ηὐξήθη τεραστίως, ὥστε ἀντὶ 2.000 παραλλαγῶν τοῦ 1910 νὰ ἔχωμεν σήμερα εἰς τὰς συλλογὰς μας πλέον τῶν 23.000 κειμένων. Δεύτερον, διότι αἱ ἐπανελημμένα ἀνασυντάξεις καὶ ἐπανξήσεις τοῦ διεθνοῦς Καταλόγου ὑπὸ τοῦ Stith Thompson ἀπέπτυξαν τὴν τυπολογίαν τοῦ παραμυθιοῦ ἐπὶ διεθνοῦς κλίμακος εἰς τοιαύτην τελειότητα, ὥστε ἡ καταλογογράφησις τῶν παραμυθιῶν τῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν λαῶν νὰ εἶναι εὐχερῆς καὶ σταθερά. Ἐκ τούτου ὅσοι Κατάλογοι παραμυθιῶν συνετάχθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρώτου Καταλόγου τοῦ Aarne τοῦ 1910 ἀπεδείχθησαν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐλλιπεῖς ἢ σχεδὸν ἄχρηστοι. Παράδειγμα ὁ Κατάλογος τῶν παραμυθιῶν τῆς Φλάνδρας, ὁ ἐκδοθεὶς τὸ 1921 ὑπὸ τοῦ Maurits de Meyer². Ἐπεὶ ἀπὸ τὴν ἐξέλιξιν, πὸν παρῴσιασεν ὁ διεθνὴς Κατάλογος τῶν παραμυθιακῶν τύπων, ὁ de Meyer ἔκρινεν ἐπάναγκες νὰ ἀνακαινίσῃ τὸ ἔργον του καὶ προέβη εἰς τὴν ἀνασύνταξιν αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀναλυτικὸν σύστημα, ὥστε ν' ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης. Οὕτω τὸ 1968 ἐξέδωκε νέον ἀναλυτικὸν Κατάλογον: *Le conte Populaire Flamand. Catalogue Analytique (et Repertoire des Episodes et Elements des contes, Motif-Index)*, περιληφθέντα εἰς τὴν σειρὰν τῶν FF Communications ὑπ' ἀριθ 203 τῆς Φιλλανδικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Τὴν μοῖραν αὐτὴν δὲν θὰ ἐξέφευγε καὶ ὁ Κατάλογος τῶν ἑλληνικῶν παραμυθιῶν, ἂν ἐξεδίδετο μὲ τὰ δεδομένα τοῦ 1910 ἢ καὶ τοῦ 1928.

Ὡς ἤδη ἐλέχθη, ὡς βάσις εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Καταλόγου τῶν ἑλληνικῶν παραμυθιῶν ἐχρησίμευσεν ἡ νεωτέρα ἀναθεώρησις τοῦ Καταλόγου τοῦ Aarne ὑπὸ τοῦ Stith Thompson: *The types of the Folktale, Second Revision (FFC 184) Helsinki, 1961.*

1. Περὶ τῶν γενομένων ἐν Ἑλλάδι παραμυθιακῶν συλλογῶν καὶ ἐρευνῶν ἀπὸ τοῦ 1864 βλ. τὰ ἄρθρον μου: *Märchensammlung und Märchenforschung in Griechenland seit dem Jahre 1864 ἐν Deutsches Jahrbuch für Volkskunde, Berlin τ. 8 (1962) 153-159.* Ἀνεδημοσιεύθη εἰς τὸν τόμον: *Wege der Märchenforschung hrsg. von Felix Karlinger, 1973, Wissenschaftliche Buchgesellschaft Darmstadt, σελ. 361-371.*

2. *Maurits de Meyer, Les contes populaires de la Flandre. Catalogue de toutes les variantes flamandes de conte populaire d'après le Catalogue des contes-types par A. Aarne (FFC No: 3). Helsinki, 1910.*

Μετά τὸν ἀριθμὸν τοῦ τύπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἓνα παραμῦθι ἀνίκει, ἀναγράφεται, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ, ἡ ὀνομασία τοῦ τύπου, ἔπειτα δίδεται σύντομος περιγραφή αὐτοῦ κατὰ τὴν πλοκὴν πὺν παρουσιάζει ὁ μῦθος ἢ τὸ παραμῦθι εἰς τὸν ἑλληνικὸν οἰκόντυπον, καὶ ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία, ἰδίᾳ ἢ ἑλληνικὴ, διότι ἡ ξένη παρέχεται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διεθνοῦς Καταλόγου. Εἰς ταῦτα ἀκολουθεῖ ἡ ἀναγραφὴ τῶν ἑλληνικῶν παραλλαγῶν, κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν, πρῶτον τῶν δημοσιευμένων καὶ κατόπιν τῶν ἀδημοσιευτῶν κειμένων: ἀναγράφεται ἐν συντομογραφίᾳ ὁ τόπος προελεύσεως ἐκάστης παραλλαγῆς καὶ ἡ πηγὴ, ἐξ ἧς ἐλήφθη.

Ἀποσχίδες (Subtypes) ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τύπου ἀποδίδονται, ὡς καὶ εἰς τὸν Κατάλογον ΑΤ, μὲ ὑποδιαφέσεις αὐτοῦ, δηλουμένας διὰ κεφαλαίων στοιχείων Α, Β, C κτλ., παραλλαγὰὶ δὲ παρουσιάζουσαι οὐσιώδη πως διαφορὰν κατὰ τὸ περιεχόμενον ἀπὸ τοῦ τύπου ἢ τοῦ ὑποτύπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνίκουν, δηλοῦνται διὰ τοῦ αὐτοῦ μὲν ἀριθμοῦ, ἀλλὰ μὲ ἓνα ἢ περισσοτέρους ἀστερίσκους, τιθεμένους μετὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ τύπου (π.χ. ΑΤ 1*, 1**, 8****. —ΑΤ 34Α, 34Β, 34Β*, —ΑΤ 789, 789Α, 789Α*, 789Α**, 789Β* κτλ.).

Κείμενα ἑλληνικά, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχει ἀντίστοιχος τύπος παρὰ ΑΤ, καὶ τὰ ὁποῖα παρουσιάζουν διάδοσιν τινα ἐντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου, ἐδηλώθησαν εἰς τὸν ἑλληνικὸν Κατάλογον διὰ προσθέτων ἀριθμῶν καταχωρισθέντων, ἀναλόγως τῆς ἐννοίας των, εἰς τὰ ἀφεθέντα ὑπὸ τοῦ Αarne, ὡς εἶπομεν, κενά. Ὁ πρόσθετος αὐτὸς τύπος ἐδηλώθη δι' ἀστερίσκου τεθέντος πρὸ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ τύπου (π.χ. *1Α, *2Ε, *15Α κτλ.). Ἐν δημοσιευμένη τις παραλλαγὴ ἐλήφθη ἐκ χειρογράφου κατατεθειμένου εἰς τὰς συλλογὰς τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου (μετονομασθέντος εἰς Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας) ἢ τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας ἢ τοῦ ἰδιοῦ μου Λαογραφικοῦ Φροντιστηρίου, γίνεται παραπομπὴ εἰς αὐτά. Ὁμοίως διὰ ΣΠ διακρίνεται πᾶσα παραλλαγὴ προερχομένη ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς Ν. Γ. Πολίτου, τῆς κατατεθειμένης εἰς τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον.

Συμφώνως πρὸς τὸ διάγραμμα τῆς ὕλης παρὰ ΑΤ διηρέθη ἡ ὕλη καὶ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Κατάλογον εἰς 4 μέρη:

- I. Μῦθοι ζώων (Animal Tales) ἀρ. 1-299.
- II. Καθ' αὐτὸ παραμῦθια (Ordinal Folktales) ἀρ. 300-1199.
- III. Εὐτράπελοι διηγήσεις καὶ ἀνέκδοτα (Jokes and Anecdotes) ἀρ. 1200-1999.
- IV. Κλιμακωτὰ παραμῦθια (Formula Tales) ἀρ. 2000-2399.

Χάρις εὐκολίας περὶ τὴν ἔκδοσιν ὁ Κατάλογος τῶν Ἑλληνικῶν παραμυθίων ἐκδίδεται εἰς τρία τεύχη, ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τῶν ΜΥΘΩΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

Α' ΠΗΓΑΙ

Ι. Συλλογαὶ δημοσιευμέναι

α) εἰς περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια.

- * *Ανατ. Ἐπιθεώρησις*. Σύγγραμμα περιοδικὸν τῆς Σμύρνης, τ. Α' (1873).
- * *Ἀνθρ. Ἡμερ.*: Ἀνδριακὸν Ἡμερολόγιον, τ. Α'-Ε', (1925-29).
- * *Ἀρχ. Εὐβ. Μελ.*: Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν, τ. Η' (1961). Ἀθήναι.
- * *Ἀρχ. νεωτ. ἑλλ. γλ.*: Ἀρχεῖον τῆς νεωτέρας Ἑλλην. γλώσσης ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Συλλόγου Κοραΐ, τ. Β' 1892. Ἀθήναι.
- * *Ἀρχ. Θρ. Θησ.*: Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ θησαυροῦ. Διευθ. Πολύδ. Παπαχριστοδούλου, τ. Α'-ΚΕ' (1934-1948). Ἐν Ἀθήναις.
- * *Ἀρχ. Πόντου*: Ἀρχεῖον Πόντου. Σύγγραμμα περιοδ. ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς Ποντιακῶν μελετῶν. Α'-ΚΖ' (1928-1967). Ἐν Ἀθήναις.
- * *Ἀρχ. Σάμου*: Ἀρχεῖον Σάμου. Σύγγρ. περιοδ. ἐκδιδόμενον ὑπὸ Ν. Ζαφειρίου. Α' 1946. Ἀθήναι.
- Arch. f. Litter.*: Archiv für Litteraturgeschichte. Τόμ. XII, 1884 Leipzig.
- Archivio trad. pop.*: Archivio per lo studio delle tradizioni popolari 1887. Palermo.
- * *Ἀστὴρ Πόντου*: Ἀστὴρ τοῦ Πόντου, περιοδ. σύγγραμμα ἐκδιδόμενον ὑπὸ Θ. Γραμματικοπούλου. Ἐν Τραπεζοῦντι, τ. Α' 1885.
- * *Ἀθηνα*: Σύγγρ. περιοδ. τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἐταιρείας, τ. 3(1891)97, τ. 45 (1933)54-137.
- Atlantis*: Schweizer Zeitsch. Ostern 1963, σ. 209-212.
- Ausland*: Das Ausland* 1832 No 56. 57.
- BCH*: Bulletin de corresp. hellenique, τ. 33 (1909).
- Βύρων*: Βύρων τ. Α' (1874), τ. Β' (1876).
- Calabria*: La Calabria, Rivista di letteratura popolare diretta da L. Bruzzano. Monteleone 1888-98.
- Χιακὰ Χρον.*: Χιακὰ Χρονικά, ἐκδιδ. ἐπιμελεῖα Κ. Ἀμάντου, τεύχη Α'-Δ' (1911-1919) ἐν Ἀθήναις.
- Χρον. Χαλκιδ.*: Χρονικά τῆς Χαλκιδικῆς. Περιοδ. ἔκδοσις Ἱστορ. καὶ λαογρ. Ἐταιρείας Χαλκιδικῆς. Τ. 2 (1961)240-42. Θεσσαλονίκη.
- Χρον. Πόντου*: Χρονικά τοῦ Πόντου. Μηνιαῖο λαογρ. περιοδικό. Ὅργανο τοῦ Συλλόγου α' Ἀργοναυτῶν Κομνηνοῦ. Α'-Β'-(1943-46) Ἀθήνα.
- ΔΙΕ*: Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος. Α'-Ε' (1883-1900). Ἀθήναι.
- Δωδ. Ἀρχ.*: Δωδεκανησιακὸν Ἀρχεῖον. Α' - Γ' (1955-58). Ἀθήναι.

Δρῆρος: Μηνιαῖο λαογραφικο-ιστορικό λογοτεχν. περιοδικό. Νεάπολις Κρήτης. "Ετ. Β' καὶ Γ' 1939.

Ἑβδομάς: Ἑβδομάς. Περιοδ. σύγγραμμα. Ἀθήναι τ. Α' 1884.

Ἑπ. Κρητ. Σπ.: Ἑπετηρίς Ἑταιρείας Κρητικῶν Σπουδῶν. Α'-Δ' (1938-1941). Ἀθήναι.

Ἑπ. ΛΑ: Ἑπετηρίς τοῦ Λαογρ. Ἀρχείου (Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν). 1939-1972.

Ἑπ. Φιλολ. Σχ. Ἀθ.: Ἐπιστημονικὴ Ἑπετηρίς τῆς Φιλολ. Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. 1955-56, σ. 528.

Ἑπ. Φιλολ. Σχ. Θεσ.: Ἐπιστημονικὴ Ἑπετηρίς τῆς Φιλοσοφ. Σχολῆς Θεσσαλονίκης. 9 (1965) 5-10.

Ἡλεικά: Τριμηνιαῖο ἱστορικο-λαογρ.-γλωσσ. περιοδικό. Α'-Β' (1951-1956). Λεχαινά.

Ἡμερ. Δυτ. Μακ.: Ἡμερολόγιον Δυτ. Μακεδονίας. "Ετ. 1936, 1937, Θεσσαλονίκη.

Ἡμερ. Ἰθάκης: Ἡμερολόγιον Ἰθάκης. "Ετ. Β' 1929. "Ετ. Γ' 1930. Ἐν Ἀθήναις.

Ἡπειρ. Ἔστ.: Ἡπειρωτικὴ Ἔστια. Μηνιαῖα Ἐπιθεώρησις ἐν Ἰωαννίνοις. Β'-Γ' (1953-1961).

Ἡπειρ. Χρον.: Ἡπειρωτικὰ Χρονικά. "Ετ. Α' 1926. Ἰωάννινα.

Fabula: Zeitschrift für Erzählforschung, hrsg. von Kurt Ranke. Berlin.

Folklore: A quarterly Review of myth, tradition, institution and custom of the Folklore Society. Vol. VII (1896), X-XII (1899-1901) London.

Ἰκαριακά: Ἰκαριακά Γράμματα. 1 (1959).

Jahrb. rom. Litt.: Jahrbuch für romanische Litteratur. XI.

Jahresgabe: Jahresgabe der Gesellschaft zur Pflege des Märchengutes der europäischen Völker, 1957-1965.

Journ. Amer. FL: Journal of American Folklore, τ. 60 (1947) 163-167.

Journ. Hell. St.: Journal of Hellenic Studies, vol. 30 (1910) 128.

Κῆρυξ Αἰγ.: Κῆρυξ τῆς Αἰγίνης. Γ' 1949 ἀρ. φ. 31.

Κρητ. Χρον.: Κρητικὰ Χρονικά. Τετραμηνιαῖα ἐπιστημον. ἔκδοσις. Ἐκδότης: Ἀνδρέας Καλοκαϊρινός, τ. 15-16 (1961/62) 298-301. Ἡράκλειον Κρήτης.

Κρητ. Σελίδες: Κρητικαὶ Σελίδες. "Ετ. Α' 1936-37.

Κρητ. Ἐπιθεώρ.: Κρητικὴ ἐπιθεώρησις. Ρέθυμον 1951.

Κρητ. Ἐφημ.: Κρητικὴ ἔφημερίς. Ρέθυμον 1951.

Κρητ. Ἔστια: Κρητικὴ Ἔστια. Τόμ. Α' 1949.

Κρητ. Στοά: Κρητικὴ Στοά. Περιοδικὸν ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης, τ. 1-3 (1908-1911).

Κρητ. Ἀστήρ: Κρητικὸς Ἀστήρ, 15ήμερον εἰκονογρ. περιοδικόν. Χανιά. Ἔτος α'-ε' 1906-1911.

Κρητ. Λαός: Κρητικὸς λαός, περιοδ. ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης, Α', 1909.

Κυπρ. Χρον.: Κυπριακὰ Χρονικά. Τόμ. Α' - ΙΓ' (1923-1937). Ἐν Λάρνακι.

Κυπρ. Γράμμ.: Κυπριακὰ Γράμματα. Μηνιαῖο περιοδ. μελέτης καὶ τέχνης. Διευθ. Νίκος Κρανιδιώτης. Α'-ΙΗ' (1935-1953). Λευκωσία.

Κυπρ. Λεύκωμα: Κυπριακὸν Λεύκωμα Πολυξένης Λοιζιάδος. Λεμεσὸς Κύπρου 1924.

Κυπρ. Σπουδαί: Κυπριακὰ Σπουδαί. Δελτίον τῆς Ἑταιρείας Κυπρ. σπουδῶν, τ. Α'-ΛΘ' (1937-1975). Λαογρ. παράρτημα. Λευκωσία.

Κυπριόπουλο, τ. Ε' (1949) ἀρ. 1-3.

Λαογρ.: Λαογραφία. Δελτίον τῆς Ἑλλήν. Λαογρ. Ἑταιρείας. Ἐν Ἀθήναις, 1909-1975.

Λαογρ. Κύπρος: Τετραμην. λαογρ. περιοδικό. Χρονιά Β' (1972) τεύχ. 4-5, σ. 31-33, τεύχ. 6, σ. 101-107. Λευκωσία.

- Legrand Coll.*: Legrand, É., Collection des monuments de la langue neo-hellénique, I.
- Legrand Rec.*: Legrand, É., Recueil de contes populaires grecs. Paris 1881.
- Λεσβιακά*: Λεσβιακά. Δελτίον τῆς Ἑταιρείας Λεσβιακῶν μελετῶν. Μυτιλήνη.
- Μακεδονικά*: Σύγγραμμα περιοδ. τῆς Ἑταιρ. Μακεδ. Σπουδῶν 1-14 (1940-1974).
- Μαθητ.*: Ἑστία: Ἐκφραστ. ὄργανον τῶν μαθητῶν . . . ἔτ. ΚΑ-ΚΓ' (1970-73), Λευκωσία.
- Μεσσην.*: Ἑτος: Μεσσηνιακὸν ἔτος. Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῶν Γραμμάτων. Καλαμάτα, τόμ. Α' 1938.
- Μικρασ. Χρον.*: Μικρασιατικὰ Χρονικά. Σύγγραμμα περιοδ. Α'-ΙΓ' 1938 1967), Ἀθῆναι.
- Μυκον. Χρον.*: Μυκονιάτικα Χρονικά. Ἀθῆναι 1933-35.
- Μύσων*: Μύσων. Ἱστορικὸν καὶ λαογραφικὸν περιοδικόν. Διευθ. Μ. Γ. Καταπότης, Ἀθῆναι.
- Ν. Ἑστία*: Νέα Ἑστία. Ἑτ. Α' 1927 κέ. Ἀθῆναι.
- Νεοελλ. Γράμμ.*: Νεοελληνικά Γράμματα, ἑβδομ. φιλολ. ἐφημ. Περίοδ. Β' 1938. Ἀθῆναι.
- ΝΕΑ*: Νεοελληνικά Ἀνάλεκτα, περιοδικῶς ἐκδιδ. ὑπὸ τοῦ Φιλολ. Συλλόγου Παρνασσῶ. Ἐν Ἀθήναις 1870-72. 1874.
- Νισυρ. Χρον.*: Νισυριακὰ Χρονικά. Ἐκδ. Ἑταιρείας Νισυρ. Μελετῶν. 1-4 (1963-1972).
- Παναθήναια*: Παναθήναια. Εἰκονογραφ. 15ήμερον περιοδικόν. τ. 19 σ. 189. Ἀθῆναι.
- Πανδώρα*: Σύγγραμμα περιοδικόν, 41 (1861) φ. 259.
- Πάφος*: Πάφος. Παγκύπριο λογοτεχνικὸν περιοδικόν. 1-4 (1935-39). Πάφος.
- Παρνασσός*: Ἐπετηρὶς Φιλολ. Συλλ. Παρνασσός. τ. 4-10 (1880-1886) Ἀθ. Νέα σειρά, Α' 1959 κέ.
- Πελοποννησιακά*: Δημοσ. τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑταιρ. Πελοπονν. Σπουδῶν. Ἀθῆναι 1956 κέ.
- Πελοπ. Ἑστία*: Πελοποννησιακὴ Ἑστία. Α' 1953.
- Πελοπ. Πρωτοχρονιά*: Πελοποννησιακὴ Πρωτοχρονιά. 1959. 1961. 1962.
- Ποντ. Ἑστία*: Ποντιακὴ Ἑστία. Μηνιαῖον λαογραφ. περιοδικόν. Θεσσαλονίκη 1950 κέ.
- Ποντ. Φύλλα*: Ποντιακὰ Φύλλα. Διευθ. Ν. Καπνᾶς. Α'-Γ' (1936-38). Ἀθῆνα.
- Προμηθεύς*: Προμηθεύς ὁ πυρφόρος. 150ήμερον ἐκπαιδ. περιοδικόν. Ἐν Ρεθύμνῃ 1925 κέ.
- Racc. Roccaf.*: Racconti greci di Roccaforte, diretti da E. Capialdi e L. Bruzzano, Monteleone 1885-86.
- RHR*: Revue de l'histoire des religions, τ. 10(1884).
- Riv. trad. pop. ital.*: Rivista delle tradizioni popolari italiane 1-2. Roma 1893-94.
- Σ.ΚΠ*: Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος. Σύγγραμμα περιοδ., τ. 8-31 (1874-1908). Ἐν Κωνσταντινουπόλει. 1874.
- Συμαϊκά*: Τὰ Συμαϊκά. Ἐκδοσις Ἐπιτροπῆς Συμαϊκῶν Ἐκδόσεων. Α' 1972. Ἐν Ἀθήναις.
- Θρακικά*: Τριμηνιαῖον ἐπιστημον. σύγγραμμα, τ. 1-33 (1928-1960). Ἀθῆναι.
- Θρακ. Ἐπετ.*: Θρακικὴ Ἐπετηρὶς 1897. Ἐν Ἀθήναις.
- Ζ' Ἀγ.*: Ζωγράφειος Ἀγὼν ἦτοι Μνημεῖα τῆς Ἑλλην. ἀρχαιότητος ζῶντα ἐν τῷ νῦν ἑλλην. λαῷ. Τόμ. Α' 1891, τόμ. Β' 1896. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

β) εἰς βιβλία.

- Abbott, G. F.*, Macedonian Folklore. Cambridge 1903, ἀνατύπ. Θεσσαλονίκη 1974.
- Αἰνείας, Τ.*, Εὐθύμα ἑλληνικὰ παραμῦθια. Α' 1949. Β' 1950. Ἀθῆναι.
- Ἀκογλου, Ξεν.*, Λαογραφικὰ Κετυῶρων. Ἀθῆναι 1939.
- Ἀμαριώτου, Μαρία*, Ἱστορίες τῆς μανούλας μου. Παραμῦθια, ἱστορίες, πρὸς δόσεις. Ἀθῆνα 1948.

- Ἀναγνώστον*, Σπ., Λεσβιακά ἤτοι συλλογὴ λαογραφικῶν περὶ Λέσβου πραγματειῶν. Ἐν Ἀθήναις 1903.
- Argenti - Rose*, Argenti, Philip and Rose, H. J., The Folklore of Chios, τόμοι 2, Cambridge 1949.
- Ἀσλάνης*, Ἀσλάνη Βυζαντίου, Κ.Χ., Μῦθοι, μυθιστορίες καὶ διηγήματα ἠθικά καὶ ἀστεία. Ἀθήναι 1861.
- Ἀθανασούλα*, Εὐδοκία, Ἦταν καὶ δὲν ἦταν. Λαϊκὰ παραμῦθια γιὰ παιδιά, διαλεγμένα ἀπὸ ἀνέκδοτο ὕλικὸ τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου. Ἀθήναι 1929.
- Βλαχογιάννη Ἀνθολ.*: Βλαχογιάννης Γιάννης, Ἱστορικὴ ἀνθολογία. Ἀνέκδοτα - γωμικά - περίεργα - ἀστεία ἐκ τοῦ βίου διασῆμων Ἑλλήνων 1820-1864. Ἀθήναι 1927.
- Βλαχογιάννη Ἀνέμη*: Γύροι τῆς ἀνέμης. Παραμῦθια. Ἀθήνα 1923.
- Boulenger*, Jacques, Les contes de ma cuisinière, 2e edition, Paris 1935.
- Βρόντης*, Ἀναστ., Ροδιακά, τόμ. Α' ἐν Ἀθήναις 1939, τόμ. Β' Ρόδος 1950.
- Buchon*, J. A., La Grèce continentale et la Morée. Paris 1843.
- Carnoy - Nicol.*: Carnoy, E. H. — Nicolaidis, J., Traditions populaires de l' Asie Mineure. Paris 1889.
- Χατζηγιάκης, Παράδ.*: Χατζηγιάκης, Ἀλέξ.Κ., Παραδόσεις Ἀσπροποτάμου. Τρίκαλα 1948.
- Χατζηγιάκης, Τ'* Ἀσπρο.: τοῦ αὐτοῦ, Τ' Ἀσπροπόταμο Πίνδου, Λαογραφικά. Ἀθήναι 1965.
- Χατζηγιάννου μῦθοι*: Χατζηγιάννου Κυριάκου, Κυπριακοὶ μῦθοι. Λευκωσία 1948. Συμπλήρωμα, Λαογρ. Κύπρος II τεῦχ. 6, 1972, 101-107.
- Χατζηκώστα*, Ἰσμήνη Κ., Ἡ Κύπρος καὶ ἡ ζωὴ τῆς. Λονδίνο 1943.
- Chiaroni*, P., Costumi, Usi, Fiabe delle isole dell' Egeo.
- Χρηστοβασίλης*, Χρ., Ἠπειρωτικὰ παραμῦθια. Ἰωάννινα 1963.
- Χριστοδουλόπουλος*, Ἰω., Τὰ παραμῦθια τοῦ νέου σχολείου. Ἀθήναι 1939.
- Dawkins MG in AM*: Dawkins, R. M., Modern Greek in Asia minor. Cambridge 1916.
- Dawkins MGF*: Modern Greek Folktales. Chosen and translated by—. Oxford 1953.
- Dawkins 45 Stor.*: Forty-five Stories from the Dodekanese. Cambridge 1950.
- Dawkins More G.F.*: More Greek Folktales. Oxford 1955.
- Deffner*, Mich., Archiv f. mittel-u. neugriech. Philologie. Athen 1880.
- Dieterich*, Karl, Sprache u. Volksüberlieferungen der südl. Sporaden. Wien 1908.
- Dozon*, A., Contes albanais. Paris 1881.
- Drosinis - Boltz.*: Nord - Euböa, 1884.
- Eckert - Formosis*: Eckert G. - Formosis P. E., Lieder und Märchen aus Kozani u. Siatista. Mit Beiträgen von Spyros Syngolites. Thessaloniki 1944.
- Ἐπιφανίου-Πετρο.*: Ἐπιφανίου-Πετράκη Στέλλα, Λαογραφικά τῆς Σμύρνης. Βιβλίο Β': Παραμῦθια κ.ά. 1966. Βιβλίο Γ' 1967, βιβλίο Δ' 1969.
- Εὐλάμπιος*, Γεώργ., Ὁ Ἀμάραντος, ἤτοι τὰ ρόδα τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Πετροῦπολις 1843.
- Garnett - Glennie*: Garnett, L. M. J. and Glennie, St. J. S., Greek Folk Poetry, τ. 1-2 London 1896.
- Geldart*, E. M., Modern Greek Folklore. The Tales of the People. London 1884.
- Γεώργιος*, Ἄντ. Στ., Τὰ νέα παραμῦθια τοῦ λαοῦ, ἀνέκδοτα συλλεγόμενα καὶ γραφόμενα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1891.
- Georgeakis — Pineau*: Georgakis G. et Pineau L., Le folklore de Lesbos. Paris 1894.
- Γρεντζός*, Παῦλος, Τραγούδια δημοτικὰ τῆς Ρόδου. Ἀλεξάνδρεια 1926.

- Hahn*: Hahn, J. G. v. Griechische und albanesische Märchen. München 1918.
- Hallgarten*, Paul, Rhodos. Die Märchen und Schwänke der Insel, gesammelt von—. Frankfurt 1926.
- Høeg*, Carsten, Les Saracatsans. Une tribu nomade grecque. Bd. II: Textes. Paris Copenhague 1926.
- Jahresgabe*: Jahresgabe der Gesellschaft zur Pflege des Märchengutes der europäischen Völker. Von Prinzen, Trollen und Herrn Fro. Unveröffentlichte Quellen. = ab 1961 Märchen der europ. Völker. Aschendorff, Münster.
- Ἰωαννίδης*, Ἰστ. Τρ.: Ἰωαννίδης Σάββας, Ἱστορία καὶ στατιστικὴ Τραπεζοῦντος καὶ τῆς περὶ ταύτην χώρας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1870.
- Κερίσογλου*, Ἰ. Τ. Τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τοῦ Οὐλαγάτς. Ἀθ. 1951.
- Klaar*, Christos: Klaar, Marianne, Christos und das verschenkte Brot. Neugriech. Volkslegenden und Legendenmärchen. Ins Deutsche übertragen, zu einem Teil gesammelt von—. Kassel 1963.
- Klaar*, Zitrone: Klaar, Mar., Tochter des Zitronenbaums. Märchen aus Rhodos. Aus der Sammlung Anastas. Vrondis und der eigenen, hrsg. von—. Kassel 1970.
- Κληρίδης*: Κληρίδης, Νέαρχος, Ἱστορίες τῶν ζώων τῆς Κύπρου. Κυπρ. Σπουδαί, τ. ΙΓ' Λαογραφ. παράρτημα. Λευκωσία 1950.
- Κουκουλέ*, Φαίδ., Οἰνουνησιακά. Ἐν Χανίοις, 1908.
- Κούτρας*: 90 μουραμπάδες ἤτοι χαζομάρες καὶ ἐξυπνάδες τοῦ Γέρω Κούτρα. Ἀθ. 1899.
- Κωνσταντινίδης*, Βιβλιοθήκη παραμυθῶν, ἀρ. 4. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀν. Κωνσταντινίδου 1895.
- Kretschmer LD.*: Kretschmer, Paul, Der heutige Lesbische Dialekt. Wien 1905.
- Kretschmer NM.*: Neugriechische Märchen. Jena 1917.
- Κρίσπη Πολυσπύρια*: Κρίσπης, Μ.Κ., Πολυσπύρια καὶ χόρτα διάφορα. Κεφαλληνία 1879.
- Κρίσπη Χόρτα*: Χόρτα διάφορα. Τεύχ. Β'. Ἐν Νάξω 1895.
- Κρόκος*, Γ. Ι., Εἶντα γίνεται στὴ Χιό. Χιώτικα ἀνέκδοτα. Ἀθήναι 1964.
- Κυριαζῆς*, Ν. Γ., Κυπριακαὶ παροιμίαι. Ἐν Λάρνακι 1940.
- Lagarde*, Paul de, Neugriechisches aus Klein Asien. Göttingen 1886.
- Λάσκαρης*, Ν. Ι., Ἡ Λάστα καὶ τὰ μνημεῖα τῆς. Ἐν Πύργῳ 1902 - 1905.
- Legr. Rec.*: Legrand, Louis Jean, Recueil de contes populaires grecs. Paris 1881.
- Λελέκου Ἀνθολ.*: Λελέκου Μιχ., Δημοτικὴ ἀνθολογία. Ἐν Ἀθ. 1868.
- Λελέκου Ἐπιδόρπ.*, Ἐπιδόρπιον, τόμ. Α'. Ἐν Ἀθ. 1888.
- Λελέκου Ἀποσπ.*: Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν λαϊκῶν ἐθίμων, μύθων κλπ. Ἀθήναι 1891.
- Λέριος*, Δ., 38 παραμύθια ἀνέκδοτα συλλεγέμενα καὶ γραφέντα εἰς δημόδη γλῶσσαν. Ἀθ. (πρὸ τοῦ 1896).
- Λιανίδης*, Σῆμος, Τὰ παραμύθια τοῦ Ποντιακοῦ λαοῦ. Ἐκλογή, κείμενα, νεοελληνικὴ μετάφραση - κατάταξη. Ἀθήναι 1962. (Παράρτημα Ἀρχείου Πόντου, ἀρ. 5).
- Λιουδάκη*, Γιαγιά: Λιουδάκη Μαρίας, Στῆς γιαγιάς τὰ γόνατα. Ἀθήναι 1932.
- Λιουδάκη*, Παπποῦς: Στοῦ παπποῦ τὰ γόνατα. Ἀθ. 1947.
- Λιουδάκη*, μαγγάλι: Γύρω στὸ μαγγάλι, Ἀθ. 1952.
- Λοιζιάς*, Πολυξένη, Κυπριακὸν λεύκωμα. Λεμεσὸς Κύπρου, 1924.
- Λουκάτος*, Δημ., Νεοελληνικὰ λαογραφικὰ κείμενα. (Βασικὴ Βιβλιοθήκη Ἄετοῦ, ἀρ. 48) Ἀθήνα 1957.
- Λουκόπουλος*, Φῶς: Λουκόπουλος Δημ., Φῶς ἀπὸ τοὺς μύθους μας (παροιμίες - ἀινίγματα - γλωσσοδέτες). Τόμ. Α'. Ἀθήναι 1926.

- Λουκόπουλος, Ν. Μυθ.*: Νεοελληνική μυθολογία. Ζώα, φυτά. (Σύλλ. πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων 76). Ἀθ. 1940.
- Λουκόπουλος, Γεωργικά*: Γεωργικά τῆς Ρούμελης. Ἀθ. 1938.
- Λουκόπουλος, Ποιμεν.*: Ποιμενικά τῆς Ρούμελης. Ἀθ. 1930.
- Martin, Georges*, Mazedonische Märchen und Fabeln, Wiesbaden.
- Μαυρακάκης, Ἰω.*, Ἀνάλεκτα Κρητικῆς Λαογραφίας, τ. Α' 1939.
- Μέγας, Γ.* Μέγας, Γεώργιος Ἀν., Ἑλληνικά παραμύθια. Σειρὰ Α'. Ἔκδ. 3^η, Ἀθήναι 1962.
- Μέγας, Η.* Ἑλλήν. παραμύθια. Σειρὰ Β'. Ἀθήναι 1963.
- Μέγας, Η.* Griechische Volksmärchen gesammelt u. hrsg von Georgios Megas. Übertragen von Inez Diller. Eugen Diederichs Verlag. Düsseldorf-Köln, 1965.
- Μέγας, ΙV*: Begegnung der Völker im Märchen. Bd 3: Griechenland-Deutschland. Gesellschaft zur Pflege des Märchengutes der europäischen Völker. Zusammenstellung u. Bearbeitung von G.A. Megas. Übertragen von Hedwig Bertos. Aschendorff, Münster Westf. 1968. Anmerkungen in Fabula, Bd. 15. 1974, p. 232-244.
- Μέγας, V*: Folktales of Greece. Edited by Georgios A. Megas, translated by Helen Colaclides. Folktales of the World. General editor: Richard M. Dorson. The University of Chicago Press. Chicago and London 1970.
- Μηλιόπουλος, Κότσυφας*: Μηλιόπουλος, Παρασκευαῦς, Ὁ κότσυφας, ὁ κύρ Κώστας καὶ ἄλλα μακεδονικά, Θεσ/νίκη 1952.
- Μηλιόπουλος ΗΠ*: Μακεδονικά παραμύθια. Θεσ/νίκη 1950.
- Miliopulos MB*: Aus Mazedonischen Bauernstuben. Mazedon. Legenden, Fabeln u. Märchen gesammelt von Dr. (!) Paraskevas Miliopulos, übertragen von Bernard Vonderlage. Hamburg 1955.
- Μιχαηλ. - Νουάρος ΑΣ.*: Μιχαηλίδου - Νουάρου, Μιχ., Λαογραφικά σύμμεικτα Καρπάθου. Τόμ. Α' 1932. Ἀθήναι.
- Μιχαηλ. - Νουάρος, Δωδ.*: Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴ Δωδεκάνησο. Ἀθήνα 1945.
- Misotakis, J.*, Ausgewählte griechische Volksmärchen. Berlin 1882.
- Μονογιώς, Εὐάγγελος*, Τὰ Μυκονιάτικα. Ἐν Ἐρμούπολει 1927.
- Morosi, G.*, Studi sui dialetti greci della Terra d' Otranto. Lecce 1870.
- Μοσκόβη, Εἰρήνη*, Τὰ παραμύθια τῆς πατρίδας μου (Σύμης). Ἀθήνα 1953.
- Μουσαίου Μπουγιούκου, Καλλιόπη*, Παραμύθια τοῦ Λιβισοῦ καὶ τῆς Μάκρης. Πρόλογος Γ.Α. Μέγα. Σχόλια Μ.Γ. Μερακλή. Μετάφραση σχολίων ὑπὸ Ὀκταβίου Μερλιέ. Ἀθήνα 1976.
- Nicolaidis, Jean*, Contes licencieux de Constantinople et de l'Asie Mineure (Contribution au Folklore érotique, contes, chansons, usages etc, recueillis aux sources orales. Tome 1er. Kleinbronn, Paris 1906.
- Nicolaidis, ΗΠ*: Νεοελληνικά παραμύθια. Athens 1899.
- Νικολάου, Ἰωάννης*, Ἡ Ὀδησσός (Βάρνα) ὑπ' ἀρχαιολογικὴν καὶ ιστορικὴν ἐποψίν. Ἐν Βάρνῃ 1894.
- Νίτσος, Νικ.*, Μονογραφία περὶ τῆς ἐν Ἠπειρῷ κόμης τοῦ Τσαμαντᾶ. Ἀθήναι 1926.
- Παμπούκης, Ι.Τ.*, Μῦθοι τῆς Οἰνός τοῦ Πόντου. (Παράρτ. Ἀρχεῖου Πόντου, ἀρ. 6). Ἀθήναι 1963.
- Παπαδάκη, Εἰρήνη*, Λόγια τοῦ Στετακοῦ λαοῦ. Τόμ. Α' Ἀθ. 1938.
- Παπαζαφειρόπουλος, Π.*, Περιυναγωγὴ γλωσσικῆς ὕλης καὶ ἐθίμων. Πάτραι 1887.
- Παπαχατζής, Εὐάγγελος Γ.*, Δοκίμιον τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος Καρύστου καὶ τῶν πέριξ. Ἐν Ἀθ. 1915.
- Παρχαρίδης*, Ἀθ. Ἰ., Ἱστορία τῆς Κρώμνης. Ἐν Τραπεζοῦντι 1911.
- Πασχαλίδου, Δέσποινα*, Παραμύθια τοῦ λαοῦ μας. Ἀθήνα 1939.

- Πέρδικα Σκῦρος*: Πέρδικα, Νίκη Α., Σκῦρος. Μνημεῖα τοῦ λόγου τοῦ λαοῦ. Τόμ. II
Ἐκδόσεις 1943.
- Pernot, H.*, Études de linguistique néohellenique. I Paris 1907, III 1940.
- Φαρμακίδης, Ξεν.*, Κυπριακὴ Λαογραφία. Ἐν Λεμεσῷ 1938.
- Φιλιππίδου, Μαρίκα*, Τὰ παραμῦθια τῆς μάνας μου. Ἐν Ἀθήναις 1926.
- Φιλιππίδου, Ὁ φλασκοκέφαλος καὶ ἄλλα παραμῦθια*. Ἐν Ἀθ. 1926.
- Φλούδας, Νικ.*, Βυζικιώτικα, τόμ. Γ'. Ἀθ. 1963.
- Φραγκάκι Συμβολή*: Φραγκάκι, Εὐαγγελία, Συμβολὴ στὰ λαογραφικὰ τῆς Κρήτης.
Ἀθήνα 1949.
- Φραγκάκι ΚΠ.*: Τὸ κρητικὸ παραμῦθι. Μελέτη καὶ συλλογὴ. Ἀθήνα 1952.
- Φραγκάκι Φχιορ.*: Φχιορεντίνος. Ἀθήνα 1964.
- Pio, Jean*, Νεοελληνικὰ παραμῦθια. Contes populaires grecs publiés d'après les
ms. du Dr. J. G. de Hahn et annotés par —. Copenhagen 1879.
- Plenzat, Karl*, Λαϊκὰ παραμῦθια ἀπ' ὅλες τὶς χῶρες, 1946.
- Πολίτης, Παροιμ.*, Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμίαι, Α'-Δ'. 1902-4.
- Racconti di Roccaf.*: Racconti di Roccaforte disetti da E. Capialdi e L. Bruzzano,
fasc. I e II, Monteleone 1885-1886.
- Ρήγας*: Ρήγας, Γεώργιος, Σκιαθίου λαϊκὸς πολιτισμὸς. Τεῦχ. Β'. Δημῶδεις διηγήσεις.
Θεσσαλονίκη 1962.
- Roussel*: Roussel, Louis, Contes de Mycono. Leopol 1929.
- Σακελλάριος*: Σακελλάριου, Ἀθαν. Ἀ., Τὰ Κυπριακὰ. Τόμ. Β' 1891, τόμ. Γ' 1868, ἐν
Ἀθήναις.
- Σαραντίδης*: Σαραντίδου, Ἀρχελάου Ἰ., Ἡ Συνασός. Ἐν Ἀθήναις 1899.
- Schmidt, Märch.*: Schmidt, Bernhard, Griechische Märchen, Sagen u. Volkslieder
Leipzig 1877.
- Σμυρλῆς*: Σμυρλῆς, Θεολῆς, Μακεδονικὰ παραμῦθια. Τόμ. Α' (ἔνευ ἔτους).
- Σπανδωνίδης*: Σπανδωνίδης Πέτρος, Μελένικος, ὁ νεκρὸς Μακεδονικὸς ἀκρίτης. Θεσσα-
λονίκη 1930.
- Σταματ. Σαμ.*: Σταματιάδης, Ἐπαμ. Ἰ., Σαμιακὰ ἦτοι ἱστορία τῆς νήσου Σάμου. Τόμ.
Ε' 1887, ἐν Σάμῳ.
- Σταμούλη, Σαρ. Σηλυβρία*: Σταμούλη - Σαραντῆ, Ἑλπινίκη, Ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴ
Θράκη. Ἡ Σηλυβρία μὲ τὰ γύρω τῆς χωριά. Τόμ. Β' 1958, Ἀθήναις.
- Σταυρόπουλος, Κ.*, Ὁ κεκρυμμένος θησαυρὸς τῶν λαϊκῶν παραδόσεων. Ἀθήναις 1953.
- Taibbi - Car.*: Testi neogreci di Calabria. Parte I: Taibbi, Giuseppe Rossi. Parte II:
Caracausi, Girolamo. Istituto Siciliano di Studi Bizantini e neogreci. Paler-
mo 1959.
- Ταρσοῦλη, Γεωργία*, Μιά φορὰ κ' ἕναν καιρό. Δημοτικὰ παραμῦθια. Τόμ. Α'. Ἀθήναις
1925.
- Thumb, Albert*, Handbuch der neugriech. Volksprache. Grammatik. Texte. Glos-
sar. Strassbourg 1910.
- Ζευγώλης Τάσος*: Ζευγώλη Τάσου, Λαογραφικὰ. Τόμ. Α' 1950, τόμ. Β' 1954, τόμ.
Γ' 1956.
- Ζευγώλη - Γλέζου παροιμ.*: Ζευγώλη - Γλέζου, Διαλεχτῆ, Παροιμίαι ἀπὸ τὴν Ἀπείρανθο
τῆς Νάξου. Ἀθήναις 1963.
- Ζευγώλη-Γλέζου, παραμ.*: Παραμῦθια ἀπὸ τὴν Ἀπείρανθο (ὑπὸ ἐκτύπωσιν).

**II. Συλλογαὶ ἀδημοσίευτοι εἰς χειρόγραφα
ἀποκείμενα εἰς τὰ ἐξῆς Ἀρχεῖα:**

- ΙΑ :** Ἱστορικὸν Λεξικὸν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι, ὁδ. Ἀναγνωστοπούλου 14.
- ΚΜΣ :** Κέντρον Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Διεύθυνσις Μέλπωσ Μερλιέ, Ἀθῆναι, ὁδ. Ναυαρίνου. 14.
- ΚΕΕΚ :** Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν Κύπρου. Λευκωσία.
- ΛΑ :** Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον, νῦν Κέντρον Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι, ὁδ. Ἀναγνωστοπούλου 14, 1).
- ΛΦ :** Λαογραφικὸν Φροντιστήριον καθηγ. Γ. Α. Μέγα, νῦν Ἀρχεῖον τῆς Ἑλλην. Λαογραφ. Ἐταιρείας, Ἀθῆναι, ὁδ. Διδότου 12.
- ΣΠ :** Συλλογὴ Ν. Γ. Πολίτου τῶν ἐτῶν 1887 κέ. κατατεθειμένη εἰς ΛΑ.
- ΣΛ :** Συλλογὴ Μαρίας Λιουδάκη, εἰς χ/φα παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ.

1) Εἰς τὴν συλλογὴν ΛΑ περιλαμβάνεται καὶ ὕλικὸν ἐκ χειρογράφων τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλην. Φιλολογικοῦ Συλλόγου, τῶν ὁποίων ἀντίγραφα ἀπόκεινται εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ἱστορ. Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὡς καὶ ὕλικὸν ἐκ χειρογράφων τῆς Γλωσσικῆς Ἐταιρείας, κατατεθειμένων εἰς τὸ αὐτὸ Ἀρχεῖον. Ἐνδείξεις περὶ τῆς πηγῆς τῶν κειμένων ὑπάρχουν εἰς τὸ βιβλίον εἰσαγωγῆς τοῦ ΛΑ.

III. Συλλογείς παραμυθιών δημοσιευμένων εις περιοδικά.

- 'Αδαμαντίου, 'Αδ.: Τηνικά. ΔΙΕ. 5 (1896) 277-326.
- 'Αθανασόπουλος, Θ.Ι.: Λαογρ. 6 (1917) 643-6.
- "Ακογλου, Ξενοφῶν (ἢ Ξενίτας): Ποντ. Φύλλα 2(1937), 3(1938)32, 84 166, 271.—Ποντ. Ἐστία 1(1950), τευχ. 1, σ. 21-23.,—'Αρχ. Πόντου 15(1950) 195-205, τ. 18 (1953) 285-296.—Μικρασ. Χρον. 7(1957)359-410.
- Βαλαβάνης, 'Ιωάννης: 'Αρχ. Πόντου 6(1935)228 κέ., 7(1937) 83 κέ., 21(1956)135 κέ. Βαρίκα-Μοσκόβη, Εὔρη: Τέσσαρα Καρπαθικά παραμύθια. Δωδεκ. 'Αρχ. Β' (1956) 291 κέ. Βίος, Στυλ.: Λαογρ. 4(1914)476 κέ., 6(1917)616-634, 10(1929-32) 464-486.
- Χατζηγιωάννου, Κυριάκος: Κυπρ. Χρον. 9(1933)276-308, 311-313.
- Χατζόπουλος Γ.: Λαογρ. 18(1959)539-542.
- Χατζόπουλος, Κ.Ν.: 'Αρχ. Θρακ. θησ. 4 (1937) 170-188.
- Δαφέρμος, Γ. Φ.: Προμηθ. Πυρφ. 1(1926), 2(1926), 5(1930), 6(1930), 7(1931), 10 (1934), 11(1935).
- Dawkins, R.M.: 'Αρχ. Πόντου 3(1931)79-122.—Λαογρ. 7 (1923) 285-291, 15 (1953) 147-150.—Ποντ. Ἐστ. 2(1951), τευχ. 16, σ. 899, τευχ. 17-18, σ. 956, τευχ. 19-20, σ. 1046, τευχ. 21-22, σ. 1162, τευχ. 23, σ. 1180.—Μικρασ. Χρον. 6 (1955)268-282.
- Γεωργακάς, Δημ.: Μεσσην. ἔτος 1938, τ. 1 σ.143-163.
- Herding, Hugo: Λαογρ. 7(1923)304-314.
- Κακριδῆς, 'Ιω.: Ἐπ. Φιλολ. Σχ. Θεσσ. 9 (1965) 5-10.—Ν. Ἐστία 24 (1938) 1084-1093.—Λαογρ. 10 (1929-32) 487-500, 579-580.
- Κανδηλάπτης, Γ. Θ. (Κάνις): Ποντ. Φύλλα 2(1937-38).
- Klaar, Marianne: Atlantis 1963 σ. 209 κέ.
- Κληρίδης, Νέαρχος: Πάφος 1 (1935-36) 280.—Κυπρ. Χρον. 12 (1936) 151-153.—Κυπρ. Γράμμ. 18 (1953).
- Κληρίδης, Νέαρχος: Ἱστορίες τῶν ζῶων τῆς Κύπρου. Κυπρ. Σπουδαί, τόμ. ΙΓ' (1949) Λαογρ. Παράρτ. σ. α'-ρμα'.—Κυπριακά παραμύθια. Κυπρ. Σπουδαί, τόμ. ΚΓ' (1959), Παράρτ. VI, σ. α'-δ' + 3-55, τόμ. ΚΕ' (1961), παράρτ. VII, σ. 1-110, τόμ. ΚΣ' (1962), (Παράρτ. VIII, σ. 1-118.—Δέκα Κυπριακά παραμύθια. Κυπρ. Σπουδαί ΔΒ' (1968), 201-226.—Κυπρ. Χρον. 11 (1935) 38-43, 101-111.—Κυπρ. Γράμμ. Γ' (1936-37) 245-48, 14 (1949) 315-317.
- Κορομῆς Ν.: Λαογρ. 20 (1962) 303-408 (Σημ. Γ. Μέγα, 409-445).
- Κορύλλος Χ.: Λαογρ. 2 (1910-11), 962-3.—6(1917) 246-248, 646-652, 656.—8 (1921) 514.
- Κουρτίδης Κ.: 'Αρχ. θρ. θησ. 4(1937) 154-161.
- Κωστάκης Θαν.: Λαογρ. 17(1957-58) 93-123. (Σημ. Γ. Μέγα, σ. 124-178).
- Κρητικός, Παν.: Λαογρ. 15(1953) 293-335, 16(1957) 145-192, 375-412.
- Λαμφίδης, 'Οδ.: 'Αρχ. Πόντου 27(1966)207-243.
- Lee, Dorothy D.: Folk Lore 41-42(1950-51) 388-397, 449-453.

- Λουκάς, Γεώργιος*: Κυπρ. Σπουδαί ΛΗ'-ΛΘ' (1974-75) 111-166.
Λουκόπουλος, Δ.: Λαογρ. 2 (1910-11) 385-398.— 8 (1921) 13-17.— 12 (1938-48) 595-6.
Μελανοφρύδης, Παντελ.: 'Αρχ. Πόντου 7(1937)223-255, 8 (1938)230-234.— Ποντ. Έ-
 στία 10(1959)5388, 14(1963)7161.
Μινώτος, Διον.: Λαογρ. 13 (1950) 277-282.
Μινώτου, Μαρία: Παραμύθια από τή Ζάκυνθο. Λαογρ. 10(1929-32)381-448, 11 (1934-
 37)415-531.
Μιχαηλίδης-Νουάρος, Μ.: Λαογρ. 16 (1955) 137-144 (Σημ. Μέγα Γ.)
Νικίτας, Παν.: Λεσβιακά Γ' (1959)55-63.
Ξενίτας: βλ. "Ακογλου, Ξενοφών.
Οικονομίδης, 'Απόστ. Β.: 'Αρχ. Θρακ. θησ. 4 (1937) 162-169.
Παπαδόπουλος, Χ. Ν. - Δεμετζής Κ. Π.: Μικρασ. Χρον. 4(1948)225-279.
Παπαχριστοπούλου, Πολύδωρος: 'Αρχ. θρ. θησ. 32(1966)407-442.
Παπαχριστοπούλου, Χρ.: Λαογρ. 21 (1963) 120-186.
Παπαϊωαννίδης, Κ.: Θρακικά 2 (1929) 155-161, 408, 500.
Παπαϊωάννου Γ.: Λαογρ. 5 (1915) 626-633.
Παπακώστας, 'Αγγ. Ν.: Φιλολ. Πρωτοχρονιά 1950, σ. 259 κέ.
Παπάνης, Παν. Ε.: Λαογρ. 24 (1966) 397-405.
Raton, R.: Folklore, X — XII, 1899-1901.
Φονοίρης, Π.: 'Αθηνά 45(1933)49-181.
Φωστηροπούλου Δέσποινα: 'Αρχ. Πόντου 8(1938)181-202.
Φωστήρης, Δημ. Π.: Μικρασ. Χρον. 5(1952)161-177.
Προδρομόν, Θεοδόσιος: Λαογρ. 5 (1915) 449-459.
Ψάλτης, Νικήτ.: Λεσβιακά Φύλλα 1(1928)78-89.
Roussel, Louis: Μυκον. Χρον. Α' (1934), φ. 20, σ. 2, φ. 22, σ. 6.
Σεφερλής, Π. Δ.: Λαογρ. 4 (1912-13) 297-300, 301-3.
Σονμελίδης, 'Ανθρ.: Ποντ. Φύλλα Α' (1936/37), φ. 1, σ. 25-26, φ. 2, σ. 26, φ. 3,
 σ. 20-22, φ. 4-5, σ. 42-43.
Στάθης, Σπ.: Λαογρ. 1 (1909) 71-77. 2 (1910) 360-370.
Συγκολλίτης, Σπ.: Λαογρ. 11(1934-37)270-273.
Συκουτρής, 'Ιω.: Κυπρ. Χρον. 1(1923)44-50. 78-84.
Σωτηρίου, Κ. Δ.: Λαογρ. 1 (1909) 92-106. 693-4.
Θεοδορίδης, Θ.: Λαογρ. 21 (1963) 292-335.
'Υψηλάντης, Π.Β.: Ποντ. Φύλλα 2(1937), 3(1938).
Ζούρα, Φρόσω: Λεσβιακά 3(1959)75-80.
Zuccarini: Märchen und Kinderspiele in Griechenland, έν Ausland 1832 σ. 230,242.

Β'. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Aa*: Aarne, Antti: Verzeichnis der Märchentypen. (FF Communications No 3) Helsinki 1910.
- ATh*: Aarne - Thompson, The Types of the Folktale, a Classification and Bibliography. Antti Aarne's Verzeichnis der Märchentypen Translated and enlarged by Stith Thompson. Second Revision. (FFC No 184). Helsinki 1961.
- Ἄδαμ.*: Ἄδαμαντίου, Ἄδαμάντιος, Τηνιακά (ἡ ζωὴ τοῦ παραμυθιοῦ στὴν Τήνο). ΔΙΕ τόμ. Ε' (1896) σ. 277-326.
- Ἀίσωπος*
- Halm*: Fabulae Aesopi e recognitione Car. Halmii. Lips. 1852.
- Hausrath*: Corpus Fabularum Aesopicarum rec. August Hausrath. Leipzig 1946.
- Κοραῖς*: Κοραῖς, Ἄδαμάντιος, Μύθων Αἰσωπειῶν συναγωγή. Paris. 1810.
- Perry*: Aesopica by Ben Edwin Perry, vol. I Greek and Latin Texts. Urbana 1952.
- Chambri*: Chambri, Émile, Aesopus. Fables. Paris 1927.
- Babrius*: Babrii Fabulae Aesopicae, rec. Otto Crusius. Leipzig 1897.
- Wienert*: Wienert, Walter, Die Typen der griechisch-römischen Fabel. (FFC N:o 56). Helsinki 1925.
- Apollodoros*: The Library. With an English translation by Sir James G. Fraser. 2 vols. London 1921.
- Beit, Hedwig von*: Das Märchen. Sein Ort in der geistigen Entwicklung. Bern 1965.
- Bödker, Laurits.*: Indian animal tales. (FFC 170). Helsinki 1957.
- BP*: Bolte, Johannes, und Polivka, Georg, Anmerkungen zu den Kinder und Hausmärchen der Brüder Grimm. Leipzig 1915-1932.
- Χατζηγιάννου, Κυριάκος Κ.*: Κυπριακοὶ μῦθοι. Λευκωσία 1948.
- Chauvin*: Chauvin, Victor Charles, Bibliographies des ouvrages arabes etc. Liège 1892.
- Cosquin*: Cosquin, Emmanuel G., Les contes indiens et l' Occident. Paris 1922.
- Dawkins, R.M.*: The art of story - telling in the Dodecanese. Byzantion 16(1942-43) 357-380.
- Degh, Linda*: Märchen, Erzähler und Erzählgemeinschaft. Akademie Verlag. Berlin 1962.
- Eberh-Bor.*: Eberhard, Wolfgang, und Boratav, Pertev Naili, Typen türkischer Volksmärchen. Wiesbaden 1953.
- European Anecdotes and Jests*, edited by Kurt Ranke, 1972 Copenhagen.
- Genzenbach, Laura*, Sicilianische Märchen. Leipzig 1870.
- Hausrath u. Aug. Marx*: Griech. Märchen, Fabeln, Schwänke u. Novellen ausgewählt aus dem klass. Altertum 1922. Eugen Diederichs in Jena.
- Hoeg, Carsten*, Les Saracatsans: une tribu nomade grecque. 2 vols. Paris 1916. Νέα έκδ. ἐν Κοπεγχάγη 1925-26.

- Κακριδής, Ι.Θ.*: Τὸ παραμῦθι τοῦ Μελεάγρου. Λαογρ. 10 (1920-32) 487-500.— Τὸ θέμα τοῦ δαυλοῦ στὰ αἰτωλικά παραμῦθια, Λαογρ. αὐτ. 579-580.
- Karlinger, F.*: *Inselmärchen des Mittelmeeres*. Düsseldorf-Köln 1960.
- KHM*: Grimm, Jacob und Wilhelm, *Kinder- und Hausmärchen*. Jubiläumausgabe. Eugen Diederichs. Jena 1919. Νέα ἔκδ. Darmstadt 1955.
- Κουκουλές, Φαίδων*, Παραμῦθια, μῦθοι καὶ εὐτράπελοι διηγήσεις παρὰ Βυζαντινοῖς. Λαογρ. 15 (1953) 219-227.
- Κυριακίδης, Στίλιων*: Ἑλλην. Λαογραφία. Μέρος Α' Ἀθήναι 1922, ἔκδ. Β', ἐν Ἀθήναις 1965.
- Λαογρ.*: Λαογραφία. Δελτίον τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας. Α—ΚΘ' 1909-1974. Τόμ. ΚΒ' (1965): IV International Congress for folk-narrative Research in Athen (1. 9.—6. 9. 1964. Lectures and Reports. Athens 1965.
- Lawson, John Guthbert*: *Modern Greek Folklore and ancient Greek Religion*. Cambridge 1910, ἀνατύπ. 1964.
- Leskien, August*, *Balkanmärchen*. Jena 1925.
- Leyen, Fr. v. d.*: *Das Märchen*. Ein Versuch, Heidelberg. 1958.
- Leyen, Fr. v. d.*: *Die Welt der Märchen*. Βλ. WdM.
- Liebrecht, Felix*: *Jahrbuch d. roman. u. englischen Literatur XI(1870)345-386*.
- Ljungman, Waldemar*: *Die schwedischen Volksmärchen*. Herkunft und Geschichte. Berlin 1961.
- Lo Nigro, Sebastiano*: *Racconti popolari Siciliani*. Classificazione. Firenze 1958.
- Λονιάτος, Δημ.*: Τὸ παραμῦθι τῆς Σταχοπούτας στὶς ξένες καὶ στὶς ἑλληνικὲς παραλλαγές. Πarnaσσός Α' (1959) 461-485.
- Lüthi, Max*, *Es war einmal*. Vom Wesen des Volksmärchens. Göttingen 1962.
- Lüthi, Max*, *So leben sie noch heute*. Betrachtungen zum Volksmärchen. Göttingen, 1969.
- Lüthi, Max*, *Das Volksmärchen als Dichtung*. Ästhetik und Anthropologie. Diederichs, 1975.
- Lüthi, Max*, *Märchen*. Stuttgart, 1974.
- Lüthi, Max*, *Das europäische Volksmärchen*. Form und Wesen. 4te Aufl. München 1974.
- Marx, August*, *Griechische Märchen von dankbaren Tiercu*. Stuttgart 1889.
- MdW*: *Die Märchen der Weltliteratur*, herausg. von Friedrich von der Leyen. Eugen Diederichs Verlag. Düsseldorf - Köln.
- Μέγας, Μελέται*: Μέγας, Γ. Α., Λαογραφικαὶ μελέται, δημοσιευθεῖσαι εἰς διάφορα περιοδικὰ ἐκτὸς τῆς Λαογραφίας, ἐν Λαογρ., τόμ. ΚΕ' 1967 σ. 69-370: Μῦθοι, παραδόσεις, παραμῦθια.
- Μέγας, Σημειώσεις εἰς παραμῦθια, ἐν Λαογραφίᾳ, τ. ΙΖ'(1957)124-178, 622-625. ΙΘ'(1960)260-263. Κ'(1962)409-445. ΚΖ'(1971)312-13.*
- Mégas G.* Some oral Greek parallels to Aesop's fables. *Humaniora*: Essays in Literature, Folklore, Honoring Archer Taylor, ed. W. Hand and G. O. Arlt. New York 1960. Ἀναδημ. ἐν Λαογρ. ΙΗ' (1959) 469-489.
- Megas, Amor*: *Das Märchen von Amor und Psyche in der Griechischen Volksüberlieferung* (AaTh 425,428 u. 432). Πραγματεῖαι τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τόμ. 30. Ἀθήναι 1971.
- Μέγας, Γεφύρι τῆς Ἄρτας*. Τὸ τραγούδι τοῦ γεφυροῦ τῆς Ἄρτας. Λαογραφία, τ. ΚΖ' (1971) σ. 25-212.

- Μερακλής, Μιχ.* Das Basilicummädchen. Eine Volksnovelle (AT 879). Dissertation, Göttingen 1970.
- Μερακλής, Μιχ.* Τὰ παραμύθια μας. Ἐκδόσεις Κωνσταντινίδη. Μελέτη 8. Θεσσαλονίκη 1970.
- Μερακλής, Μιχ.* Παρατηρήσεις στὸ παραμύθι τῆς Ξανθομαλλούσας. Λαογρ. 21(1963-64)443-465. 22(1965)300-303.
- Meuli, Karl*, Herkunft und Wesen der Fabel. Basel 1954.
- Moser - Rath.*: Moser Rath, Elfriede, Predigtmärlein der Barockzeit. Exempel, Sage, Schwank und Fabel in geistlichen Quellen des oberdeutschen Raumes. Hrsg. von —. Berlin 1964.
- Mot*: Thompson, Stith, Motif - Index of Folk Literature, 6 vols. Copenhagen 1955-58.
- Πολίτης Παραδ.*: Πολίτου, Ν.Γ., Παραδόσεις. Τόμ. Α'-Β'. Ἄθ. 1904.
- Πολίτης, Παροιμ.*: — Παροιμιαί. Τόμοι Α'-Δ'
- Πολίτης, Α. Σύμμ.*: — Λαογραφ. σύμμεικτα. Τομ. Α'-Γ' Ἀθήναι 1920, 1921, 1975.
- Πολίτης, Ν. Γ.* Παρατηρήσεις εἰς παραμύθια. Λαογρ. 1 (1909) 77-81, 92-106. 107-120. 322-8.— 2 (1910) 371-384.— 5 (1915) 459-488.
- Propp, V.* Morphology of Folktale. American Folklore Society, 2. edition 1968. Γερμαν. ἔκδ. ὑπὸ Karl Eimermacher, München 1972. Βιβλιοκρ. ὑπὸ Μ. Μερακλή ἐν Λαογρ. ΚΘ' (1974) 435-450.
- Röhrich, Lutz*, Märchen und Wirklichkeit. 3. Aufl. Wiesbaden 1974.
- Schmidt, Volksl.*: Schmidt, Bernhardt, Das Volksleben der Neugriechen. Leipzig 1871.
- Swahn*: Swahn, Jan Öjvind, The Tale of Cupid and Psyche. Lund 1955.
- Thompson, Stith.*: The Folktale. New York 1946.
- Thumb, Albert*: Zur neugriech. Volkskunde, ἐν Zeitschrift für Volkskunde 2(1892) 123-134. 285-293.
- de Vries, Jan*: Betrachtungen zum Märchen, 3 Bde. Bern, 1952-57.
- WdM*: Friedrich von der Leyen. Die Welt der Märchen. Bde I-II 1953-54, Düsseldorf - Köln.
- Wesselski*: Wesselski, Albert. Märchen des Mittelalters. Berlin 1925.
- Wege der Märchenforschung* hrsg. von Felix Karlinger 1973, Wissenschaftl. Buchgesellschaft, Darmstadt.

Γ'. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Αι περιοχαί τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κύπρου καὶ τῶν μέχρι τοῦ 1923 ὑπὸ γηγενοῦς Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ κατοικουμένων χωρῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τοῦ Πόντου καὶ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Βορείου Θράκης, ἐκ τῶν ὁποίων προέρχεται τὸ ὕλικόν τοῦ Καταλόγου τούτου, ὡς καὶ οἱ καθ' ἕκαστον τόποι προελεύσεως τῶν παραμυθιῶν ¹⁾, δηλοῦνται βραχυγραφικῶς ὡς ἐξῆς:

Α: Ἀττική. 1. Ἀθῆναι. — 2. Πειραιεύς. — 3. Αἴγινα. — 4. Σαλαμίς. — 5. Μέγαρα. — 6. Ἐλευσίς: α Ἀσπρόπυργος. — 7. Μεσογαία: α Λιόπεσι, β Κορωπί, γ Μαρκόπουλο, δ Κερατέα, ε Σπάτα, ς Καλύβια Κουβαρᾶ. — 8. Ἀχαρναί. — 9. Μαραθῶν. — 10. Αὔλων.

Β: Βοιωτία. 1. Θῆβαι: α Προφήτης Ἡλίας, β Ἐξαρχος, γ Θίσβη. — 2. Λεβάδεια: α Κρικκούκι, β Δίστομον, γ Δόμβραινα, δ Ἀράχοβα, ε Δαύλεια, ς Στείρι, ζ Ὀρχομενός, η Τσουκαλάδες.

Γ: Λοκρίς. 1. Ἀταλάντη: α Σφάκα, β Τιθορέα, γ Δρυμέα, δ Μόδιον, ε Ἀνάβρα, ς Καλοθρόνιον (Δερνίτσα). — 2. Ἀμφίκλεια.

Δ: Φωκίς. 1. Παρνασίς: α Ἀμφισσα, β Ἰτέα, γ Χρυσό, δ Γραβιά, ε Παλαιοχώριον, ς Δεσφίνα, ζ Γαλαξειδί, η Μουσούντσα, θ Μαυρολιθάρι. — 2. Δωρίς: α Παλαιοξάρι, β Βλαχοκάτωνον, γ Λιδωρίκι, δ Καστράκι, ε Ζοριάνος, ς Ἐλαία, ζ Τρίκορφο, η Πάνορμος, θ Ἀρτοτίνα, ι Μακρινή.

Ε: Φθιώτις. 1. α Λαμία, β Σπερχειάς, γ Στυλίσ, δ Παλαιόκαστρον, ε Νεοχώριον, ς Μεξιιάτες, ζ Περίβλεπτος, η Ἀνθήγη, θ Γιαννιτσού, ι Ὑπάτη, ια Μάρμαρα, ιβ Γαρδίκι Ὀμιλαίων, ιγ Μακρκαώμη, ιδ Καλλιθέα. ιε Πάυλιανη. — 2. α Δομοκός, β Πουρνάρι, γ Ἐκκάρα, δ Βούζιου, ε Καρυές, ς Πολυδένδρι, ζ Περιβόλια.

Ζ: Ἀκαρνανία. 1. Βάλτος: α Ἀμφιλοχία. — 2. Βόνιτσα καὶ Ξηρόμερον: α Βόνιτσα, β Μαχαλᾶς, γ Πλαγιά, δ Κατούνα, ε Ἀστακός, ς Πάλαιρος, ζ Βλιζιανά.

Η: Αἰτωλία. 1. Ναυπακτία: α Ναύπακτος, β Πλάτανος, γ Βετολίστα, Λομποτινά, δ Νεοχώριον, ε Ξεροπήγαδο, ζ Σίμος, η Περίστα, θ Ἀνθόφυτον, ι Παλαιόπυργος, ια Ἐλατοῦ, ιβ Μανδρινή, ιγ Τρίκορφο, ιδ Ἀντίρριον. — 2. Ἐπαρχ. Μεσολογγίου: α Μεσολογγίον, β Γαβαλοῦ, γ Γραμματικόν, δ Σταμνά, ε Νεοχώρι, ς Μεσαρίστη, ζ Λιθοβούνι, η Δαρνιά, θ Ἀγγελόκαστρο, ι Καρίτσα. — 3. Τριχωνία: α Ἀγρίνιον, β Ἀμπρα-

1) Τὸ διάγραμμα τῆς ἐν τῷ χώρῳ τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατανομῆς τῆς ὕλης τοῦ Καταλόγου εἶχεν ἀρ-
χῆθον ὑποδειχθῆ εἰς ἐμέ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου μου Ν. Γ. Πολίτου.

Παραδείγματα: Λιδωρική Φωκίδος = Δ 2 γ. — Λάστα Γορτυνίας = Ι 10 γ. — Ἀργυράδες Κερκύρας = Κ 1 γ. — Βάμος Κρήτης = Ξ 2 α. — Σκοπός Θράκης = Σ 8 α. — Χρυσοῦ Κόπρου = Ω 17 ς.

Τὰ τοπωνύμια ἀναγράφονται κατὰ τὴν ἔνδειξιν τοῦ χειρογράφου, εἰς τὸ ὅποιον ἕκαστον κείμενον περιέχεται. Συμβαίνει ὁμοῦ μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ διὰ διαφορῶς λόγους νὰ μὴ ἀνευρίσκωνται εἰς τοὺς ἐν
χρῆσει σήμερον Καταλόγους τῶν νομῶν.

κιά - Κοσκινιάς, γ Κεφαλόβρυσο Παμφίας, δ Σπαρτιά, ε Μωρόσκληβον, ς Μάνδρα Παμφίας, ζ Κόνισκα, η Βλοχός, θ Βελάουστα, ι Παραβόλα, ια Ζακόνινα, ιβ Χρυσοβίτσα, ιγ Ἀνάληψις, ιδ Ἁγία Σοφία, ιε Θέρμον, ις Δρυμών, ιζ Σιταράλωνα, ιη Ταξιάρχης, ιθ Μυριά.

Θ: Εὐρυτανία. 1. Ἄγραφα: α Καρπενῆσι, β Φραγκίστα, γ Γρανίτσα, δ Ἁγιος Βλάσιος, ε Τοπόλιανα, ς Κερασσοχώρι, ζ Κλειστόν, η Φουρνά, θ Δολιανά, ι Ἁγία Σοφία, ια Παππαρούσιον, ιβ Κάτω Μαραθιά, ιγ Στεφάνιον, ιδ Λεπιανά, ιε Προυσός, ις Κρίκελλο, ιζ Ἁγιος Νικόλαος, ιη Χόχλια, ιθ Στένωμα.

Ι: Πελοπόννησος. 1. Κορινθία: α Κόρινθος, β Τρίκαλα, γ Πουλίτσα, δ Βέλον, ε Σουλινάρι, ς Ξυλόκαστρον, ζ Δερβένι, η Πίσσια, θ Χιλιμοδί, ι Στυμφαλία, ια Φενεός, ιβ Κλένια, ιγ Λουτράκι, ιδ Βασίλειος, ιε Νεμέα.—2. Ἀργολίς: α Ἄργος, β Καρυά, γ Πυργέλα.—

3. Ναυπλία: α Ναύπλιον, β Ἀνουφί.—

4. Ἐρμιονίς - Τροιζηνία: α Πόρος, β Μέθανα, γ Ἐρμιόνη, δ Ἡλιόκαστρον, ε Κρανίδι.—

5. Ὑδρα καὶ Σπέτσαι: α Ὑδρα, β Σπέτσαι.—

6. Αἰγιόλεια: α Αἴγιον, β Ἀγριδέικα, γ Κακοχώρι, δ Πτέρη, ε Μουρλά, ς Ριζόμυλος, ζ Ἀκράτα, η Διακοφτό, θ Τράπεζα.—

7. Ἀχαΐα: α Πάτρι, α' Καστρίτσι, β Χαραυγή, γ Χαλανδρίτσα, δ Σαλμενίκος, ε Βραχνέικα, ζ Ζήρια, η Θέα, θ Σαγείικα.—

8. Ἡλεία: α Βελλίτσα Ὀλυμπίας, β Πύργος, γ Περιβόλια, δ Γαστούνη, ε Τζόγια, ς Μπούκουρα, ζ Ζαχάρω, η Λεχινά, θ Ὀλυμπία, ι Κρέσταινα, ια' Δίβρη, ιβ' Βυτιναίικα, ιγ' Ἀλποχώρι, ιδ' Ἁγιος Γεώργιος, ιε' Νεμούτα, ις' Βροχίτσα, ιζ' Καράτουλα, ιη' Ἀλφειοῦσα, ιθ' Ἀχλαδινή, κ Λαμπέτι, κα' Τραγανόν, κβ' Πελόπιον, κγ' Πατγίον, κδ' Μανωλάδα, κε' Κάτω Πηνειά, κς' Ἀνδραβίδα, κζ' Σαβάλια, κη' Ἀνδρίτσαινα, κθ, Ἥλις (Καλύβια), λ Νιοχώρι, λα' Ἀμαλιάς, λβ' Χάβαρι.—

9. Ἐπαρχ. Καλαβρύτων: α Καλάβρυτα, β Κερπινή, Κλαπατσούνα, γ Ἁγία Βαρβάρα Νωνάκριδος, δ Σουδενά, ε Μαζέικα Κλειτορίας, ς Σοπωτόν Ἀροανείας, ζ Στρέζοβα Πατών, η Λειβάρτσι Ψωφίδος, θ Βεργουβίτσα Φελλόης, ι Πλάτανος καὶ Ποταμιὰ Κραθίδος, ια' Κέρτεζη, ιβ' Κάτω Κλειτορία, ιγ' Μάνεσι.—

10. Γορτυνία: α Δημητσάνα, β Λαγκάδια, γ Λάστα, δ Μαγούλιανα, ε Καρύταινα, ς Βιδιάκι, ζ Βυτίνα, η Τρόπαια, θ Βυζίκιον, ι Νυμφασία, ια' Καλλιάνι, ιβ' Σέρβον, ιγ' Στεμνίτσα, ιδ' Λουτρά Ἡραίας, ιε' Λυσσαρέα, ις' Ἑλληνικό, ιζ' Βαλτεσινικό.—

11. Μαντίνεια: α Τρίπολις, β Μπασιάκο, γ Χρυσοβίτσι, δ Βουνό, ε Σιμιάδες, ς Ἀσέα, ζ Κανδήλα, η Ἴσαρι, θ Παρθένι, ι Λίμνη, ια' Βλαχέρνα, ιβ' Λεβίδι, ιγ' Τεγέα (Ἀλέα), ιδ' Κερασέα.—

12. Κυνουρία: α Λεωνίδιον, β Ἁγιος Νικόλαος, γ Καστάνιτσα Συταίνης, δ Ἄστρος, ε Ἁγιος Ἀνδρέας, ς Ἁγιος Πέτρος, ζ Βούρβουρα, η Τριπόταμον, θ Στόλος, ι Τσιτάλια, ια' Κεράτιον, ιβ' Ἀμπελάικα, ιγ' Κοσμᾶς.—

13. Ἐπαρχ. Μεγαλόπολεως: α Μεγαλόπολις, β Λεοντάρι, γ Ἀναβρυτό (Γαρδίκι), δ Δυρράχιον.—

14. Τριφυλία: α Κυπαρισσία, β Χώρα, γ Γαργαλιάνοι, δ Αὐλών, ε Σιδηρόκαστρον, ς Φιλιατρά, ζ Σαπρίκι (Μεταξάδα), η Κοπανάνκι, θ Μάλη, ι Μουριατάδα.—

15. *Πυλία*: α Πύλος, β Σαρατζᾶς, γ Κορώνη, δ Μεθώνη, ε Μανιάκι, ς Βασιλίτσι, ζ Τζατζι, η Μεσοχώρι, θ Γρίζι, ι Λογγά, ια' Καλοχώρι, ιβ' Κρεμμύδια, ιγ' Κυνηγός, ιδ' Κόμποι, ιε' Γριζόκαμπος, ις' Παππούλια, ιζ' Χαροκοπειό.—

16. *Ἐπαρχ. Μεσσήνης*: α Μεσσήνη, β Πεταλίδιον, γ Ἄνω Μεσσηνία, δ Ἀρσινόη, ε Μικρὰ Μαντίνεια, η Μικρὰ Ἰθώμη, θ Μελιγαλᾶς, ι Ζευγολατειό, ια' Βαλύρα, ιβ' Μερόπη, ιγ' Τρίκορφον, ιδ' Καρτερόλιον, ιε' Εὔα, ις' Βελίκα, ιζ' Μαυρομμάτι Παμίσου, ιη' Νησί, ιθ' Τρόδος, κ' Βουρνάζι, κα' Διαβολίτσι, κβ' Ἑλληνοεκκλησιά, κγ' Μυρτοποταμιά.—

17. *Ἐπαρχ. Καλαμάτας*: α Ἀβία, β Ἀρφαρά, γ Καρδαμύλη, δ Ἀλαγονία, ε Δολοί, ς Θουρία, ζ Κάμπος Ἀβίας, η Μικρομάνη.—

18. *Ἐπαρχ. Οἰτύλου (Μάνη)*: α Οἰτύλον, β Ἀρεόπολις, γ Πλάτσα, δ Πύργος, ε Κοίτα, ς Σελίτσα, ζ Ἀποσκερή.—

19. *Λακεδαίμων*: α Σπάρτη, β Καστανιά, γ Βρέσθena, δ Ἀσωπός, ε Σκαμνάκιον, ς Βαμβακοῦ, ζ Βαρβίτσα, η Βασαράς, θ Γκοριτσά, ι Ἀράχοβα, ια' Τρύπη, ιβ' Κατσουλέικα, ιγ' Καλύβια, ιδ' Λογκανίκος, ιε' Νεοχώριον, ις' Χρύσαφα, ιζ' Μελιτίνη, ιη' Ἅγιος Νικόλαος, ιθ' Κροκεαί.—

20. *Ἐπ. Γυθείου*: α Γύθειον, β Αἰγία, γ Μαυροβούνι, δ Πύρριχος, ε Κότρωνας, ς Πάνιτσα.

21. *Ἐπαρχ. Μονεμβασίας*: α Μονεμβασιά, β Μολάοι, γ Ἀπιδέα, δ Λιρά.

Κ: **Ἴονιοι Νῆσοι**. 1. *Κέρκυρα*: α Κέρκυρα, β Νύμφαι, γ Ἀργυράδες, δ Ἅγιοι Δέκα, ε Βιταλάδες, ς Μαθράκι (νησάκι βορ. Κερκύρας), ζ Λευκίμμη, η Ἐρεικοῦσσα (νησάκι βορ. Κερκύρας), θ Ὄθωνοι (νησάκι βορ. Κερκύρας).— 2. *Παξοί*.—

3. *Λευκάς*: α Λευκάς, β Ἄνω Ἐξάνθεια, γ Κομήλιον, δ Σπανοχώρι, ε Κατωμέρι, ς Κάβαλος, ζ Μεγανῆσι, η Εὔγηρος, θ Κατούνα.— 4. *Ἰθάκη*.—

5. *Κεφαλληνία*: α Πάλη, Ληξοῦρι, β Κραναία, Ἀργοστόλι, γ Σάμη, δ Λακήθρα, ε Πύλαρος, ς Λιβαθώ, ζ Φάρσα, η Βαλσαμάτα, θ Κεραμειαί, ι Βλαχᾶτα.

6. *Ζάκυνθος*: α Ζάκυνθος, β Βανᾶτον, γ Βασιλικό, δ Βολίμες, ε Γαϊτάνι, ς Καταστάρι, ζ Λυκοῦδι, η Λιθακιά, θ Μουζάκι, ι Μπελοῦσι, ια' Σκουληκᾶδο, ιβ' Τραγάκι, ιγ' Κουρμαλίδι, ιδ' Πεισινῶντα, ιε' Χουρχουλίδι, ις' Λαγόποδο, ιζ' Μαχαιράδο, ιη' Πλεμονάριο, ιθ' Ρόιδο, κ' Γερακάριον, κα' Γαλάρον, κβ' Λειβανᾶτα, κγ' Ἅγιος Δημήτριος.—

7. *Κύθηρα*: α Καστρισιάνικα, β Καρβουνάδες.

Λ: **Εὔβοια καὶ Βόρ. Σποράδες**. 1. *Χαλκίς*: α Μέση, β Λιάντιον, γ Βασιλικό, δ Ἅγιος Θωμᾶς, ε Καστέλλα, ς Καθενοί, ζ Ἀμάρυνθος, η Λίμνη, θ Νέα Ἀρτάκη, ι Ψαχνά, ια' Ἅγιος Νικόλαος.—

2. *Καρυστία*: α Κάρυστος, β Πλατανιστός, γ Στύρα, δ Αὔλωνάρι, ε Κουρβίνο.—

3. *Κύμη*: α Ὁξύλιθος, β Κονίστραι, γ Ἀλιβέρι.—

4. *Ἰστιαία*: α Ξηροχώρι, β Ἁγία Ἄννα, γ Γερακιοῦ, δ Ἄνω Βάθεια, ε Ἅγιος, ς Κοκκινομηλιά, ζ Αἰδηψός, η Γιάλτρα, θ Λιχάς, ι Πολύλοφον.—

5. *Σκῦρος*.— 6. *Σκόπελος*.— 7. *Σκίαθος*.— 8. *Ἀλόνησος*.

Μ: **Κυκλάδες**. 1. *Ἄνδρος*: α Ἄνδρος (Χώρα), β Μένητες, γ Ἀπροβάτου, δ Κόρθι, ε Παλαιοπόλις, ς Κουφέλι, ζ Λιβιάδιζ.—

2. Τήνος: α Πάνορμος, β Ἀγάπη, γ Μοναστήρι.— 3. Μύκονος.—

4. Νάξος: α Ἀπειρανθος, β Δαμαριών, γ Φιλότι, δ Βόθροι, ε Ἐγκαρές, ς Ἀγγίδια, ζ Τραχία, η Κόρωνας, θ Τσικαλαριό, ι Χείμαρρος, ια᾽ Κωμιακή, ιβ᾽ Μέλανες, ιγ᾽ Κεραμί.—

5. Πάρος: α Νάουσα, β Ἀντίπαρος.— 6. Ἀμοργός: α Χώρα (Ἄμοργου), β Κουφονήσια.— 7. Σύρος.— 8. Κέως.— 9. Κύθνος.— 10. Σέριφος.— 11. Σίφνος.— 12. Μήλος.— 13. Κίμωλος.— 14. Ἴος. Σίκινος. 15. Θήρα: α Οἶα, β Πύργος, γ Φυρά, δ Ἐμπορεῖον, ε Ἐξω Γωνιά.— 16. Ἀνάφη.— 17. Κουφονήσια.— 18. Φολέγανδρος.

Ν: Δωδεκάνησος (Νότιοι Σποράδες). 1. Πάτμος.— 2. Λέρος: α Λέρος, β Λειφοί.— 3. Κάλυμνος: α Κάλυμνος, β Ψέριμος.— 4. Κως: α Χώρα τῆς Κω, β Ἀσφεντιοῦ, γ Καρδάμικια, δ Ἀντιμάχεια, ε Πυλί, ς Κέφαλος.— 5. Ἀστυπάλαια.— 6. Νίσυρος.— 7. Τήλος.— 8. Σύμη.— 9. Χάλκη.—

10. Ρόδος: α πόλις Ρόδος, β Λίνδος, γ Σάλακος, δ Μάσαρη, ε Ἀφάντου, ς Τριάντα, ζ Μεσαναγρός, η Ἀπόλλωνα, θ Ἀρχάγγελος, ι Κοσκινοῦ, ια᾽ Ἐμπωνας, ιβ᾽ Φάνες, ιγ᾽ Ἅγιος Ἰσίδωρος, ιδ᾽ Κατταβιά, ιε᾽ Βάτι, ις᾽ Καλυθιές, ιζ᾽ Ἀπολακκιά.—

11. Κάρπαθος: α Ἐλυμπος, β Ὀθος, γ Ἀπέρι, δ Μεσοχωρι.— 12. Κάσος.— 13. Μεγίστη (Καστελλόριζον).— 14. Ἀγαθονῆσι.

Ξ: Κρήτη. 1. Κωδωνία: α Χανιά, β Περιβόλια, γ Ἀλικιανοῦ.—

2. Ἀποκόρωνας: α Βάμος, β Ζυγαριές, γ Βρύσες, δ Κάινα, ε Ἀρμένιοι, ς Μάζα.—

3. Κίσαμος: α Καστέλλι, β Καμάρα Κουμουλίου, γ Κεφάλι, δ Τοπόλια, ε Σφηνάρι.—

4. Σέλιον: α Κάντανος, β Σαρακήνα.—

5. Ρέθυμνον: α Ρέθυμνον, β Μέλαμπες, γ Ρουσοσπίτι, δ Ἐπισκοπή, ε Ἀργυρούπολις, ς Μυριοκέφαλα, ζ Πηγῆ.—

6. Σφακιά: α Χώρα Σφακίων, β Ἴμπρος (Ἀσώματος).—

7. Ἅγιος Βασίλειος: α Σπῆλι, β Ἅγιος Ἰωάννης, γ Δρυμίσκος, δ Ἄρδακτος, ε Ροδάκινο, ς Κρύα Βρύση.—

8. Ἀμίρι.— 9. Μυλοπόταμος: α Πέραμα, β Πρινές, γ Ἀνώγεια, δ Ἀξός, ε Ὀρθές.—

10. Τέμενος: α Ἡράκλειον, β Πισκοπιανά, γ Ἀνώγεια, δ Χερσόνησος, ε Βενεράτον, ς Ἀρχάνες.—

11. Καινούργιον: α Μοῖρες, β Ζαρός, γ Ἅγιοι Δέκα, δ Παναγιά, ε Φαρί, ς Ἀπεσωκάρι, ζ Φλαθιάκι, η Καστέλλι.—

12. Μαλεβίζιον: α Ἅγιος Μύρων, β Ρογδιά, γ Φόδελε, δ Κρουσώνας.—

13. Μονοφάσιον: α Πύργος, β Γέργερη, γ Ἀλάγνι, δ Κάτω Καστελλιανά, ε Κουμάσα.—

14. Πεδιάς: α Καστέλλι, β Ἐπισκοπή, γ Ἅγία Παρασκευή, δ Ἀβδού.—

15. Πυργιώτισσα: α Βῶροι, β Κιμάρες, γ Σίβρα.—

16. Λασιθί: α Τζερμιάδω, β Φουρνές, γ Ἅγιος Γεώργιος, δ Κουνάλι.—

17. Βιάννος: α Πεῦκος, β Συκολόγος, γ Ἀκούμη.— 18. Ἱεράπετρα: α Ἱεράπετρα, β Κάτω Χωριό, γ Κεντρί, δ Μακρυλιά, ε Ποτάμοι.— 19. Μεγαμβέλλον: α Νεάπολις, β Λατσιάδα, γ Δοριές, δ Βρουχάς, ε Βουλισμένη, ς Σκάφη, ζ Μίλατος, η Κριτσά, θ Βραχάσι, ι Λίμνες.

20. Σητεία: α Σητεία, β Περβολάκια, γ Κανένες, δ Τουρτουόλοι, ε Χανδρί, ς "Άγιος Στέφανος, ζ Ζίρος, η Ρούσσα "Εκκλησιά, θ Κρυά, ι Λάστρος, ια' Σταυρωμένοι, ιβ' Παπαγιαννάδες, ιγ' Σταυροχώρι, ιδ' Κατσιδόσιον.— 21. Γαῦδος.—

Ο: "Ηπειρος. 1 Λωδώνη: α "Ιωάννινα, β Ζίτσα, γ Χουλιαράδες, δ Πράμαντα, ε Λαίτσα, ς "Ελληνικό, ζ Δερβιζιανά, η Συρράκο, θ Κοπάνη, ι Δολιανά, ια' Γιάννιστα ιβ' Ρωμανός, ιγ' Παλιοχώρι, ιδ' Πάπιγγον, ιε' Βίκος, ις' Περιστέρι, ιζ' "Αετόπετρα, ιθ' Μεγ. Καλέντζι, ιη' Κούρεντα καὶ Ξεροβούνη.—

2. Ζαγόρια: α Ζαγόρι, β Νεγάδες, γ Κουκούλι, δ Βίτσα, ε "Άνω Σουδενά, ς Κάτω Σουδενά, ζ Καπέσοβο, θ Βαθύπεδον, ι Τσεπέλοβον, ια' Σκαμνέλι, ιβ' Δίλοφον, ιγ' Μονοδένδρι.— 3. Μέτσοβον.—

4. Τσομιέρκα καὶ "Αρτα: α "Αρτα, β "Αγναντα, γ "Αετιοιανά, δ Βουλγαρέλιον, ε Μεσοῦντα, ς "Άγιος Σπυρίδων, η Τετράκωμον, θ Περάνθη, ι Βίγλα, ια' Παχυκάλαμος, ιβ' "Αθαμάνιον, ιγ' "Ανεμορράχη.—

4Α. Πρέβεζα: α Πρέβεζα, β Φιλιππιάς, γ Μουζαίικα.—

5. Θεσπρωτία: α Παραμυθιά, β Βλαχώρι, γ Μαργαρίτι, δ Πάργα, ε "Αγία Κυριακή, ς "Ήγουμενίτσα, ζ Δράγανη, η Σαλονίκη, θ Γιόνναλα, ι Καρτέρι, ια' Παλαιόκαστρον, ιβ' Αῦλότοπος, ιγ' Φανάρι, Γραικοχώριον.—

5Α. Σούλι: α Γλυκό, β Αῦλότοπος, γ Τσαγκάριον, δ Φροσύνη, ε Κουκουλιό.—

6. Φιλιάτες: α Φιλιάτες, β Πλησιβίτσα, γ Κακαβιά, δ Ξέχωρον, ε Λεπτοκαρυά, ς Τσαμπατῆς.— 7. Πωγῶνι: α Δελβινάκι, β Βήσσανη, γ Δρυμάδες, δ Σιταριά, ε "Αγία Μαρίνα, ς Πωγωνιανή.—

8. "Επ. Κοιτίσης: α Κόνιτσα, Καστάνιανη, β Πυρσόγιαννη, γ Σωπική, δ Βούρμπιανη, ε Παλαιοσέλλιον-"Άσημοχώριον, ς "Οξνά, ζ Μολυβδοσκεπάστος.—

9. "Άγιοι Σαράντα: α Μετόχι.— 10. Δέλβινον: α Λεσινίτσα, β Δίβρη Ριζῶν.—

11. "Αργυροκάστρον: α Γράψη, β Λισκοβέτσι, γ "Ερσέκα, δ Λοβίνα (Δρόπολις).—

12. Χιμάρα.— 13. Πρεμετή: α Λάμποβον.—

14. Σαρακατσάνοι: α "Ηπείρου, β Μακεδονίας.—

15. Κοντσόβλαχοι "Ηπείρου.—

Π: Θεσσαλία. 1. Τρίκαλα: α Καρυαί, β Γεωργανάδες, γ Βολκάνον, δ Γοργοῦριον, ε Κεφαλόβρυσον, ς "Άγιοι "Απόστολοι, ζ Νεοχώρι, η Παραπόταμος, θ Μυρόφυλλον, ι Ζάρκος.—

2. Καλαμπάκα: α Γαῦροβον, β Πλατανιστός, γ Μαυρέλι, δ Αῦρα, ε Κρανιά, ς Βασιλική.—

3. Καρδίτσα: α Καρδίτσα, β Μεσενικόλα, γ "Αμάραντος, δ Μουζάκι, ε Ρεντίνα, ς Παλαιοκλήσιον, ζ Ραχούλα, η Καππᾶς, θ Ξυνοῦνερι, ι Παλαμάς, ια' Μαυρομάτι, ιβ' "Αργιθέα, ιγ' Βατσουσιά, ιδ' Καταφύγιον, ιε' "Αγναντερό, ια' Μπαλταλάρι, ιζ' Σοφάδες.—

4. Φάρσαλα: α Δεμερλή.—

5. Λομοκός.— 6. "Αλμυρός: α Βελεστίνον, β Σέσκλον, γ Πλάτανος, δ Νέα "Αγχιαλος.—

7. Πήλιον: α Βόλος, β "Άγιος Λαυρέντιος, γ Πορταριά, δ Πρόπαντον, ε Δράκεια Νηλείας, ς Ζαγορά, ζ Λεχώνια, η Μακρινίτσα, θ Τρίκερι.—

8. *Ἁγιά*: α Ἁγιά, β Ἀνατολή.—
 9. *Λάρισα*: α Λάρισα, β Χάλκη, γ Λιβάδι, δ Νίκαια, ε Μελιά, ς Γόννοι, ζ Ἀμπελών.—
 10. *Τίρναβος*: α Καρατσόλι, β Δελέρια, γ Ἀργυροπούλειον, δ Ροδιά, ε Ραψάνη.—
 11. *Ἀμπελάκια*.— 12. *Ἐλασσών*: α Ἐλασσών, β Τσαρίτσανη, γ Κρανιά, δ Σουκαμινιά, ε Παλαιόκαστρον, ς Δομένικον.— 13. *Σαρακατσαναῖοι*.— 14. *Πίνδος*: Ἀσπροπόταμος.—
 15. *Κουτσόβλαχοι*.

P: Μακεδονία. 1. *Νομ. Θεσσαλονίκης*: α Θεσσαλονίκη, β Ἀσβεστοχώριον, γ Βασιλικά, δ Μεσημέρι, ε Χορτιάτης.—

2. *Χαλκιδική*: α Πολύγυρος, β Λιβάδι, γ Ταξιάρχης, δ Κασσάνδρα, ε Παλιοχώρα, ς Φούρκα, ζ Βάβδος, η Στρατώνιον, θ Πετροκέρασα, ι Τρίλοφον, ια' Γαλάτιστα, ιβ' Κρήνη, ιγ' Ἀρναία, ιδ' Βραστά, ιε' Πυργαδίκια, ις' Μουδανιά, ιζ' Ν. Καλλικράτεια, ιη' Ν. Ποτεΐδια, ιθ' Ν. Φώκια.—

3. *Λαγκαδάς*: α Ζαγκλιβέριον, β Σοχός.— 4. *Κιλκίς*: α Κιλκίς.—

5. *Πιερία*: α Κατερίνη, β Αιγίνιον, γ Λεπτοκαρυά.—

6. *Ἡμαθία*: α Βέροια, β Νάουσα, γ Φυτεία.— 7. *Ρουμλούκι*: α Γιδᾶ (Ἀλεξάνδρεια).—

8. *Παιονία*: α Γουμένισσα, β Γιαντισά.— 9. *Ἐνωτία*.—

10. *Ἐδεσσα*: α Ἐδεσσα, β Ἀρδέα.—

11. *Ἑορδαία*: α Πτολεμαίς, β Βλάστη, γ Σταυροπηγή, δ Μαυροπηγή, ε Μηλοχώρι, ς Ἅγιος Χριστόφορος, ζ Ἀσβεστόπετρα, η Ἔλος, θ Προάστειον, ι Ἀρδασσα.—

12. *Ἐπ. Κοζάνης*: α Κοζάνη, β Καταφύγιον, γ Ἄνω Κώμη, δ Κρόκος, ε Καισάρεια, ς Αἰανή, ζ Ουμαριά, η Καπνοχώριον.—

13. *Σέρβια*: α Βελβενδός, β Σέρβια.— 14. *Χάσια*: α Δεσκάτη.—

15. *Γρεβενά*: α Γρεβενά, β Βέντζια, γ Γριντάδες, δ Μάγερη, ε Δοβρούνιστα, ς Μοναχίτι, ζ Σαμαρίνα, η Φιλιππαῖοι, θ Κατάκαλη.—

16. *Ἀνασελίτσα - Βόϊον*: α Σιάτιστα, β Κώμη, γ Λουκόμι, δ Λούντσι Σισανίου, ε Λύγερινός, ς Πεντάλοφος, ζ Τσοτίλιον, η Δίλοφον, θ Σκαλοχώρι, ι Κορυφή, ια' Μόρφη, ιβ' Πελεκᾶνος, ιγ' Δαμασκηιά, ιδ' Ὀμαλή.—

17. *Καστοριά*: α Καστανόφυτον, β Βογατσικόν, γ Πευκόφυτον, δ Ἀμπελόκηποι, ε Κωσταράζι, ς Λάγκα.— 17α. *Γράμμος*: α Κεράσσοβον, β Γενοβένι, γ Νέα Κοτύλη.—

18. *Φλώρινα*: α Κλεισούρα, β Ἀμύνταιον, γ Ἀνταρτικό, δ Ἄνω Κλειναί, ε Ξυνὸ Νερό.—

19. *Μοναστήρι*: α Μοναστήρι, β Δίβρη, γ Βελεσσά.— 20. *Κορυτσά*.—

21. *Ἐπ. Βισαλτίας. Νιγρίτα*: α Λυγαριά, β Ἀμπελοι, γ Ἴβηρα, δ Εὐκαρπία, ε Τερπνή, ς Τράγγιλος, ζ Καλόκαστρον, η Θερμά, θ Ἀνθή, ι Ἅγιος Δημήτριος, ια' Σιτοχώρι.—

22. *Σέρραι*: α Ἅγιον Πνεῦμα, β Προβατᾶς, γ Λευκόν, δ Σησαμία, ε Ἐμμ. Παππᾶς, ς Πεντάπολις, ζ Νέα Ζίχνη, η Ἡλιοκώμη, θ Νέο Σούλι, ι Ἀηδονοχώρια, ια' Ἁγία Ἐλένη.—

22α. *Ἐπ. Φυλλίδος*: α Κορμίστα, β Ἀλιστράτη, γ Λευκοθέα, δ Μανδήλιον, ε Ροδολίβος, ς Παλαιοκώμη, ζ Ἀγριανή, η Ἀναστασία.—

23. *Σιντική*: Σιδηρόκαστρον.— 24. *Ζίχνη*.—

25. Παγγαίον: α Μεσορόπη, β Πράβι, γ Ἐλευθερούπολις, δ Παλιό, ε Ἐλατοχώριον, ς Μουσθένη.— 26. Καβάλα.— 27. Νέστος: α Χρυσούπολις.—

28. Δράμα: α Πλατανιά, β Μαυρολεύκη, γ Ἅγιος Στέφανος, δ Πύργοι, ε Καλή Βρύση, ς Χωριστή, ζ Καλλιθέα.— 29. Ζύρνοβον.— 30. Μελένικον.— 31. Στρώμνιτσα.—

32. Θάσος.

Σ: **Θράκη**. 1. Κωνσταντινούπολις.—

2. Σηλυμβρία: α Ξάστρο, β Τυρολόη, γ Φανάρι, δ Λαγοθήρες (Μέτραι), ε Καλάμαι.—

3. Ἡράκλεια, Ραιδεστός.— 4. Μυριόφυτον.— 5. Καλλιόπολις: α Ταυφίριον.— 6. Μάδυντος.— 7. Βιζύη.—

8. Σαράντα Ἐκκλησίαι: α Σκοπός, β Γέννα, γ Σκόπελος, δ Πέτρα, ε Σκεπαστό, ς Κωστή, ζ Βαβὰ Ἐσκή, η Αὐδήμιον, θ Σαμακόβι.— 9. Τζετώ.—

10. Σωζόπολις.— 11. Πύργος - Ἀγγιάλος.— 12. Μεσημβρία.— 13. Καβακλί.—

14. Φιλιππούπολις: α Στενήμαχος.— 15. Μουσταφᾶ Πασᾶ.—

16. Ἀδριανούπολις: α Ὀρεστιάς, β Καστανιές, γ Ρίζια.—

17. Ὁρτάκοι.— 18. Λιδυμότειχον: α Μεταξάδες, β Καρωτή, γ Πράγγιον, δ Μαυροκλήσι, ε Σοφικόν, ς Σιταριά, ζ Κυανή, η Ἀσπρονέρι, θ Βρυσικά.— 19. Σουφλί.—

20. Κεσσάνη: α Χατζηγύριον.— 21. Μάλαρα: α Ντογάνκιοι.— 22. Αἶνος.—

23. Ἀλεξανδρούπολις: α Μάκρη, β Μαίστρος, γ Κίρκη.— 24. Φέραι.—

25. Κομότινη.— 26. Ξάνθη: α Ἐπιβάτες, β Ἐρανος, γ Ἀσκυρα, δ Κύρνος.— 27. Σάπαι.—

28. Σαμοθράκη.— 29. Ἴμβρος καὶ Τένεδος.— 30. Αἴημος: α Κατάλακκος, β Βάρος, γ Κάσπακας, δ Σκανδάλη, ε Ἀτσική, ς Κάστρον.—

Τ: **Νῆσοι Ἀνατολικοῦ Αἰγαίου**. 1. Λέσβος: α Μυτιλήνη, β Θερμί, γ Συκαμιά, δ Μανδαμάδος, ε Μόλυβος-Μήθυμνα, ς Καλλονή, ζ Ἐρεσσός, η Ἀγιάσος, θ Πλωμάριον, ι Πολιχνίτος, ια Τελώνια, ιβ Πέτρα, ιγ Πληγόνι, ιδ Μεσότοπος, ιε Μεσαγρός, ις Βρίσα, ιζ Ἀντισσα, ιη Ἁγία Πάρασκευή.—

2. Χίος: α Χίος, β Καρδάμυλα, γ Νένητα, δ Μεστά, ε Ζιφιᾶς, ς Χαλκικό, ζ Λιθί, η Ἅγιος Γεώργιος, θ Ἀρμόλια, ι Βολισσός, ια Κάμπος, ιβ Πιραμά, ιγ Κοινή, ιδ Ὀλοποτάμι, ιε Πυργί, ις Λεπτόποδα, ιζ Ἀμάδες, ιη Καλαμωτή, ιθ Δαφνών, κ Βέσσα, κα Ἐλυμπί, κβ Βάβιλοι, κγ Ὀυμιανά, κδ Βροντάδος, κε Βίκι, κς Σιδεροῦντα, κζ Βερβεράτο, κη Βασιλεώνικον, κθ Χαλάνδρα, λ Φυτά, λα Κουρούνια, λβ Σηκούσης.—

3. Σάμος: α Παλαιόκαστρον, β Πύργος, γ Σκουραϊκά, δ Σπαθαραῖοι, ε Ἀρβανίτες, ς Παγώνδας, ζ Μυτιληνιοί, η Χώρα, θ Πυθαγόρειον, ι Βουρλιώτες.— 4. Μοσχονήσια.—

5. Ἰκαρία: α Ράχες.— 6. Φοῦρνοι.— 7. Ψαρά.—

Υ: **Πόντος**. 1. Τραπεζοῦς: α Πλάτανα, β Χολομάνα.— 2. Σούρμενα.— 3. Ὀφις.— 4. Τρίπολις: α Γανόχωρα, β Ἐσραήλ, Ἰθνία (Τόνια), γ Τσακράκι, δ Σίμικλι.— 5. Κερασσοῦς: α Γάραλη.— 6. Κοτύωρα (Ordu).— 7. Οἶνση.— 8. Ἄνω Ἀμισός, Σαμψοῦς: α Ἀντρεάντα.— 9. Σινώπη.— 10. Κρώμνη: α Ἀθηθινός, β Σαράντα.— 11. Σταυρίν.— 12. Ἰμέρα.— 13. Χαλδία. Ἀργυρούπολις: α Μούζαινα, β Ἄστρα, γ Βαρενοῦ, δ Παρ-

τίν, ε Σουλαμίσ, ε Ήραιούκαστρον.— 14. Νικόπολις.— Ὀβατσούκ, Κολωνία: α Γαλάτσαχον.— 15. Σάντα: α Νεοκαισάρεια, β Χαιρίανα.— 16. Χόφα.— 17. Ματζούκα: α Παζπέν.— 18. Φάτση.— 19. Ἄρτσα: α Ἄδισα.— 20. Νικόπολις: α Ἄμελη, β Σάργιερι, γ Σουπάχ, δ Χασάνδαμ, Χατζήκιοϊ.—

Φ: Καππαδοκία. 1. Σαντζάκιον *Καισαρείας*: α Καισάρεια, β Ζιντζιδερε (Φλαβιανά), γ Ἰντζέσου, δ Νεάπολις.—

2. Νίδη: α Νίδη, β Ντελμεσό, γ Φερτέκ-Φερτάκινα, δ Ἀραβάν, ε Χούρζονο, ς Ούλαγάτς, ζ Μισθί, η Ἀζό, θ Μαλακοπή, ι Σύλατα ἢ Ζήλα, ια Ἄνακού, ιβ Φλοϊτά, ιγ Ποτάμια, ιδ Νεβσεχίρ, Νεάπολις, ιε Ἀραβισός, ις Σινασός, ιζ Ζάλελα (Ζεμάλα), ιη Προκόπιον (Οὔργκιάπ), ιθ Μπόρ (Πόρος), κ Μπουλγκάρ-μαδέν, κα Ἄκσεράι, κβ Σεμέντρα, κγ Τσαρικλί.— 3. Φάρασα: α Φάρασα, β Τσουκούρι, γ Κίσκα, δ Ἀφσάρ-κιοϊ.— 4. Λυκαονία: α Ἰκόνιον, β Σίλλη, γ Πέρματα, δ Ἐρεγλι.—

5. Σάντζ. Ἀτταλείας: α Ἀττάλεια.— 6. Σάντζ. Σπάρτης: α Σπάρτη.— 7. Σάντζ. Βορδοουρίον: Βορδοούριον α (Μπουλδούρ).

Χ: Βλ. Μικρά Ἀσία. 1. Λαρδανέλια.— 2. Κύζικος: α Ἀρτάκη.— 2α. Βάτικα καὶ Χαβουτσι Προποντίδος (Τσάκωνες).— 3. Πάνορμος.— 4. Μαρμαράς.—

β. Προῦσσα: α Κουβούκλια, β Κίος, γ Παχλαδάριον.— 6. Βιθυνία: α Καντιρλί, β Ἀλθανιτοχώριον, γ Ἀρμουτλί, δ Ἄγια Κυριακή, ε Ἀρετσού, ς Τρίγλεια.—

7. Μονδανία: α Σιγή (Βιθυνία).

Υ: Δυτικὴ Μικρὰ Ἀσία. 1. Σμύρνη: α Τσιφλικί, β Κριτζαλιά, γ Κουκλουτζά (Κορυφάσιον), δ Ρεϊζντερε, ε Ἀζάρι, ς Γκιούλ Μπαξέ, ζ Κιρικιτζές, η Καράμπουρνα, 5 Μπαϊνάκι.— 2. Κιθωνία (Ἀϊβαλί).— 3. Ἀδραμύντιον.— 4. Πέργαμος.— 5. Φώκαια.— 6 Κρήνη: α Κάτω Παναγιά, β Κρήνη (Τσεσμέ), γ Μελί.— 7. Βορλά: α Κατιρλί.— 8. Νέα Ἐφessos. 9. Κασαμπάς: α Ἀιδίνιον.— 10. Μάκηρη καὶ Λειβήσιον.— 11. Ἀλικαρνασός.— 12. Ἄναια ἢ Ἀναία.— 13 Μαγνησία: α Κόλντερε, β Τουρκομουσλί.— 14. Θνάτεια.

Ω: Κύπρος. 1. Λευκωσία: α Λευκωσία, β Παχλουργιώτισσα, γ Τύμπου, δ Γερόλακκιος, ε Στρόβολος, ς Μενόνιον, ζ Καλλιάνα, η Πάνω Δευτερά, θ Τριμύθι, ι Καμακλί, ια Λακατάμια.—

2. Κυθρέα: α Κυθρέα, β Νέο Χωρίον, γ Κουτσοβέντης.—

3. Δάλι: α Δάλι, β Ἀλάμπρα, γ Ποταμιά, δ Ἅγιος Σωζόμενος, ε Ξυλοφάου.—

4. Μόρφου: α Μόρφου, β Καπούτι (Καλοχωριό), γ Ζώδια, δ Ἀσπρομερίτης, ε Περιστερῶνα, ς Πραστεϊό, ζ Κατωσκοπιά, η Λεύκα, θ Μαυροβούνη, ι Γούρρι.—

5. Εὐρύχου: α Εὐρύχου, β Σολέα, γ Κάμπος, δ Τσακίστρα, ε Ξερό.—

6. Ἀμμόχωστος: α Μακράσσυκα, β Λύση, γ Ἅγιος Σέργιος, δ Ἀμμόχωστος, ε Παραλίμνη, ς Αὐγόρου, ζ Λιμνιά, η Ἄσια, θ Λιοπέτρι, ι Μηλιά, ια Κόρνος, ιβ Φρεναρος.—

7. Μεσσαρία: α Λευκόνικον, β Τρίκωμον, γ Πραστεϊό, δ Μαθαθόβουνο.—

8. Καρπασία: α Ριζοκάρπασον, β Γιαλούσα, γ Ἅγιος Ἀνδρόνικος, δ Λεονάρισσο, ε Ἐφτακώμη, ς Ἅγιος Θεόδωρος.—

9. *Ἄκανθοῦ*: α Ἄκανθοῦ, β Ἅγιος Ἀμβρόσιος.—

10. *Κυρήνεια*: α Κυρήνεια, β Δίκωμο, γ Ἅγιος Ἐπίκτητος.—

11. *Λάπηθος*: α Λάπηθος, α Καραβᾶς, γ Κορμακίτης, δ Βουνό, ε Φτέρυχα, ς Βασι-
λεια, ζ Ἅγιος Ἐρμόλαος, η Μυρτοῦ.—

12. *Λάρναξ*: α Λάρναξ, β Τόχη, γ Ἀραδίπου, δ Ἀθηαίνου, δ Λεύκαρα, ε Χοιροκοιτιά.—

13. *Λεμεσσός*: α Λεμεσσός, β Πάχναι, γ Συκόπετρα, δ Πέρα - Πεδί, ε Κολόσσι.—

14. *Πιτσιλιά*: α Ἄγρός, β Ἅγιος Θεόδωρος, γ Πάνω Πλάτρες, δ Κάτω Μῶλος, ε Λα-
γουδερά, ς Λουβαρᾶς, ζ Φτερκιοῦδι, η Ἅγια Μαρίνα, θ Ἅγιος Μάμας, ι Ἄλωνα, ια'
Καννάβια, ιβ' Παλαιοχώριον, ιγ' Φαρμακᾶς.—

15. *Τρόδος*: α Πλάτρες, β Ὅμοδος.—

16. *Νέα Πάφος*: α Πάφος - Κτῆμα, β Ἀρμίνου, γ Ἐμπα, δ Χλώρακα, ε Λετύμπου,
ς Παλαιὰ Πάφος, ζ Πάνω Παναγιά, η Στατοῦ, θ Λεμόνα, ι Κέδαρα, ια' Νατά, ιβ'
Γιόλου, ιγ' Μεσόγη, ιδ' Τσάδα, ιε' Ἄνω Ἀρόδοι, ις' Ἀναρίτα ιζ' Γεροσκήπου.—

17. *Πόλις*: α Πόλις, β Δροῦσα, γ Κρίτου, δ Λυσός, ε Ἅγια Μαρίνα, ς Χρυσσοχού.—

18. *Τυλλιριά*: α Λουτρός, β Γαλήνη.—

AA1: *Ἀπουλία*: α Καλημέρα.—

AA2: *Καλαβρία*: α Ροχοῦδι, β Χωριό τοῦ Ροχοῦδι, γ Rocca Forte, δ Χωριό (πλη-
σίον Rocca Forte), ε Galliciano, ς Condofuri, ζ Bova, η Sallento.—

BB: *Καύκασος* (Ρωσσία).

A.δ. Ἀδήλου τόπου.

